ברויט און פרייהייט

פעטער קראפאטקין

איבערגעארבעט אויף א היינטיגער היימישער אידיש

לויט דער אידישער אויסגאבע פון 1906
איבערגעזעצט פון מ. קאץ און א. פרומקין
לאנדאן · ארבייטער פריינד

הערה צו דער אויסגאבע

די אויסגאבע ברענגט דעם פֿאַרוואָרט פֿון עליזע רעקלו און דעם גאַנצן בוך אויף א היינטיגער היימישער אידיש, לויט דער לאנדאנער אויסגאבע פון 1906. די טענות, ביישפילן און קריטיק פונעם מחבר זענען איבערגעלאזט געווארן. דער אריגינעלער סקאן בלייבט אומגעענדערט.

די ציפערן, היסטארישע נעמען און אויסדרוקן זענען פון דער אלטער אויסגאבע. דאס זענען די ווערטער פונעם מחבר און זיין צייט, נישט א באשטעטיגונג פון זייער היינטיגער ריכטיגקייט. די הערות פונעם מקור זענען צוזאמענגענומען ביים סוף פונעם בוך. באזונדערע רעדאקציע-באמערקונגען זענען קלאר אנגעצייכנט.

> אינעם געדרוקטן בלאט 305 זענען עטליכע ווערטער וועגן דעם ווינט פארדעקט ביים אינערן ראנד אין ביידע פארגליכענע סקאנען. דער פלאץ איז אנגעצייכנט אינעם טעקסט. קיין פעלנדע ווערטער זענען נישט אויסגעטראכט געווארן.

די אבטיילונג-נומערן זענען איבערגעלאזט געווארן ווי זיי שטייען אינעם מקור, אויך וואו זייער סדר איז אומגעווענליך.

פאַרוואָרט

פון עליזע רעקלו

פעטער קראָפּאָטקין האָט מיך געבעטן איך זאָל שרייבן עטליכע ווערטער אַלס הקדמה צו זיין ווערק, און איך בין גרייט צו ערפילן זיין וואונטש, כאָטש איך פיל אַ געוויסע אומבאַקוועמקייט דאָס צו טאָן. איך קען גאָרנישט צוגעבן צו דעם הויפן פון אַרגומענטן וואָס ער ברענגט אין זיין בוך, און איך האָב מורא איך זאָל נישט אָפּשוואַכן די קראַפט פון זיינע ווערטער. נאָר די פריינדשאַפט וועט מיך פאַרענטפערן. אין דער צייט ווען די פראַנצויזישע "רעפּובליקאַנער" האָבן שוין קיין בעסערן געשמאַק נישט געהאַט ווי צו קריכן פאַר די פיס פונעם צאַר, בין איך גליקליך וואָס איך קען שטיין אין נאָנטער פריינדשאַפט מיט דעם פרייען מענטש. ווען ער וואָלט געוווען פאַרשפאַרט אין די קעלערלעך פון אַ ציטאַדעל, אָדער מען וואָלט אים געלאָזט אויפהענגען אין אַ פינסטערן הויף, אין דער אַנוועזנהייט פון זיינע פריינט, וואָלט איך אויף אַ ווייַלע פאַרגעסן דעם עקעל פון די רענעגאַטן, וועלכע האָבן אין דער יוגנט געשריגן: "פרייהייט! פרייהייט!" און נעמען זיך איצט אונטער צו פאַרבינדן די צוויי ניגונים: די "מאַרסעליעזע" מיט דעם "באָזשע צאַריאַ בראַני".

קראָפּאָטקינ'ס לעצטעס בוך, די "ווערטער פון אַ רעוואָלוציאָנער", האָט זיך הויפּטזעכליך באַשעפטיגט מיט אַ שאַרפער קריטיק אויף דער בורזשואַזער געזעלשאַפט, וועלכע איז אַזוי בייז, אַזוי ווילד און אַזוי קאָרומפּירט, און האָט זיך געווענדן צו דער רעוואָלוציאָנערער ענערגיע, כדי איבערצוקערן די מדינה און דעם קאַפּיטאַליסטישן רעזשים. דאָס איצטיגע ווערק, וואָס איז אייגנטליך אַ פאָרזעצונג צו די "ווערטער", איז געשריבן אין אַ פרידליכערן טאָן. ער ווענדט זיך צו מענטשן מיט אַ גוטן ווילן, וואָס ווילן ערליך מיטאַרבעטן אויף דער אויפלעבונג פון דער סאָציאַלער אָרדענונג. ער לייגט זיי פאָר די פאַרשידענע פאַזן פון דער געשיכטע, וואָס וועלן אונדז ענדליך געבן די מעגליכקייט אויפצורופן די מענטשליכע פאַמיליע אויף די חורבות פון די באַנק-הייזער און די מדינות.

דער נאָמען פונעם בוך, "די עראָבערונג פון ברויט",[1] דאַרף פאַרשטאַנען ווערן אינעם ברייטסטן זין פונעם וואָרט, וואָרום "לא על הלחם לבדו יחיה האדם". נישט אויף ברויט אַליין לעבט דער מענטש. אין אַ צייט ווען די עדלמוטיגסטע און די טאַפּערסטע מענטשן טראָגן די פאָנען פון זייער אידעאַל, פון סאָציאַלער גערעכטיקייט און לעבעדיגער ווירקלעכקייט, קען אונזער אַמביציע זיך נישט באַגרעניצן צו עראָבערן דאָס ברויט, צוזאַמען מיט ווייַן און זאַלץ אַלס צוגאָב. מען מוז אויך עראָבערן אַלעס וואָס איז נייטיק, אָדער אַפילו נאָר נוצליך, פאַר דער באַקוועמלעכקייט פונעם מענטש. מיר מוזן האָבן די מעגליכקייט צופרידנצושטעלן אַלע אונזערע באַדערפעניש און די תאוות און נייגונגען פונעם לעבן. כל זמן מיר וועלן נישט האָבן געמאַכט די ערשטע "עראָבערונג", כל זמן עס וועלן זיך געפינען אָרעמע צווישן אונז, איז דאָס נישט מער ווי אַ ביטערער שפּאַס צו רופן

מיטן נאמען "געזעלשאפט" דעם צוזאמענשטעל פון מענטשן וואס האסן זיך און פארצערן איינער דעם אנדערן, אזוי ווי ווילדע חיות וואס זענען פארשלאסן אין אן ארענע.

שוין אינעם ערשטן קאפיטל פון זיין ווערק רעכנט דער שרייבער אויס די אומגעהייערע רייכטימער וואס די מענטשהייט באזיצט, און די גוואלדיגע מאשינעריע וואס זי האט זיך איינגעשאפט דורך קאלעקטיווער ארבעט. די פראדוקטן וואס מען ברענגט ארויס יעדעס יאר וואלטן אבער געווען גענוג צו דערנערן אלע מענטשן מיט ברויט. און ווען דער געזעלשאפטליכער קאפיטאל פון שטעט און הייזער, פון פעלדער וואס קענען ווערן באארבעט, פון פאבריקן, פון אייזנבאנען און שוסייען, ווען דאס אלעס וואלט געווארן קאלעקטיווע אייגנטום אנשטאט צו בלייבן אין די הענט פון איינצלנע מענטשן, וואלט שוין געווען גענוג כדי צו שאפן וואוילשטאנד פאר אלעמען. אונזערע כוחות וואלטן נישט אויסגענוצט געווארן אויף אומנוצליכע ארבעטן אדער ארבעטן וואס שטייען איינער דעם אנדערן אין וועג, נאר צו פראדוצירן אלעס וואס דער מענטש מוז האבן כדי זיך צו פארשאפן עסן, וואוינונג, קליידער, באקוועמלעכקייט, און צו פארזארגן די וויסנשאפטן און די אנטוויקלונג פון דער קונסט.

אבער דאס צוריקנעמען די מענטשליכע אוצרות, די "עקספראפריאציע", קען נישט אנדערש אויסגעפירט ווערן ווי דורכן אנארכיסטישן קאמוניזם. מען מוז פארניכטן די רעגירונג, צוברעכן אירע געזעצן, פארוויסטן איר מאראל, איגנארירן אינגאנצן אירע ארגאנען און זיך נעמען צו דער ארבעט. יעדער איינער וועט פאלגן זיין אייגענע איניציאטיוו, זיך צונויפשטעלן מיט אנדערע לויט זיינע נייגונגען, און אויסבויען זיין אידעאל לויטן ארט און וועג פון דער ארבעט וואס ווערט אונטערגענומען. די פראגע וועגן דער עקספראפריאציע, די וויכטיגסטע פונעם גאנצן בוך, איז אויך איינע פון די וואס דער שרייבער האט באהאנדלט זייער אויספירליך, מיט ניכטערע און נישט העפטיגע ווערטער, נאר מיט דער רואיגקייט און דעם קלארן בליק וואס מען דארף כדי צו זען די קומענדיגע, אומפארמיידליכע רעוואלוציע. נאכדעם ווי די מדינה וועט איבערגעקערט ווערן, וועלן די גרופעס פון באפרייטע ארבעטער שוין נישט האבן קיין רויבער און פאראזיטן אונטערצוהאלטן. יעדער איינער קען זיך נעמען צו אן אנגענעמער ארבעט לויט זיין געשמאק. זיי וועלן אויף א וויסנשאפטלעכן אופן באארבעטן די ערד און צוטראגן יעדער איינער זיין טייל צו דער אינדוסטריעלער פראדוקציע, אויסנוצנדיג די פרייע שעות פארן לערנען אדער פארגעניגן. די לייענער קענען נאכאמאל איבערבלעטערן דעם בוך, וואו די אגריקולטור ווערט באהאנדלט זייער אינטערעסאנט. זיי וועלן דארט געפינען פאקטן וועלכע די פראקטיק האט שוין קאנטראלירט און באשטעטיגט, און וואס מען קען אנווענדן אפילו אין א גרויסן מאסשטאב, צום פראפיט פון אלעמען, און נישט בלויז רייך צו מאכן עטליכע געציילטע מענטשן.

ספקותדיגע מענטשן, וואס ווילן אנטלויפן פון די פארדארבענישן און די משוגעתן פונעם עלעגאנטן יונגווארג, רעדן וועגן דעם וואס זיי רופן "פען דע סיעקל", דאס הייסט "סוף יארהונדערט". אבער עס האנדלט זיך וועגן א גאנץ אנדער סוף: מיר קומען צום סוף פון א עפאכע, פון א גאנצער פעריאדע אין דער געשיכטע. די גאנצע אלטע ציוויליזאציע

פאַרשווינדט פאַר אונזערע אויגן. דאָס רעכט פון מאַכט און דער קאַפּריז פון דער אויטאָריטעט, די פערגאַמענטענע יורידישע טראַדיציע און די גרויזאַמע רוימישע געזעצגעבונג האָבן שוין איבער אונז קיין איינפלוס נישט. מיר האָבן אַ נייעם גלויבן, און דער גלויבן, וואָס האָט זיך דערוועקט צוזאַמען מיט דער וויסנשאַפט, וועט אַנגענומען ווערן פון אַלעמען וואָס זוכן די וואַרהייט. ער וועט אַריינטרעטן אין דער וועלט פון ווירקלעכקייט. דאָס סאַמע ערשטע געזעץ אין דער געשיכטע איז אַז די געזעלשאַפט בויעט זיך לויט איר אידעאַל. דערפאַר קענען די פאַרטיידיגער פון דער אַלטער, אָפּגעלעבטער אָרדענונג איר נישט אויפהאַלטן. זיי גלייבן דאָך מער נישט אין קיין זאַך; זיי האָבן נישט קיין פּאַראָויסבליק, נישט קיין וועגווייזער און נישט קיין פאָן. זיי גייען אַריין אין דער מלחמה פאַרלאָזנדיג זיך אויפן צופאַל. די אַנהענגער פון דער אַלטער וועלט האָבן טאַקע געזעצן און ביקסן, ברוטאַלע פּאָליציסטן און אַרטילערישע פּאַרקס, נאָר דאָס אַלעס קען זיך נישט פאַרגלייכן מיט אַ געדאַנק. דער גאַנצער אַלטער רעזשים פון מוטוויליקייט און אונטערדריקונג וועט אַניכן מוזן פאַרשווינדן אַזוי ווי אַן אַלטע, אויראַלטע ערשיינונג.

פאַרשטייט זיך אַז די אומפאַרמיידליכע רעוואָלוציע, ווי וויכטיג זי זאָל נישט זיין אין דער אַנטוויקלונג פון דער מענטשהייט, וועט זיך נישט אונטערשיידן פון די פריערדיגע רעוואָלוציעס: זי וועט נישט מיט אַמאָל אויסברעכן. אַזעלכע פלוצלינגדיגע ענדערונגען עקזיסטירן נישט אין דער נאַטור. נאָר מען קען זאָגן אַז טויזנטער ערשיינונגען, טויזנטער ערנסטע און טיפע אַרבעטן האָבן אונז געוויזן אַז די אַנאַרכיסטישע געזעלשאַפט האָט זיך שוין לאַנג גענומען אַנטוויקלען. מען זעט זי איבעראַל וואו דער פרייער געדאַנק באַפרייט זיך פון דער דאָגמאַ; איבעראַל וואו דער געני פונעם פאָרשער איגנאָרירט די אַלטע אַנגענומענע געזעצן; וואו דער מענטשליכער ווילן דרוקט זיך אַרויס אין אומאָפּהענגיגע מעשים. איבעראַל וואו ערנסטע מענטשן, וועלכע רעוואָלטירן קעגן יעדע אויפגעצוואונגענע דיסציפּלין, פאַראייניגן זיך פריי־ווילליג כדי זיך איינער פונעם אַנדערן צו לערנען און צו לעבן אָן קיין שום האַר, האָבן זיי זייער טייל אין לעבן און אין דער פולער באַפרידיגונג פון זייערע באַדערפעונישן. אָט דאָס אַלעס איז שוין אַנאַרכיע, אַפילו אומבאַוואוסט. נאָר וואָס ווייטער ווערט זי אַלץ מער באַוואוסט. ווי אַזוי זאָל זי נישט טריומפירן, אַז זי האָט איר אידעאַל און די דרייסטקייט פון איר ווילן, אין דער צייט וואָס אירע קעגנער האָבן קיין שום גלויבן נישט, פאַרלאָזן זיך אויפן שיקזאַל און שרייען: "נישטאָ וואָס אַנצוהייבן, סוף יאַרהונדערט!"

די רעוואָלוציע, וועלכע לאָזט זיך שוין הערן פון זיך, וועט דאָס אַלעס שאַפן. אונזער פריינד קראָפּאָטקין טוט בלויז דאָס וואָס ער האָט אַ רעכט צו טאָן אַלס היסטאָריקער: שוין איצט קערט ער זיך אַריבער צום טאָג פון דער רעוואָלוציע און לייגט פאַר זיינע אידייען וועגן דעם צוריקנעמען דאָס קאָלעקטיווע פאַרמעגן וואָס אַלע האָבן געשאַפן מיט זייער אַרבעט. ער ווענדט זיך צו די שרעקעדיגע, וועלכע ווייסן גאַנץ גוט וואָס פאַר אומגערעכטיגקייטן עס הערשן אויף דער וועלט, נאָר קענען זיך נישט עפנטליך אַרויסשטעלן קעגן אַ געזעלשאַפט צו וועלכער זיי זענען צוגעבונדן דורך טויזנטער אינטערעסן און טראַדיציעס. זיי ווייסן גאַנץ גוט וואָס פאַר אַן אומגערעכטע און

ליגנערישע אינסטיטוציע דאס געזעץ איז. זיי ווייסן אז די ריכטער זענען די מיטלהעלפער פון די רייכע און די אונטערדריקער פון די ארעמע; אז דאס רעגעלמעסיגע לעבן און די ערליכע ארבעט ווערן נישט אפילו באלוינט מיט דער זיכערהייט צו האבן א שטיקל ברויט; און אז די ציניש חוצפה פונעם בערזע-שעקעלמאכער און די ביטערע גרויזאמקייט פונעם פראצענטניק זענען אסאך בעסערע וואפן ווי אלע טעאריעס פאר דער "עראבערונג פון ברויט" און וואוילזיין. נאר אנשטאט צו רעפארמירן זייערע געזעצן און זייערע האנדלונגען אינעם אויפגעקלערטן זין פון גערעכטיגקייט, באהאלטן זיי זיך מערסטנס אין א ווינקל און האבן מורא ארויסצוטרעטן אין דער עפנטליכקייט.

אזוי איז אויך מיט די נישט-גלויביגע. זיי האלטן מער נישט פונעם "לעבעדיגן גלויבן" פון זייערע פאטערס, לאזן זיך אריין אין אן אריגינעלן מיסטיציזם און אין באשטימטע דאגמעס, און פארלירן זיך אין א טומאן פון דונקעלע געפילן. זיי ווען זיין וואס איר ווילט אליין: ספיריטיסטן, בודהיסטן אדער גאר כישוף-מאכער, בלאמערטע נאכפאלגער פון שאקיאמוני, דעם גרינדער פון בודהיזם. אבער זיי געבן זיך נישט קיין שום מי צו שטודירן די לערע פון זייער מייסטער, זוכן די מח-שעדיגנדע טעאריעס און די היסטערישע פריידן אין דער פארניכטונג פון "נירוואנא".

נאר די גוטע זעלנער וועלכע האלטן זיך אין די רייען פונעם אידעאל קענען רואיג האבן זייערע מאטעריעלע וואונטשן. מיר, דעם אמת זאגנדיג, האבן די שוואכקייט צו טראכטן פונעם עסן. דאס האט אונז אפגעפעלט; עס פעלט נאך איצט ביי מיליאנען פון אונזערע סלאווישע ברידער, דעם צאר'ס אונטערטאנען, און ביי נאך אנדערע מיליאנען. נאר אויסער דעם ברויט, אויסער דעם וואוילזיין און אלע קאלעקטיווע רייכטימער וואס די ריכטיגע באארבעטונג פון אונזערע פעלדער קען אונז ברענגען, זעען מיר ווי פון דער ווייטן הייבט זיך פאר אונזערע אויגן א נייע וועלט, אין וועלכער מיר וועלן קענען לעבן פון גאנצן הארץ און באפרידיגן די גאנצע ליבשאפט צו די אידעאלן וואס פירן די ווילן פון די אמת'ע ליבהאבער פון שיינקייט, יענע וואס פארזענקען זיך אינגאנצן אינעם מאטעריעלן לעבן. ווען עס וועלן מער נישט זיין קיין רייכע און קיין ארעמע, און דער הונגעריגער וועט מער נישט דארפן קוקן מיט קנאה אויפן זאטן, דאן וועט די נאטירליכע ליבע קענען ארויסוואקסן צווישן די מענטשן. די רעליגיע פון סאלידאריטעט, וועלכע היינט ווערט פארשטיקט, וועט פארנעמען דעם פלאץ פון דער דאגמאטישער רעליגיע, וועלכע מאלט פארן מענטש די פאנטאזיע פון משונה'דיגע בילדער וואס פליען ארום אויפן הימל.

די רעוואלוציע וועט נאך געבן מער ווי זי זאגט צו. זי וועט בעזייטיגן די קוועלן פון די לעבן-פארגיפטנדיגע געלט-פראגן און אונז באפרייען דערפון. ערשט דאן וועט יעדער איינער קענען גיין פריי זיין וועג. דער ארבעטער וועט טאן זיין ארבעט וואס איז אים צום הארץ; דער פארשער וועט שטודירן אן קיין הינטערגעדאנק; דער קינסטלער וועט שוין מער נישט פראסטיטואירן זיין שיינקייטס-אידעאל פאר א שטיקל ברויט. ווען מיר וועלן אלע זיין אמת'ע פריינד, וועלן מיר אינאיינעם קענען פארווירקלעכן די גרויסע זאכן פון וועלכע די פאעטן האבן געטרוימט.

דאן וועט מען אויך, אן קיין צווייפל, דערמאנען די נעמען פון די וואס האבן צוגעגרייט די נייע געזעלשאפט מיט זייער איבערגעגעבנקייט, מיט זייער פראפאגאנדע, וועלכע זיי האבן געמוזט באצאלן מיט גלות אדער מיט געפענגעניש. אט זיי האבן מיר אין זינען ביים ארויסגעבן די "עראבערונג פון ברויט"; זיי וועלן זיך פרייען ווען זיי באקומען דעם אויסדרוק פונעם געמיינשאפטליכן געדאנק אין זייערע געפענגענישן אדער אויף דער פרעמדער ערד. דער מחבר וועט זיכער איינשטימען מיט מיר, ווען איך ווידמע זיין בוך צו אלעמען וואס ליידן פאר דער זאך, און הויפטזעכליך צו איינעם פון זיי, א געדולדיגן פריינט, וועמענס גאנץ לעבן איז געווען א לאנגער קאמף פאר גערעכטיגקייט. איך דארף נישט דערמאנען דא זיין נאמען: לייענענדיג די ווערטער פון א ברודער, וועט ער דערקענען דאס קלאפן פון מיין הארץ.

עליזע רעקלו

אונזערע רייכטימער

I

די מענטשהייט האט הינטער זיך פילע, פילע טויזנטער יארן. אין די אלטע, דונקעלע צייטן האט דער מענטש געלעבט אין א ווילדן צושטאנד. זיין ארעם ווערקצייג האט ער אויסגעהאקט פון שטיינער. ער האט זיך דערנערט דערפון, וואס ער איז געגאנגען אויף גייעג. נאך זיין טויט האט ער עס איבערגעלאזט אלס ירושה פאר זיינע קינדער: נישט מער ווי א פאר שטיינערנע געצייג אלס מיטל צום ארבעטן, א פינסטערע הייל אונטער א פעלזנשטיין אלס דירה זיך צו באשיצן פון רעגן און שטורעם-ווינט, און די נישט-באגריפענע, רויע, געוואלדיגע נאטור, מיט וועלכער דער מענטש האט געמוזט פירן א קאמף אויף טויט און לעבן.

פון יענער צייט ביז היינט האט די מענטשהייט אנגעזאמלט אומגלויבליכע אוצרות. די מענטשן האבן פרוכטבאר געמאכט די ערד, אויסגעטריקנט די זומפן, אויסגעהאקט די געדיכטע וועלדער, דורכגעשניטן וועגן, געאקערט און געבויט, געגראבן און געפארשט. מען האט אויסגעפונען נייע מאשינען, דורך וועלכע די ארבעט זאל גרינגער ווערן. מען האט דורכגעפארשט די סודות פון דער נאטור און איינגעשפאנט דעם דאמפ.

דאס קינד וואס ווערט איצט געבוירן ביי ציוויליזירטע מענטשן געפינט שוין א ירושה, א געוואלדיגן קאפיטאל וואס איז אנגעזאמלט געווארן פון פילע פריערדיגע דורות. מיט דעם קאפיטאל קען ער זיך באנוצן, אז ער וויל ארבעטן אינאיינעם מיט זיינע אנדערע מיטמענטשן. מיט דעם ריזיגן קאפיטאל קען ער זיך דערווערבן אזעלכע אוצרות וואס ווערן געשילדערט אין די מעשיות פון "טויזנט און איין נאכט".

די ערד איז איצט צום גרעסטן טייל פרוכטבאר און איז אין שטאנד ארויסצוגעבן פון זיך נאך מער פראדוקטן ווי די מענטשהייט קען פארברויכן. מען דארף נאר וויסן ווי זי צו

באארבעטן, אויסזוכן די בעסטע קערנער צום זייען, כדי די תבואה זאל זיין גערעכטן. דעם לאנד-ארבעטער זענען באקאנט די מיטלען וואס מען באנוצט דערצו.

אויפן יונגן באדן פון אמעריקע פראדוציר‍ן הונדערט מענטשן, מיט דער הילף פון די גרויסע דאמפמאשינען, אין עטליכע מאנאטן אזויפיל תבואה וויפיל צען טויזנט מענטשן דארפן פארצערן אין א יאר. ווען איינער וויל איצט פארגרעסערן זיין הכנסה, דארף ער נאר אויסזוכן דעם פאסנדיגן באדן, געבן אכטונג און באארבעטן זיינע פלאנצונגען, און זיין ציל איז דערגרייכט.

אמאל, אין די אלטע צייטן, האט דער יעגער געמוזט דורכלויפן הונדערטער פעלדער און שטענדיג זיין אין סכנה, ביז ער האט געקראגן דאס וואס פאר אים איז א נארונגסמיטל פאר זיין פאמיליע. היינט פלאנצט דער ציוויליזירטער מענטש אויף א טויזנטסטל פון יענע פעלדער אלעס וואס ער דארף צום לעבן, און באקומט עס מיט ווייניגער מי און מיט מער זיכערקייט.

דער קלימאט איז נישט קיין שטערונג פארן מענטש; אז די זון שיינט נישט, העלפט דער מענטש אויס מיט קינסטליכע ווארימקייט. מען קען אויך דערוואַרטן אז מען וועט דורך קינסטליכע מיטלען שאפן די ליכטיגקייט וואס די פלאנצונגען דארפן פאר זייער אנטוויקלונג. מיט דער הילף פון גלעזערנע דעכער און וואסער-הייצונג נעמט מען אראפ פון א באשטימטן פלאץ צען מאל אזויפיל פרוכט ווי מען האט פריער געקענט אראפנעמען פון אזא שטיק פלאץ.

אז מיר געבן א קוק אויף דער אינדוסטריע פון דער היינטיגער צייט, געפינען מיר נאך גרעסערע וואונדער, וואס מיר האבן צו פארדאנקען די נייע מאשינען וואס זענען אויסגעפונען געווארן. אין דער צייט פון דריי אדער פיר דורות פון אומבאקאנטע ערפינדער, זענען הונדערט מענטשן היינט אין שטאנד צו פראדוצירן אזויפיל קליידער וואס זאל זיין גענוג צו באקליידן צען טויזנט מענטשן אין א צייט פון צוויי יאר. פון גוט איינגעארבעטע קוילנמינעס קענען הונדערט מענטשן ארויסציען אזויפיל הייצמאטעריאל, אז עס זאל זיין גענוג צו באהייצן די וואוינונגען פון צען טויזנט פאמיליעס, אפילו אין די קעלטסטע לענדער. מיר האבן געזען ווי מען האט אויפגעבויט א גאנצע וואונדערבאר שיינע שטאט אויפן מארספעלד, נישט ווייט פון פאריז, און דאס האט אויך קיין שום אונטערברעכונג נישט געבראכט אין דער געוועגליכער ארבעט פון דער פראנצויזישער נאציע.

אויב היינט געניסן פון די אלע רייכטימער, פון די פירות פון דער אינדוסטריע, פונעם אקערבוי און פון אונזער גאנצער סאציאלער פראדוקציע, בלויז א קליינער טייל מענטשן, איז עס אבער דאך זיכער אז די גאנצע מענטשהייט קען זיך פארשאפן אן עקזיסטענץ אין רייכקייט און לוקסוס מיט דער הילף פון די מאשינען וואס געהערן צו דער גאנצער מענטשהייט.

יא, ס'איז נאר קיין צווייפל נישט אז מיר זענען רייך, אסך רייכער ווי מיר שטעלן זיך אליין פאר. מיר זענען שוין רייך מיט דעם אליין וואס מיר פארמאגן איצט, און מיר זענען נאך

פיל רייכער ווען מיר באטראכטן אלעס וואס מיר זענען נאך אין שטאנד צו פראדוצירן מיט דער הילף פון די גרויסע דאמפמאשינען. מיר קענען נאך רייכער ווערן, ווען מיר זאלן זיך באנוצן מיט דער וויסנשאפט און מיט דער אנטוויקלטער טעכניק, ווען דאס אלעס זאל נאר ווערן באנוצט פארן וואוילזיין און אין די אינטערעסן פון דער גאנצער מענטשהייט.

II

עס איז פאר אונז קלאר און מיר זעען דייטליך אז אין אונזער אלגעמיינעם ציוויליזירטן צוזאמענלעבן זענען מיר רייך. פון וואנען נעמט זיך אבער דאס עלענד, די נויט, וועלכע רינגלען אונז ארום? פארוואס דארפן מיר אזוי שווער און אזוי ביטער ארבעטן ביז מיר ווערן קערפערליכע און גייסטיגע קאליקעס? פארוואס קענען די ארבעטנדיגע מענטשן נישט זיכער זיין אז זיי וועלן מארגן האבן הנאה? און דאס אליין ווען מיר זענען אזוי רייך פון די אוצרות וואס זענען אנגעזאמלט געווארן דורך לאנגע דורות; ווען אונזערע מאשינען זענען אזוי אנטוויקלט אז זיי געבן די מעגליכקייט זיך מיט א פאר שעה ארבעט א טאג צו פארשאפן א לעבן פון רייכקייט און לוקסוס! פארוואס ליידן מיר אזוי?

די סאציאליסטן האבן עס שוין גענוג ערקלערט און טויזנטער מאל איבערגע'חזר'ט. זיי זאגן און איבער'חזר'ן עס נאך; זיי באווייזן דורך פאקטן און וויסנשאפטליכע אויספארשונגען פון וואנען די קוועלן פון דער רייכקייט שטאמען. זיי זאגן אונז אז מיר ליידן דערפאר ווייל אלעס וואס איז נויטיג צו דער פראדוקציע, דאס לאנד, די מינעס, די מאשינען, די פארקערוועגן, די נארונגסמיטלען, די הייזער, די בילדונג און ערציאונג, דאס אלעס האט א קליינער טייל מענטשן ארייננעכאפט אין זייערע הענט און זענען אין משך פון פילע יארהונדערטער, אין פארלויף פון לאנגע, פינסטערע צייטן, געווארן די בעלי בתים דערפון. דאס זענען געוועען צייטן פון מלחמות, רויב, מארד, אויסוואנדערונג און אונטערדריקונג, וואס די מענטשהייט האט געמוזט דורכלעבן ביז זי איז געקומען צו דער מעגליכקייט זיך איינצושפאנען פאר זיך די רויע כוחות פון דער נאטור.

אט דורך די דאזיגע אומשטענדן האבן זיי זיך דערווארבן דאס רעכט איבער אלעס וואס זיי באזיצן נאך פון דער פארגאנגענהייט. זיי כאפן אריין אין זייערע קלעבריגע הענט צוויי דריטל פון דעם וואס די מענטשן ארבעטן אויס, און פארשווענדן עס אויף אזעלכע ווילדע פארגעניגנס אז עס מוז אויפרעגן יעדן פארנינפטיגן מענטש. דורך דעם וואס זיי האבן דערנידעריגט די מאסע און זי געברענגט אין אזא ארעמקייט, איז דער מענטש נישט זיכער צו האבן אויף א וואך אדער אויף א פאר וואכן צום לעבן, ווען ער וויל נישט ארבעטן פאר א הונגער-לוין. דערמיט האבן די רייכע גענוג מאכט אויסצוציען דעם גרעסטן טייל פון דעם וואס די מענטשן ארבעטן אויס, און צו הייסן די מענטשן פראדוצירן נישט דאס וואס איז נויטיג פארן פאלק, נאר דאס וואס ברענגט זיי מער פראפיט.

אט דערין שטעקט דער גאנצער סאציאליזם.

ווי אזוי זעט היינט אויס א ציוויליזירט לאנד? די וועלדער וואס זענען אמאל געווען באדעקט מיט פינסטערניש זענען אויסגעהאקט; די זומפן זענען אויסגעטריקנט; דער קלימאט איז ריין און געזונט. דאס לאנד איז באזייט, דער באדן באפרוכטעט. אמאל האט די ערד ארויסגעגעבן נאר גיפטיגע גראזן און ווילדע קרייטעכער. היינט גיט זי די געשמאקסטע פרוכטן. די שטייניגע בערג זענען פארוואנדלט אין רייכע אלייען.

דורך לאנגע פלאגן און אויסבעסערונגען איז דער פלאַץ וואו עס זענען געוואקסן בלויז דערנער געווארן אן ארט פון וואנען מען נעמט אראפּ זיסע פרוכטן. אין די שטעט זענען דורכגעפירט שיינע גאסן, געפלאסטערט מיט שטיינער און אייזן.

אין די וועלדער, אין די ווייטסטע געגנטן פונעם וויסטן קאוקאז און פונעם הימאליי, הערט מען דאס פייפן פון לאקאמאטיוון. שיפן קענען יעצט גרייכן איבעראל. די קינסטליך דורכגעפירטע קאנאלן מאכן יעדן ארט צוטריטליך. דורך שווערער ארבעט האבן די מענטשן געמאכט קינסטליכע האפנס, באשיצט קעגן די שטורמישע כוואליעס פונעם ים, כדי שיפן זאלן זיך קענען דארט אפּשטעלן.

טויזנטער מינע-גרובער זענען אויסגעגראבן געווארן אונטער דער ערד, פון וואנען מען שעפט קוילן און פארשידענע רוי מאטעריאלן. איבעראל זענען אויפגעוואקסן שטעט. אט די שטעט שטעלן זיך פאר מיט א זעלטענער שיינקייט. אין זייערע מויערן געפינט מען די אנגעזאמלטע אוצרות פון דער אינדוסטריע, פון קונסט און וויסנשאפט.

דאס זענען גאנצע דורות וואס זענען געבוירן געווארן און געשטארבן אין נויט, אונטערדריקט און געפייניגט געווארן פון זייערע הערן, אויסגעפרעסט און אויסגעמוטשעט דורך שווערער ארבעט. זיי האבן געגעבן דעם נייַנצנטן יארהונדערט די מעגליכקייט רייך צו ווערן מיט פילע רייכטימער. פילע טויזנטער יארן האבן מיליאנען מענטשן שווער געארבעט אויסצוהאקן די וועלדער, אויסצוטריקענען די זומפן און אויסצוגרייבן די מינעס. יעדער קלאפטער ערד וואס מיר פארברויכן און באנוצן איצט איז באנעצט מיטן שווייס און בלוט פון פארשידענע ראסן.

יעדע גאס קען אונז דערציילן א גאנצע געשיכטע פון לייבאייגנשאפט, פון שקלאפעריי, פון אוממענטשליכער ארבעט און שרעקליכע יסורים וואס דאס פאלק האט אויסגעשטאנען און דורכגעליטן. יעדער מייל פון די אייזנבאנען, יעדער ווערסט פון א טונעל קאסט געוויס מענטשן-בלוט און מענטשן-לעבן. אין די טונעלן זעט איר די צייכנס פון די קלעפּ מיט וועלכע דער ארבעטער האט זיי דורכגעהאקט. יעדער ארט דארטן איז א מצבה: דארט האט דער ארבעטער פון שווערער לופט, פון א צוזאמענברוך אדער פון א פארוואונדונג איבערגעלאזט זיין יונג לעבן.

הונדערטער אלמנות און יתומים זענען פארבליבן אין נויט און עלענד, ווייל זייער ברויטגעבער איז באגראבן געווארן ביי דער ארבעט. די שטעט וואס זענען איצט פארבונדן איינער מיטן אנדערן דורך אייזנבאנען און קאנאלן עקזיסטירן שוין פון לאנג. גראבט נאר אויף דעם אונטערגרונט אויף וועלכן זיי שטייען. איר וועט דארט געפינען די סימנים פון בלוט און פארלוירענע מענטשן-לעבנס. דאס איז דער פרייז פאר וועלכן זיי זענען

דערוואַרבן געוואָרן. די סימנים זענען אָבער איצט פּאַרדעקט מיט גאַסן, הייזער, טעאַטערס, מוזעאומס, אוניווערסיטעטן און פאַרשידענע אַנדערע עפנטליכע געביידעס.

בלאַטערט נאָר אין דער געשיכטע, און איר וועט זען ווי די ציוויליזאַציע און די אינדוסטריע האָבן זיך אַנטוויקלט און זענען אויפגעוואַקסן נאָר אויפן קאָסטן און דורך דער אַרבעט פון דער גאַנצער מענטשהייט.

דער וואַקסן, בליען און שטייגן פון יעדער פאַבריק, פון יעדן בערג-בוי-ווערק און פון יעדער מענטשליכער אונטערנעמונג איז נאָר דאַן מעגליך ווען עס העלפן און אַרבעטן דערביי אַלע מענטשן וואָס באַוואוינען דעם ערדקוגל. יעדער טייל פון דעם וואָס מיר רופן דאָס רייכטום פון די נאַציעס ווערט פאַרגרעסערט און באַאַרבעט נאָר דערפאַר ווייל עס איז אַ טייל פון אַ גרויסער גאַנצער.

וואָס פאַר אַ ווערט, למשל, וואָלט געהאַט אַ דאָק אין לאָנדאָן אָדער אַ גרויסער מאַגאַזין אין פּאַריז, ווען די פלעצער וואָלטן נישט געווען אַ מיטלפּונקט פונעם אינטערנאַציאָנאַלן האַנדל? וואָס פאַר אַ ווערט וואָלטן געהאַט אונזערע מינעס, אונזערע פאַבריקן און אונזערע אייזנבאַנען, ווען נישט די מאַסן סחורה וואָס מען דאַרף שנעל טראַנספּאָרטירן פון איין פּלאַץ צום אַנדערן, פון איין לאַנד אין אַ צווייטן?

מיליאָנען מענטשליכע באַשעפטיגונגען האָבן דערויף געאַרבעט, און די ציוויליזאַציע מיט וועלכער מיר באַרימען זיך היינט איז געשאַפן געוואָרן. נאָך אַנדערע מיליאָנען מענטשן, וואָס זענען צעשפּרייט איבערן גאַנצן ערדקוגל, דאַרפן איצט אַרבעטן אַז די ציוויליזאַציע זאָל אויפגעהאַלטן ווערן, זאָל וואַקסן און בליען. ווען נישט די אַלע מענטשן, וואָלט די גאַנצע ציוויליזאַציע געוואָרן אַ חורבה אין בלויז פופציג יאָר.

קיין זאַך קען נישט זיין אַן דער קאָלעקטיווער אַרבעט פון אַלע מענטשן, זאָל עס זיין אַ געדאַנק, אַן ערפינדונג אָדער אַן אַנטדעקונג. יעדע זאַך האָט איר אָפּשטאַם אין דער פאַרגאַנגענהייט און אויך אין דער היינטיגער צייט. טויזנטער ערפינדער, פון זיי באַקאַנטע און אומבאַקאַנטע, האָבן געלעבט אין דחקות, זענען געשטאָרבן אין עלענד, און האָבן פאַרברייטערט די מעגליכקייט צו ערפינדן אַזעלכע מאַשינען וואָס מיר באַוואונדערן און זעען אין זיי די גאַניאַלקייט פון די היינטיגע מענטשן.

טויזנטער דיכטער, שרייבער, דענקער און פאָרשער וואָס האָבן געלעבט פריער האָבן געאַרבעט אויסצוגרוימען און באַזייטיגן אַלע פעלערן און טעותים פון די מענטשן. די טויזנטער האָבן געשאַפן די וויסנשאַפט און דאָס געדאַנקען-לעבן. ווען נישט זיי, וואָלט דער נײַנצנטער יאָרהונדערט נישט געהאַט די וואונדער וואָס מען רעכנט איצט פאַר זיינע אייגענע. די געלערנטע, דענקער און ערפינדער האָבן די פריערדיגע דורות צו פאַרדאַנקען פאַר זייער אַרבעט, ווייל יענע אַרבעט האָט זיי ווייטערגעפירט און אָנגעטריבן צום טראַכטן, פאָרשן און ערפינדן.

עס זענען די מח-אַרבעטער און האַנטווערקער וואָס האָבן זיי געהאָדעוועט, געקאָרמעט און אויפגעהאַלטן פיזיש און מאָראַליש, און געגעבן די מעגליכקייט צו טראַכטן, פאָרשן

און ערפינדן! פון וואנען האבן זיי געשעפט זייער שטאנדקראפט, זייער חיות און זייערע כוחות, אויב נישט פונעם גאנצן לעבן וואס האט זיי ארומגענומען?

די גרויסע ערפינדער פון דער נייער צייט האבן אסאך מער בייגעטראגן צו דער אנטוויקלונג פון דער אינדוסטריע ווי אלע קאפיטאליסטן פון דער וועלט צוזאמענגענומען. אבער די ערפינדער און זייער געניאלקייט זענען אויך נישט מער ווי קינדער פון דער אינדוסטריע און דער וויסנשאפט. כדי צו מאכן זייערע ערפינדונגען האבן זיי געדארפט נאכקוקן און דורכשטודירן פיל פון דעם וואס איז שוין ערפונדן געווארן פריער. ווען מיר באגרייפן די אידייען פון די מענטשן פונעם נייננצנטן יארהונדערט און פארשטייען ווי זיי אריינצוברענגען און ניצליך צו מאכן אין לעבן, איז עס צו פארדאנקען די פריערדיגע ערפארונגען וואס שטופן אונז דאס צו פארשטיין. יעדע מאשין האט הינטער זיך א געשיכטע, און די געשיכטע איז ביי אלע מאשינען די זעלבע: א מענטש האט געארבעט, געבראכן דעם קאפ, נישט דערשלאפן נעכט, זיך אינגאנצן אויסגעמוטשעט... און האט זיך מיט איין מאל געדעכנט פאר גליקליך. א צווייטער איז געקומען און האט פארבעסערט א טייל פון איר, א דריטער האט איר עפעס צוגעגעבן און אונטערגעשרויפט, א פערטער האט איר געמאכט לייכטער און בעסער צו באנוצן. אזוי, דורך מערערע גענעראציעס פון גאנץ ווייניג באמערקטע אומענדערונגען, איז עס געווארן דאס וואס עס איז איצט. ווען נישט די קליינע אויסבעסערונגען, וואלט די ארבעט וואס די פריערדיגע האבן אריינגעלייגט אין איר געגאנגען צו גרונט, און די גאנצע אידעע וואלט געוועז אן נוצן.

יעדע נייע ערפינדונג, ווי קליין זי זאל נישט זיין, איז אין דער ווירקלעכקייט דער סוף, דער רעזולטאט פון טויזנטער ערפינדונגען וואס זענען געמאכט געווארן פריער אויפןברייטן פעלד פון מעכאניק און אינדוסטריע.

וויסנשאפט און אינדוסטריע, דאס וויסן און די אנווענדונג פונעם וויסן, די ערפינדונג און די אריינפירונג פון דער ערפינדונג אין לעבן און פראקטיק, וואס דאס פירט צו נייע ערפינדונגען; קאפ-ארבעט און האנט-ארבעט; די טעטיגקייט פונעם געהירן און די אנשטרענגונג פון די מוסקלען, דאס אלעס שטייט אין דער איניגסטער פארבינדונג מיט יעדער אנטדעקונג. יעדער פארשריט, יעדער פארמערונג פונעם מענטשליכן רייכטום האט זיין אנהייב אין דער צוזאמענווירקנדיגער האנט-ארבעט און קאפ-ארבעט פון דער פארגאנגענהייט און דער איצטיגער צייט.

מיט וועלכן רעכט, פרעגט זיך, קען א האנטפול מענטשן, א גאנץ קליינער טייל פון דער מענטשהייט, ארײנכאפן אלעס אין זייערע הענט און זאגן: "דאס אלעס געהערט צו אונז און נישט צו אייך"?

III

א לאנגע צייט האט עס גענומען; פילע דורות האט די מענטשהייט אזוי איבערגעלעבט ביז עס איז געקומען צום איצטיגן צושטאנד אז אלעס וואס דער מענטש דארף כדי צו

קענען פראדוצירן, אלעס וואס קען אים געבן די מעגליכקייט צו פארגרעסערן זיין פראדוקציע-קראפט, געפינט זיך נאר אין די הענט פון א קליינער מינאריטעט.

מיט דער צייט וועלן מיר אויך ביי געלעגנהייט פונאנדערלייגן און דערקלערן ווי אזוי עס איז געקומען דערצו. אבער איצט ברענגען מיר עס אלס א פאקט, און וועלן ווייזן צו וואס דאס האט געפירט.

דער גרונט און באדן געפינט זיך אין פריוואטן באזיץ ביי א קליינער צאל מענטשן. ער באקומט א גרעסערן ווערט דערפון וואס די באפעלקערונג וואקסט און פארגרעסערט זיך. נאר צו פארדאנקען די פארגרעסערונג פון די באדערפעניש פון דער וואקסנדיגער באפעלקערונג שטייגט דער ווערט פונעם לאנד. אין דער זעלבער צייט איז זייער גרונט און באדן די אייגנטום נאר פון אייניגע מענטשן וואס האבן דאס רעכט נישט צו דערלאזן און צו פארווערן דאס פאלק דעם גרונט און באדן צו באארבעטן און צו באנוצן עס לויט זיינע באדערפעניש.

די מינעס וואס זענען אין דער ווירקלעכקייט די ארבעט פון מערערע גענעראציעס קריגן זייער ווערט ערשט דורך די באדערפעניש פון דער אינדוסטריע און דורך די געדיכטקייט פון דער באפעלקערונג. די מינעס געהערן נאך אלץ בלויז צו אייניגע וויניגע פערזאנען. בלויז די דאזיגע פערזאנען האבן דאס רעכט צו באשטימען אויב די גרובער זאלן אויסגענוצט ווערן צו גוטס פון דער באפעלקערונג אדער נישט. זיי פארשליסן די מינעס ווען זיי רעכענען אז עס וועט זיי נישט ברענגען גענוג פראפיט.

די מאשינען זענען אויך די אייגנטום פון עטליכע קאפיטאליסטן. ווען מען זאל טויזנט מאל באווייזן אז א געוויסע מאשין איז פארפולקאמט געווארן אין דער צייט פון גאנצע דריי גענעראציעס, בלייבט עס דאך די אייגנטום פון די קאפיטאליסטן. ווען עס זאל איצט קומען אן אייניקל פונעם מענטש וואס האט מיט הונדערט יאר צוריק ערפונדן דעם ערשטן וועב-שטול, און זאל פאדערן זיין טייל פון דעם וואס זיינע עלטערן האבן ערפונדן, וועט מען אים אנקוקן פאר א משוגענעם. דער פאבריקאנט וועט אים ארויסווארפן דורך דער טיר, און ער וועט אפילו נישט זוכה זיין אנצוקוקן די מאשין וואס איז יעצט די אייגנטום פונעם פאבריקאנט. זאל ער נאר אין ערנסט וועלן עס נעמען, דאן דערווארטן אים די געזעצליכע שטראפן פאר פארשווערן זיך קעגן פרעמדן באזיץ.

וואס פאר א ווערט וואלטן די אייזנבאנען געהאט, ווען נישט די געדיכטע באפעלקערונג, ווען נישט די אינדוסטריע, ווען נישט דער גאנצער האנדל און וואנדל? זיי וואלטן דאן געהאט נאר דעם ווערט פון אלטע אייזן, ווייטער גארנישט. די אייזנבאנען האבן זייער ווערט נאר צו פארדאנקען דער געדיכטער באפעלקערונג, דער גאנצער אינדוסטריע, דעם גאנצן האנדל און וואנדל. פונדעסטוועגן געהערן זיי נאר צו עטליכע אקציאנערן, וואס וויסן פיל מאל גארנישט און וואוינען אין געגנטן וואס זענען ווייט פון די אייזנבאנען. זיי האבן דערפון מער איינטראג ווי א מיטלעלטערליכער קעניג האט געהאט פון זיין גאנצער מלוכה. וויפיל טויזנטער ארבעטער זענען אויסגעהארגעט געווארן ביים לייגן די אייזנבאנען, ביים דורכגראבן די טונעלן, ביים בויען די בריקן! ווען זייערע קינדער, די

גאנצע צעלומפטע און אויסגעהונגערטע מאסע, זאלן זיך איצט שטעלן מיט דער פאדערונג צו באקומען ברויט פון די אקציאנערן, ווען זיי זאלן פאדערן פון די ריזיגע רייכע אייגנטימער בלויז אן אומבאדייטנדיגן טייל פון דעם וואס זייערע טאטעס האבן אויפגעארבעט דורכן אויפאפערן זייער לעבן, וועט מען זיי אפפערן און פאריאגן מיט קאלבעס, שווערדן און באיאנעטן. מיט פולווער און בליי וועלן די "הייליגע רעכטן" באשיצט ווערן פון די אקציאנערן.

די פאלגן פון די שרעקליכע איינריכטונגען זענען די: ווען דעם ארבעטער'ס קינד טרעט אריין אין לעבן, געפינט ער גארנישט פון וואס ער זאל קענען זעלבסטשטענדיג מאכן א לעבן. ער האט קיין פעלד נישט, וואס ער זאל האבן דאס רעכט פאר זיך צו באארבעטן; ער האט קיין מאשין נישט, מיט וועלכער ער זאל זיך באדינען; קיין מינע, פון וואנען ער זאל אויסגראבן מאטעריאלן פאר זיך; קיין שטיקל לאנד צו בויען זיך א הייזל. קורץ, ביים אריינטרעטן אין לעבן האט דער ארבעטער'ס קינד גארנישט פון וואס ער זאל קענען מאכן א לעבן, סיידן ער גיט דעם גרעסטן טייל פון זיינע ארבעטס-פראדוקטן דעם הער צו וועמען עס געהערן אלע פראדוקציע-מיטלען. ער מוז פארקויפן זיין ארבעטס-קראפט פאר א קארגן ביסן ברויט, און אפילו מיט דעם ביסן ברויט איז ער נישט שטענדיג זיכער.

זיין פאטער, זיין זיידע און זיין עלטערזיידע האבן שווער געארבעט די פעלדער פרוכטבאר צו מאכן, יענע הייזער אויפצובויען, יענע מאשין אויסצובעסערן. זיי האבן געארבעט לויט דער מאס פון זייערע כוחות, ווער קען דען מער עפעס טון? און דאך קומט ער אויף דער וועלט אפילו ארימער פונעם נאקעטן ווילדן. ער באקומט דערלויבעניש א שטיקל פעלד צו באארבעטן און פארזייען נאר אונטער דער באדינגונג אז ער זאל א פערטל פון דעם וואס ער ארבעט אויס געבן דעם הער וועמענס פעלד דאס איז, און נאך א פערטל דער רעגירונג אלס שטייערן. די טיילן פון זיין ארבעטס-איינטראג וואס ער דארף באצאלן דעם לאנדבאזיצער, דער מדינה און דעם פארמיטלער פארגרעסערן זיך מיט יעדן טאג, און דאס וויגט אויף אים. אויב ער האט ווידער די מעגליכקייט צו זארגן אז דער באדן זאל וויניגער ארבעט פאדערן און מער איינברענגען, האט ער פשוט נישט מיט וואס צו קויפן די נויטיגע מאטעריאלן דערצו. וויל ער זיין טעטיג אין דער אינדוסטריע, ביי א מאשין, דערלויבט מען אים אויך נישט אנדערש צו ארבעטן ווי אונטער דער באדינגונג אז ער זאל זיך באגענוגענען מיט נאר א האלב, אדער בלויז א דריטל, פון דעם וואס ער ארבעט אויס. דאס איבעריגע באקומט דער באס, וועמען דאס געזעץ האט אנערקענט אלס דעם אייגנטימער פון דער מאשין און דער פאבריק. נאך אלע באדינגונגען איז ער אויך נישט זיכער צו האבן שטענדיג ארבעט.

מיר ווערן אויפגערעגט ווען מיר לייענען וועגן די האנדלונגען פון א פעאדאלן באראן. ער האט נישט געלאזט דעם בויער אנזייען א שטיקל לאנד, ביז דער בויער האט אים אוועקגעגעבן א פערטל פונעם איינטראג. מיר רופן יענעם א בארבאר. אין דער ווירקלעכקייט האט זיך אבער נאר די פארעם געענדערט. מיר געפינען זיך אויפן זעלבן שטאפל ווי דאן. די ארבעטער טראגן אונטערן נאמען "פרייע ארבעט" די זעלבע לאסטן ווי דער דאמאליגער בויער. וואו דער ארבעטער זאל נישט קומען, אזוי ווי אלע

פראדוקציע-מיטלען זענען מאנאפאליזירט, מוז ער זיך אונטערגעבן די באדינגונגען פונעם פאבריקאנט אויב ער וויל נישט שטארבן פון הונגער.

די פירונג פון אונזער פראדוקציע איז פארקערט פון דעם ווי זי האט געדארפט זיין. דער אונטערנעמער רעכנט זיך נישט מיט די באדערפעני שן פון דער געזעלשאפט. זיין איינציגער ציל איז צו פארגרעסערן זיין הכנסה. דערפאר איז דא אזויפיל אומבאשעפטיגקייט אין דער אינדוסטריע. דערפאר קומען די אומפארמיידליכע קריזיסן, דורך וועלכע הונדערטער טויזנטער ארבעטער בלייבן ארבעטסלאז. די ארבעטער קענען מיט דעם געהאלט וואס זיי באקומען נישט אפקויפן אלע רייכטימער וואס זיי האבן אליין פראדוצירט. דערפאר זוכט די אינדוסטריע אויסלענדישע מארקעטס וואו מען קען פארקויפן די סחורה. אונטער אזעלכע אומשטענדן וואקסט די צאל פון די לייבאייגענע, די צאל מענטשן וואס מוזן ווערן פארקויפט.

אין אלע לענדער געפינען זיך אבער אויך קאנקורענטן, ווייל אלע נאציעס אנטוויקלען זיך אין דעם זעלבן זינען. דערפאר אנטשטייען מלחמות וואס מוזן אויסברעכן, ווייל יעדעס לאנד וויל זיין דער הער אויפן מארקעט. מלחמה איבער דעם, ווייל יעדער וויל באזיצן א שטיק פון די מידלענדישע לענדער צו אפזעצן דארט די איבעריגע פראדוקטן; מלחמות, ווייל יעדער וויל הערשן איבערן ים; מלחמות מיט האלב-בארבארישע לענדער פאר אפצאלונגען פון אימפארטירטעווארעס; מלחמות אום צו קענען דיקטירן א האנדל-פארטראג לויט דעם אינטערעס פון די הערשער פון א געוויסן לאנד; מלחמות קעגן די וואס ווילן נישט ליידן אזא פארטראג אויף זיך. דער דונער פון די קאנאנען איז נאך לאנג נישט שטום געווארן. נאך גרעסערע דארפן נאך ווערן אנטפלאמט! א דריטל פונעם איינטראג פון יעדער אייראפעאישער מדינה גייט אויך אויף פארגרייטונגען צו מלחמה. מען ווייסט וואס פאר א לאסטן דאס איז פארן ארימען פאלק, וואס טראגט דאס אלעס אויף זיינע פלייצעס.

די ערציאונג איז א פריווילעגיע פון א קליינער מינאריטעט. די ארבעטער קענען נישט געבן זייערע קינדער א גוטע ערציאונג. קען מען דען רעדן פון ערציאונג דארטן וואו א קינד פון דרייצן יאר דארף העלפן די עלטערן צו מאכן א לעבן? קען אן ארבעטער זיך בילדן ווען ער קומט פון דער ארבעט צובראכן און אויסגעמוטשעט? דאס רוב קומט נאך אויס צו ארבעטן געצוואונגען, נישט מיטן פרייען ווילן, וואס דאס פארדארבט דעם גייסט. קען ער זיך בילדן ווען אלעס לעבעדיגע שטארבט אין אים אויס, פאראליזירט פון דער ארבעט?

די געזעלשאפט איז צעטיילט אין צוויי טיילן, און די צוויי טיילן זענען צוויי פיינטליכע מחנות. דארטן וואו די געזעלשאפט באשטייט פון צוויי פיינטליכע טיילן איז "פרייהייט" בלויז א פוסט ווארט. אויך פריער איז אין איין טייל פון דער געזעלשאפט געווען א שטרעבונג דורכצופירן פאליטישע פרייהייטן. עס איז אבער איצט מער נישט דער פאל. מען האט באמערקט אז איין אטעם פון פרייהייט קען עפענען דעם פראלעטאריאט די אויגן. דאס קען דעם אונטערדריקטן פראלעטאריאט ברענגען צום אויפשטאנד. דערפאר

האט מען מורא, און מען מוז האנדלען שטרענג. מען מאכט אויסנאמע-געזעצן; מען רעגירט מיט דער הילף פון ביקס און שווערד.

געריכטס-דינער, ריכטער, הענקער, זשאנדארמען, פאליציי און טורמעס זענען געווארן נויטיג צו באשיצן די רעכטן פון די פריווילעגירטע. דאס פירט שוין צו א גאנצן סיסטעם פון מסירות, שטראף-מיטלען, באשמעכונג און אזוי ווייטער.

אינעם פארדארבענעם סיסטעם פון דער אנטוויקלונג זענען אויך די געזעלשאפטליכע געפילן געפאלן. יעדע באמערקונג לערנט אונז אז אן קעגנזייטיגע אונטערשטיצונג, אן מיטגעפיל, מוז דער מענטשליכער מין אונטערגיין, אזוי ווי פיל מינים חיות זענען אונטערגעגאנגען, וואס האבן געלעבט בלויז פון רויב און קנעכטשאפט. די הערשנדיגע קלאסע הערט זיך אבער נישט צו די ווארנונגען. זי וויל דערפון נישט וויסן. זי האט אויסגעטראכט א באצאלטע פאלשע וויסנשאפט, און מיט דער וויסנשאפט וויל זי באווייזן דאס געגנטעיל, אז עס איז נאטירליך אז איין טייל מענטשן זאל בארויבן, קנעכטן און פארשקלאפן דעם אנדערן טייל פון זייערע מיטמענטשן. די אנזאמלונג פון קאפיטאל אין איינצעלנע הענט טרייבט דערצו אז די מענטשהייט זאל אונטערגיין, זאל פארניכטעט ווערן. די סכנה קען נאר פארמיטן ווערן דערמיט וואס די געזעלשאפט זאל זיך ווידער האלטן ביי אירע פונדאמענטאלע פרינציפן: די פראדוקציע-מיטלען זאלן געהערן צו אלעמען, ווייל זיי זענען געשאפן געווארן פון אלעמען. דער פריוואטער באזיץ פון רייכטימער איז סיי אומגערעכט און סיי אומנוצליך. אלעס דארף געהערן צו אלעמען: ערשטנס, ווייל אלע דארפן אלעס; צווייטנס, ווייל אלע האבן געטון וואס זיי האבן געקענט צו שאפן די אלע רייכטימער; און ענדליך, ווייל עס איז שווער צו באשטימען און אפצוטיילן וואס עס געהערט צו וועמען. עס איז אבער זיכער אז אלע האבן א חלק אין אלעם.

אלעס זאל געהערן צו אלעמען! דער ניינצנטער יארהונדערט האט ערצויגן גענוג אייזערנע שקלאפן. דאס זענען די מאשינען מיט וועלכע די מענטשן באנוצן זיך. די מאשינען וואס ארבעטן אויס פון רויע מאטעריאלן די וואונדערליכסטע זאכן דארפן זיין די אייגנטום פון אלעמען. קיינער האט נישט דאס רעכט זיך צוצואייגענען א מאשין און זאגן: אויב איינער וויל זיך באנוצן מיט דער מאשין, זאל ער אים דערפאר געבן צוויי טיילן פון דעם וואס ער ארבעט אויס. קיינער האט דערויף קיין רעכט נישט, אזוי ווי דער פאמעשטשיק האט קיין רעכט נישט געהאט ווען ער האט געפאדערט פונעם בויער א טייל פון דער תבואה פארן שטיקל ערד וואס דער בויער האט אליין באארבעט.

יעדער מאן, יעדע פרוי דארפן ארבעטן לויט זייערע מעגליכקייטן און האבן א רעכט צו געניסן פון אלע פראדוקטן וואס געפינען זיך אין דער געזעלשאפט. א צוזאמענלעבן פון מענטשן דארף יעדן איינעם געבן די מעגליכקייט צו האבן א גוט לעבן.

דערפאר קענען מיר נישט ליידן די צווייידייטיגע פאדערונגען ווי דאס "רעכט אויף ארבעט", אדער "פאר יעדן דער פולער איינטראג פון זיין ארבעט". מיר ווילן דאס רעכט

אויף פארגעניגן, מיר ווילן אז אלעמען זאל זיין גוט, מיר ווילן דעם אלגעמיינעם וואוילשטאנד.

אלגעמיינער וואוילשטאנד

I

עס איז נישט קיין חלום, נישט קיין פאנטאזיע, ווען מיר זאגן אז מיר פארלאנגען דעם אלגעמיינעם וואוילשטאנד, דאס אלגעמיינע גליק. צו פארדאנקען דער ארבעט פון פילע פריערדיגע דורות איז די מענטשליכע ארבעטס-קראפט אזוי פרוכטבאר געווארן, אז דאס אלגעמיינע גליק איז א זאך וואס דארף דורכגעפירט ווערן, א פארלאנג וואס קען פארווירקליכט ווערן.

אפילו איצט, ווען נאר א דריטל פון די איינוואוינער אין די ציוויליזירטע לענדער זענען די ווירקליכע פראדוצירער, ווערט אויך אזוי פיל אויסגעארבעט אז עס קען זיין גענוג פאר יעדע פאמיליע צו לעבן בהרחבה. מען ווייסט גאנץ גוט אז ווען אלע ליידיגגייער וואס לעבן אויף פרעמדע קאסטן וואלטן פארוועגדן זייער צייט און זייער קראפט אויף נוצליכע ארבעט, וואלט די צאל פון רייכטימער געשטיגן. זי וואלט זיך פארגרעסערט אויף אזויפיל, וויפיל עס וואלטן צוגעקומען נייע ארבעטס-הענט.

די לערע אז די באפעלקערונג פארגרעסערט זיך אין א גרעסערער צאל ווי די פארגרעסערונג פון די מיטלען צום לעבן איז אין גרונט פאלש. אין דער ווירקלעכקייט איז עס פונקט פארקערט: די פראדוקטיווע קראפט פון די מענטשן וואקסט אין א גרעסערער פראפארציע ווי די פארמערונג פון דער מענטשליכער באפעלקערונג. וואס מער מענטשן לעבן צוזאמען אויף א געוויסן פלאץ, אלץ שנעלער וואקסט די פארגרעסערונג פון זייער פראדוקטיווער קראפט.

די באפעלקערונג פון ענגלאנד האט זיך פון 1844 ביז איצט פארמערט נאר מיט 26 פראצענט, בעת די אויסברענגונג פון פראדוקטן האט זיך פארגרעסערט מיט 130 פראצענט. אין פראנקרייך גייט די פארמערונג פון דער באפעלקערונג נישט אזוי גיך; דארטן איז אויך די פארגרעסערונג פון דער קראפט צו שאפן פראדוקטן זייער גיך געשטיגן. טראץ דעם וואס פראנקרייך האט איבערגעלעבט אזויפיל קריזיסן, טראץ דער שלעכטער ווירטשאפט פון דער רעגירונג, טראץ די גרויסע שטייערן און שלעכטע פינאנציעלע פארהעלטענישן, וואס דאס אלעס פאלט אלס א שווערע לאסט אויף דער לאנד-ארבעט, האט זיך פונדעסטוועגן אין פראנקרייך אין די לעצטע 80 יאר דער פראדוקט פון ווייַן פארגרעסערט מיט פיר מאל. דאס הייסט, פראנקרייך ברענגט איצט אויס פיר מאל אזויפיל ווי מיט 80 יאר צוריק.

דאס איז גערעדט וועגן די לאנד-פראדוקטן. די אינדוסטריעלע פראדוקטן זענען אבער פארצענפאכט געווארן. דאס הייסט, די פראדוקטן וואס דער מענטש ארבעט אויס מיט זיינע הענט אדער מיט דער הילף פון מאשינען ווערן איצט אויסגעארבעט אין פראנקרייך

צען מאל אזויפיל ווי עס איז אויסגעארבעט געווארן דארטן מיט 80 יאר צוריק. וואס באלאנגט די פאראייניגטע שטאטן פון אמעריקע, האט זיך דארטן די פראדוקציע אין א נאך קירצערער צייט פארצענפאכט.

דאס זענען אלע ציפערן פון דער פארגרעסערונג פון דער פראדוקציע לויט די קאפיטאליסטישע מעטאדן פון איצט. מען דארף אבער נישט פארגעסן אז די אלע ציפערן זענען נאר א פארשטעלונג דערפון וויפיל אונזער פראדוקציע וואלט געקענט לייסטן ווען די פארהעלטענישן וואלטן געווען בעסערע. ווען עס שטייגט די פעאיגקייט צו שאפן פיל פראדוקטן, וואקסט אבער אויך אין דער זעלבער צייט די צאל פון ליידיגגייער, פון מענטשן וואס לעבן פון פרעמדער ארבעט. די צאל פון די אומנוצליכע מענטשן וואקסט שרעקליך.

ווען מיר סאציאליסטן באווייזן אז דער קאפיטאל קלייבט זיך אן בלויז אין איינצעלנע הענט און אז די אלע רייכטימער געהערן אבער דאך ווייטער אלץ מער און מער בלויז צו א קליינער צאל מיליאנען מענטשן, איז דערמיט נישט געמיינט אז די אלע איבעריגע מענטשן שאפן נוצליכע ארבעט. אין דער אמתן וואקסט די צאל פון מענטשן וואס לעבן אויף פרעמדע קאסטן יעדן טאג וואס ווייטער אלץ גרעסער און גרעסער.

אין פראנקרייך זענען אויף יעדע דרייסיג איינוואוינער קוים צען ווירקליכע פראדוצירער. דער גאנצער רייכטום פון דער לאנדווירטשאפט ווערט דארט אויפגעבערענגט פון זיבן מיליאן מענטשן. אין די צוויי גרעסטע אינדוסטריעס, די מינעס און די וועב-פאבריקן, ארבעטן קוים צוויי און א האלב מיליאן ארבעטער. ווי גרויס איז אבער קעגן זיי די צאל פון מענטשן וואס לעבן אויף דער רעכענונג פון די ארבעטער!

אין ענגלאנד, אויסער שאטלאנד און אירלאנד, ווערט די גאנצע וועב-שטאף פאבריצירט פון איין מיליאן און דרייסיג טויזנט ארבעטער, מענער, פרויען און קינדער צוזאמענגענומען. אין די מינעס פון ענגלאנד ארבעטן עפעס איבער אנדערהאלבן מיליאן ארבעטער, און נאך בלויז אנדערהאלבן מיליאן ארבעטן ביי דער לאנד-ארבעט. די סטאטיסטיקער געבן זיך נאך די מי אויסצוקניפלען אזא צאל ארבעטער, און דאן קומט ערשט אויס, שוין לויט זייער רעכענונג, קוים אכט מיליאן פראדוצירער אויף זעקס און צוואנציג מיליאן איינוואוינער. אין דער ווירקלעכקייט זענען אין גאנץ ענגלאנד העכסטנס צווישן זעקס און זיבן מיליאן ארבעטער. די ארבעטער ברענגען אויס די אלע רייכטימער וואס ווערן פון ענגלאנד ארויסגעשיקט אין אלע טיילן פון דער וועלט.

ווי גרויס איז אבער קעגן זיי די צאל פון נישט-ארבעטער: לאנדלארדס, רענטנערס, פראצענטניקעס, אגענטן און הענדלער וואס טרייבן ארויף דעם פרייז אויף די פראדוקטן אזוי ווייט אז דער פראדוצירער דארף דערנאך באצאלן אליין צוואנציג מאל אזויפיל ווי ער האט געקריגן פאר דעם פראדוקט וואס ער האט געמאכט.

מען קען זיך קוים פארשטעלן ווי רייך מיר האבן געקענט זיין ווען די אלע אומנוצליכע מענטשן וואלטן געטאן נוצליכע ארבעט!

די באזיצער פון קאפיטאל באשרענקען און פארקלענערן די פראדוקציע. זיי נעמען אוועק פון די ארבעטער די מעגליכקייט צו פראדוצירן. מיר וועלן שוין נישט רעדן דערפון אז מאסן מיטלען צום לעבן ווערן פארניכטעט, בעת די מיטלען וואלטן געקענט געברויכט ווערן צום אלגעמיינעם גענוס. וויפיל מאסן אויסטערס ווערן אריינגעווארפן אין ים כדי עס זאל זיין א זעלטענער מאכל און דער רייכער מאן זאל בעסער הנאה האבן דערפון! מיר וועלן נישט רעדן וועגן טויזנטער אזעלכע לוקסוריעזע ארטיקלען וואס האבן געקאסט אזויפיל שוויס. זיי ווערן אבער פארניכטעט כדי עס זאל נישט אויפהערן צו זיין א זעלטענער דעליקאטעס-ארטיקל. מיר וועלן נאר דערמאנען דעם לייענער וועגן די פילע פראדוקטן וואס זענען נויטיג פאר יעדן מענטש. דאס קענען זיי אבער איצט נישט האבן, ווייל די פראדוקציע איז באשרענקט. גאנצע ארמייען קוילן-מינערס גייען ארום ליידיג. זיי זוכן ארבעט. זיי פארלאנגען קיין אנדער זאך נישט, נאר צו האבן באשעפטיגונג, ארויסצוציען קוילן פון די גרובער. די קוילן וואלטן געקענט ווארעמען די מאסן מענטשן וואס ווערן דערפרארירן פון קעלט. אבער צוויי דריטל פון דער גרויסער ארמיי קוילן-מינערס קריגן נישט אויף א גאנצע וואך ארבעט. זיי זענען באשעפטיגט בלויז דריי טעג אין וואך, און זיי זענען געצוואונגען נישט צו שאפן די איבעריגע ארבעט, ווייל די קוילן-מאגנאטן האבן מורא אז ווען מען וועט ארויסציען פיל קוילן וועט דאך דער פרייז פאלן.

טויזנטער וועבער גייען ארום אן ארבעט אין דער צייט ווען זייערע פרויען, קינדער, ברידער און שוועסטער האבן נישט מיט וואס זייער לייב צו צודעקן. מען וועבט קיין טוך נישט, מען נייט קיין קליידער נישט, בעת דריי פערטל פון דער אייראפעאישער באפעלקערונג זענען אנגעטון אין לומפן וואס זענען נישט ווערט צו טראגן דעם נאמען "בגד".

הונדערטער פאבריקן, טויזנטער ווערקשטאטן שטייען ליידיג. אנדערע פון זיי זענען אין טעטיגקייט בלויז זעקס מאנאטן אין יאר. אין יעדער נאציע זענען פאראן דורכשניטליך צוויי מיליאן מענטשן וואס פארלאנגען קיין אנדער זאך נישט, נאר ארבעט, און זיי קענען דאס נישט קריגן. מיליאנען מענטשן וואלטן זיך גליקליך געשאצט ווען מען זאל זיי געבן די מעגליכקייט אויפצואקערן און פארזייען די גרויסע שטיקער לאנד וואס זענען נאך נישט באארבעט געווארן. זיי וואלטן די ליידיגע שטיקער לאנד פארוואנדלט אין פרוכטבארע פעלדער און בליהענדיגע גארטנס וואס וואלטן געגעבן די בעסטע פירות. זיי האבן אבער דערויף קיין רעכט נישט. עס וואלט גענוג געווען איין יאר קלוגע און אויסגערעכנטע ארבעט צו פארגרעסערן דעם איינטראג פון די איצט באארבעטע פעלדער. א פעלד וואס גיט איצט אכט העקטאליטער תבואה פרא העקטאר וואלט געגעבן פינף מאל אזויפיל.

מאסן מענטשן זענען ארבעטסלאז; פילע פאבריקן זענען אן טעטיגקייט; מינעס ווערן נישט אויסגענוצט; גאנצע שטיקער לאנד ווערן נישט באארבעט. דאס אלעס איז נאר דערפאר ווייל פאר די וואס באזיצן דאס קאפיטאל איז עס בעסער אוועקצוציען דאס קאפיטאל פון דער ארבעט. עס לוינט זיך פאר זיי בעסער אריינצולייגן זייער פארמעגן אין פארשידענע ספעקולאציעס, ווי למשל מאכן הלוואות צו דער טערקיי אדער עגיפטן, צו

קויפן לאטעריע-צעטלעך אויף די גאלד-מינעס פון פאטאגאניע און ענליכע ספעקולאטיווע אונטערנעמונגען.

דאס איז אלעס גערעדט וועגן דער באוואוסטער און דירעקטער באשרענקונג פון דער פראדוקציע. אויסער דעם איז נאך דא די אומדירעקטע און אומבאוואוסטע פארהינדערונג פון דער פראדוקציע. די פארהינדערונג באשטייט דערין וואס אומגעהויער פיל מענטשליכע ארבעט ווערט פארשווענדט צו פראדוצירן אומנוצליכע זאכן, וואס זענען אויסגעטראכט געווארן בלויז צו באפרידיגן די נארישקייטן, די שיגעונות און די אומזעטליכקייט פון די רייכע.

וויפיל כוחות ווערן פארשווענדט, וויפיל מיליארדן ווערן אויסגעגעבן פון יעדער רעגירונג זיך צוצוגרייטן צו מלחמות וואס דארפן געפירט ווערן מיטן צוועק א מארקעט צו ערווארבן, האנדלס-פארטראגן צו שליסן מיט די באנאכבערטע רעגירונגען אום דאס אייגענע לאנד ווייטער אויסצוניצן. וויפיל מיליאנען ווערן פארשווענדט אויסצוהאלטן מענטשן, אומנוצליכע ליידיגגייער, וואס קריגן באצאלט נאר דערפאר וואס זיי אליין פארטיידיגן דאס רעכט פון א קליינער צאל מענטשן צו באזיצן אלע רייכטימער וואס זענען פון גאנצן פאלק ערווארבן געווארן. וויפיל מיליאנען ווערן אויסגעגעבן אויף ריכטער, געפענגענישן, זשאנדארמען, געריכטס-דינער, פאליציסטן און געפענגעניש-וועכטער, בעת מען ווייסט אז עס וואלט גענוג געווען כאטש אביסל צו פארבעסערן די טרויעריגע לאגע פון פאלק און די צאל פון פארברעכן וואלט זייער פיל פארקלענערט געווארן.

וויפיל מיליאנען ווערן פארשווענדט פאר דער פרעסע, צו פארשפרייטן סענסאציעס און פאלשע אידייען פאר די אינטערעסן פון דער אדער יענער פאליטישער פערזאן אדער קאמפאניע!

דאס איז נאך אויך נישט אלעס. וויפיל מענטשליכע ארבעט ווערט פארשווענדט אויף רייט-שולעס, הונט-אויסשטעלונגען, פערד-רענענישן, פייערונגען, דאמען-מאדעס און פארשידענע אנדערע תענוגים אום די רייכע צו באפרידיגן. וויפיל ווערט אויסגעגעבן אויף אדווערטייזמענטס, אנגעבענע רעקלאמעס דעם קונה איינצושמועסן אז ער זאל קויפן נישט דאס וואס ער דארף, נאר פונקט דאס וואס איז פאר אים שעדליך. וויפיל קראפט ווערט פארשווענדט צו פראדוצירן אומגעזונטע, שעדליכע ארטיקלען וואס ברענגען אבער דעם פאבריקאנט גוטן פראפיט.

אומגעהויער פיל כוחות ווערן פארשווענדט אומזיסט, בעת זיי וואלטן געקענט אנגעווענדט ווערן צו פראדוצירן נוצליכע זאכן. ווען די אומזיסט פארשווענדטע מענטשליכע ארבעט וואלט בעסער אויסגענוצט געווארן, די פאבריקן איינגעשטעלט אין א בעסערער ארדנונג, די מאשינען אויסגעבעסערט, וואלט די פראדוקציע פארצווייפאכט, צוויי מאל אזויפיל וואלט אויפגעבראכט געווארן, און עס וואלט גענוג געווען צו באפרידיגן די פאדערונגען פון די מענטשן. צוויי דריטל פון יעדער נאציע וואלטן נישט געווען געצוואונגען צו לעבן אין אזא דחקות ווי איצט.

צו פאַרדאַנקען דער באַשרענקונג און פאַרהינדערונג פון דער פּראָדוקציע זענען אין יעדער נאַציע אַ פּערטל פון די פּראָדוצירער געצוואונגען פיר מאָנאַטן אין יאָר אַרומצוגיין ליידיג. די אַרבעט פון אַן אַנדער פּערטל, אָדער כּמעט פון צוויי פּערטל, ווערט פאַרשווענדט מער נישט ווי צו פאַרשאַפן די רייכע פאַרגעניגן אָדער העלפן צו באַרויבן די אָרימע.

ווען מען באַטראַכט מיט וועלכער שנעלקייט די פּראָדוקטיווע קראַפט וואַקסט אין די ציוויליזירטע נאַציעס, און אויף דער אַנדערער זייט ווי די פאַרהעלטענישן טרייבן דערצו אַז די פּראָדוקציע זאָל ווערן מער און מער באַשרענקט, דירעקט אָדער אומדירעקט, מוז מען קומען צום שלוס אַז מען דאַרף נאָר האָבן אַ געוויסע מאָס פון אַ פאַרנינפטיגער אָרגאַניזאַציע. אַט די אָרגאַניזאַציע וואָלט געמאַכט מעגליך אַז אין אַ צייט פון עטליכע יאָר וואָלטן די ציוויליזירטע נאַציעס געווען אָנגעפּראַפּט מיט נוצליכע פּראָדוקטן. מיר וואָלטן געווען געצוואונגען צו זאָגן: גענוג! מיר האָבן גענוג ברויט, גענוג קוילן, גענוג קליידער, גענוג אַלע נויטיגע זאַכן. לאָמיר אונזערע כּוחות צוזאַמענעמען און זען ווי אַזוי אונזער אַרבעט נאָך נוצליכער צו פאַרווענדן, אונזערע פאָדערונגען בעסער צו באַפרידיגן.

דער וואוילשטאַנד פאַר אַלעמען איז נישט קיין חלום. דער אַלגעמיינער וואוילשטאַנד וואָלט שוין דאַן געקענט אויסגעפירט ווערן ווען דער מענטש האָט נאָך מיט זיינע אייגענע הענט געשאַפן די געצייג וואָס זענען אים געווען נויטיג צו דער אינדוסטריע אָדער צו דער לאַנד-אַרבעט. אַלץ מער איז עס מעגליך דורכצופירן איצט, ווען דער מענטש איז אימשטאַנד צו רעגולירן די באַוועגונג פון דער קאָמפּליצירטסטער מאַשין, צוזאַמענגעשטעלט פון פילע טיילן.

אָבער כּדי דער וואוילשטאַנד זאָל דורכגעפירט ווערן אין דער ווירקלעכקייט, איז נויטיג אַז מען זאָל אויפהערן צו באַטראַכטן דאָס גאַנצע קאַפּיטאַל - שטעט, הייזער, לאַנד, פאַבריקן, מאַשינען און אייזנבאַנען, ווי פּריוואַט-אייגנטום.

II

די מיטלען צו פּראָדוצירן זענען אין דער פאַרגאַנגענהייט און אין דער געגענוואַרט ערוואָרבן געוואָרן דורך דער אַרבעט פון אַלע מענטשן צוזאַמען. דערפאַר דאַרפן זיי אויך געהערן פאַר אַלע מענטשן. דערצו איז נויטיג די עקספּראָפּריאַציע פון די רייכטימער וואָס געהערן איצט צו איינצעלנע מענטשן: דאָס אייגנטום צוריקצובערענגען צום כּלל. דאָס איז די אויפגאַבע וואָס מיר מענטשן פונעם ניינצנטן יאָרהונדערט דאַרפן לייזן.

מען דאַרף זיך אָבער נישט איינרעדן אַז דאָס קען געלייזט ווערן דורך דער הילף פון געזעץ, אויפן געוועזליכן וועג. דאָס וואָלט געווען אַ קינדערישע איינבילדונג. די אָרימע און די רייכע פאַרשטייען שוין איצט גאַנץ גוט אַז נישט די איצטיגע רעגירונגען, און אַפילו נישט די רעגירונגען וואָס קענען אַרויסקומען פון אַ פּאָליטישער רעוואָלוציע, וועלן זיין אימשטאַנד צו לייזן די פראַגע. אַלע פילן די נויטווענדיגקייט פון אַ רעוואָלוציע. די רייכע

ווי די אַרמײַ ווייסן גאַנץ גוט אַז עס איז נישט מער קיין סוד אַז די רעוואָלוציע איז נאָענט און קען יעדן טאָג אויסברעכן.

אינעם פאַרלויף פון דער לעצטער העלפט פונעם נײַנצנטן יאָרהונדערט האָבן זיך געוויזן אַלע צייכנס פון אַן אַנקומענדיגער רעוואָלוציע. די אַלע פאַרהעלטענישן וואָס רופן אַרויס אַ רעוואָלוציע האָבן זיך שטאַרק אַנטוויקלט. די רײַכע קלאַסן האָבן עס אָבער פאַרשטאַנען צו פאַרהינדערן און נישט דערלאָזן אַז די רעוואָלוציע זאָל פאַרווירקליכט ווערן. עס איז דערפאַר געוואָרן נויטיג די פאַרהינדערונג צו באַזײַטיגן מיט געוואַלד. די רעוואָלוציע זאָל שאַפן אַ וועג און אַ רעכט צו עקזיסטירן פאַר דער אַנטוויקלונג.

אין וועלכן פּלאַץ וועט די רעוואָלוציע אויסברעכן? וואו וועט זי אויסברעכן?

דאָס איז טונקל, פאַרדעקט, און קיינער קען דערויף נישט ענטפערן. אָבער די וואָס שטודירן די פאַרהעלטענישן און זוכן דעם גאַנג וואָהין די פאַרהעלטענישן מוזן פירן, זענען איבערצייגט אַז די רעוואָלוציע קומט. אַרבעטער און בעלי בתים, רעוואָלוציאָנערן און רעאַקציאָנערן, דענקער און האַנטווערקער, אַלע פילן אַז זי איז נאָענט.

נו, וואָס וועלן מיר טון ווען די רעוואָלוציע איז איינמאָל אויסגעבראָכן?

מיר ווייסן אַלע די טרויעריגע זײַטן פון דער רעוואָלוציע. אין אונזערע אויגן פאַרשטעלן זיי אָבער נאָך נישט די רעוואָלוציע. די גרויסע באַוועגונגען, דער בלוטיגער קאַמף, די שלאַכט אויף די באַריקאַדן זענען בלויז דער אָנהייב פון דער רעוואָלוציע. ערשט נאָכדעם וואָס די אַלטע רעגירונגען פאַלן, הייבט זיך אָן די הויפּט-אַרבעט פון דער רעוואָלוציע.

די רעגירונגען פון אַלע צײַטן זענען אוממעכטיג און פאַלן גרינג בײַם ערשטן שטויס פון דער רעוואָלוציע. אין 1848 איז מען אין עטליכע טעג פּטור געוואָרן פון לואי פיליפּס בורזשואַזער רעגירונג. ווען דער קעניג לואי פיליפּ האָט געמאַכט אַ "ויברח" איבער דער גרענעץ, האָט זיך דאָס פאָלק פון פּאַריז שוין ווייניג געקומערט וועגן אים. דעם 18טן מערץ 1871 איז די רעגירונג פון טהיער געפאַלן אין אַ צײַט פון עטליכע שטונדן. מען דאַרף נאָך נישט פאַרגעסן אַז די באַוועגונגען פון 1848 און 1871 זענען געווען נאָר פון פּאָליטישער נאַטור. מען קען זיך אָבער פאַרשטעלן ווי שנעל די רעגירונגען וועלן פאַלן בײַם אויסברוך פון אַ פאָלקס-רעוואָלוציע.

לאָמיר זיך דעריבער פאַרשטעלן אַז די אַלטע רעגירונג איז אַוועק. די אַרמײַ, וועלכע שטייט אונטערן אײַנפלוס פון אַ גרויסער פאָלקס-באַוועגונג, וויל נישט פאָלגן די באַפעלן פון אירע גענעראַלן. די סאָלדאַטן שטייען שטיל און לאָזן דאָס פאָלק טון וואָס עס וויל, אָדער זיי שליסן זיך טאַקע אָן אין דעם אויפשטאַנד. ווי די פּאָליציסטן וועלן זיך פירן קען מען נישט פאָראויסזאָגן. זיי וועלן אַרײַנדרינגען אינעם פאָלק מיט געצויגענע שווערדן, אָדער זיי וועלן אויך שרײַען: "עס לעבע די קאָמונע!" די פאַרשידענע רעגירונגס-באַאַמטע וועלן זיך פאַרשטעקן אין דערהיים און וואַרטן אויף אַ נײַע רעגירונג. די רײַכע חברה וועלן פאַרפּאַקן זייערע רייזע-טאַשן און מאַכן אַ גרויסן "ויברח" איבער דער גרענעץ זיך צו באַהאַלטן. דאָס פאָלק אַליין בלײַבט אויפן פּלאַץ. דאָס וועט פירן די רעוואָלוציע.

אין עטליכע גרויסע שטעט ווערט די קאמונע פראקלאמירט אין דער זעלבער צייט. טויזנטער מענטשן שטעלן זיך אין די גאסן. ביים אוונט איילט יעדער איינער אין די קלובן, וואו מען באהאנדלט די עפנטליכע ענינים. איבעראל דיסקוטירט מען די פראגע וואס מען זאל איצט טון. יעדער איינער איז שטארק אינטערעסירט. אפילו די וואס זענען נאך נעכטן געווען אינגאנצן גלייכגילטיג היצן זיך היינט און זענען נאך די ברענענדיגסטע אנהענגער. איבעראל הערשט דער אינערליכער פארלאנג, דער הייליגסטער ווּאונטש, צו זוכן דאס נייע לעבן. יעדער איינער איז מוטיג, באגייסטערט און גרייט זיך מקריב צו זיין. דאס פאלק פארלאנגט נאר אז עפעס זאל געשען.

ווי שיין און ערהאבן דאס אלעס זאל נישט זיין, באדייט דאס אבער נאך לאנג נישט די רעוואלוציע. פארקערט, ערשט דערנאך הויבט זיך אן די עכטע ארבעט פון דער רעוואלוציע.

געוויסע אקטן דינען נאר צו שטילן דעם נקמה-דורשט פונעם פאלק. מענטשן וואס האבן זיך אויפגעפירט מערדעריש קעגן דעם פאלק און דערמיט זיך פארפיינט מוזן דאס דאן אומפארמיידליך באצאלן מיט מארד. דאס אלעס איז אבער נאר אן ערשיינונג וואס באגלייט דעם קאמף; דאס איז נישט די רעוואלוציע זעלבסט.

די מדינה-סאציאליסטן, די ראדיקאלן, די בארימטע זשורנאליסטן און די גלאנצנדע רעדנער, בורזשואזע אדער געוועזענע ארבעטער, וועלן זיך איילן צום ראט-הויז און אין די מיניסטעריומס. זיי וועלן כאפן די ליידיגע פלעצער, זיך באפוצן מיט מעדאלן און זיך באקוקן פון קאפ ביז די פיס אין די גרויסע שפיגלען פון די מיניסטער-סאלאנען. זיי וועלן דארט ברעכן, בייגן, קנייטשן און אויסגלייכן, ביז זיי וועלן אויסגעפינען ווי אזוי צו מאכן א שטרענגע מינע כדי צו געבן באפעלן פון זייער הויכן בענקל. מסתמא וועט אויך נישט פעלן א רויטער גארטל, א יאקאבינער היטל און בכלל אן אמטס-קלייד, כדי צו געווינען די אכטונג פון די ארעמע, זייערע אמאליגע חברים און באקאנטע.

אנדערע וועלן זיך פארשאפן קאבינעטן און זיך פארטיפן אין דיקע ביכער. זיי וועלן דארט זוכן און ברעכן דעם מח ווי אזוי אויסצוארבעטן פארשידענע געזעצן. זיי וועלן פארפאסן דעקרעטן מיט קלינגענדע פראזן. קיינער וועט זיך נישט באקימערן די דעקרעטן אויסצופירן, פונקט דערפאר ווייל מען געפינט זיך אינמיטן דער רעוואלוציע.

כדי צו האבן א גרויסן איינפלוס און זיך צו פארשאפן אויטאריטעט וואס זיי האבן נישט, וועלן זיי באשטעטיגן די אלטע רעגירונגס-פארמען און נעמען די זעלבע נעמען: פראוויזארישע רעגירונג, קאמיטעט פאר עפנטליכער זיכערהייט, בירגערמייסטער, שטאטס-קאמענדאנט, הויפט פון זיכערהייט, און ווער ווייסט וואס נאך.

זיי וועלן אויסגעווילט ווערן דורך אפשטימונג אדער דורך אויסרופן, און זיך צוזאמענקלייבן אינעם ראט-הויז, אינעם פארלאמענט אדער אין די פארוואלטונגס-ראטן פון דער קאמונע. דאס וועט זיין א צוזאמענקום פון פארשידענע סארטן מענטשן, פון פארשידענע פראקציעס, מיט פארשידענע מיינונגען איבער די אויפגאבן פון דער רעוואלוציע, איר פארברייטערונג, איר וויכטיגקייט און איר ציל: פאסיבליסטן,

קאלעקטיוויסטן, ראדיקאלן, יאקאבינער און בלאנקיסטן. געצוואונגענערהייט פאראייניגט וועלן זיי פארברענגען די צייט אין פוסטע דיסקוסיעס.

דאס וועט זיין א פארבאנד פון ערליכע מענטשן צוזאמען מיט ערגייציגע מענטשן וואס טרוימען נאר פון הערשאפט און פאראכטן אין דער ווירקלעכקייט דאס פאלק, די פשוטע מאסע פון וואנען זיי אליין שטאמען. דאס וועט זיין א צוזאמענקלויב פון מענטשן מיט קעגנזייטיגע מיינונגען און פארקערטע אידעאלן. איינעם'ס אידעע איז פונקט דער היפוך פונעם צווייטן'ס. געצוואונגען צו זיין צוזאמען וועלן זיי קוקן איינער אויפן אנדערן ווי אויף שונאים. יעדער איינער וועט האלטן די אנדערע פאר רעאקציאנערן, שרעקעוודיגע מענטשן, גרינע יונגען און אומוויסנדע. זיי וועלן שטענדיג זיין אין שטרייט. זיי וועלן זיין צוזאמען אין דער זעלבער צייט וואס זיי וועלן זיין נישט פעאיג, אין אזא לאגע, צו פארשטיין איינער דעם אנדערן. ביי יעדער קלייניגקייט וועט מען זיך אריינווארפן איינער קעגן דעם אנדערן. מען וועט ארויסלאזן פראקלאמאציעס אין דער וועלט, אין וועלכע יעדער וועט זיך וועלן ארויסשטעלן אלס א פערזאן. בעת דאס אלעס טוט זיך, איז די עכטע קראפט פון דער באוועגונג נישט אינעם ראט-הויז און נישט אינעם פארלאמענט, נאר אינדרויסן. זי זאמלט זיך אין די גאסן.

דאס פאלק ליידט דערוייל. די פאבריקן שטייען ליידיג, די ווארשטאטן זענען פארשלאסן, דער האנדל איז צעשטערט. דער ארבעטער האט נישט אפילו דעם קליינעם געהאלט וואס ער האט פריער פארדינט. די פרייזן פון די לעבנס-מיטלען זענען געשטיגן. דאס פאלק הונגערט.

דאס פאלק צייכנט זיך אבער אויס מיט זיין געדולד. די גרויסע עפאכן האבן עס געוויזן. דאס באווייזט אונז דעם העלדישן כאראקטער פונעם פאלק, זיין העלדישע זעלבסט-אויפאפערונג. עס איז געווען דאס פאלק וואס האט אין 1848 אויסגעשריגן: "מיר וועלן איבערטראגן נאך דריי מאנאטן ליידן לטובת דער רעפובליק!" און די פארשטייער פונעם פאלק? די "רעפרעזענטאנטן", די הערן פון דער נייער רעגירונג? ניין, זיי ווילן עס נישט. פונעם ערשטן מיניסטער ביזן לעצטן פאליציסט האט יעדער איינער רעגלמעסיג געהאט זיין געהאלט. נאר דאס פאלק ליידט, מיט קינדערישן פארטרויען, מיט נאיווער גוטמוטיגקייט, מיט גוטהערציגן גלויבן. די פאראנעמטע מאסע ערווארטעט - דארט אויבן וועלן יענע גרויסע הערן פון ראט-הויז, נאציאנאל-ראט און קאמיטעט פאר עפנטליכער זיכערהייט שוין מסתמא אלעס פאר זיי באזארגן.

און דארט אויבן? יא, דארט אויבן טראכט מען וועגן אלעס, נאר נישט וועגן די ליידן פונעם פאלק. ווען דער שרעקלעכער הונגער האט אויסגעבראכן אין פראנקרייך אין 1793, ווען עס האט שוין אזוי ווייט געהאלטן אז עס האט כמעט ווידער אויסגעבראכן א רעוואלוציע; ווען דאס פאלק האט אזוי שרעקליך געליטן, און אין דער ווירקלעכקייט געווען אינעם טיפסטן עלענד. די עליזעאישע פעלדער זענען געווען פול מיט שיינע שפאציר-פארוועגן, און אין רייכע קארעטן זענען געזעסן פארנעמע דאמען מיטן רייכסטן לוקסוס. וואס האבן די יאקאבינער דאן געטון? זיי האבן דיסקוטירט וועגן ראבעספיער'ס דיקט-שריפט, וואס האט באהאנדלט די ענגלישע פארפאסונג.

ווען אין 1848 האט דער ארבעטער געליטן פונעם אלגעמיינעם שטילשטאנד אין דער אינדוסטריע, וואס האט די פראוויזארישע רעגירונג געטון אין דער זעלבער צייט? זי האט געפונען פאר נויטיק צו דיסקוטירן וועגן פענסיעס פאר מיליטער און וועגן טורמע-ארבעט. זי האט פארגעסן צו שטעלן די פראגע: פון וואס לעבט דאס פאלק אין דער צייט פון אזא קריזיס?

ווען עס איז דא צו מאכן א פארוואורף דער פאריזער קאמונע פון 1871, וואס האט געדויערט בלויז 70 טעג און איז געבאדן געווארן אונטערן דונער פון די פרייסישע קאנאנען, איז דער פארוואורף דערין: מען האט דעמאלט נישט פארשטאנען אז עס איז אוממעגליך דורכצופירן א קאמונאלע רעוואלוציע מיט הונגעריגע קעמפער. פאר 30 סענט א טאג, ווי עס איז געווען פארטיילט, קען מען זיך נישט אליין שפייזן כדי צו קענען קעמפן, און נאך א פאמיליע אונטערהאלטן.

דאס פאלק ליידט און פרעגט זיך: וואס זאל געשען כדי עס זאל זיין א סוף צו דעם עלענד, צו די שרעקליכע יסורים?

III

עס שיינט אונז אז עס איז נאר איין ענטפער: מען דארף אנערקענען און פראקלאמירן אז יעדער מענטש, ווער ער איז און וואס ער איז פריער געווען, צי ער איז א שטארקער אדער שוואכער, א געזונטער אדער א קראנקער מענטש, האט קודם א רעכט צו לעבן. און אלע מיטלען צו דער מענטשליכער עקזיסטענץ וואס געפינען זיך אין דער מענטשליכער געזעלשאפט געהערן צו אלע מיטגלידער אן אויסנאם. דאס אנערקענען, דאס פראקלאמירן און אין דער ווירקלעכקייט צו האנדלען דערנאך איז אונזער ערשטע אויפגאבע.

עס איז אונזער פליכט צו האנדלען אז דער ארבעטער זאל שוין אינעם ערשטן טאג פון דער רעוואלוציע וויסן: א נייע עפאכע האט זיך אנגעהויבן, א נייע צייט. אין דער צייט וועלן מענטשן מער נישט געצוואונגען זיין צו שלאפן אויף עפנטליכע בריקן, בעת אנדערע רוען אויף ווייכע קישנס אין די לופטיגע צימערן פון רייכע פאלאצן. אין דער צייט וועלן מענטשן נישט הונגערן בעת עס איז דא אזויפיל עסן. מען דארף נישט קיין ליידן ווען די מאגאזינען זענען פארפאקט מיט סחורה. דאס אלעס דארף מען אנערקענען אין דער ווירקלעכקייט און אין פרינציפ.

זאל דאס שוין ענדליך אויסגעפירט ווערן אין דער נעקסטער רעוואלוציע, וואס זאל באזארגן די באדערפענישן פונעם פאלק און אים נישט נאר פארשרייבן פליכטן.

דער צושטאנד קען זיך אבער נישט פארווירקליכן דורך באפעלן און דעקרעטן. ער קען זיך נאר פארווירקליכן ווען יעדער איינער וועט נעמען אלעס וואס ער דארף האבן. דאס איז דער איינציגער ריכטיגער און וויסנשאפטליכער וועג, וואס די מאסע פונעם פאלק וואונטשט און קען פארשטיין.

עס האנדלט זיך דעריבער, אין נאמען פונעם רעוואלוציאנערן פאלק, אז אלעס וואס עס איז דא זאל געהערן צו אלעמען: שפייכלער מיט תבואה, מאגאזינען מיט סחורה, הייזער, שולן און אזוי ווייטער. מען דארף זיך גלייך ארגאניזירן כדי צו באפרידיגן די באדערפענישן, נישט כדי צו פראדוצירן רייכטום פאר אנדערע. מען דארף שאפן פאר דער גאנצער געזעלשאפט א ווארילן לעבן און איר געבן א מעגליכקייט זיך ווייטער און בעסער צו אנטוויקלען.

דערפאר זאגן מיר: געבוג שוין מיט דער פראגע פונעם "רעכט אויף ארבעט", מיט וועלכן מען האט צופרידנגעשטעלט דאס פאלק אין 1848 און מיט וועלכן מען וויל נאך איצט צופרידנשטעלן דאס פאלק. לאמיר האבן דעם מוט צו זאגן אז אלגעמיינער וואוילשטאנד איז מעגליך. דאס איז אונזער ציל: יעדן איינעם צו באפרייען.

ווען די ארבעטער פון 1848 האבן געפאדערט דאס רעכט אויף ארבעט, האט מען ארגאניזירט נאציאנאלע און מוניציפאלע ווארשטאטן. מען האט אהינגעשיקט די ארבעטער זיך צו פלאגן פאר 2 פראנק א טאג. ווען זיי האבן געפאדערט אז מען זאל ארגאניזירן די ארבעט, האט מען זיי געענטפערט זיי זאלן האבן געדולד. די רעגירונג וועט זיך שוין דערמיט באשעפטיגן. דערווייל זאלן זיי נעמען 2 פראנק א טאג און זיך אונטערהאלטן. זיי האבן דאך זייער גאנצן לעבן שווער געהארעוועט.

וואס האט מען אבער דערווייל געטון? מען האט געבראכט די קאנאנען, צוזאמענגעצויגן די רעזערוו-ארמיי און דעם לאנד-שטורם. מען האט דיסארגאניזירט די ארבעטער דורך טויזנטער מיטלען, און אין איין שיינעם טאג האט מען זיי געגעבן א באפעל: "גייט קיין אפריקע, קאלאניזירט דארט דאס לאנד; און אויב נישט, וועט איר נידערגעשאסן ווערן!"

גאנץ אנדערש וועט עס אבער זיין ווען די ארבעטער וועלן פאדערן דאס רעכט אויף אלגעמיינעם וואוילשטאנד. מיט דער פאדערונג וועלן זיי שוין פראקלאמירן זייער רעכט צו געניסן פונעם גאנצן סאציאלן רייכטום: די הייזער, די ערד צו באארבעטן און זיך דארט איינצואורדענען ווי באקוועמער עס איז פאר זייערע פאמיליעס, געניסן פון אלע פראדוקטן און לעבנס-מיטלען, און אזוי ווייטער. דער ארבעטער זאל שוין ענדליך וויסן וואס עס הייסט גוט צו לעבן, אויף וואס ער האט אזוי לאנג געארבעט. מיט דער פאדערונג פראקלאמירן זיי זייער רעכט אויף אלע רייכטומען, די פרוכט פון פילע דורות פון דער פארגאנגענהייט און דער געגענווארט, אין געמיינזאמקייט. זיי וועלן דערפון געניסן און זיך באקענען מיט די הויכע עררייכונגען פון קונסט און וויסנשאפט, וואס זענען אזוי לאנג געווען נאר אין דינסט פון דער בורזשואזיע אליין.

ווען זיי דערקלערן זייער רעכט אויף וואוילשטאנד, דערקלערן זיי דערמיט אויך, און דאס איז דאס וויכטיגסטע, זייער רעכט אליין צו באשליסן אין וואס דער וואוילשטאנד זאל באשטיין און וואס מען זאל פראדוצירן כדי דעם וואוילשטאנד צו דערגרייכן.

דאס "רעכט אויף אלגעמיינעם וואוילשטאנד" הייסט די מעגליכקייט פאר אלע מענטשן צו לעבן און ערציען זייערע קינדער, וואס זאלן זיין נוצליכע און ווערדיגע מיטגלידער פון דער געזעלשאפט. דאס "רעכט אויף ארבעט" הייסט אבער אייביג צו בלייבן א לוין-

שקלאַף, אַ לאַסט-חיה וואָס זאָל אויסגעבייט ווערן און ליידן פֿאַר אַ קאָמענדירנדיגער בורזשואַזיע. דאָס רעכט אויף וואוילשטאַנד איז די סאָציאַלע רעוואָלוציע; דאָס רעכט אויף אַרבעט איז איינגעשפּאַרט ווערן אין אינדוסטריעלע תּפֿיסות פֿאַר שקלאַפֿן.

עס איז שוין לאַנג צייט אַז דער אַרבעטער זאָל פּראָקלאַמירן זיין רעכט אויף דער ירושה וואָס איז אונז איבערגעבליבן פֿון די פֿילע דורות, כּדי עס צו נוצן פֿאַר זיין וואוילשטאַנד.

דער אַנאַרכיסטישער קאָמוניזם

I

יעדע געזעלשאַפֿט וואָס האָט נאָר געמאַכט אַ סוף צו פּריוואַט-אייגנטום איז, לויט אונזער מיינונג, געצוואונגען זיך צו אָרגאַניזירן אין אַ קאָמוניסטיש-אַנאַרכיסטישער פֿאָרם. ווייל אַנאַרכיע פֿירט צום קאָמוניזם, און קאָמוניזם פֿירט צו אַנאַרכיע. איינס און דאָס אַנדערע זענען בלויז אַן אויסדרוק פֿון דער נייגונג און ריכטונג וואָס איז שוין דאָ אין דער מאָדערנער געזעלשאַפֿט: דאָס שטרעבן נאָך גלייכקייט.

עס איז געווען אַ צייט ווען די תּבֿואה וואָס דער פּויער האָט אַראָפּגענומען פֿונעם פֿעלד און די וואָלענע קליידער וואָס אַ פּויער-פֿאַמיליע האָט זיך אַליין אויסגעוועבט אין דער היים, האָט מען באַטראַכט ווי די פּרוכט פֿון זייער אייגענער אַרבעט. אָבער אַפֿילו דעמאָלט איז עס נישט געווען אינגאַנצן אמת. שוין דעמאָלט זענען געווען פּראָדוקטן פֿון געמיינשאַפֿטליכער אַרבעט: שטיקער לאַנד וואָס מען האָט געמיינשאַפֿטליך אויסגעטריקנט פֿון זומפּן; געמיינשאַפֿטליכע פּאַש-פֿעלדער וואָס די גאַנצע געמיינדע האָט צוזאַמען געאַרבעט צו ווידן; אַ פֿאַרבעסערונג אין די אינסטרומענטן צום וועבן אָדער פֿאַרבן די וואָל האָט געברענגט אַ טובֿה פֿאַר אַלעמען. אָבער ביי יענער צייט האָט די פּויער-פֿאַמיליע נאָך געקענט עקזיסטירן נאָר ווען זי האָט אין פֿריערדיגע אומשטענדן געקענט האָבן די מיטווירקונג און דעם שוץ פֿונעם גאַנצן דאָרף אָדער דער גאַנצער קאָמונע.

נעמען מיר אונזער היינטיגע אינדוסטריע. אירע צווייגן זענען שוין אַזוי ענג פֿאַרבונדן און פֿאַרשלאָנגען, אַזוי אַז אין יעדן טייל פֿון דער אַרבעט איז מען אָפּהענגיג פֿון אַלע אַנדערע. שטרעבן איצט אָפּצוטיילן דעם אינדיווידועלן אַנטייל אין אַ פּראָדוקט פֿון געמיינשאַפֿטליכער אַרבעט איז אַ זאַך פֿון אוממעגליכקייט. ווען די מעטאַל-אויסאַרבעטונג, צום ביישפּיל, איז איצט אין די ציוויליזירטע לענדער אַזוי פֿאַרפֿולקאָמט געוואָרן, האָבן מיר עס צו פֿאַרדאַנקען דער אַנטוויקלונג פֿון טויזנטער אַנדערע קליינע און גרויסע אינדוסטריעס. מיר האָבן עס צו פֿאַרדאַנקען דער אויסברייטונג פֿון די אייזנבאַנען, דער אַנטוויקלטער שיף-פֿאַרונג אין דער לענג און ברייט פֿונעם אַטלאַנטישן ים, דער אַנטוויקלטער פֿעאיגקייט פֿון די מיליאָנען אַרבעטער וואָס אַרבעטן איצט מיט אַזאַ געשיקליכקייט. עס איז צו פֿאַרדאַנקען דער גאַנצער אויסבעסערונג פֿונעם

ארבעטער-קלאס, קורץ און גוט, דער אנטוויקלונג פון יעדן צווייג פון ארבעט און דער ארבעטס-לייסטונג פון דער גאנצער וועלט.

די איטאליענער וואס זענען געשטארבן פון כאלערע ביים דורכפירן דעם סועץ-קאנאל, אלע וואס זענען פאראליזירט געווארן ביים בויען דעם גאטהארד-טונעל, אדער די אמעריקאנער וואס זענען געפאלן אויף די שלאכטפעלדער פאר דער אפשאפונג פון דער נעגער-שקלאפעריי, האבן אלע בייגעטראגן צו דער אנטוויקלונג פון דער בוימוואל-אינדוסטריע אין ענגלאנד און אין פראנקרייך. זיי האבן בייגעטראגן אזוי פיל ווי די קינדער-ארבעטער אין די פאבריקן פון מאנטשעסטער און רוען, אדער וויפיל יעדער אינזשעניר וואס איז געקומען אויף א געדאנק צו פארבעסערן דעם וועב-אינסטרומענט ווען ער האט געזען דעם אויסדרוק פון שמערץ אויפן פנים פון אן ארבעטער.

ווי קען מען וועלן אפשאצן דעם טייל ארבעט וואס יעדער טראגט ביים אלגעמיינעם אנשאפן פון אזוי פיל רייכטומען?

ווען מיר באטראכטן קריטיש די פארשידענע טיילן פון פראדוקציע, פארגלייכן זיי און מעסטן זיי, קומען מיר צו דער מיינונג אז דער צושטאנד פון א געזעלשאפט וואס די קאלעקטיוויסטן באשרייבן, דאס הייסט אז מען זאל מעסטן יעדנס טייל ארבעט לויט דער קראפט וואס ער האט דערביי אנגעווענדט, איז נישט קיין אידעאל און אפילו נישט קיין טריט פארווערטס צום אידעאל. מיר ווילן דא נישט דיסקוטירן צי אין דער היינטיגער געזעלשאפט איז דער טויש-ווערט פון א פראדוקט טאקע א מאס פאר דער ארבעטס-קראפט וואס איז אריינגעלייגט געווארן אינעם פראדוקט, ווי סמיט און ריקארדא האבן באהויפטעט און וואס מארקס האט פון זיי געלערנט. מיר ווילן נאר דא פעסטשטעלן: דער אידעאל פון די קאלעקטיוויסטן קען נישט פארווירקליכט ווערן אין אזא געזעלשאפט וואו די מיטלען צו פראדוקציע וועלן זיין געמיינשאפטליכער אייגנטום. איינמאל א געזעלשאפט ווערט געגרינדעט אויף געמיינשאפטליכן אייגנטום, איז זי געצוואונגען אפצושאפן דאס גאנצע לוין-סיסטעם.

דער אינדיווידואליזם, אפילו אין אזא פארשענערטער פארם ווי די קאלעקטיוויסטן ווילן אים האבן, קען נישט פאראייניגט ווערן מיט קאמוניזם. די קאלעקטיוויסטן ווילן אז די לענדער און די אינסטרומענטן צו ארבעט, די פאבריקן און מאשינען, זאלן זיין געמיינשאפטליכער אייגנטום, דאס הייסט קאמוניסטיש; און דער געברויך פון די פראדוקטן, דאס געניסן, זאל זיין לויט וויפיל יעדער ארבעט פאר זיך אליין, דאס הייסט אינדיווידואליסטיש. מיר זענען איבערגעצייגט אז דאס קען נישט זיין, ווייל א נייע פארם פון פראדוקציע פאדערט אויך א נייע פארם פון קאנסומירן. אזוי ווי די נייע פארם פון פראדוקציע קען זיך נישט אנפאסן צו דער אלטער פאליטישער פארם פון דער געזעלשאפטליכער ארגאניזאציע, אזוי קען זי זיך אויך נישט אנפאסן צו דער אלטער פארם פון פארטיילן פראדוקטן.

דאס לוין-סיסטעם וואקסט פון פריוואט-אייגנטום אין לאנד, פאבריקן און ארבעטס-אינסטרומענטן. דער אורשפרונג פון דער לוין-שקלאפעריי ליגט אין דעם וואס איין

מענטש האט זיך צוגעאייגנט גרונט און באדן, ווערקצייג און אזוי ווייטער. דאס זענען געווען די נויטיגע באדינגונגען פאר דער אנטוויקלונג פון דער קאפיטאליסטישער פראדוקציע. אבער ווען די פארם פון דער קאפיטאליסטישער פראדוקציע פאלט, מוז אויך פאלן דאס לוין-סיסטעם, אפילו ווען מען וועט זוכן דאס לוין-סיסטעם צו פארבייטן מיט אן אנדער נאמען. ווען די מיטלען פון פראדוקציע געהערן צו אלעמען און יעדער קען מיט זיי שאפן, און מען שאפט געמיינשאפטליך, זענען די פראדוקטן ארויסגעקומען פון אלעמענס ארבעט. דאס פירט נויטווענדיג צו געמיינשאפטליכן געניסן.

מיר באהויפטן אז קאמוניזם איז נישט נאר וואונטשנסווערט, נאר אויך היסטאריש נויטווענדיג. די געגענווערטיגע געזעלשאפט וואס איז געגרינדעט אויפן אינדיווידואליזם איז געצוואונגען כסדר צו גענענט ווערן צום קאמוניזם.

דער אינדיווידואליזם האט זיך אנטוויקלט אין די לעצטע צוויי-דריי הונדערט יאר הויפטזעכליך דערפאר ווייל דער מענטש האט זיך געשטעלט אנטקעגן דער מאכט פון מדינה און קאפיטאל. דער מענטש האט געגלויבט, און די וואס האבן פארמולירט זייערע אידייען האבן אים איבערצייגט, אז מען קען זיך אינגאנצן אפטיילן פון דער מדינה און דער געזעלשאפט. "ווען מען האט נאר געלט", האט מען געזאגט, "קען מען האבן אלעס וואס מען דארף נאר." אבער אין דער ווירקלעכקייט איז דאס אינדיווידואלע שטרעבן דורכגעפאלן, און די מאדערנע געשיכטע לערנט אונז אז אן דער צוזאמענווירקונג פונעם כלל קען דער איינצעלנער גארנישט אויפטון ווען ער זאל אפילו פארמעגן בערג מיט רענדלעך.

לעבן דעם אינדיווידואליזם פון דער היינטיגער געזעלשאפט באמערקן מיר דורכאויס דער גאנצער מאדערנער געשיכטע א נייגונג אויפצוהאלטן דאס וואס איז נאך פארבליבן פונעם אלטן קאמוניזם, און אויסער דעם שלאגט זיך דער קאמוניסטישער געדאנק דורך נאך און ווידער אין טיילן פונעם איצטיגן מענטשליכן לעבן.

ווען עס איז געלונגען די קאמונען פון צענטן, עלפטן און צוועלפטן יארהונדערט זיך צו באפרייען פון דער וועלטליכער און קירכליכער הערשאפט, האט זיך גלייך געוויזן דער פרינציפ פון געמיינשאפטליכער ארבעט און געמיינשאפטליכן געניסן.

די שטאט, נישט דער פריוואט-אונטערנעמער, האט אנגעלאדן די שיפן אדער אוועקגעשיקט קאראוואנען מיט סחורה פארן האנדל מיט ווייטע לענדער. די רווחים פון דעם ווייטן האנדל זענען אויך נישט געגאנגען צום גוטן פון איינצעלנע פערזאנען. די שטאט האט געקויפט לעבנס-מיטלען פאר אלע איינוואוינער, און די לעבנס-מיטלען האט מען פארטיילט צווישן אלע בירגער אן אונטערשייד. די צייכנס פון די אינסטיטוציעס האבן זיך געהאלטן ביז צום נייצנטן יארהונדערט. אין די לעגענדעס פון די פעלקער געפינט איר נאך היינט דעם אנדענק פון יענע איינריכטונגען.

דאס אלעס איז שוין לאנג פארשוואונדן. די לאנד-געמיינדע קעמפט נאך אפילו ביזן היינטיגן טאג אויפצוהאלטן דאס וואס איז נאך פארבליבן פונעם אלטן קאמוניזם. זי

וואלט אויך נישט געווען פארפאלן, ווען די מדינה וואלט זי מיט איר שווערער האנט נישט דערשלאגן צום גוטן פונעם קאפיטאליזם.

אין דער זעלבער צייט זעען מיר אבער ווי עס אנטשטייען נייע ארגאניזאציעס וואס זענען געגרינדעט אויפן פרינציפ: "יעדער לויט זיין באדערפעניש." דאס ווייזט זיך אין פארשידענע פארמען. אן א געוויסן טייל קאמוניזם וואלט די איצטיגע געזעלשאפט בכלל נישט געקענט עקזיסטירן.

די בריקן זענען געווארן עפנטליכער אייגנטום. אמאל האט יעדער געמוזט באצאלן פארן אריבערגיין; אמאל האט מען געמעסטן די מיילן אויף אן אויסגעפלאסטערטן וועג, און דער פאסאזשיר האט געדארפט צאלן פאר יעדן אנגעפארענעם מייל. איצט איז דאס שוין מער נישט דער פאל, אויסער אין די מזרח-לענדער.

דאס ווערט נאך היינט פראקטיצירט: די עפנטליכע מוזעומס, די ביבליאטעקן, די פרייע שולעס, די שפייזונג פון קינדער אויף קהילה-הוצאות, די עפנטליכע פארקס און גארטנס, די באלייכטונג פון די גאסן, פון וועלכער יעדער האט א רעכט הנאה צו האבן; די וואסער-לייטונג, מען באצאלט דארט נישט לויט דעם מאס וואסער וואס מען נעמט, דאס אלעס און נאך הונדערטער אנדערע אינסטיטוציעס זענען געגרינדעט אויפן פרינציפ: "נעם וויפיל דו דארפסט."

די אייזנבאנען און סטריט-קארס פירן איין מאנאטליכע אדער יערליכע אבאנעמענט-בילעטן. מען רעכנט נישט וויפיל מען זאל פארן. צאל אפּ א געוויסן פרייז און פאר וויפיל דו ווילסט אליין. אויף דער זעלבער שטופע שטייט אויך די פאסט-איינריכטונג: איר קענט שיקן א בריוו פאר פינף מיל אדער פאר טויזנט, עס איז אינגאנצן גלייך. וואס פאר א טענדענץ זעען מיר אין אלע די מאדערנע איינריכטונגען? מיר זעען אין זיי די נייגונג נישט צו מעסטן דעם געברויך פון יעדן מענטש. איינער וויל פארן פינף מאל א טאג, דער אנדערער בלויז איין מאל אין וואך, דער חשבון איז דער זעלבער. עס לוינט נישט צו רעכענען איינעם צוויי מאל אזויפיל ווי דעם אנדערן דערפאר ווייל ער וויל פארן צוויי מאל אזויפיל. זענען דאס נישט אלעס קאמוניסטישע טענדענצן וואס ווייזן זיך אפילו אין דער היינטיגער אינדיווידואליסטישער געזעלשאפט?

ווי שוואך די צייכנס זאלן נאך זיין אין פארשידענע טיילן פון אונזער מאדערנעם געזעלשאפטליכן לעבן, איז אבער קיין צווייפל נישט אז אין די פארשידענע טיילן איז דא די נייגונג אומאפהענגיג צו מאכן די באפרידיגונג פון די מענטשליכע באדערפענישן פון דער מאס ארבעט וואס דער אינדיווידואום האט געטון אדער וועט טון פאר דער געזעלשאפט.

ווען איר גייט אריין אין אן עפנטליכער ביבליאטעק אין לאנדאן אדער בערלין, פרעגט אייך נישט דער ביבליאטעקאר וואס איר האט געטון פאר דער געזעלשאפט, כדי ער זאל וויסן פון וואספארא ווערט א בוך אדער צייטונג ער זאל אייך געבן צום לייענען. עס איז אינגאנצן גלייך וואס איר האט נישט געטון פאר דער געזעלשאפט. ער גיט אייך דאס וואס איר פארלאנגט. אין פילע פאלן העלפט ער אייך נאך גאנץ פרייוויליג. ווען איר

געפינט, צום ביישפּיל, נישט אינעם קאַטאַלאָג די ביכער וואָס איר זוכט, זוכט ער זיי פֿאַר אײַך אויס. די וויסנשאַפֿטליכע געזעלשאַפֿטן וואָס זענען געגרינדעט אין פֿיל לענדער פֿאָדערן נאָר אַ קליינע באַצאָלונג אין מיטגליד-געלט, און אין רוב פֿאַלן לייגן זייערע מיטגלידער אַריין זייער אַרבעט. פֿאַר אײַך שטייען אָפֿן זייערע מוזעומס, באָטאַנישע גאָרטנס, ביבליאָטעקן אָדער לאַבאָראַטאָריעס, אינגאַנצן גלײַך צי איר זענט אַ דאַרווין אָדער אַן אײַנפּאַכער דילעטאַנט.

אין פּעטערבורג, ווען איר האָט אַ געדאַנק פֿאַר אַן ערפֿינדונג, איז דאָ אַ באַזונדערע וועריקשטאַט וואו איר געפֿינט גרייט צו אײַער דינסט פֿאַרשידענע וועריקצײַג און נויטיגע אינסטרומענטן, ווען איר ווייסט נאָר ווי אַזוי זיי צו באַנוצן. איר קענט דאָרט פֿרײַ טון אַלעס וואָס איר ווילט. מען לאָזט אײַך דאָרט אַרבעטן ווי לאַנג איר ווילט. "דאָ האָט איר די וועריקצײַג וואָס איר דאַרפֿט, פֿאַראינטערעסירט אײַערע פֿרײַנט מיט אײַערע אידייען, פֿאַראייניגט זיך מיט קאַמעראַדן פֿון פֿאַרשידענע פֿאַכן. ווען איר קענט נישט פֿאַר זיך אַליין אַרבעטן, געפֿינט אויס אַן אַנדער מאַשין אָדער געפֿינט עס נישט אויס. דאָס איז שוין אײַער זאַך. ביי אײַך איז דאָ אין קאָפּ אַן אידעע, און דאָס איז שוין גענוג איר זאָלט קענען האָבן די מעגליכקייט צו פּרובירן עס אַרויסצוברענגען למעשה."

פֿרעגן די לײַט פֿון די רעטונגס-שיפֿן זיך נאָך ביי די מאַטראָזן פֿונעם דערטרינקנדיגן שיף לויט זייערע נעמען? ניין, זיי שטרענגען זיך אָן, ריזיקירן מיט זייער לעבן, און טייל ווערן טאַקע דערטרונקען, און דאָס אַלעס כּדי צו ראַטעווען דאָס לעבן פֿון מענטשן וואָס זיי קענען נישט און ווייסן נישט פֿאַרוואָס זיי זאָלן זיי נאָר נאָכפֿרעגן. ביי זיי איז בלויז איין געדאַנק: "דאָרטן זענען מענטשן אין געפֿאַר, וואָס מיר קענען אפשר ראַטעווען. דאָס איז שוין גענוג. זיי האָבן געהאָלפֿן אונז צו ווערן מענטשן. לאָמיר זיי ראַטעווען!"

דאָס איז די קאָמוניסטישע נייגונג וואָס ווײַזט זיך איבעראַל אין אַלערליי פֿאָרמען, אפֿילו אינמיטן דער היינטיגער געזעלשאַפֿט וואָס פּרעדיגט אַזוי שטאַרק דעם אינדיווידואַליזם, דאָס "העלפּ יור סעלף" (העלף זיך אַליין).

און ווען מאָרגן זאָל אין איינע פֿון די גרויסע שטעט, וואָס קען זיך רופֿן די מערסט אינדיווידואַליסטישע, פּאַסירן אַן אומגליק, צום ביישפּיל אַז זי ווערט פֿון אַלע זײַטן באַלאַגערט, איז זיכער אַז די שטאָט וועט פֿריער פֿון אַלעם באַשליסן צו באַפֿרידיגן די באַדערפֿענישן פֿון קינדער און אַלטע לײַט וואָס מוזן ווערן באַפֿרידיגט. מען וועט זיך גאָר נישט נאָכפֿרעגן וואָס די קינדער און אַלטע לײַט האָבן געטון אָדער וועלן טון פֿאַר דער געזעלשאַפֿט. אין אַזעלכע פֿאַלן זענען אַלע איינשטימיג אַז מען דאַרף קודם שפּײַזן די מאַכטלאָזע קינדער און שוואַכע אַלטע לײַט, דערנאָך די ערשטע צו באַזאָרגן זענען די קעמפֿער וואָס געפֿינען זיך אין דער מלחמה, אינגאַנצן גלײַך צי זיי זענען טאַפּערער און פֿעאיגער אָדער נישט. טויזנטער מענער און פֿרויען וועלן זיך געבן די גרעסטע מי איבערצושטייגן איינער דעם אַנדערן אין באַדינען די פֿאַרוואונדעטע.

די נייגונג צום קאָמוניזם עקזיסטירט. און וואָס לײַכטער עס ווערן באַפֿרידיגט די באַדערפֿענישן פֿון יעדן אײַנצעלנעם, אַלץ מער וואַקסט אין מענטשן די קראַפֿט פֿיל צו

פראדוציר. אלץ מער פארשטארקט זיך די נייגונג צום קאמוניזם. זי פארשטארקט זיך יעדעס מאל ווען א גרויסע אידעע פארנעמט דעם פלאץ אין מענטשליכן צוזאמענלעבן און שטייגט איבער די קליינטליכע זארגן פונעם טאג-טעגליכן לעבן.

ווי קען מען נאך דעם אלעם צווייפלען אז אין דעם טאג ווען די מיטלען פון פראדוקציע וועלן נישט געהערן צו איינצעלנע מענטשן, נאר צוריק צו דער געזאמטקייט, צום כלל; ווען מען וועט ארבעטן געמיינשאפטליך; ווען מען וועט זיכער מער פראדוצירן ווי מען פארנוצט; ווען ארבעט וועט זיין אן ערע, ווי קען מען צווייפלען אז עס וועט זיך פארברייטערן די טענדענץ וואס איז שוין אזוי מעכטיג אפילו אין דער היינטיגער געזעלשאפט און וועט זיין דער פונדאמענט פונעם גאנצן געזעלשאפטליכן לעבן!

אויף דעם וואס מיר האבן דא אנגעצייכנט און אויפן גרונט פון די געדאנקען וואס מיר וועלן ברענגען אין אנדערע ווייטערדיגע ארטיקלען וועגן דער דורכפירבארקייט פון דער עקספראפריאציע, איז אונזער ערשטע אויפגאבע, נאכדעם ווי די רעוואלוציע האט געבראכן די מאכט פון דער איצטיגער ארדענונג, גלייך צו פארווירקליכן קאמוניזם.

II

אונזער קאמוניזם איז אבער נישט קיין אוטאפיסטישער און אויך נישט קיין אויטאריטערער, ווי דער וואס די דייטשע טעארעטיקער באשרייבן. אונזער קאמוניזם איז דער אנארכיסטישער קאמוניזם, קאמוניזם אן א רעגירונג, דער קאמוניזם פון פרייע מענטשן. דאס איז די פאראייניגונג פון דיביידע צילן וואס די מענטשן שטרעבן נאך.

ווען מיר נעמען אן און באטראכטן "אנארכיע" ווי אן אידעאל פון א פאליטישער ארגאניזאציע, פארמולירן מיר דערמיט נאר א נייע נייגונג, א נייע טענדענץ וואס ווייזט זיך אלץ אפטער און דייטליכער אין דער אנטוויקלונגס-געשיכטע פון דער מענטשהייט. יעדעס מאל ווען דער אנטוויקלונגס-גאנג פון דער אייראפעישער געזעלשאפט האט עס ערלויבט, האבן די מענטשן זיך אפגעשאקלט פון דער מאכט פון אויטאריטעט און האבן געזוכט צו פארווירקליכן א סיסטעם וואס זאל זיין געגרינדעט אויף די פרינציפן פון אינדיווידועלער פרייהייט.

מיר זעען כסדר אין דער געשיכטע אז די פעריאדן אין וועלכע עס איז דורך שטארקע אויפשטענדיגע באוועגונגען געווארן אפגעשאקלט די מאכט פון די רעגירונגען זענען אויך געווען די עפאכן פון שנעלן עקאנאמישן און גייסטיגן פארשריט.

די באפרייאונג פון די קאמונען איז געווען די פרוכט פון פרייער ארבעט און פרייע פאראייניגונגען. די בויערן-אויפשטענדן האבן געהאט אלס פאלגע די רעפארמאציע און דאס אפשאקלען די פאפסטליכע מאכט. די אמעריקאנער פרייהייט איז אויך געשאפן געווארן פון מענער וואס זענען געווען אומצופרידן מיט דער אלטער אייראפע.

ווען מיר קוקן זיך איצט צו דער אנטוויקלונג פון די ציוויליזירטע נאציעס, זעען מיר אז זייערע באוועגונגען זענען אפצושאקלען און צו פארקלענערן דעם ווירקונגס-קרייז פון די

רעגירונגען און שאפן פאר יעדן אינדיווידואום אלץ מער פרייען פלאץ. דערין באשטייט די איצטיגע אנטוויקלונג. לײדער ווערט די באוועגונג געשטערט פון דער מאסע אינסטיטוציעס און די פארשידענע פאראורטײלן. אבער זי איז שטארק גענוג צו פירן אויך די געגענווערטיגע אנטוויקלונג צו א רעוואלוציע וואס וועט אוועקוואַרפן דעם אלטן מויער פון פאראורטײלן און וועט מאכן פלאץ פאר א נייע פרייע געזעלשאפט.

א לאנגע צייט האט מען אומזיסט געשטרעבט צו לייזן די שווערע אויפגאבע וואס קען קיינמאל נישט געלייזט ווערן: מען האט געוואלט שאפן א רעגירונג וואס זאל קענען צווינגען דעם מענטש צו זיין געהארכזאם, און די רעגירונג אליין זאל דערביי בלייבן געהארכזאם דער געזעלשאפט. נאכדעם ווי דאס שטרעבן איז געווען אומזיסט, שטרעבט די מענטשהייט איצט זיך צו באפרייען פון יעדן ארט רעגירונג. די נויטווענדיגקייט פון ארגאניזאציע זאל באפרידיגט ווערן דורך דער פרייער פארבינדונג צווישן די איינצעלנע מענטשן און צווישן די גרופעס.

אלעס וואס מען האט אמאל גערעכנט פאר א ספּעציעלע אויפגאבע און מאנאפאל פון דער מדינה ווערט איצט אפגעשאקלט פון איר. מען אייניגט זיך אלץ לייכטער און בעסער אן דעם ארײנמישן פון דער מדינה. ווען מען באטראכט די פארשריט וואס זענען געמאכט געווארן אין דער ריכטונג, קומט מען צום שלוס אז די מענטשהייט פארקלענערט די מעכטיגקייט פון דער רעגירונג ביז צום נול, דאס הייסט אז זי וועט די מדינה, די פארקערפערונג פון אונטערטעניגקייט, אונטערדריקונג און מאנאפאל, אינגאנצן באזייטיגן.

אונז שוועבט שוין פאר די אויגן א וועלט וואו דער איינצעלנער מענטש וועט נישט זיין געשטערט אין זיין גייסטיגן און פיזישן וואוקס. ער וועט האנדלען צום וואוילזיין פון דער געזעלשאפט, ווייל אין אים זענען דא געזעלשאפטליכע נייגונגען. זיינע האנדלונגען וועלן זיין דער רעזולטאט פון די פאדערונגען וואס יעדער מענטש פילט אין זיך צו לעבן געזעלשאפטליך. דאס איז נעמליך א באדערפעניש צו זען אין זיין מיטמענטש א מיטארבעטער, א העלפער און א מיטליידנדער אין נויט.

נישט ווייניגער וועט די אידעע פון א מדינה-לאזער געזעלשאפט טרעפן אזויפיל קעגנער ווי די פאליטישע עקאנאמיע טרעפט מיט דער אידעע פון א געזעלשאפט אין וועלכער עס זאל נישט זיין קיין פריוואט-אייגנטום. מיר זענען אלע אויסגעוואקסן און דערצויגן געווארן אין די פאראורטײלן אז די מדינה איז נויטווענדיג, מיט אירע וויכטיגע אויפגאבן. אונזער גאנצע דערציאונג, אנגעהויבן מיטן אונטעררריכט אין רוימישער געשיכטע ביזן שטודירן "דאס רוימישע רעכט" און די פארשידענע וויסנשאפטן וואס מען לערנט אין די אוניווערסיטעטן, האט אונז איינגעוואוינט זיך צו פארלאזן אויף דער רעגירונג, צו גלייבן אין דער וואוילטעטיגקייט פון א פאטערליכער מדינה וואס זארגט פאר אלעם.

גאנצע פילאזאפישע פלענער זענען אויסגעארבעט און אויסגעלערנט געווארן כדי אויפצוהאלטן דעם גלויבן. די גאנצע רעכטס-וויסנשאפט האט זיך אנטוויקלט אונטער דעם שטאנדפונקט. די גאנצע פאליטיק איז געגרינדעט אויף דעם פרינציפ, און יעדער

פאליטיקער, פון וועלכער פארב ער זאל נאר זיין, וועט שטענדיג זאגן צום פאלק: "גיט נאר מיר די מאכט. איך וויל און איך קען אייך באפרייען פון דעם עלענד אין וועלכן איר שמאכט."

פון וויגעלע ביזן קבר הערשט איבער אונז דער רעגירונגס-פרינציפ. עפנט וועלכן בוך איר ווילט פון סאציאלאגיע אדער רעכטס-וויסנשאפט, און איר וועט שטענדיג געפינען אז די רעגירונג, איר ארגאניזאציע און אירע האנדלונגען פארנעמען אזא פלאץ אינעם געזעלשאפטליכן לעבן, אז איר מוזט ענדליך גלייבן אז אויסער די רעגירונגען און די מדינה-מענער איז ווייטער גארנישט דא אויף דער וועלט.

די זעלבע געשיכטע אויף אלערליי אופנים טרעפט איר אין דער פרעסע. גאנצע שפאלטן פון צייטונגען און זשורנאלן זענען פארנומען מיט דעבאטן אין די פארלאמענטן, מיט די אינטריגעס פון אלערליי פאליטיקער. דאס גאנצע גרויסע מענטשליכע לעבן פון א נאציע פארנעמט א גאנץ קליינעם פלאץ, און מען באהאנדלט עס אין עטליכע שורות, און דאס אויך ווייל עס רירט אן דעם געזעץ, אדער ווייל די פאליציי האט עפעס דערמיט צו טון. אנדערש איז נישטא וועגן וואס צו שרייבן. ווען מען לייענט די זשורנאלן, פארגעסט מען אינגאנצן אז אויסער די עטליכע "גרויסע לייט", וואס פארשטעלן מיט זייער שאטן אלעס, איז נאך עפעס דא אויף דער וועלט. ביים לייענען די פרעסע קומט גאר נישט אויף דער געדאנק אז אויסער די רעגירער און מדינה-מענער, וואס מען הייבט שטענדיג אין הימל און וואס זענען גרויס נאר דורך זייער אומוויסנהייט, זענען נאך דא אן אומגעהויערע צאל ברואים, איינגענומען די גאנצע מענטשהייט, וואס לעבן און שטארבן,ליידן און דולדן, ארבעטן און פארנוצן, דענקען און שאפן.

ווען מען קערט זיך אפ פונעם לעבן אויפן פאפיר צו דעם ווירקליכן לעבן, ווען מעןווארפט א קלארן בליק אויף דער געזעלשאפט, ווערט מען ממש פארוואונדערט פון דער גאנץ קליינער ראלע וואס די רעגירונג שפילט אינעם ווירקליכן לעבן. באלזאק האט שוין געמאכט די באמערקונג אז גאנצע מיליאנען בויערן לעבן אפ זייער גאנץ לעבן און האבן מיט דער מדינה גארנישט צו טון, אויסער דעם וואס זיי מוזן זייער לעצטע בהמה פארקויפן כדי צו באצאלן דער רעגירונג שטייערן. יעדן טאג ווערן געשלאסן טויזנטער פארבינדונגען אן דער אריינמישונג פון דער רעגירונג, און דער גרעסטער טייל פון אלע קאנטראקטן, די האנדלס-אפמאכן אויף דער בערזע, ווערן געמאכט אין אזא פארם אז ווען איינער פון די צדדים זאל ברעכן אזא פארטראג, קען אויך די רעגירונג גארנישט העלפן דערביי.

רעדט נאר מיט א גוטן געשעפטס-מאן וואס קען די האנדלס-וועלט, און ער וועט אייך זאגן אז אלע אפמאכן צו טוישן סחורה, וואס ווערן אפגעשלאסן יעדן טאג צווישן פארשידענע סוחרים, וואלטן געוועןן אוממעגליך ווען זיי וואלטן נישט געווען געגרינדעט בלויז אויף נאמנות, אויפן ערן-ווארט. דער סוחר איז געוואוינט זיין ווארט צו האלטן. ער וויל נישט פארלירן זיין נאמען, זיין קרעדיט, און דאס איז גענוג אז מען זאל אים גלייבן. דאס איז די ערליכקייט, זאל זי זיין נאר אין דער היינטיגער האנדלס-סביבה, דער געשעפטס-פרינציפ, דער סוחרישער שטאלץ אויף וועלכן דער געמיינשאפטליכער

האנדל בויט זיך. אין דעם וואלט ער געווען אוממעגליך. דער זעלבער סוחר וועט אייך אין א האר פון געוויסן-ביסן פארקויפן פארדארבענע סחורה פון וועלכער מענטשן וועלן פארסמט ווערן, נאטירליך אויב עס קען אנגענומען ווערן פאר גוט. דער זעלבער סוחר באטראכט אבער אלס אין ערן-זאך נאכצוקומען זיינע פליכטן אלס האנדלס-מאן.

ווען אזא פארהעלטניסמעסיגע מאראליטעט עקזיסטירט איצט, אין די איצטיגע פארהעלטנישן אין וועלכע מען ווארט נאר אויף דער געלעגנהייט מיט איין מאל רייך צו ווערן, ווי קען מען דען צווייפלען אז די מאראליטעט וועט זיך אין א שיעור אנטוויקלען ווען די געזעלשאפט וועט נישט זיין געבויט אויף דעם גרונט צו כאפן די פרוכט פון פרעמדער ארבעט?

נאך אין איבערראשנדע זאך, וואס כאראקטעריזירט איבערהויפט אונזער דור, איז א נאך בעסערער באווייז לטובת אונזערע אידייען. דאס איז דאס שטענדיגע וואקסן פון אונטערנעמונגען וואס קומען פון א פריוואטער איניציאטיוו, און די אומגעהויערע אנטוויקלונג פון פרייע גרופירונגען פון יעדן סארט. מיר וועלן רעדן ברייטער וועגן דעם אין די קאפיטלען וואס זענען באשטימט פאר דער פראגע פון "פרייער פאראייניגונג". דא וועט זיין גענוג צו זאגן אז די פאקטן זענען אזוי צאלרייך און אזוי אלזייטיג, אז זיי בילדן דעם מציאות פון דער צווייטער העלפט פונעם נײַנצנטן יארהונדערט, כאטש די שרייבער וואס פארנעמען זיך מיט סאציאליזם און פאליטיק איגנארירן זיי און געפינען עס נויטיג בעסער צו דערציילן מעשיות וועגן די פונקציעס פון דער רעגירונג. אט די פרייע, פארשידנארטיגע ארגאניזאציעס זענען א גאנץ נאטירלעכער פראדוקט פון דער אנטוויקלונג. זייער צאל וואקסט זייער שנעל. זיי בילדן זיך אן קיין שוועריגקייטן. זיי זענען דער נויטווענדיגער רעזולטאט פון די שטענדיג וואקסנדיגע באדערפענישן פון די ציוויליזירטע מענטשן, און ענדליך פארשפארן זיי זיך אויף א מערקווירדיגן אופן יעדע אריינמישונג פון דער רעגירונג. זיי מוזן דאס ווייטער אלץ מער ארויסווייזן, וואספארא וויכטיגער פאקטאר זיי זענען אינעם געזעלשאפטליכן לעבן.

אויב זיי האבן זיך נאך נישט אויסגעשפרייט איבערן גאנצן לעבן, איז דאס בלויז צוליב דעם וואס זיי געפינען א געוואלדיגע שטערונג אין דער נויט פונעם ארבעטער, אין די פארשידענע כוחות פון דער היינטיגער געזעלשאפט, אין דעם מאנאפאל-אייגנטום און אין דער מדינה. שאפט אפ די שטערונגען, און איר וועט זען ווי זיי וועלן ארומנעמען די גאנצע אומגעהויערע טעטיגקייט פון די ציוויליזירטע מענטשן.

די געשיכטע פון די לעצטע פופציג יאר האט געגעבן דעם בעסטן באווייז אז די פארשטייער-רעגירונגען האבן קיינמאל נישט געקענט, און קענען נישט ערפילן די אויפגאבן וואס מען האט זיי געוואלט פארטרויען. פונעם נײַנצנטן יארהונדערט וועט מען איין מאל באמערקן אלס די צייט אין וועלכער עס איז געבוירן געווארן א מיאוסע דערשיינונג: דער פארלאמענטאריזם. וואס ווייטער ווערן די שוואכקייטן פון פארשטייער-סיסטעמען אלץ קלארער פאר יעדן מענטש. די פעלערן פונעם פארלאמענטאריזם, די גרונט-שוואכקייטן פונעם פארשטייער-פרינציפ ווערן אלץ דייטליכער. דערפאר האבן אויך אייניגע דענקער, ווי דזשאן סטוארט מיל, לעווערדי און

אנדערע, וואס האבן קריטיקירט דעם פארלאמענטאריזם, אויסגעדריקט די אלגעמיינע אומצופרידנהייט דערמיט.

מען זעט אלץ מער ווי לעכערליך עס איז אויסצואוועלן שטארבליכע מענטשן און זיי צו זאגן: "מאכט פאר אונז געזעצן פאר אלע טעטיגקייטן פון אונזער לעבן, אפילו ווען נישט איינער פון אייך האט א באגריף וועגן די טעטיגקייטן." מען הייבט אן צו באגרייפן אז איבערלאזן די אלגעמיינע הערשאפט פאר דער מערהייט מיינט איבערגעבן אלע געשעפטן פון א לאנד צו א געוויסער צאל מענטשן וואס קענען אונטערלעקן דער מערהייט און געווינען איר פאר זיך, אבער פארשטייען גארנישט און קענען נישט נאכקומען די נויטיגע אומשטענדן. די מענטשהייט זוכט און געפינט נייע וועגן זיך איינצואריכטן.

א ביישפיל פאר דער מעגליכקייט פון פרייע פאראייניגונגען געבן אונז דער אינטערנאציאנאלער פאסט-פאראיין, די פאראייניגונגען פון די אייזנבאנען און די וויסנשאפטליכע געזעלשאפטן.

ווען גרופעס, וואס זענען צעשפרייט אין אלע טיילן פון דער וועלט, ווילן שאפן אן ארגאניזאציע פאר אן אלגעמיינעם ציל, ווענדן זיי זיך שוין נישט צו דעפוטירטע אין אן אינטערנאציאנאלן פארלאמענט. זיי ווענדן זיך נישט צו מענטשן מיט אומבאגרעניצטער פולמאכט, צו וועמען מען זאל זאגן: "באשליסט נאר פאר אונז געזעצן. מיר וועלן געהארכן." ניין, היינט ווען מען קען זיך נישט דירעקט פארשטענדיגן דורך בריוו, שיקט מען צו די פארהאנדלונגען דעלעגאטן וואס האבן ערפארונג און די נויטיגע קענטענישן, און מען זאגט זיי: "פאראייניגט זיך איבער דער און דער פראגע און קומט צוריק. ברענגט נישט קיין פארטיגע געזעצן, נאר א פארשלאג וואס מיר וועלן אננעמען אדער נישט."

אויף אזא אופן האנדלען די גרויסע אינדוסטריעלע קאמפאניעס, די וויסנשאפטליכע געזעלשאפטן און אלע סארטן פאראייניגונגען וואס פארברייטערן זיך שוין היינט איבער גאנץ אייראפע און די פאראייניגטע שטאטן. אזוי מוז אויך טון די באפרייטע געזעלשאפט. כדי צו קענען דורכפירן די עקספראפריאציע, וועט פאר איר זיין אן אבסאלוטע אוממעגליכקייט זיך צו ארגאניזירן נאכן פרינציפ פון דער פארלאמענטארישער פארשטייערשאפט. א געזעלשאפט וואס איז געגרינדעט אויף קנעכטשאפט האט זיך געקענט אויסקומען מיט דער מאנארכיע. א געזעלשאפט וואס איז באזירט אויפן לוין-סיסטעם און אויף דער אויסבייטונג פון די מאסן דורך די קאפיטאל-באזיצער, האט געקענט דערקלערן אז זי פארשטייט זיך מיטן פארלאמענטאריזם. אבער א פרייע געזעלשאפט וואס נעמט אן די ירושה פונעם געמיינזאמען אייגנטום, מוז איינריכטן איר ארגאניזאציע אין פרייע גרופעס און אין דער פרייער פעדעראציע פון די גרופעס. דאס איז די איינציגע פארעם פון ארגאניזאציע וואס פאסט פאר דער נייער היסטארישער עקאנאמישער איינריכטונג.

יעדע נייע עקאנאמישע איינריכטונג פאדערט אויף א נייע פאליטישע פארעם וואס זאל פאסן צו איר. מען וועט נישט קענען באוירן דעם פריוואט-אייגנטום אן צו געפינען א נייע

פארעם פארן פאליטישן לעבן.

IV. עקספראפריאציע

I

מען דערציילט א חכמה פונעם גרויסן מיליאנער ראטשילד. אין 1848, ווען זיין פארמעגן איז געווען אין געפאר דורך דער רעוואלוציע, האט ער געלאזט פארעפנטליכן פאלגנדן וויץ: "איך וויל מודה זיין", האט ער געזאגט, "אז מיין פארמעגן איז ערווארבן געווארן דורך דער מי און אויף די קאסטן פון אנדערע, נישט פון מיין אייגענער הארעוואניע. אבער וויפיל וועט דען אויסקומען אויף יעדן מענטש, ווען מען זאל צעטיילן מיין פארמעגן צווישן די מיליאנען איינוואוינער פון אייראפע? העכסטנס קען אויף יעדן אויסקומען איין טאלער. איך פארפליכט זיך צו געבן יעדן איינעם זיין טאלער, ווער עס וועט נאר ביי מיר פאדערן."

ראטשילד'ס חכמה איז געווארן פארעפנטליכט אומעטום. ווען ער איז דערנאך ארומגעגאנגען שפאצירן אין די גאסן פון פאריז, האבן זיך נישט געפונען מער ווי דריי אדער פיר פארבייגייער וואס האבן ביי אים געפאדערט זייערע טאלערס. ער האט מיט א שמייכל ארויסגעווארפן די מטבעות, און מער האט מען דעם מיליאנער נישט באאומרואיגט. דער וויץ איז אבער געלונגען. די פארמעגנס פון דער ראטשילד-פאמיליע זענען נאך עד היום דער ביישפיל פון גרויסע אוצרות וואס זענען ערווארבן געווארן אויף די קאסטן פון אנדערע. עס איז אבער נישט ראטשילד אליין אזא חכם. כמעט פון אלע קלוגע קעפ פון דער בורזשואזיע הערט מען אזעלכע חכמות. זיי אלע געברויכן די זעלבע ארגומענטן:

"ווי, איר ווילט זיך צוטיילן אלע רייכטומערס? איר ווילט צוזאמענווארפן אלע רוקן אין איין הויפן און יעדער זאל אויסקלייבן א בגד פאר זיך וואס אים געפעלט? מען וועט דאן זיך נארן. מען וועט זיך איינע די אנדערע די קעפ צעברעכן."

אזעלכע ווערטער הערט מען פון די קלוגע בורזשואזיע-קעפ. לאמיר אייך זאגן, דאס זענען נארישע וויצן. מיר וועלן נישט צוזאמענווארפן קליידער און יעדער זאל פאר זיך כאפן א בגד. גראדע דער וואס דארף וועט דאן גארנישט קריגן, ווען מען זאל אזוי האנדלען. מיר וועלן זיך אויך נישט טיילן מיט ראטשילד'ס טאלערס. דעם ארעמאן וועט עס קיין נוצן נישט ברענגען. דאס אלעס זענען פשוטע מעשיות. מיר פארלאנגען עפעס גאנץ אנדערש.

אונזער ציל איז ערשטנס זיך צו ארגאניזירן אזוי אז יעדער מענטש זאל שוין ביי זיין געבורט זיין פארזיכערט אז ער וועט קענען טון נוצליכע ארבעט אין דער געזעלשאפט, און דורכן זיך נוצליך מאכן זאל ער זיין פארזיכערט מיט א גוט לעבן. צווייטנס, די ארבעט וואס דער מענטש וועט קענען לייסטן זאל נישט זיין אפהענגיג פון פאבריקאנט אדער מינע-באזיצער. מען זאל נישט דארפן האבן די ערלויבעניש פון די הערן אום צו קענען

ארבעטן, און פאר די ערלויבעניש זאל מען זיי נישט דארפן אוועקגעבן דעם גרעסטן טייל פון דעם וואס דער מענטש ארבעט אויס.

וואס עס באלאנגט די גרויסע אוצרות פון א ראטשילד אדער א וואנדערבילט, וועלן מיר זיי נישט דארפן צוטיילן. אדרבה, זיי וועלן אונז נאך מער נוצן ברענגען דערמיט וואס זיי זענען קאנצענטרירט. דאס וועט אונז ברענגען צו קענען איינפירן די קאמוניסטישע פראדוקציע, אדער די פראדוקציע אויפן קאמוניסטישן אופן.

פון דעם טאג אן ווען דער לאנד-ארבעטער וועט פרייווויליג קענען באארבעטן א שטיק לאנד, אן דארפן באצאלן האלב פון זיין ערטראג צו א לאנד-באזיצער; פון דעם טאג אן ווען דער לאנד-ארבעטער וועט האבן די מעגליכקייט צו באנוצן זיך מיט די מאשינען וואס זענען נויטיג כדי די ערד זאל ארויסגעבן גענוג און גוטע פרוכטן; פון דעם טאג אן ווען די ארבעטער וועלן אויפהערן פראדוצירן פארן מאנאפאליסט, אנשטאט דעם וועלן זיי אלעס שאפן נאר פאר זיך; פון דעם טאג אן וועט שוין מער נישט זיין קיין מענטש, וואס גייט אנגעטון אין שמאטעס, און אויך נישט קיין ראטשילדס וואס פארמאגן מיליאנען. קיינער וועט דאן נישט זיין געצוואונגען צו פארקויפן זיין ארבעטס-קראפט צו אן אנדערן און קריגן דערפאר בלויז א טייל פון דעם וואס ער האט באמת אויסגעארבעט.

נאר דא געפינען זיך אויך קלוגע קעפ וואס ארגומענטירן קעגן אונז און ווילן באווייזן אז פון מיליאנערן וועלן מיר קיינמאל נישט פטור ווערן:

"איר קענט דאך נישט פארהיטן", זאגן זיי, "אז די ראטשילדס זאלן נישט קומען פון ערגעץ אין אן אנדער לאנד. איינער האט זיך אין כינע אנגעקליבן מיליאנען, און ער וועט קומען און זיך באקוועם איינארדענען צווישן אייערע קאמונען. ער וועט דינגען ארבעטער און וועט מאכן עפעס אן אונטערנעמונג. איינמאל ער האט די ארבעטער, וועט ער אויף זייערע קאסטן קלייבן נאך מיליאנען. וואס קענט איר דערצו טון?" "איר קענט דאך נישט", זאגט מען אונז, "מאכן די רעוואלוציע מיט איין מאל אויפן גאנצן ערדקוגל. וועט איר מאכן גרעניצן און אוועקשטעלן שומרים, כדי יעדער מענטש וואס וועט וועלן אריינפארן אין אייערע קאמוניסטישע לענדער זאל דארפן האבן א פאס אז ער איז נישט קיין מיליאנער? אדער וועט מען אים דורכזוכן און קאנפיסקירן דאס געלט וואס מען געפינט ביי אים? אלא איר וועט אויך האבן קאמוניסטישע קאזאקן, אנארכיסטישע זשאנדארמען. דאס וואלט געווען זייער שיין!"

אזעלכע ארגומענטן קומט אונז מאנכע מאל צו הערן. דער טעות פון די לייט דערין איז אז מען האט זיך קיינמאל נישט געשטעלט די פראגע: פון וואנען נעמט דער רייכער זיין אייגנטום? פון וואנען שעפט ער דאס פארמעגן? ווען מיר וועלן נאר געבן א קורצן איבערבליק אויף דעם, וועלן מיר זען אז דאס עלענד, די ארעמקייט, איז דער קוואל פון וואנען דער רייכער שעפט זיין רייכטום. ווען עס וואלט נישט געווען די ארעמקייט, וואלט דער רייכער נישט געהאט פון וואנען רייך צו ווערן. דארט וואו עס וועט מער נישט זיין קיין ארעמקייט, קיין עלענד, וועלן פאלגליך אויך נישט זיין קיין רייכע, ווייל עס וועט נישט זיין וועמען אויסצונוצן כדי רייך צו ווערן.

לאמיר א קוק טון אויפן מיטלאלטער, אויף דער צייט אין וועלכער די אנזאמלונג פון גרויסע אוצרות האט זיך אנגעהויבן. א פעאדאל-באראן האט גע'ירש'נט א שטיק לאנד און האט געזאגט אז דאס באלאנגט צו אים. ווי לאנג דאס לאנד איז נישט געווען באזעצט מיט איינוואוינער, האט ער דערפון גארנישט געהאט. קיין געלט האט ער נישט געקענט קלייבן פון אן ערד וואס האט נישט קיין איינוואוינער. ער האט עס נישט געקענט אליין אויסנוצן. אז עס באלאנגט צו אים א שטיק לאנד האט אים גארנישט געברענגט, פונקט ווי ווען ער וואלט געזאגט אז צו אים באלאנגט א שטיק לבנה. וואס האט ער אבער געטון כדי צו מאכן א פארמעגן פון א שטיק לאנד? ער האט געברענגט בויערן וואס וועלן דאס שטיק לאנד באארבעטן.

ווען יעדער בויער וואלט געהאט זיין פריי שטיקל ערד צו באארבעטן פאר זיך, ווען ער וואלט אונטער דעם געהאט די בהמות און די אקער-אייזן וואס זענען נויטיג פאר דער לאנד-ארבעט, וואלט ער אויף קיין שום אופן נישט געגאנגען באארבעטן דעם באראן'ס לאנד. ער וואלט בעסער געבליבן זיצן אויף זיין אייגענעם לאנד און עס באארבעט פאר זיך.

די גרויסע מאסן פון דער לאנד-באפעלקערונג זענען דאמאלט געווען אינעם טיפסטן עלענד. די גרויסע מלחמות, די שטענדיגע טריקעניש און די עפידעמישע קראנקהייטן האבן פון צייט צו צייט זייער צושטאנד שרעקליך געטראפן. דער גרעסטער טייל פון זיי האט נישט געהאט קיין פערד, קיין אקער-אייזן און קיין מיטלען זיי צו קריגן. אייזן איז אינעם מיטלאלטער געווען זייער טייער. אן ארבעטס-פערד איז נאך טייערער געווען ווי דער ארעמער בויער האט געקענט קריגן געלט עס צו קויפן.

די ארעמע און עלענדע בויערן האבן אבער נאטירליך געוואלט זייער לעבן אביסל פארבעסערן, און זיי האבן יעדעס מאל געזוכט א וועג וואו עס איז געווען בעסער. דער באראן'ס לאנד האט זיי געצויגן. דער לאנד-ארבעטער וואס וועט זיך באזעצן אויף זיין שטיק לאנד וועט קריגן צוזאמען מיטן שטיק ערד אויך די אינסטרומענטן וואס זענען נויטיג צו דער ערד-ארבעט, געלט צו בויען א הויז און איינצוזייען די פעלדער, און דאס אלעס פאר א באשטימטע צאל ארבעטס-טעג. קיין גרונט-צינזן דארף ער נישט צאלן. די צאל יארן איז געווען אנגעצייכנט אויפן שילד פונעם שלאס. דער בויער האט פארשטאנען אז אין דער באשטימטער צאל יארן וועט ער זיין לעבן פארבעסערן.

און אזוי האבן זיך די ארעמע בויערן געכאפט דערצו ווי צו א גרויסן גליק. זיי האבן זיך באזעצט אויף דעם באראנס לענדער, האבן אויסגעהאקט די וועלדער, אויסגעטריקנט די זומפן, דורכגעפירט וועגן, ארומגעצוימט די פעלדער און געבויט דערפער.

די פרייע יארן זענען דערווייל אוועקגעגאנגען. דער ערד-באזיצער האט ארויפגעלייגט אן אפצאל אויף די בויערן, א שטייער, אזויפיל און אזויפיל דארפן זיי אים באצאלן. עס איז דורכגעגאנגען א צייט פון נאך עטליכע יאר, און דער גוטס-באזיצער האט ארויפגעלייגט צינזן אויפן גרונט. די בויערן האבן געמוזט באצאלן דעם באראן. לויט ווי דער טערמין ווערט קורצער, הייבט דער באראן וייטער די צינזן.

דער ארעמער בויער האט עס געמוזט טראגן, ווייל אנדערשוואו זענען די באדינגונגען נישט בעסער געווען. דערצו האט מען די ארעמע מענטשן מיט געזעצן אזוי געבונדן אז זיי האבן געמוזט פאלגן אלעס וואס דער גוטס-באזיצער האט געוואלט. אזוי איז דאס עלענד און די ארעמקייט פונעם בויער געווען דער קוואל, דער אורשפרונג פונעם פעאדאל-באראנס רייכטום. און נישט נאר דער באראן, דער אדעלמאן האט געשעפט זיינע רייכטומערס פונעם קוואל פון עלענד. אויסער אים האט זיך נאך ארום דעם בויער-ארעמענוועלט געקליבן א גאנצע מחנה פון בלוטזויגער, וואוכערער און פראצענטניקעס. זייער צאל און רייכטום זענען אלץ מער געוואקסן, וואס מער די נויט און ארעמקייט פונעם לאנד-ארבעטער זענען געוואקסן.

אזוי איז עס געגאנגען אינעם מיטלאלטער. אזוי גייט עס אויך איצט נאך. לאמיר זיך פארשטעלן אז עס וואלט געווען פריי לאנד, אויף וועלכן דער בויער קען זיך באזעצן און ארבעטן לויט זיין אייגענעם ווילן. וואלט ער דען געגאנגען צום גראף אדער באראן און אים באצאלט פערציג פראנק פאר א העקטאר? אדער אים אוועקגעגעבן א גרעסערן טייל פון די פראדוקטן דערפאר וואס ער ערלויבט אים צו באארבעטן די ערד? ער וואלט עס זיכער נישט געטון. ער וואלט בעסער אויסגעקליבן א שטיקל ערד אומזיסט און עס באארבעט פאר זיך. ווען ער טוט עס איצט, איז דאס ווייל ער האט קיין אנדערע ברירה נישט, ווייל קיין פרייע ערד איז נישטא. דערפאר מוז ער באצאלן דעם באראן דעם גרעסטן טייל פון דעם וואס ער ארבעט אויס, כדי זיך קוים א לעבן צו מאכן און דעם הערן רייך צו מאכן.

דער גרונט-באזיצער ווערט אויך איצט, ביים סוף פונעם 19טן יארהונדערט, רייך בלויז דורך דעם בויער'ס ארעמקייט, פונקט ווי אינעם מיטלאלטער.

II

מיט דעם אינדוסטריעלן אונטערנעמער, מיט דעם פאבריקאנט, איז אויך דאס זעלבע וואס מיטן גוטס-באזיצער. פונקט ווי דער גוטס-באזיצער ווערט רייך דורך דעם בויער'ס ארעמקייט, אזוי פארגרעסערט דער פאבריקאנט אויך זיין פארמעגן בלויז דורך דעם ארבעטער'ס עלענד און נויט.

נעמען מיר, למשל, א בורזשוא וואס האט זיך אויף סיי וועלכן אופן אנגעקליבן א קאפיטאל פון פינף הונדערט טויזנט פראנק. ווען דער מענטש זאל גארנישט אונטערנעמען און זאל לעבן בלויז פון זיין ביסל געלט, וואלט ער געבליבן לעבן א געוויסע צאל יארן און נאכדעם געווארן ארעם. רעכענען מיר אז ער זאל פארלעבן אויף דער הוצאה פופציג טויזנט פראנק א יאר, וואס איז גאנץ ווייניג ביי דעם אופן לעבן וואס מען פירט היינט, וואלט ער נאך צען יאר געבליבן אן קיין מיטלען צו לעבן. וואס טוט ער אבער? ווי א פראקטישער מענטש געפינט ער א מיטל זיך צו פארזיכערן. ער לייגט אריין זיין געלט אין וועלכער עס איז אונטערנעמונג, און דאס זאל אים ברענגען א שיינעם יערליכן איינקונפט אן דער קאפיטאל זאל ווערן אנגעריררט.

אין אונזער געזעלשאפט איז עס גאר נישט שווער צו אויספירן. אונזערע שטעט און דערפער זענען איבערפולט מיט ארבעטער וואס האבן נישט גענוג געלט אפילו זיך ווי עס דארף צו זיין צו דערקוויקן, ווען זיי האבן נישט קיין ארבעט.

דער בורזשוא באשליסט דעריבער אויפצובויען א פאבריק. צו זיין קאפיטאל קריגט ער, ווייל ער האט א נאמען פאר א גוטן געשעפטסמאן, נאך אזוי פיל צו לייען ביי א באנקיר, און צוזאמען מיט זיין פארמעגן מאכט עס א מיליאן פראנק. מיט דעם מיליאן פראנק קען ער שוין באשעפטיגן פינף הונדערט ארבעטער.

לאמיר זיך פארשטעלן אז וואו אונזער בורזשואס פאבריק ווערט אויפגעשטעלט, וואלטן געוואוינט דריי הונדערט מענטשן וואס זענען אלע פארזיכערט מיט זייער עקזיסטענץ. ווער וואלט דען געגאנגען ארבעטן צו אונזער בורזשוא? קיינער נישט. קיינער וואלט נישט איינגעפאלן דארט צו גיין שאפן פארן בורזשוא סחורה וואס וועט זיין ווערט פינף אדער צען פראנק, און דערפאר צו קריגן בלויז דריי פראנק.

ליידער אבער לעבן אין די ארעמע קווארטאלן פון שטאט און אין די ארעמע דערפער טויזנטער מענטשן וואס האבן נישט מיט וואס צו דערהאלטן זייערע קינדער, און איידער די פאבריק איז נאך פארטיג, שטייען שוין אונטער אלע פענצטער פון דער פאבריק מענער און פרויען צו בעטן א פלאץ פאר זיך. דער בורזשוא דארף נאר הונדערט ארבעטער. עס קומען זיך אבער צען מאל אזויפיל בעטן ווי ער דארף ארבעטס-קראפטן. ער קלייבט אויס די וואס ער דארף, און שלאגט ארויס פון יעדן ארבעטער טויזנט פראנק א יאר.

אונזער פאבריקאנט פארשאפט זיך דעריבער א שיינעם יערליכן איינקונפט. און ווייל ער איז א ערנסטער געשעפטסמאן, פארגרעסערט ער זיין פאבריק. ער פארגרעסערט די צאל פון זיינע ארבעטער, און דערמיט אויך זיין פארמעגן.

איצט קריגט ער שוין נישט בלויז דעם גרויסן איינקונפט. ער איז שוין א זייער אנגעזעענער מאן, ער קריגט א גרויסן נאמען. ער קומט זיך צוזאמען מיט די לאנד-רעגירער, מינע-באזיצער, ער לאדט זיי אפט צו זיך אויף א דינער. זייערע קינדער באזארגט ער שוין מיט הויכע שטעלעס. די מדינה ווארפט אים אפט צו א שטיקל טובה. מען גיט אים, למשל, א פאראר‏דער פאר דער ארמיי; מען שלאגט אים גאר אמאל פאר אלס מעיאר פון שטאט. די אלע געלעגנהייטן ברענגען אים נאך מער געלט אין זיין זעקל. ער ברענגט די רעגירער דערצו צו מאכן א מלחמה, אדער עס הייבט זיך ערשט אן צו הערן וועגן מלחמות, און ער ווערט א שפעקולאנט, מאכט א קונץ, א שווינדל, א פינאנציעלן דריידל, און כאפט מיט איין מאל אריין א מיליאן נאך, נאר אויף א גאנץ גרויסן אופן.

ניין צענטל פון די קאלאסאלע פארמעגנס אין די פאראייניגטע שטאטן, ווי הענרי דזשארדזש דערציילט אין זיין ווערק "סאציאלע פראבלעמען", שטאמען פון א גרויסער שווינדלעריי וואס איז באגאנגען געווארן אין דער צייט פון א רעגירונגס-קריזיס. דאס

זעלבע טרעפט זיך סיי אין די מאנארכישע, סיי אין די רעפובליקאנישע לענדער פון אייראפע. נאר דאס איז דער איין וועג צו ווערן א מיליאנער.

דער גאנצער קונץ פון רייך ווערן באשטייט בלויז אינעם געפינען קבצנים וואס וועלן פאר דריי פראנק א טאג פראדוצירן סחורה וואס איז ווערט צען פראנק. איינמאל מען האט אויף אזא אופן אנגעקליבן א שיינע סומע געלט, באנוצט מען זיך מיט יעדער געלעגנהייט אין דער צייט פון א רעגירונגס-קריזיס. מען כאפט ווי מען קען, און מען שפרינגט ארויס א מיליאנער.

דארף מען נאך אפשר באווייזן ווי אזוי מען פארגרעסערט זיך א פארמעגן? יעדער ווייסט אז פון שפארזאמקייט אליין קען מען נישט רייך ווערן. פון דאס וואס מען שפארט אפ פון זיך אליין איז עס אוממעגליך פאר א מענטש צו פארגרעסערן זיין פארמעגן. נאר ווען דאס אפגעשפארטע געלט ווערט גענוצט כדי אויסצונוצן הונגעריגע מענטשן, כדי אויסצובייטן די נויטבאדערפטיגע, קען מען צוקומען צו א שיינעם פארמעגן.

נעמען מיר, למשל, א שוסטער. נעמען מיר אן אז זיין ארבעט צאלט זיך גאנץ גוט, ער האט גוטע קונים און ער קען זיך שוין עפעס אוועקלייגן, אז ער שפארט אפ זעכציג פראנק א חודש. נעמען מיר ווייטער אן אז אונזער שוסטער איז אין זיין לעבן קיין איין מאל נישט קראנק געווארן און איז נישט געשטארבן אין די מיטעלע יארן. ער איז אויך שטענדיג זאט, כאטש ער איז א קארגער און האט שטענדיג אליין אפגעשפארט פון זיך. נעמען מיר ווייטער אן אז ער לעבט אומפארהייראט און האט קיין פאמיליע נישט צו דערהאלטן. מיט דעם אלעם האבן מיר נאך אלץ נישט קיין גליק. דער מענטש וועט ערשט ווען ער איז פופציג יאר אלט האבן זיך אפגעשפארט די פופציג טויזנט פראנק. ווען ער וואלט דאס אפגעשפארטע געלט נישט געהאט, וואלט ער טאקע נישט געהאט פון וואס צו לעבן אויף דער עלטער, ווען ער איז מער נישט פעאיג צו דער ארבעט.

לאמיר איצט באטראכטן אן אנדער שוסטער. יענער איז שוין גאר אן אנדער סארט מענטש. ווי נאר ער האט אפגעשפארט זיינע ערשטע צען טאלער אדער פראנק, לייגט ער זיי שוין אויס אויף פראצענט. ער נעמט זיך א לערן-אינגל, א קינד פון ארעמע עלטערן וואס רעכענען עס פאר א גליק אז זייער קינד וועט נאך פינף יאר ווערן א בעל-מלאכה און וועט קענען זיך מאכן א לעבן.

דער לערן-אינגל פארדינט דאך שוין עפעס פאר זיין באס. ער טוט אים ארבעט. אונזער שוסטער שאפט זיך שוין אויף דעם סמך נייע קונים און קריגט נאך א לערן-אינגל. זיין פרנסה וואקסט. ער דינגט נאך צוויי דריי ארבעטער, מענטשן וואס מוזן זיך פארקויפן כדי צו פארדינען א שטיקל ברויט. אונזער שוסטער צאלט יעדן פון זיי דריי פראנק, ווען יעדער ארבעט אויס זעקס. ווען אונזער שוסטער איז נאך א כיטרער יונג דערצו און ווייסט ווי זיך צו באגיין אין דער היינטיגער וועלט, וועלן אים זיינע ארבעטער און זיינע לערן-אינגלעך ברענגען די שיינע צוואנציג פראנק א טאג.

זיין פארמעגן וואקסט דעריבער, און ווי נאר זיין פארמעגן וואקסט, פארגרעסערט ער זיין אונטערנעמונג. ער שטעלט צו נאך מענטשן ביי דער ארבעט, און פאר אים איז שוין נישט

נויטיג זיך אפצושפארן. ער קען זיך לעבן ברחבה און דערביי נאך איבערלאזן א ירושה פאר זיינע קינדער.

אזא איינעם רופט די היינטיגע וועלט "א שפארזאמער סאלידער מאן". אין גרונט איז אבער זיין פארמעגן געוואקסן בלויז דערפון וואס עס זענען געווען הונגעריגע מענטשן וואס האבן זיך פארקויפט צו אים און ער האט אריינגעלייגט אין קעשענע דעם גרעסטן טייל פון דעם וואס זיי האבן אויסגעארבעט.

III

מיט אונזער סוחר איז אויך דאס זעלבע ווי מיט די קאפיטלער וואס מיר האבן פריער געשילדערט. דער סוחר ווערט נישט רייך פון זיין אייגענער ארבעט. ער קויפט טיי אין כינע, אימפארטירט עס קיין פראנקרייך און האט דערפון א דרייסיג פראצענט רווח. דאס קריגט ער נישט אן אויסבייטונג, מיינט מען.

אין אמת'ן איז מיטן סוחר אויך דאס זעלבע ווי מיטן פאבריקאנט. ווען אונזער סוחר וואלט אליין געפארן קיין כינע און געשלעפט פון דארט די טיי אויף זיינע אייגענע פלייצעס קיין פראנקרייך, וואלט ער דאן פארדינט פאר זיין מיה. אמאל, אין אנהייב פונעם מיטלאלטער, פלעגט מען טאקע אזוי האנדלען. דאמאלט האט דער סוחר טאקע נישט געקענט אנזאמלען קיין גרויסן פארמעגן. נאך א שווערער ריזיקאלישער נסיעה האט דער סוחר קוים אפגעשפארט עטליכע טאלער.

היינט גייט עס גאנץ אנדערש. דער סוחר וואס האט א קאפיטאל דארף זיך אפילו נישט רירן פון זיין פלאץ און ער דארף זיך גארנישט מוטשען ווי אזוי עס איבערצושיקן. ער טעלעגראפירט א באשטעלונג צו זיין קאמיסיאנער אז יענער זאל איינקויפן הונדערט טאנען טיי. דער קאמיסיאנער באשטעלט א שיף. די סחורה ווערט אנגעלאדן, און אין עטליכע וואכן ברענגט די שיף די סחורה קיין פראנקרייך. דער קויפמאן ריזיקירט דא מיט גארנישט. ער האט נישט אפילו די אנגענעמליכקייט פון א ווייטער נסיעה. זיין סחורה איז אויך פארזיכערט, און ער זארגט זיך גאר נישט צי די שיף וועט אונטערגיין אדער נישט. ווען ער האט אינעם געשעפט אריינגעלייגט הונדערט טויזנט פראנק, שלאגט ער ארויס דערפון דרייסיג טויזנט פאר גארנישט. ווען ער וואלט געוואלט שפעקולירן מיט א נייעם ארטיקל, וואלט ער דערביי טאקע געקענט פארלירן גאנצע הונדערט פראצענט, ווייל ער ריזיקירט מיט זיין געלט.

ווי קומט עס אבער אז ער געפינט מענטשן וואס זאלן פארן מיט שיפן קיין כינע, ברענגען זיין סחורה צוריק פון כינע, זיך אונטערנעמען צו ארבעטן זייער שווער און ריזיקירן מיטן לעבן פאר א גאנץ קליינעם געהאלט? ווי קומט עס אז ער געפינט מענטשן אויף די דאקס וואס ועלן איינ- און אויסלאדן זיין סחורה פאר א הונגער-לוין? האבן זיי זיך דען נישט פארקויפט צו ארבעטן פאר אים דערפאר ווייל זייער נויט, זייער עלענד, דער הונגער פון זייערע פרויען און קינדער האט זיי דערצו געצוואונגען?

גייט צו די האפנס, באזוכט די דאקס און קוקט זיך צו וואס דארט קומט פאר. איר וועט זען ווי מענטשן שלאגן זיך דארט כדי צו כאפן א האנט ארבעט. גאנץ פרי, ווען מענטשן שלאפן נאך רואיג אויף זייערע געלעגערס, וועט איר שוין זען מאסן ארעמע לייט וואס באלאגערן דעם טויער פון די דאקס. יעדער שטופט זיך צו זיין דער ערשטער, כדי דער סוחר זאל אים כאפן צו דער ארבעט, איינלאדן אדער אויסלאדן די שיפן. קוקט זיך צו די מאטראזן: ווי גליקליך איז דער וואס האט באקומען א פלאץ זיך ארומצופארן אויפן ווייטן, ברייטן ים אין מרחקים, מאנאטן און יארן לאנג, כדי צו ריזיקירן מיטן לעבן, צו ארבעטן אזוי שווער און אזוי ביטער און אזוי אפפערוויליג. זיי זענען גליקליך ווען זיי קריגן א שטענדיגן פלאץ, כדי צו פארברענגען דאס גאנצע לעבן אויפן שיף, אין שטענדיגער סכנה, ביי די ווילדע כוואליעס פונעם רוישנדיגן ים.

באזוכט אמאל זייערע פאמיליעס. באטראכט זייערע ארעמע פרויען, זייערע נאקעטע קינדער. ווי לעבן זיי? פון וואס לעבן זיי? דאס ווייסט קיינער נישט. זיי ווארטן נאר און האפן אז זייער פאטער וועט אמאל צוריקקומען צו זיי.

די דאזיגע ארעמקייט און נויט פון די אומגליקליכע האט דער סוחר צו פארדאנקען אז ער קען מאכן זיין פראפיט אן עפעס מיה אדער טירחא דערביי צו האבן.

מיר האבן געברענגט עטליכע ביישפילן וואס ווייזן ווי פארמעגן וואקסט בלויז דורך דער ארעמקייט און דורך דעם עלענד פון הונדערטער אנדערע. איר קענט נעמען נאך אזעלכע ביישפילן. איר קענט זיי געפינען אין יעדן טייל פונעם געזעלשאפטליכן לעבן. די ביישפילן זענען פיל. איר קענט אנכאפן וועלכן איר ווילט, און איר וועט געפינען אז דער קוואל, דער אורשפרונג פון יעדן פארמעגן, צי גרויס צי קליין, איז בלויז די ארעמקייט פון אנדערע. אין האנדל, אין אינדוסטריע, אין באנק-געשעפט און אין לאנדווירטשאפט, איבעראל איז דאס זעלבע.

אין אן אנארכיסטישער געזעלשאפט, וואו מען וועט נישט מורא האבן פאר מארגן, פון וואנען וועט זיך אויסארבעטן א ראטשילד? וועט זיך געפינען צווישן די אנארכיסטן איינער וואס וועט נוצן זיינע מיליאנען כדי אויסצונוצן די מיטגלידער פון זייער געזעלשאפט, ווען יעדער מיטגליד ווייסט אז ער האט א רעכט און א מעגליכקייט צו באפרידיגן זיך אין אלע פריידן און פארגעניגנס וואס די ציוויליזאציע שאפט, צו געניסן פון אלעם וואס די וויסנשאפט און קונסט האבן געברענגט דער געזעלשאפט? אזא איינער וועט שוין זיין ארבעט נישט פארקויפן פאר א שטיקל ברויט און דעם אנדערן רייך מאכן, פונקט ווי דער וואס האט אלעס, פארקויפט זיך שוין היינט נישט צו ארבעטן פאר א שטיקל טרוקן ברויט. די טאלערס פון ראטשילד וואס וועט זיך באזעצן אין אונזער געזעלשאפט וועלן אים נישט העלפן. זיי וועלן זיין בלויז שטיקלעך מעטאל וואס מען וועט נישט נעמען פון אים. זיינע טאלערס וועלן מער נישט קענען איינקויפן מענטשן און זיי פארגרעסערן דורך זייער ארבעט.

דאס אלעס וואס מיר האבן אויבן געזאגט צייגט שוין אויך וועלכע טיילן פון געזעלשאפטלעכן רייכטום מען דארף עקספראפריאירן, דאס הייסט אוועקנעמען פון

פריוואטע באזיצער און דערקלערן אלס אלגעמיינעם אייגנטום.

אלעס וואס קען געבן איינעם די מעגליכקייט אויסצונעמען דאס וואס א צווייטער ארבעט אויס דארף נישט זיין קיין פריוואטע אייגנטום, נאר עס דארף באלאנגען צום כלל. די פאדערונג איז גענוג קלאר און דייטליך.

מיר טראכטן נישט און וועלן נישט אוועקנעמען פון יעדן זיין רעקל. אדרבה, מיר ווילן דעם ארבעטער צוריקגעבן אלעס וואס אנדערע האבן גענומען דערמיט וואס מען האט אויסגענוצט די מעגליכקייט אים אויסצונוצן. מיט אלע אונזערע כוחות וועלן מיר ארבעטן און ווירקן אז עס זאל צושטאנד קומען א געזעלשאפטלעכער מצב אין וועלכן עס זאלן מער נישט זיין קיין מענטשן וואס זענען געצוואונגען צו פארקויפן זייער ארבעטס-קראפט כדי צו האבן א שטיקל ברויט פאר זייערע הונגעריגע קינדער.

דאס פארשטייען מיר אונטער "עקספראפריאציע". עס איז אונזער פליכט דאס צו פארווירקליכן אינעם קומענדיגן רעוואלוציאנערן לעבן, וואס וועט אויסברעכן אין דער נאענטער צוקונפט.

די לעבנס-מיטלען

I

אויב די קומענדיגע רעוואלוציע מוז זיין א סאציאלע רעוואלוציע, וועט זי זיך אונטערשיידן פון די פריערדיגע אויפשטענדן נישט בלויז אין אירע צילן, נאר אויך אין דעם וועג אויף וועלכן זי וועט פארווירקליכט ווערן. מיר האבן נייע וועגן צו א נייעם ציל.

די דריי גרויסע פאלקס-אויפשטענדן וואס מיר האבן געזען אין פראנקרייך במשך פון איין יארהונדערט האבן זיך אונטערשיידט איינער פון דעם אנדערן אין פיל פרטים. און דאך זענען זיי אלע געווען ענליך אין איין געוויסן געזעלשאפטלעכן צוג.

דאס פאלק הייבט זיך אויף כדי איבערצוקערן דעם אלטן רעזשים, די אלטע רעגירונג. עס פארגיסט צו דעם צוועק זיין קאסטבאר בלוט. נאכדעם ווי עס האט באוויזן א גרויסע אנשטרענגונג, ציט עס זיך צוריק. א רעגירונג, צוזאמענגעשטעלט פון מער אדער ווייניגער ערליכע מענער, שטעלט זיך צוזאמען און נעמט אויף זיך די אויפגאבע צו ארגאניזירן: די רעפובליק אין 1793, די ארבעט אין 1848, די פרייע קאמונע אין 1871.

אונטער דעם איינפלוס פון יאקאבינישע אידייען גיט זיך די נייע רעגירונג אפ מיט פאליטישע פראגן, מיט דער רעארגאניזאציע פון דער מאכט-מאשין, מיטן אויסרייניגן די פארוואלטונג, מיטן אפטיילן די קירכע פון דער מדינה, דאס הייסט שאפן בירגערליכע פרייהייטן.

ס'איז אמת אז די ארבעטער-פאראיינען געבן אכטונג אויף די נייע רעגירער. אפט צווינגען זיי זיי צו גיין ארויף אויף זייערע אידייען. אבער אפילו אין די ארבעטער-פאראיינען אליין

הערשט די בורזשואזע אידעע, אז די רעגירער דארפן זארגן פאר די ארבעטער. מען מאכט קיין חילוק נישט. מען רעדט פיל וועגן פאליטישע פראגן. מען פארגעסט די ברויט-פראגע.

גרויסע אידייען זענען אין יענע עפאכן געבוירן געווארן. אידייען וואס האבן אויפגעטרייסלט די גאנצע וועלט. ווערטער זענען ארויסגערעדט געווארן וואס מאכן נאך היינט שלאגן אונזערע הערצער. עס איז שוין איבער א גאנץ יארהונדערט זינט דעמאלט, אבער דאס ברויט האט געפעלט אין די פארשטאטן.

פונעם מאמענט אן ווען די רעוואלוציע האט אויסגעבראכן, האט די ארבעט זיך געמוזט אפשטעלן. מען האט אויפגעהערט אריין- און ארויסצופירן פראדוקטן. די קאפיטאלן האבן זיך פאר דער זיכערהייט באהאלטן. דער רענטיער האט אין יענע צייטן גארנישט געהאט וואס מורא צו האבן. ער האט געלעבט פון זיינע פראצענטן, אויב ער האט נישט געמאכט קיין שפעקולאציעס אויף דער נויט. אבער זייער שלעכט איז עס געגאנגען דעם לוין-ארבעטער, וואס האט זיך געמוזט דורכמוטשען פון איין טאג צום צווייטן. דער הונגער, די אלגעמיינע הונגער-נויט, האט געמוזט קומען.

און די נויט האט זיך באוויזן, אזא נויט ווי מען האט זי קיינמאל נישט געזען אפילו אונטערן אלטן רעזשים.

"די זשיראנדיסטן דערהונגערן אונז", האט מען אין 1793 געזאגט אין די פארשטאטן פון פאריז, און מען האט זיי גיליאטינירט, מען האט איבערגעגעבן די פולע מאכט צו דער בארג-פארטיי, צו דער קאמונע פון פאריז. די קאמונע האט זיך טאג נאך טאג געמוטשעט צו זארגן פאר ברויט. זי האט געמאכט די העלדישסטע אנשטרענגונגען צו דערנערן די שטאט פאריז. אין דער שטאט ליאן האבן פושע און קאלא דע'ערבוא געשאפן לאגערן פאר לעבנס-מיטלען, אבער עס איז געווען זייער ווייניג געלט כדי אנצופילן די לאגערן. די מוניציפאליטעטן האבן געטון אלעס מעגליכס צו שאפן וואס מער תבואה. מען האט אויפגעהאנגען די בעקער וואס האבן פארקויפט מעהל אויף פינסטערע וועגן. עס האט כסדר און איבעראל געפעלט ברויט.

מען האט גענומען זיך צו די רויאליסטישע פארשווארער, און זיך אין זיי נוקם געווען. מען האט זיי גיליאטינירט צו צוועלף, פופצן טאג-טעגליך. דאס אריסטאקראטישע בעל-הביתישע אייגנטום, דער עיקר רייכטום, איז צעשטערט געווארן, ווייל די בעלי-בתים, די הערן-גראפן, זענען דערווייל אנטלאפן קיין קאבלענץ.

אבער ווען מען וואלט אפילו גיליאטינירט הונדערט הארצאגן און מארקיזן, וואלט דערפון נאך קיין שום לאנד נישט דערנערט געווארן.

די נויט איז געוואקסן אלץ מער און מער, ווייל מען האט נאך אלץ געמוזט האבן א געלט-לוין כדי דאס לעבן צו דערהאלטן, און דער געלט-לוין איז נישט געקומען. וואס פאר א נוצן האבן געקענט ברענגען טויזנט מתים מער אדער ווייניגער?

ענדליך האט דאס פאלק אנגעהויבן מיד צו ווערן. "עס גייט אונטער, אייער רעוואלוציע!" האט דער רעאקציאנער געדעדט צום ארבעטער. "איר זענט נאך קיינמאל נישט געווען אזוי אומגליקליך ווי איצט!" און ביסלעכווייז האט דער רייכער געקראגן מוט. ער איז ארויס פון זיין באהעלטעניש, ער האט אויסגעלאכט דעם ארבעטער, באוויזן דעם הונגער-ליידנדיגן זיין לאקסוס. ער האט זיך פראנט פארקליידט און געזאגט צו די ארבעטער: "הערט אויס, געזנג זיך צו מאכן נאריש. וואס איז אייך ארויסגעקומען פון דער רעוואלוציע? עס איז צייט צו מאכן א סוף דערמיט!"

און מיט א פארדרוקטן הארץ, מער נישט האבנדיג קיין געדולד, האט זיך דער רעוואלוציאנער געטראכט: "עס איז אלץ ווידער פארלוירן, די רעוואלוציע!" און ער איז אריין צוריק צו זיך אהיים און געלאזט גיין אלצדינג ווי עס איז געגאנגען.

דאן האט זיך אלץ די רעאקציע באוויזן אין איר גאנצער פאכט. זי האט געמאכט איר רעגירונגס-איבערקער. די רעוואלוציע איז געווען טויט, עס איז קיין אנדער זאך נישט געבליבן נאר זי צוצוטרעטן מיט די פיס.

און מען האט עס געטון! טייכן בלוט האט מען פארגאסן. דער ווייסער טעראר, דער שרעקנס-רעגימענט, האט געהערג'עט, געהאקט קעפ, אנגעפילט די טורמעס מיט מענטשן, אין דער צייט וואס די ווילדע אויסגעלאסנקייט פון די הויכע הערן האט פון דאס ניי אנגעהויבן גיין א גאנג.

אט דאס איז דאס בילד פון אונזערע ביז אהעריגע רעוואלוציעס. אין 1848 האט דער פאריזער ארבעטער, בייגעשטייערט לטובת דער רעפובליק "דריי מאנאט פון עלנד און נויט", און אז די דריי מאנאט זענען אריבער און ער האט שוין מער נישט געקענט אריבערטראגן, האט ער נאך געמאכט זיין לעצטע פארצווייפלטע אנשטרענגונג. אן אנשטרענגונג וואס איז דערטרונקען געווארן אין א מערדערישן בלוטבאד. און אין 1871 איז די קאמונע אונטערגעגאנגען מחמת דעם וואס עס האבן געפעלט קעמפער. זי האט נישט פארגעסן ארויסצולאזן א דעקרעט וועגן אפטיילן די קירכע פון דער מדינה, נאר זי האט זיך צו שפעט דערמאנט צו שאפן ברויט פאר אלעמען. און מען האט אין פאריז געזען ווי די רייכע לייט האבן חוזק געמאכט פון די פארטיידיגער, זאגנדיג צו זיי: "איר האט דאך געוואלט זיך אויסשלאכטן פאר 30 סו א טאג, אין דער צייט וואס מיר פראווען אויסגעצייכנטע מאהלצייטן אין דעם און יענעם גרויסארטיגן האטעל!"

ערשט ביים סוף, אין די לעצטע טעג, האט מען געכאפט וואס פאר א פעלער מען האט געמאכט. מען האט געלאזט מאכן און אויסטיילן זופע אויף די קאסטן פון דער געמיינדע. אבער עס איז שוין געווען צו שפעט: די ווערסאלייער זענען שוין געווען אינעווייניג, אין די פעסטונגען פון דער שטאט!

"ברויט, מען מוז האבן ברויט פאר דער רעוואלוציע!"

זאלן זיך די אנדערע פארנעמען דערמיט ארויסצולאזן צירקולארן אין אויבערהערישער שפראך! זאלן זיך אנדערע ארויספוצן מיט אזוי פיל עפאלעטן ווי זייערע פלייצעס קענען

נאר פארטראגן! זאלן אנדערע, ענדליך, זיך פארטיפן אין גלאנצנדיגע רייד וועגן פאליטישע פרייהייטן!...

אונזער אויפגאבע וועט זיין צו זארגן דערפאר, אז פונעם ערשטן טאג וואס די רעוואלוציע פאנגט זיך אן, און אזוי לאנג ווי זי וועט אנהאלטן, זאל זיך נישט געפינען קיין איין מאן אויפן רעוואלוציאנערן פעלד וועלכער זאל נישט האבן קיין ברויט. קיין איינציגע פרוי וואס זאל זיין געצוואונגען צו שטיין שטונדן לאנג ביי א בעקעריי און ווארטן אויף לעבל ברויט וואס מען וועט איר צואווארפן אזוי ווי א נדבה. קיין איין קינד וואס עס זאל אים פעלן דאס נויטיגסטע פאר דער דערהאלטונג פון זיין שוואכן קערפער.

די אויפגאבע פון דער בורזשואזיע איז באשטאנען אין רעדן א סך וועגן די גרויסע פרינציפן, אדער בעסער געזאגט וועגן די גרויסע ליגנס. די אויפגאבע פונעם פאלק וועט זיין צו פארזארגן אלעמען מיט ברויט. און אין דער צייט וואס בורזשווא און פארבורזשואזטע ארבעטער וועלן שפילן די גרויסע מענער אין די פאלקס-קירכן, בעת וועגן די "פראקטישע לייט" וועלן זיך אוועקלאזן אין וויכוחים וועגן די פארמען פון רעגירונג, וועלן מיר, די "אוטאפיסטן", מוזן טראכטן וועגן דעם טעגליכן ברויט.

מיר האבן די העזה צו דערקלערן אז יעדער איינער דארף און קען עסן לויט זיין באדערפעניש, און דער זיג פון דער רעוואלוציע קען נאר דעמאלט זיין געזיכערט ווען עס וועט זיין ברויט פאר אלעמען.

II

מיר זענען אוטאפיסטן, דאס איז א באוואוסטע זאך. אזעלכע אוטאפיסטן אז מיר טרייבן די אוטאפיע אזוי ווייט צו גלייבן אז די רעוואלוציע וועט מוזן און וועט קענען גאראנטירן אלעמען א וואוינארט, קליידער און ברויט. דאס וואס שמעקט לחלוטין נישט דער בורזשואזיע, צי זי איז פון רויטער אדער בלויער קאליר, ווייל זי ווייסט גאנץ גוט אז א פאלק וואס האט וואס צו עסן איז נישט אזוי גרינג צו אונטערדריקן.

נו, מיר וועלן אט די אוטאפיע נישט אפלאזן. מען מוז דעם רעוואלטירנדיגן פאלק פארזיכערן זיין טעגליכע ברויט, און די ברויט-פראגע מוז אין דער צייט פון דער רעוואלוציע זיין די סאמע ערשטע אויפן טאג-ארדענונג. אויב זי וועט געלייזט ווערן צום גונסטן פונעם פאלק, דאן וועט די רעוואלוציע גיין א גאנג. אום צו לייזן די פראגע וועגן די לעבנס-מיטלען מוז מען אננעמען א פרינציפ פון אלגעמיינער גלייכקייט, וואס וועט נויטווענדיגערוייז אויסשליסן אלע אנדערע ליגנס.

עס איז קיין ספק נישט אז די קומענדיגע רעוואלוציע, פונקט ווי די רעוואלוציע פון 1848, וועט אויסברעכן אינמיטן פון א מערדערישן אינדוסטריעלן קריזיס. זינט צוועלף יאר לעבן מיר שוין אין פולער אויפלאזונג, און די לאגע קען נישט בעסער, נאר א סך ערגער ווערן. אלצדינג טרייבט דערצו: די קאנקורענץ פון די יונגע פעלקער וואס געוואונען די אלטע מארקעטן, די מלחמות, די שטייערן וואס הערן נישט אויף צו וואקסן, די בענק, די

מלוכה-חובות, די אומזיכערקייט פונעם מארגנדיגן טאג, די גרויסע, ווייטע אונטערנעמונגען.

מיליאנען ארבעטער אין אייראפע גייען שוין איצט ארום אן ארבעט. און אט דער צושטאנד וועט נאך פיל ערגער ווערן ווען די רעוואלוציע וועט אויסברעכן און זיך פארשפרייטן איבער אלע שטעט און לענדער. די צאל ארבעטסלאזע וועט זיך פארדאפלען אזוי גיך ווי עס וועלן אויפגעשטעלט ווערן באריקאדן אין אייראפע אדער אין די פאראייניגטע שטאטן. וואס וועט מען טון אום צו פארזארגן אט די מאסן מיט ברויט?

מיר ווייסן נישט צי די מענער וואס זאגן אז זיי זענען "פראקטיש" האבן זיך שוין גענומען שטעלן די דאזיגע פראגע. אבער וואס מיר ווייסן יא איז אז די וועלכע ווילן אנהאלטן דאס לוין-סיסטעם: מיר קענען זיך אלץ ריכטן דערויף צו הערן ווי מען וועט לויבן און באזינגען די "נאציאנאלע ווערקשטאטן" און די "עפנטליכע ארבעטן" אלס מיטל צו פארשאפן ברויט פאר די ארבעטסלאזע. אזוי ווי מען האט אין 1789 און אין 1793 געעפנט נאציאנאלע ווערקשטאטן; אזוי ווי אין 1848 האט מען זיך באנוצט מיט דעם זעלבן מיטל; אזוי ווי עס האט זיך איינגעגעבן נאפאלעאן דעם דריטן, 18 יאר נאכאנאנד צו האלטן דאס פאריזער פראלעטאריאט דורך דער ארבעט וואס ער האט אים געגעבן, אן ארבעט וואס האט אריינגעטריבן די שטאט פאריז אין א חוב פון צוויי טויזנט מיליאן און ארויפגעווארפן א שטייער פון 90 פראנק אויף יעדן איינוואוינער. ווי באלד דאס דאזיגע אויסגעצייכנטע מיטל "איינצושטילן די ווילדע חיה" איז שוין אויסגעפרואווט געווארן אין רוים און אפילו אין מצרים מיט פיר טויזנט יאר צוריק; ווי באלד אז אלע דעספאטן, קעניגן און קיסרים האבן פון תמיד אן פארשטאנען צוצואווארפן דעם פאלק א שטיקל ברויט כדי זיי זאלן האבן צייט זיך צו נעמען דעם קאנטשיק אין דער האנט, איז דאך דאס נישט מער ווי נאטירליך אז די "פראקטישע מענטשן" זאלן לויבן און באזינגען די דאזיגע מעטאדע, דאס אויפהאלטן פונעם לוין-סיסטעם. נאר וואס טויג עס זיך צו ברעכן דעם מח? עס איז פארהאן א פארטיג מיטל וואס די פרעה'ס אין מצרים האבן שוין אנגעהויבן צו נוצן!

נו, אויב די רעוואלוציע וועט האבן דאס אומגליק זיך אוועקצולאזן אויף אזא וועג, וועט זי זיין פארלוירן.

אין 1848, דעם 27טן פעברואר, אז מען האט געעפנט די נאציאנאלע ווערקשטאטן, זענען אין פאריז געווען בלויז 8 טויזנט ארבעטסלאזע. פופצן טעג שפעטער זענען זיי שוין געווען 49 טויזנט. און אט די צאל איז באלד ארויפגעשטיגן ביז 100 טויזנט, נישט אריינרעכענענדיג דערין די וואס זענען זיך צונויפגעלאפן פון די פראווינצן.

אבער אין יענער צייט האט דער פראנצויזישער האנדל און די אינדוסטריע נישט באשעפטיגט קיין העלפט ארבעטער ווי איצט. מען ווייסט גאנץ גוט אז אין צייט פון א רעוואלוציע ליידן האנדל און אינדוסטריע דאס מערסטע. מען דארף בלויז איבעררעכענען די צאל ארבעטער וואס ארבעטן דירעקט אדער אומדירעקט ביים עקספארט, ביים

איבערשיקן סחורה אין אויסלאנד, און די צאל פון די וואס זענען פארנומען אין די לוקסוס-אינדוסטריעס, וואס געפינען זייערע קונים כמעט בלויז צווישן דער בורזשואזער מינדערהייט!

די רעוואלוציע אין אייראפע הייסט פשוט דאס צומאכן פון וויניגסטנס א העלפט פאבריקן און מאנופאקטורן. דאס הייסט גאנצע מיליאנען ארבעטער מיט זייערע פאמיליעס ווערן ארויפגעווארפן אויף דער גאס.

און אין אט דער מערדערישער לאגע וועט מען פרובירן צו העלפן מיט נאציאנאלע ווערקשטאטן, דאס הייסט מיט נייע אינדוסטריעס וואס וועלן געשאפן ווערן דירעקט אום צו באשעפטיגן די ארבעטסלאזע!

עס איז קלאר ווי דער טאג, און ווי פריער שוין געזאגט, אז דער מינדסטער אנגריף אויף דאס אייגנטום וועט פירן צו דער פולשטענדיגער דיסארגאניזאציע פונעם גאנצן רעזשים, וואס איז געגרינדעט אויפן פריוואטן אונטערנעמונגס- און לוין-סיסטעם. די געזעלשאפט וועט מוזן נעמען אין די הענט די גאנצע פראדוקציע און זי רעארגאניזירן לויט די באדערפענישן פון דער גאנצער באפעלקערונג. נאר אזוי ווי די דאזיגע רעארגאניזאציע קען נישט געשען אין איין טאג און נישט אין איין חודש, נאר פאדערט א גרויסע צייט פון צופאסונג, וואס וועט מען טון דערווייל ווען מיליאנען מענטשן וועלן נישט האבן פון וואס צו לעבן? אונטער די דאזיגע אומשטענדן איז פאראן בלויז איין איינציגע באמת פראקטישע לייזונג: אנערקענען די געוואלדיגע גרויסקייט פון דער אויפגאבע און אנשטאט פרובירן צו פארלאטן און איבערקלעבן א סיטואציע וואס מען האט אליין געמאכט פאר אוממעגליך, זיך תיכף נעמען צו רעארגאניזירן די פראדוקציע לויט די נייע פרינציפן.

כדי צו האנדלען פראקטיש מוז מען אלס דאס פאלק, לויט אונזער מיינונג, גלייך צונעמען אלע לעבנס-מיטלען וואס געפינען זיך אין די שטעט וואו די רעוואלוציע ברעכט אויס, און זיי פארוואלטן אויף אזא אופן אז קיינער זאל נישט גיין אין נויט, אז אלע זאלן קענען געניסן פון די אנגעזאמלטע פראדוקטן כדי צו קענען דורכלעבן די צייט פונעם קריזיס. אין משך פון דער צייט איז אויך נויטיג זיך צו פארשטענדיגן מיט די פאבריק-ארבעטער וועגן די נויטיגע רוי-שטאפן וואס זיי דארפן האבן, און זיי פארזיכערן מיט לעבנס-מיטלען אויף עטליכע מאנאטן, אום זיי זאלן פראדוצירן דאס וואס דער לאנד-ארבעטער דארף האבן צו זיין ארבעט.

לאמיר נישט פארגעסן אז אויב פראנקרייך וועבט זייד פאר די דייטשע באנקהער און די קייסערינס פון רוסלאנד און די סקאנדינאווישע אומות; אויב פאריז מאכט שנירלען און שפילצייג פאר די רייכע פון דער גאנצער וועלט, האבן צוויי דריטל פון די פראנצויזישע פויערים נישט קיין רעכטע לאמפן צו באלייכטן זייערע שטיבלעך און נישט קיין מעכאנישע מאשינען וואס זענען היינט אזוי נויטיג צו דער ערד-ארבעט.

און ענדליך איז נויטיג צו מאכן אז די אומפראדוקטיווע שטיקער ערד וואס זענען נאך פארהאן איבעראל זאלן טראגן פרוכט, און אויסבעסערן די וואס פראדוצירן נאך נישט

קיין פערטל און קיין צענטל אפילו פון דעם וואס זיי וועלן ארויסגעבן דורך אן אינטענסיווער גארטן-קולטור. דאס איז די איינציגע פראקטישע לייזונג וואס מיר קענען זיך פארשטעלן, און צי מען וויל זי אדער נישט וועט מען זי מוזן אננעמען.

III

דער סאמע דייטליכסטער צוג פון דער איצטיגער קאפיטאליסטישער ארדענונג איז דאס לוין-סיסטעם.

א מענטש אדער א גרופע מענטשן וואס האבן דעם נויטיגן קאפיטאל שאפן אן אינדוסטריעלע אונטערנעמונג. זיי נעמען זיך אן צו באזארגן די פאבריק מיט רוי-שטאפן, ארגאניזירן די פראדוקציע, פארקויפן די אויסגעארבעטע פראדוקטן, באצאלן די ארבעטער א באשטימטן לוין, און צום סוף לייגן זיי ארייַן אין קעשענע דעם מער-ווערט אדער די פראפיטן, מיטן אויסרייד אז דאס קומט זיי דערפאר וואס זיי האבן געפירט דאס געשעפט, פאר דער ריזיקע וואס זיי האבן גענומען מיט דעם געלט, און פאר די אומזיכערקייט, דאס הייבן זיך און פאלן פון די פרייזן אויפן מארק. אט דאס איז אין עטליכע ווערטער דאס גאנצע לוין-סיסטעם.

כדי צו ראטעווען דעם דאזיגן סיסטעם וועלן די איצטיגע באזיצער פון קאפיטאל זיין גרייט צו מאכן געוויסע קאנצעסיעס, נאכגעבן געוויסע זאכן. למשל, א טייל פון די פראפיטן צו די ארבעטער, אדער זיך פארפליכטן צו העכערן דעם ארבעטער'ס שכירות יעדעס מאל ווען דער פראפיט ווערט העכער. בקיצור, זיי וועלן זיין צופרידן צו מאכן געוויסע קרבנות, אבי מען זאל זיי לאזן ווייטער אנפירן די אינדוסטריע און צונעמען פאר זיך די פראפיטן.

דער קאלעקטיוויזם, ווי מען ווייסט, נעמט זיך פאר צו מאכן געוויסע וויכטיגע ענדערונגען אין דעם דאזיגן רעזשים, נאר דאס לוין-סיסטעם ווערט פונדעסטוועגן נישט אפגעשאפט. מער נישט: די מדינה, דאס הייסט די רעפרעזענטאטיווע רעגירונג פונעם גאנצן לאנד אדער פון יעדער שטאט, נעמט איבער דעם פלאץ פונעם פאבריקאנט. די פארשטייער פון דער נאציע אדער פון דער קאמונע און זייערע דעלעגירטע, זייערע באאמטע, ווערן די אנפירער פון דער אינדוסטריע. זיי וועלן ווידער זיין די איינציגע וואס מאנאפאליזירן פאר זיך דאס רעכט צו באנוצן דעם מער-ווערט פון דער פראדוקציע אין דער אינטערעסע פונעם כלל, פון אלעמען.

אחוץ דעם ווערט אין דעם דאזיגן סיסטעם געשאפן אן אונטערשייד צווישן דער ארבעט פונעם פראסטן, נישט-געלערנטן ארבעטער און דער ארבעט פון דעם וואס איז פריער געווען אין דער לעהרע. א חילוק וואס זעט אויס גערעכט אין זיך, נאר דערפאר זענען די רעזולטאטן וואס קומען ארויס דערפון פון זייער גרויסער באדייטונג. ביי דעם קאלעקטיוויזם איז די ארבעט פונעם פראסטן, נישט-געלערנטן ארבעטער נישט מער ווי אן איינפאכע ארבעט; בעת ווען דער בעל-מלאכה, דער אינזשעניר, דער געלערנטער, און אזוי ווייטער טוען דאס וואס מארקס רופט אן א שווערע, ערנסטע ארבעט, און זיי האבן

א רעכט אויף א העכערן לוין. אבער די פראסטע ארבעטער און די אינזשענירן, די וועבער און די געלערנטע זענען די געדונגענע, באצאלטע מענטשן פון דער מדינה, אלע באאמטע, אזוי ווי מען האט די לעצטע צייט זיך געוואוינט צו זאגן כדי צו פארזיסן דעם עסק.

נו, דער גרעסטער ניצן וואס די קומענדיגע רעוואלוציע וועט קענען ברענגען דער מענטשהייט וועט זיין צו שאפן א סיטואציע אין וועלכער יעדעס לוין-סיסטעם וועט ווערן אוממעגליך, אומאנווענדבאר, און וואו די איינציגע מעגליכע לייזונג וועט זיין דער קאמוניזם, די פארייניגונג, דאס אפשאפן פונעם לוין-סיסטעם. ווארום אפילו ווען מיר זאלן צוגעבן אז די קאלעקטיוויסטישע ענדערונג איז מעגליך אויב זי ווערט געמאכט ביסלעכווייז אין א רואיגער, גוטער צייט, כאטש מיר פון אונזער זייט צווייפלען שטארק דערין, ווערט זי אבער אוממעגליך אין א רעוואלוציאנערער פעריאדע. ווייל גלייך נאכדעם ווי מען וועט נעמען זיך צו די וואפן וועט מען מוזן פארזארגן מיליאנען מענטשן מיט עסן און טרינקען. א פאליטישע רעוואלוציע קען געמאכט ווערן אן אומצושטערן דערביי די אינדוסטריע. אבער א רעוואלוציע וואו דאס פאלק וועט לייגן די האנט אויפן אייגנטום וועט אומבאדינגט פאראורזאכן אן אפשטעל פון האנדל און פראדוקציע. די מיליאנען פון דער מדינה וועלן נישט זיין גענוג אויסצוהאלטן מיט שכירות די מיליאנען ארבעטסלאזע.

אט דעם פונקט קען מען בשום אופן נישט אפלאזן: איבערשטעלן די אינדוסטריע אויף נייע יסודות. און מיר וועלן באלד ווייזן וואס פאר אן אומגעהויער גרויסער פראבלעם דאס איז. דאס קען נישט געטון ווערן אין עטליכע טעג, און דער פראלעטאריער וועט נישט וועלן יארן לאנג ליידן נויט, ווארטנדיג אויף די טעארעטיקער פונעם לוין-סיסטעם כדי צו קענען דורכקומען די שלעכטע צייט. ער וועט פאדערן דאס וואס ער האט געפאדערט שטענדיג אונטער אזעלכע אומשטענדן: איבערגעבן די לעבנס-מיטלען צום כלל, זיי פאנאנדערטיילן צווישן אלעמען.

מען מעג אים פרעדיגן געדולד וויפיל מען וויל נאר. דאס פאלק וועט מער נישט זיין געדולדיג. און אויב די לעבנס-מיטלען וועלן נישט געמאכט ווערן פאר געמיינשאפטלעכן אייגנטום, וועט ער פשוט אויסליידיגן די בעקערייען.

אויב דאס פאלק וועט נישט זיין שטארק גענוג, וועט מען אים דערשרעקן. אום דער קאלעקטיוויזם זאל קענען מאכן זיינע פראבעס מוז ער קודם כל האבן די ארדענונג, די דיסציפלין, די געהארכזאמקייט. און אזוי ווי די קאפיטאליסטן וועלן זיך נישט אפהאלטן פון לאזן דאס פאלק דערשרעקן ווערן דורך די וואס רופן זיך רעוואלוציאנערן, איז דאס בעסטע מיטל פאר זיי צו פארנארן די רעוואלוציע, צו העלפן די פארשטייער פון דער "ארדענונג", אפילו ווען זיי וועלן זיין קאלעקטיוויסטן. זיי וועלן דערין זען א מיטל זיי אליין שפעטער צו קענען אונטערדריקן.

אויב די "ארדענונג וועט צוריקגעשטעלט ווערן" אויף אזא אופן, קען מען לייכט ארויסזען וואס דערפון וועט ארויסקומען. מען וועט זיך נישט באנוגענען דערמיט וואס מען וועט דערשרעקן די "פלינדערער". מען וועט אויך מוזן אויפרוימען די "מאכער פון דער

אומארדענונג", נאכאמאל אויפשטעלן די טריבונאלן, די גיליאטינען און די טויט-שטראפן. די פלייסיגסטע רעוואלוציאנערן וועלן ארויף אויפן שאפאט. דאס וועט זיין א נייע 1793.

לאמיר נאר נישט פארגעסן גענוי ווי אזוי די רעאקציע האט טריאומפירט אין פאריגן יארהונדערט. קודם האט מען גיליאטינירט די העבערטיסטן, די "אנראזשע", יענע וואס מען האט אונטער דער פרישער ערינערונג פון די קעמפן נאך גערופן "די אנארכיסטן". דערנאך זענען געקומען די דאנטאניסטן, וואס האבן געהאט דעם זעלבן גורל. און ווען די ראבעספיעריסטן האבן גיליאטינירט די פייערדיגסטע רעוואלוציאנערן, זענען זיי אליין ארויף אויפן שאפאט. און דאס פאלק, זעענדיג אז די רעוואלוציע איז פארלוירן, האט געלאזט די רעאקציאנערן טון וואס זיי האבן געוואלט.

אז "די ארדענונג וועט צוריקגעשטעלט ווערן", זאגן מיר, וועלן די קאלעקטיוויסטן גיליאטינירן די אנארכיסטן. די פאסיביליסטן וועלן ווידער גיליאטינירן די קאלעקטיוויסטן, און צום סוף וועלן זיי אליין, די פאסיביליסטן הייסט עס, גיליאטינירט ווערן דורך די רעאקציאנערן. די רעוואלוציע וועט נאכאמאל מוזן אנגעהויבן ווערן פון אנהייב.

אבער ס'איז זיכער צו גלייבן אז דאס פאלק וועט זיין גענוג שטארק. און ווען די רעוואלוציע וועט אויסברעכן, וועט די אידעע פונעם אנארכיסטישן קאמוניזם שוין האבן א רעכטן באדן. ס'איז נישט קיין אויסגעטראכטע אידעע. זי קומט פונעם פאלק גופא, און וואס קלארער עס וועט זיך אויסווייזן אז עס איז נישט דא קיין אנדערע לייזונג צו דער פראגע, אלץ גרעסער וועט ווערן די צאל קאמוניסטן.

און אויב דאס רעוואלוציאנערע פאלק וועט זיין גענוג שטארק, וועט די נייע באוועגונג אננעמען גאר אן אנדער וועג. אנשטאט אויסצולייזיגן עטליכע בעקערייען, וואס האבן קוים גענוג אפצושטילן דעם מאמענטאנעם הונגער, וועט דאס רעוואלוציאנערע פאלק פארכאפן די לאגערן פון תבואה, די שלאכט-הייזער, די מאגאזינען פון עסנווארג, מיט איין ווארט, אלע לעבנס-מיטלען וואס וועלן אים נאר קומען אין דער האנט.

בירגער און בירגערינס וועלן זיך פרייוויליג גלייך נעמען דערצו און פארצייכענען דאס וואס געפינט זיך אין יעדן מאגאזין, אין יעדן איבערגעפילטן לאגער. אין פיר און צוואנציג שעה וועט די רעוואלוציאנערע שטאט וויסן דאס וואס פאריז ווייסט נאך איצט אויך נישט, נישט קוקנדיג אויף אירע סטאטיסטישע קאמיטעטן, און דאס וואס זי האט נישט געוואוסט אין דער צייט פון דער באלאגערונג: וויפיל פראוויאנט ס'געפינט זיך אין איר. אין צוויי מאל פיר און צוואנציג שעה וועלן שוין זיין געדרוקט מיליאנען גענויע ליסטעס פון אלע לעבנס-מיטלען, די ערטער וואו זיי געפינען זיך און ווי אזוי זיי וועלן פאנאנדערגעטיילט ווערן.

אויף יעדע עטליכע הייזער, אין יעדער גאס און אין יעדן קווארטאל וועלן זיך ארגאניזירן גרופעס פון פרייוויליגע מענטשן, די וואלאנטירן פון די לעבנס-מיטלען, וואס וועלן זיך פארשטענדיגן צווישן זיך און טון זייער ארבעט מיט א סדר. זאלן זיך נאר די יאקאבינער

ביאראקראטן נישט אריינמישן! אז די אזוי גערופענע וויסנשאפטליכע טעארעטיקער קומען זאגן א דעה, זאלן זיי נאר נישט פארדרייען קיין קאפ. אדער זאלן זיי טענה'ן וויפיל זיי ווילן, אבי זיי זאלן נאר נישט האבן קיין רעכט צו קאמאנדירן! און מיט דעם וואונדערבארן, פון זיך אליין ארויסגעוואקסענעם גייסט פון ארגאניזאציע, וואס דאס פאלק ווייזט ארויס ביי אלע זיינע סאציאלע איבערגאנגען, ווען מען ערלויבט אים זיך אליין דערמיט צו באנעמען, מיט דעם ארגאניזאציע-גייסט קען אפילו אין אזא גרויסער שטאט ווי פאריז, אפילו אין א פולשטענדיג רעוואלוציאנערער אויפרעגונג, געשאפן ווערן אן אומגעהויער גרויסע מחנה פון מענטשן, וואס וועלן זיך פרייוויליג נעמען צו צושטעלן פאר יעדן איינעם די נויטיגסטע לעבנס-מיטלען.

זאל נאר דאס פאלק האבן א פרייע האנט, און אין אכט טעג וועט די צושטעלונג פון לעבנס-מיטלען געשען מיט א וואונדערבארער רעגלמעסיגקייט.

נאר דער וואס האט קיינמאל נישט געזען דאס ארבעטער-פאלק ביי דער ארבעט, נאר דער וואס האט זיין לעבן לאנג געהאלטן די נאז ארייננגעגראבן אין די ביכער, נאר דער קען צווייפלען דערין. אז איר ווילט וויסן עפעס וועגן דעם ארגאניזאציע-גייסט פונעם גרויסן אומבאקאנטן, דאס פאלק, רעדט מיט די וואס זענען געווען אין פאריז אין די טעג פון די באריקאדן, אדער אין לאנדאן ביים לעצטן גרויסן סטרייק, ווען מען האט געמוזט אויסהאלטן א האלבן מיליאן הונגעריגע. רעדט מיט זיי, און זיי וועלן אייך זאגן וויפיל דאס פאלק שטייט העכער אין דעם פרט פון די בוכהאלטער און די אנדערע מאכער פון די געשעפטס-ביוראען.

און אפילו ווען מען זאל אין משך פון פופצן טעג אדער א מאנאט האבן א שטיקל אומארדענונג אין געוויסע פרטים, איז דאס אויך קיין אומגליק נישט! פאר די מאסן וועט דעמאלט נאך אלץ זיין בעסער ווי היינט. און אחוץ דעם, אין צייט פון א רעוואלוציע מאכט מען קיין סך מעשיות נישט. מען באנוגנט זיך מיט א וואורשטל און מיט טרוקן ברויט אינמיטן טאג, און מען לאכט אדער מען דיסקוטירט דערביי! יעדנפאלס וועט דאס וואס וועט געשאפן ווערן ספאנטאן, אונטער דעם דרוק פון די דירעקטע באדערפעניש, זיין נאך א סך בעסער ווי דאס אלעס וואס מען וואלט געקענט אויסטראכטן הינטער פיר ווענט, צווישן אלטע ביכער, אדער אין די ביוראען פונעם שטאט-הויז.

IV

דאס פאלק פון די גרויסע שטעט וועט מוזן זיך יאגן, נישט צו פארשפעטיגן, און איבערנעמען אלע לעבנס-מיטלען כדי צופרידנשטעלן די באדערפעניש פון אלע איינוואוינער. וואס פריער דאס וועט געטון ווערן, אלץ בעסער וועט עס זיין. אלץ מער נויט וועט מען איינשפארן, אלץ מער בלוטיגע קעמפן וועלן אויסגעמיטן ווערן.

אבער אויף וואס פאר א באזע וואלט מען זיך געקענט ארגאניזירן כדי צו געניסן געמיינשאפטליך די לעבנס-מיטלען? אט דאס איז די פראגע וואס הייבט זיך נאטירליך גלייך פון אנהייב אן. נו, עס זענען נישט דא קיין צוויי פארשידענע וועגן ווי אזוי דאס צו

אראנזשירן אויף א גלייכן, גערעכטן אופן. עס איז דא בלויז איין איינציגער וועג, וואס איז אין איינקלאנג מיטן געפיל פון גערעכטיגקייט און וואס איז ווירקליך פראקטיש. דאס איז דער סיסטעם וואס די דארף-קאמונעס אין אייראפע האבן שוין אנגענומען.

נעמט צום ביישפיל א קאמונע פון בויערן, נישט קיין חילוק וואו, אפילו אין פראנקרייך, וואו די יאקאבינער האבן געטון אלעס וואס זיי האבן נאר געקענט צו צעשטערן די קאמונאלע איינריכטונגען. אויב די קאמונע פארמאגט א וואלד, אזוי לאנג ווי עס איז נאך דא גענוג געפאלענע ביימער, האט יעדער איינוואוינער א רעכט צו נעמען אזויפיל וויפיל ער וויל, אן קיין אנדער קאנטראל אויסער די עפנטליכע מיינונג פון זיינע שכנים. וואס איז שייך די גרויסע קלעצער, וואס מען האט קיינמאל נישט גענוג, מוז מען זיי פאנאנדערטיילן אין גלייכע חלקים.

דאס זעלבע איז מיט די געמיינשאפטליכע פאש-פעלדער. כל זמן עס איז דא גענוג פאר דער גאנצער קאמונע, רעכנט קיינער נישט אויס וויפיל די קי פון יעדן בויער האבן אויפגעגעסן, און אויך נישט די צאל בהמות וואס פאשען זיך אויף די פעלדער. מען טיילט נאר דעמאלט פאנאנדער די פאשעס אין באזונדערע גלייכע חלקים ווען די פעלדער זענען נישט גרויס גענוג. אין גאנץ שווייץ און אין פיל דערפער אין פראנקרייך, אין דייטשלאנד און אין איטאליע, וואו עס זענען נאך דא קאמונאלע, געמיינשאפטליכע פאש-פעלדער, נעמט מען דאס דאזיגע סיסטעם.

און אויב איר וועט א קוק טון אויף די וועלדער אין מזרח-אייראפע, וואו עס איז דא וואלד לרוב און וואו עס פעלט נישט קיין ערד, וועט איר זען אז די בויערן האקן אויס די ביימער אין די וועלדער לויט זייערע באדערפענישן און באארבעטן וויפיל ערד זיי האבן נויטיג, און עס קומט זיי גאר נישט אין זינען אויסצומאכן חלקים און פאנאנדערטיילן דעם וואלד אדער די ערד אין חלקים. נאר דער וואלד און די ערד ווערן פאנאנדערגעטיילט לויט די באדערפענישן פון יעדער פאמיליע ווי נאר זיי ווערן קנאפע, אזוי ווי ס'איז שוין איצט דער פאל אין רוסלאנד.

מיט איין ווארט: נעמט אזויפיל וויפיל מען וויל דערפון וואס מען פארמאגט לרוב! טיילט אויס אין חלקים דאס וואס מוז גערעכנט און צעטיילט ווערן! פון די 350 מיליאן מענטשן וואס געפינען זיך אין אייראפע זענען דא צוויי הונדערט מיליאן וואס געהערן אן צו די דאזיגע פולשטענדיג נאטירליכע ארדענונגען.

אין נאך אן ארט לוינט זיך צו באמערקן דאס זעלבע. דאס סיסטעם איז איינגעפירט אויך אין די גרויסע שטעט וואס האבן כאטש איין לעבנס-מיטל וואס געפינט זיך דארט לרוב: דאס וואסער וואס ווערט צוגעשטעלט אין די וואוינונגען.

אזוי לאנג ווי די פאמפעס זענען אין שטאנד צו געבן גענוג וואסער פאר די הייזער, קומט גאר קיין קאמפאניע נישט ארויף מיטן איינרעכענען וויפיל וואסער יעדע פאמיליע זאל נוצן. נעמט וויפיל איר ווילט!

און אויב מען האט מורא אז עס זאל אויספעלן וואסער אין פאריז, צום ביישפיל אין די גרויסע היצן, ווייסן די קאמפאניעס זייער גוט אז ס'איז גענוג זיי זאלן ארײנשטעלן א קליינע אנווייזונג פון פיר שורות אין די צייטונגען, און די פאריזער וועלן שוין אליין וויסן נישט צו פארברענגען צו פיל וואסער אן קיין שום נויט, און זיי וועלן נישט לאזן די קראנען אומזיסט אפן.

אבער ווען עס פעלט אין דער אמתן אויס וואסער, וואס טוט מען דעמאלט? וועט מען עס דעמאלט אויסטיילן אין פארציעס! און דאס דאזיגע מיטל איז אזוי נאטירליך, אזוי זעלבסטפארשטענדליך, אז אין 1871 האבן מיר געזען ווי פאריז האט צוויי מאל אין משך פון די צוויי באלאגערונגען פארלאנגט מען זאל פאנאנדערטיילן די לעבנס-מיטלען צווישן אלע איינוואוינער פון דער שטאט.

דארפן מיר ארײנגיין אין איינצלהייטן און אויפשטעלן גאנצע טאבעלעס ווי אזוי די צוטיילונג פון די לעבנס-מיטלען וועט צוגיין? דארף מען באווייזן אז זי וועט זיין גערעכט, א סך גערעכטער ווי אלעס וואס עקזיסטירט היינט צו טאג? מיט אלע באשרייבונגען און אלע פרטים וועט זיך אונז דאך נישט איינגעבן צו איבערצייגן יענע בורזשואען, און, צום באדויערן, אויך יענע פארבורזשואזטע ארבעטער, וואס באטראכטן דאס פאלק ווי א הויפן ווילדע חיות, וואס רייסן זיך ארום ביי די דעכער אזוי ווי די רעגירונג הערט אויף צו פונקציאנירן. נאר דער וואס האט קיינמאל נישט געזען ווי אזוי דאס פאלק באראט זיך איבער וואס עס זאל זיין, קען פילייכט צווייפלען אז ווען עס וואלט געהאט אין די הענט די פאנאנדערטיילונג פון די לעבנס-מיטלען, וואלט עס געטון דאס לויט די ריינסטע געפילן פון גערעכטיגקייט.

פרובירט נאר צו זאגן אויף א פאלקס-פארזאמלונג אז דאס צארטע פלייש פון די קוראפאטקעס דארף געהאלטן ווערן פאר די איידל-געצויגענע פוילענצער פון דער אריסטאקראטיע און דאס שווארצע ברויט פאר די קראנקע אין די שפיטעלער. מען וועט אייך אויספייפן.

אבער זאגט אויף דער זעלבער פארזאמלונג, אין די ווינקלען פון די גרויסע גאסן: "פריינט, די דעליקאטסטע שפייז מוז קודם כל געגעבן ווערן צו די שוואכע, די קראנקע. אויב אין גאנץ פאריז איז דא נאר איין קעסטל קוראפאטקעס און איין קעסטל מאלאגא-וויין, מוז מען זיי אוועקברענגען אין די קראנקן-שטיבער." זאגט דאס... זאגט אז דאס קינד קומט גלייך נאכן קראנקן. אים מוז מען געבן די מילך פון דער קו און פון דער שאף, אויב ס'איז נישט דא גענוג פאר אלעמען! דאס קינד און דער אלטער זאלן באקומען דאס לעצטע שטיקל פלייש, און דער געזונטער, שטארקער מענטש דאס טרוקענע ברויט, אויב ס'האלט אזוי שלעכט.

מיט איין ווארט, זאגט אז אויב עס איז דא א געוויסע קוואנטיטעט לעבנס-מיטלען און מען מוז זיי פאנאנדערטיילן אין חלקים, מוז מען האלטן די לעצטע פארציעס פאר די וואס דארפן זיי דאס נויטיגסטע. זאגט דאס, און איר וועט זען צי איר וועט נישט האבן דערויף די איינשטימיגקייט פון אלעמען.

דאס וואס דער זאטער פארשטייט נישט, דאס פארשטייט דאס פאלק. עס האט דאס אימער פארשטאנען. אבער אט דער זאטער אליין, ווען ער וועט ארויסגעשלעודערט ווערן אויף דער גאס און וועט קומען אין בארירונג מיט דער מאסע, וועט ער עס אויך פארשטיין.

די טעארעטיקער, פאר וועמען די סאלדאטישע אוניפארם איז דאס לעצטע ווארט פון דער ציוויליזאציע, וועלן מסתמא פארלאנגען מען זאל תיכף מאכן די נאציאנאלע קיך און די לינזן-זופ. זיי וועלן אויסרעכענען די מעלות דערפון, וואס מען וואלט איינגעשפארט ברען-מאטעריאל און לעבנס-מיטלען ווען מען וואלט געעפנט גרויסע קיכן, וואו אלע זאלן קומען נעמען זייער חלק זופ, ברויט און גרינוואַרג.

מיר שטרייכן נישט אפ די אלע מעלות. מיר ווייסן זייער גוט וויפיל ארבעט און וויפיל ברען-מאטעריאל די מענטשהייט שפארט דערמיט וואס זי האט אוועקגעמאכט די האנט-מיל און דעם אויוון מיט וואס יעדער איינער פלעגט אמאל באקן זיין ברויט. מיר פארשטייען אז עס וואלט געווען א סך עקאנאמישער צו קאכן די יויך פאר הונדערט פאמיליעס אינאיינעם אנשטאט צו הייצן הונדערט באזונדערע אויוונס.

מיר ווייסן אויך אז עס זענען פאראן טויזנט וועגן ווי אזוי צוצוגרייטן די קארטאפל. אבער ווען זיי ווערן געקאכט אין איין קעסל פאר הונדערט פאמיליעס, וועלן זיי פונדעסטוועגן נישט ווערן גוט דערפון.

מיר פארשטייען צום סוף אז ווי פארשידן די ארבעט פון דער קיך איז, באשטייט דער עיקר דערין וואס יעדע בעל-הבית'טע גרייט די מאכלים נאך איר געשמאק. עס קען גארנישט שאטן אויב מען זאל אפקאכן פופציג קילא קארטאפל אין איין קעסל, ווייל יעדע איינע קען זיי דערנאך צוגרייטן אויף איר אייגענעם אופן. און מיר ווייסן אז מיט פופצן קילא פעטע יויך קען מען מאכן הונדערט פארשידענע זופן וואס זאלן צופרידנשטעלן הונדערט פארשידענע געשמאקן.

מיר ווייסן דאס אלעס, און דאך זאגן מיר אז קיינער האט קיין רעכט נישט צו צווינגען די הויזפרוי צו נעמען אין דעם געמיינשאפטליכן מאגאזין אירע קארטאפל דווקא געקאכטע, אויב זי וויל זיי בעסער אליין קאכן אין איר אייגענעם טאפ, אויף איר אייגענעם פייער. אויך ווילן מיר אז יעדער איינער זאל קענען עסן זיין שפייז ווי ער אליין פארשטייט, ביי זיך אין הויז, מיט זיין פאמיליע, אדער מיט זיינע פריינט, אדער אפילו אין א רעסטאראן אויב ער וויל.

עס וועלן זיכער זיך עפענען גרויסע קיכן אנשטאט די רעסטאראנען וואס פארגיפטן היינט די מענטשן מיט שלעכטע עסנווארג. די פאריזער זענען שוין היינט געוואוינט צו נעמען פארטיגע יוכן און מאכן דערפון א זופ נאך זייער געשמאק. און די לאנדאנער הויזפרוי ווייסט אז זי קען בראטן איר פלייש און אפילו אפבאקן איר "פאי" ביים בעקער פאר א פאר פעני, שפארנדיג אויף דעם א סך צייט. און אירע קוילן. און ווען די געמיינשאפטליכע קיך, דער אלגעמיינער אויוון פון דער צוקונפט, וועט מער נישט זיין קיין פלאץ פון באטרוג, פעלשונג און פארגיפטונג, וועט עס ווערן א געוואוינהייט זיך צו

ווענדן אין דער דאזיגער קיך נאך אלע פארטיגע פונדאמענטאלע מאכלים, וואס יעדער איינער וועט דערנאך קענען צוגרייטן לויט זיין אייגענעם געשמאק.

אבער דערפון מאכן א געזעץ, ארויפלייגן א חוב אויף יעדן איינעם צו נעמען זיין עסן דווקא געקאכט, דאס וואלט געווען אזוי אבסורד פאר דעם מענטש פונעם נײַנצנטן יארהונדערט ווי די אידעען פון א מאנאסטיר אדער א קאזארמע, קראנקע אידעען, געבוירן אין מוחות וואס זענען פארקריפלט געווארן דורך א הערשאפטליכער אדער רעליגיעזער ערציאונג.

ווער וועט האבן דאס רעכט אויף די לעבנס-מיטלען פון דער קאמונע? דאס וועט זיין, אן קיין ספק, די ערשטע פראגע וואס מען וועט שטעלן. יעדע שטאט וועט ענטפערן באזונדער פאר זיך, און מיר זענען איבערצייגט אז די ענטפערס וועלן זיין דיקטירט פון דעם גערעכטיגקייטס-געפיל. ווי לאנג די ארבעט איז נישט ארגאניזירט, כל זמן מען לעבט אין אויפרעגונג און ס'איז פשוט אוממעגליך צו מאכן א חילוק צווישן דעם וואס גייט ארום ליידיג צוליב פוילענצעריי און דעם געצוואונגענעם ארבעטס-לאזן, דארפן די נויטיגע לעבנס-מיטלען זיין פאר אלעמען, אן קיין שום אויסנאם. די וואס וועלן האבן געקעמפט מיט וואפן אין די הענט קעגן דעם פאלק אדער קאנספירירט קעגן אים, וועלן זיך אליין איבערלאזן דעם לאגער פון דער רעאקציע. אבער מיר מיינען אז דאס פאלק, וואס איז שטענדיג גרויסמוטיג און א פיינט פון נקמה, וועט זיך טיילן מיטן ברויט מיט אלעמען וואס וועלן בלייבן צווישן אים, צי זיי וועלן זיין עקספראפריאטארן אדער עקספראפריאירטע. אז מען איז דורכגעדרונגען פון דער דאזיגער אידעע, וועט די רעוואלוציע גארנישט דערפון פארלירן. און אז די ארבעט וועט זיך פון דאס ניי אנהייבן, וועט מען זען די נעכטיגע קעמפער פון ביידע לאגערן אינאיינעם אין די זעלבע פאבריקן. אין א געזעלשאפט וואו די ארבעט וועט זיין פריי, איז נישט דא פארוואס מורא צו האבן פון די פוילענצער.

"אבער די לעבנס-מיטלען וועלן זיך אויסשעפן אין איין מאנאט!" הערן מיר שוין דעם געשריי פון די קריטיקער.

נאך בעסער! ענטפערן מיר. דאס וועט זיין א באוויז אז דאס ערשטע מאל אין זיין לעבן וועט דער פראלעטאריער האבן געגעסן צו זאט. וואס איז שייך צו די מיטלען, ווי אויפצואורבעטן צוריק דאס וואס מען וועט האבן פארנוצט, אט טאקע די פראגע וועלן מיר דא ענטפערן.

V

דורך וועלכע מיטלען וואלט א שטאט באמת געקענט זיך פארזארגן מיט לעבנס-מיטלען אין דער צייט פון א פולשטענדיגער סאציאלער רעוואלוציע?

מיר וועלן ענטפערן אויף דער פראגע. אבער עס איז זעלבסטפארשטענדליך אז די מיטלען און וועגן מיט וועלכע מען וועט זיך באנוצן וועלן אפהענגען פון דעם כאראקטער וואס די רעוואלוציע וועט אננעמען אין די פראווינץ-שטעט, אזוי ווי אין די ארומיגע, שכנות'דיגע

דערפער. ווען די גאנצע נאציע, אדער נאך בעסער גאנץ אייראפע, וואלט געקענט מיט איין מאל מאכן די רעוואלוציע אין איר פולשטענדיג קאמוניסטישן אופן, דאן וואלט מען געהאנדלט לויט דער לאגע אין וועלכער די רעוואלוציע וואלט זיך דאן געפונען. נאר אויב בלויז עטליכע שטעט אין אייראפע הייבן אן איינפירן דעם קאמיוניזם, דאן וועט מען פארשטייט זיך מוזן אויסקלייבן אנדערע וועגן. וואס פאר א סיטואציע, אזעלכע מיטלען וועט מען מוזן אננעמען.

נו, מוזן מיר קודם כל ווארפן א בליק איבער אייראפע, און אן כוונה צו זאגן נביאות, מוזן מיר פונדעסטוועגן א קוק טון ווי אזוי דער גאנג פון דער רעוואלוציע וועט זיין, כאטש אין אירע הויפט-מאמענטן.

עס איז קיין ספק נישט אז עס וואלט געווען זייער וואונטשנסווערט גאנץ אייראפע זאל זיך אויפהייבן מיט איין מאל, און איבעראל זאל מען זיך נעמען עקספראפריאירן און איבעראל זאלן דורכדרינגען די פרינציפן פון קאמיוניזם. אזא אויפשטאנד וואלט זייער שטארק פארלייכטערט די אויפגאבע פון אונזער יארהונדערט.

אבער ס'איז צו גלייבן אז עס וועט נישט זיין אזוי. אז די רעוואלוציע קען ארומכאפן אייראפע, דערין צווייפלען מיר נישט. אז איינע פון די פיר גרויסע הויפט-שטעט פונעם קאנטינענט, פאריז, ווין, בריסל אדער בערלין, זאל זיך אויפהייבן און איבערקערן איר רעגירונג, איז כמעט אזוי גוט ווי זיכער אז די דריי אנדערע שטעט וועלן נאכטון דאס זעלבע נאך אין א משך פון עטליכע וואכן. ס'איז אויך גאנץ מעגליך אז אין שפאניע און פארטוגאל, און אפילו אין לאנדאן און פעטערבורג, וועט די רעוואלוציע נישט לאזןווארטן אויף זיך. אבער דער כאראקטער וואס זי וועט אננעמען, וועט ער זיין איבעראל דער זעלבער? מיר צווייפלען דערין.

ס'איז מער ווי ווארשיינליך אז איבעראל וועלן פארקומען פראצעסן פון עקספראפריאציע, גרעסערע און קלענערע, און אויב די פראצעסן וועלן פארקומען אין איינעם פון די גרויסע אייראפעאישע לענדער, וועלן זיי האבן זייער איינפלוס אויף אלע אנדערע. אבער דער אנהייב פון דער רעוואלוציע וועט אין יעדן פון די פארשידענע לענדער טראגן א באזונדערן לאקאלן כאראקטער, און איר אנטוויקלונג וועט נישט שטענדיג זיין גלייך אין די פארשידענע לענדער. אין 1789-1793 האט עס די פראנצויזישע בויערן גענומען פיר יאר אפצושאפן פולשטענדיג די פעאדאלע רעכטן, און פונקט אזוי פיל צייט האט עס דער בורזשואזיע גענומען צו איבערקערן דאס קעניגטום. לאמיר דאס נאר נישט פארגעסן און לאמיר זיך ריכטן דערויף אז עס וועט מוזן נעמען א געוויסע צייט ביז וואס די רעוואלוציע וועט זיך אנטוויקלען. לאמיר זיין גרייט דערצו און נישט ערווארטן אז זי וועט איבעראל גיין מיט איין און דעם זעלבן טריט.

וועט די רעוואלוציע ביי אלע אייראפעאישע פעלקער אננעמען א דירעקט סאציאליסטישן כאראקטער? דאס איז נאך צווייפלהאפטיג, איבערהויפט וואס באלאנגט איר אנפאנג. מען דארף נישט פארגעסן אז דייטשלאנד איז נאך א פולשטענדיגעס קייזער-רייך און אז די דארטיגע פארגעשריטענע פארטייען חלומ'ן פון דער יאקאבינער

רעפובליק פון 1848 און פון לואי בלאַנ'ס אָרגאַניזאַציע פון דער אַרבעט. אין דער צייט וואָס דאָס פראַנצויזישע פאָלק וויל בכל הכוחות די פרייע קאָמיונע, אויב נישט די קאָמיוניסטישע קאָמיונע.

אַז דייטשלאַנד וועט ביי דער קומענדיגער רעוואָלוציע גיין ווייטער פון פראַנקרייך, דאָס איז זיכער צו גלייבן. אַז פראַנקרייך האָט אין אַכצנטן יאָרהונדערט געמאַכט איר בורזשואַזישע רעוואָלוציע, איז זי אַוועק אַ סך ווייטער פון ענגלאַנד אין זיבעצנטן יאָרהונדערט. צוזאַמען מיט דער קעניגליכער מאַכט האָט זי אויך אָפּגעשאַפט די מאַכט פון דער געלט-אַריסטאָקראַטיע, וואָס איז נאָך אַ געוואַלדיגער קראַפט ביי די ענגלענדער. אָבער אויב דייטשלאַנד וועט גיין ווייטער און אויפטון נאָך מער פון פראַנקרייך פון 1848, איז אָבער זיכער אַז די אידעע וואָס וועט דורכדרינגען דעם סאַמע אָנפאַנג פון דער רעוואָלוציע וועט זיין די פון 1848, אַזוי ווי די אידעע וואָס וועט דורכדרינגען די רעוואָלוציע אין רוסלאַנד וועט זיין די פון 1789, איבערגעאַנדערשט אויף אַ געוויסן גראַד דורך דער אינטעלעקטועלער באַוועגונג פון אונזער יאָרהונדערט.

ווען מיר זאָלן אַפילו נישט לייגן קיין צו גרויסע וויכטיגקייט אויף די דאָזיגע השערות, קענען מיר דערפון שליסן אַפּ וואָס: די רעוואָלוציע וועט אָננעמען אַ פאַרשידענעם כאַראַקטער ביי יעדע איינע פון די פאַרשידענע נאַציעס אין אייראָפּע. די שטרעבונג צו דער סאָציאַליזירונג פון דער פּראָדוקציע וועט נישט זיין איבעראַל די זעלבע.

איז דערפון געדרונגען אַז די פאַרגעשריטענערע פעלקער דאַרפן זיך מעסטן מיט זייערע טריט לויט דעם גאַנג פון די נאַציעס וואָס זענען הינטערשטעליג, אַזוי ווי ס'איז שוין מערערע מאָל באַהויפּטעט געוואָרן? דאַרף מען אָפּוואַרטן ביז וואַנעט די קאָמיוניסטישע רעוואָלוציע וועט רייף ווערן ביי אַלע ציוויליזירטע פעלקער? פאַרשטייט זיך אַז נישט! ווען מען זאָל עס אַפילו ווילן, וואָלט עס געווען אוממעגליך: די געשיכטע וואַרט נישט אויף די הינטערשטעליגע.

אַחוץ דעם גלייבן מיר נישט אַז אַפילו אין איין און דעם זעלבן לאַנד זאָל די רעוואָלוציע געמאַכט ווערן מיט דער האַרמאָניע וואָס איז דער מוסטער פון אַ טוץ סאָציאַליסטישע טרוימער. עס איז גאַנץ וואַרשיינליך אַז ווען איינע פון די פינף אָדער זעקס גרויסע שטעט אין פראַנקרייך, פּאַריז, ליאָן, מאַרסיי, ליל, סענט-עטיען, באָרדאָ, זאָל פּראָקלאַמירן די קאָמיונע, וועלן די אַנדערע נאָכטון און אַז אַ סך פון די קלענערע שטעט וועלן טון דאָס זעלבע. ס'איז אויך מעגליך אַז פיל מינע-דיסטריקטן, אַזוי ווי געוויסע אינדוסטריעלע צענטערס, וועלן שלאָגן כפּרות מיט זייערע בעלי-בתים און זיך אָרגאַניזירן אין פרייע גרופּעס.

אָבער עס וועלן זיין פיל לאַנד-געגנטן וואָס וועלן נאָך נישט האַלטן דערביי. לעבן די רעוואָלטירטע שטעט וועלן זיי זיצן און וואַרטן און דערווייל לעבן ווייטער אונטער דעם אינדיווידואַליסטישן סיסטעם. זעענדיג אַז קיינער קומט נישט איינמאָנען ביי זיי די שטייערן, וועלן די בויערן נישט זיין פיינטליך צו די רעבעלן. אויסנוצנדיג די סיטואַציע אין וועלכער זיי וועלן זיך געפינען, וועלן זיי אָפּוואַרטן דעם מאָמענט צו קענען

אפרעכענען זיך מיט די לאקאלע עקספּלאָטאַטאָרן, ווייטער נישט. אָבער מיט זייער פּראַקטישן גייסט, וואָס האָט שטענדיג כאַראַקטעריזירט די אַגראַרישע אויפשטענדע, לאָמיר נאָר נישט פאַרגעסן די גוואַלדיגע אַרבעט פון 1792, וועלן זיי זיך נעמען באַאַרבעטן די ערד, וואָס זיי וועלן ערשט רעכט ליב קריגן דורך דעם וואָס זי וועט זיין באַפרייט פון שטייערן און פון אייגנטימערישע חובות.

וואָס איז שייך צום אויסלאַנד, וועט איבעראַל זיין די רעוואָלוציע, אָבער די רעוואָלוציע אונטער פאַרשידענע פאָרמען. דאָ איינהייטליך, דאָרט פעדעראַליסטיש, איבעראַל מער אָדער ווייניגער סאָציאַליסטיש. קיין איינפאַרביגע, קיין אידענטישע קאָפּאַטע פאַר אַלעמען גלייך.

VI

נאָר לאָמיר זיך אומקערן צו אונזער רעוואָלטירטער שטאָט און לאָמיר זען אונטער וואָס פאַר באַדינגונגען וועט זי דאַרפן זאָרגן פאַר איר אויסהאַלטונג.

וואו זאָל מען נעמען די נויטיגע לעבנס-מיטלען אויב דאָס גאַנצע לאַנד האָט נאָך נישט אָנגענומען דעם קאָמיוניזם? אָט דאָס איז די פראַגע וואָס מוז געענטפערט ווערן. לאָמיר נעמען אַ גרויסע פראַנצויזישע שטאָט, די הויפּט-שטאָט אויב איר ווילט. פּאַריז פאַרנוצט יעדעס יאָר מיליאָנען מעסלעך תבואה, 350 טויזנט אָקסן און קי, 200 טויזנט קעלבער, 300 טויזנט חזירים און מער ווי צוויי מיליאָן שאָף, נישט רעכענענדיג די פאַרשידענע חיות וואָס ווערן געשאָכטן. אַחוץ דעם נעמט דאָס דאָזיגע פּאַריז אַריין אין זיך אַ קוואַנטום פון אַכט מיליאָן קילאָ פּוטער, 172 מיליאָן אייער און אַלעס איבעריגס אין די זעלבע פּראָפּאָרציעס.

די מעלן און די תבואה קומען אָן פון די פאַראייניגטע שטאַטן, פון רוסלאַנד, פון אונגאַרן, פון איטאַליע, פון עגיפּטן, פון אינדיען. די בהמות ווערן געבראַכט פון דייטשלאַנד, פון איטאַליע, פון שפּאַניע און אפילו פון רומעניע און רוסלאַנד. און וואָס איז שייך די אַנדערע עסנווארג, איז נישט דאָ איין לאַנד אין דער וועלט וואָס זאָל נישט ביישטייערן זיין טייל צו דעם וואָס פּאַריז פאַרנוצט.

לאָמיר קודם כל זען ווי אַזוי מען וואָלט זיך געקענט אָרגאַניזירן צו פאַרזאָרגן פּאַריז, אָדער וואָס פאַר עס איז אַנדערע גרויסע שטאָט, מיט נייע פּראָדוקטן וואָס ווערן אויסגעאַרבעט אין פראַנקרייך גופא, און וואָס די בויערן האָבן אויפצוברענגען אויף די מאַרקעטן.

פאַר די אויטאָריטערע סאָציאַליסטן איז דאָ גאָר קיין שום שוועריגקייט נישט. זיי וועלן, מיינען זיי, ראשית כל איינפירן אַ שטאַרק צענטראַליזירטע רעגירונג, פאַרזאָרגט און באַוואָפנט מיט אַלע צווינג-אָרגאַנען: פּאָליצײַ, אַרמיי, גילאָטינע. די דאָזיגע רעגירונג וועט לאָזן צוזאַמענשטעלן די סטאַטיסטיק פון אַלעם וואָס ווערט פּראָדוצירט אין פראַנקרייך. זי וועט איינטיילן דאָס לאַנד אין אַ געוויסע צאָל דיסטריקטן, און זי וועט אַרויסגעבן אַ באַפעל אַז דאָס דאָזיגע לעבנס-מיטל, אין אַזאַ און אַזאַ קוואַנטיטעט, זאָל צוגעשטעלט ווערן אין דעם און יענעם אָרט, דעם און דעם טאָג, אויף דער און יענער

סטאנציע, צוגענומען יענעם און יענעם טאג פון דעם און דעם באאמטן, באהאלטן אין יענעם און יענעם סקלאד, און אזוי ווייטער.

נו, מיר זענען פולשטענדיג איבערצייגט אז נישט נאר וואלט אזא מין לייזונג נישט געווען וואונטשנסווערט, נאר זי וואלט אויך קיינמאל נישט געקענט אויסגעפירט ווערן אין דער פראקטיק. דאס איז א ריינע אוטאפיע.

מען קען זיך גאנץ לייכט חלומ'ן פון אזא מין צושטאנד מיט דער פעדער אין דער האנט, אבער אין דער פראקטיק ווערט עס נאך פשוט אן אוממעגליכקייט. דאס הייסט געמאכט א חשבון אן דעם אומאפהענגיגקייטס-גייסט פון דער מענטשהייט. דאס וואלט געווען דער אלגעמיינער אויפשטאנד, דריי אדער פיר אויפשטענדע אנשטאט איינעם, די מלחמה פון די דערפער קעגן די שטעט, גאנץ פראנקרייך אויפגעהויבן קעגן דער שטאט, וואס וועט האבן די העזה זיך אנצוטשעפען מיט דעם דאזיגן רעשים.

א סוף מיט די יאקאבינער אוטאפיעס! לאמיר קודם זען צי מען קען זיך נישט ארגאניזירן אויף אן אנדער אופן.

אין 1793 האבן די דערפער אויסגעהונגערט די שטעט און הרג'עט די רעוואלוציע. דאך איז באוויזן געווארן אז אין די יארן 1792 און 1793 איז די פראדוקציע פון תבואה אין פראנקרייך נישט נאר נישט געווען קלענער, נאר ס'איז כמעט זיכער אז זי איז נאך געווען גרעסער ווי געווענליך. אבער נאכדעם ווי די לאנד-בורזשואען האבן פארכאפט פאר זיך א היבשן טייל פון דער פריצישער ערד, נאכדעם ווי זיי האבן אט די שטיקער ערד באארבעט, האבן זיי נישט געוואלט פארקויפן זייערע תבואות פאר אסיגנאטן. זיי האבן עס געהאלטן ביז דער פרייז וועט העכער ווערן אדער ביז מען וועט זיי צאלן מיט גאלד אנשטאט פאפיר. נישט די שטרענגסטע מיטלען פון דער רעוואלוציאנערער רעגירונג צו צווינגען די דערפער צו פארקויפן זייער ווייץ, און נישט די הינריכטונגען האבן אויסגעפירט זייער צוועק. מען ווייסט דאך גאנץ גוט אז די שלוחים פונעם קאנוועגט האבן נישט געמאכט קיין חשבונות און האבן גיליאטינירט די פארקויפער וואס דאס פאלק האט אנגעוויזן אלס די לאמפערעס. און דאך איז דער ווייץ געבליבן אין די מאגאזינען, און דאס פאלק אין די שטעט האט געליטן הונגער.

אבער וואס האט מען די ערד-ארבעטער פון די דערפער געוואלט געבן פאר זייער שווערער ארבעט?

אסיגנאטן! שטיקלעך פאפיר, וואס זייער ווערט איז געפאלן פון טאג צו טאג; בילעטן, אויף וועלכע ס'איז געווען אפגעדרוקט דער ציפער 500 פראנק, אבער אן קיין שום ווירקליכן ווערט. פאר א בילעט פון 500 פראנק האט מען אפילו נישט געקענט קויפן קיין פאר שיך. און דער בויער, דאס פארשטייט זיך פון זיך אליין, האט בשום אופן נישט געוואלט אויסבייטן א יאר ארבעט פאר א שטיקל פאפיר, וואס וואלט אים אפילו נישט געגעבן די מעגליכקייט זיך איינצושאפן דערפאר א בלוזע.

און אזוי לאנג ווי מען וועט געבן דעם ערד-ארבעטער א שטיקל פאפיר אן קיין שום ווערט, צי ס'וועט הייסן אסיגנאט צי "ארבעטס-שיין", וועט זיין די זעלבע זאך. די לעבנס-מיטלען וועלן בלייבן אין דארף; די שטאט וועט זיי נישט האבן, ווען מען זאל אפילו פאר דעם נישט קארגן מיט דער גיליאטינע און מיט אנדערע אזעלכע צוואנגס-מיטלען.

דאס וואס מען דארף אנבאטן דעם בויער פאר זיין תבואה איז נישט קיין פאפיר, נאר די זאכן וואס ער מוז נויטיג האבן: ס'איז די מאשין וואס ער מוז איצט פאר זיין געלט איינקויפן; ס'זענען די קליידער, וואס זאלן אים באשיצן קעגן דאס זעלבע וועטער. ס'איז די לאמפ און דער קעראסין וואס זאלן פארנעמען דעם פלאץ פון זיין רויכענדיגן הילצערנעם שפאן; דער גראב-אייזן, די נאגלען, די מאשקע. מיט איין ווארט, אלעס וואס דער בויער האט היינט נישט, נישט ווייל ער שפירט נישט די נויטיגקייט דערפון, נאר דווקא ווייל זיין יעצטיג לעבן איז פול מיט ליידן און שווערער ארבעט. עס זענען דא טויזנטער נוצליכע זאכן, וואס ער קען נישט קויפן צוליב זייער פרייז.

זאל זיך די שטאט נאר גלייך נעמען פראדוצירן די זאכן וואס פעלן דעם בויער. אנשטאט צו פאבריצירן פלעדערל און אנדערע פיצ׳פקעס פאר די צירונג פון די בורזשואזישע דאמען, זאלן די ניי-מאשינען פון פאריז אנשטאט דעם אויפנייען ארבעטס-קליידער און יום-טוב'דיגע מלבושים פאר די דארפ'ס-לייט. אנשטאט צו מאכן חתונה-קליידער, זאל די פאבריק אויסארבעטן מאשינען צו דער ערד-ארבעט, גראב-אייזנס און נאגלען. אנשטאט צו ווארעמען די ענגלענדער, זאלן די שטעט שיקן אין אויסטויש פאר דעם ווייץ שיך און אנדערע זאכן וואס פעלן אין לאנד.

זאל די שטאט איבערשיקן אין די דערפער נישט קיין שלוחים מיט רויטע אדער פיל-פארביגע לעבנטעס, וואס זאלן איבערגעבן דעם בויער דעם באפעל אויסצופירן די לעבנס-מיטלען אין דעם און יענעם ארט. נאר פריינט און ברידער, וואס זאלן זאגן צו די בויערן: "ברענגט אונז אייערע פראדוקטן, און נעמט ביי אונז אין די מאגאזינען אלע פאבריצירטע זאכן וואס אייך פעלן." און דאן וועלן די לעבנס-מיטלען קומען פון אלע זייטן. דער בויער וועט זיך איבערלאזן דאס וואס ער דארף האבן צום לעבן, אבער דאס איבעריגע וועט ער אוועקשיקן צו די ארבעטער פון די שטעט, אין וועלכע ער וועט צום ערשטן מאל אין דער געשיכטע זען ברידער און נישט קיין עקספלאטאטארן.

מען וועט אונז אפשר זאגן אז דאס פאדערט א פולשטענדיגע אומוואנדלונג פון דער אינדוסטריע? זיכער! פאר געוויסע צווייגן פון דער אינדוסטריע. אבער עס זענען פאראן טויזנט אנדערע וואס וועלן זיך קענען ענדערן שנעל, אזוי אז מען וועט זיין אין שטאנד צו געבן דעם בויער די קליידער, די מעבל, די געצייג און די פשוטע מאשינען וואס די שטאט לאזט זיך דערפאר באצאלן אין אזוי טייערן פרייז. וועבער, שניידער, ערד-ארבעטער, סטאליארן און פיל אנדערע וועלן גאר נישט האבן קיין שום שוועריגקייט צו לאזן שטיין די פראדוקציע פון לוקסוס-זאכן און אנשטאט דעם זיך נעמען שאפן נוצליכע ארבעט. מען מוז זיך בלויז אריינקלערן אין דער נויטוועגדיגקייט פון דער דאזיגער אומוואנדלונג, זי באטראכטן אלס אן אקט פון גערעכטיגקייט און פון פראגרעס. מען מוז אויפהערן זיך ארומטראגן מיט דעם חלום, וואס איז אזוי טייער פאר די טעארעטיקער, אז די

רעוואָלוציע דאַרף זיך באַגרעניצן דערמיט וואָס מען וועט איבערנעמען דעם מערוועַרט, און אַז די פּראָדוקציע און דער האַנדל קענען בלײַבן אַזוי ווי זיי זענען הײַנט צו טאָג.

דאָ ליגט, לויט אונזער מיינונג, די גאַנצע פֿראַגע: געבן דעם בויער פֿאַר זײַנע פּראָדוקטן נישט קיין שטיקל פּאַפּיר, וואָס עס זאָל נאָר נישט זײַן דערויף אָנגעשריבן, נאָר די פּראָדוקטן גופֿא וואָס דער בויער דאַרף האָבן פֿאַר זײַן געברויך. אויב דאָס וועט געטון ווערן, וועלן די לעבנס-מיטלען קענען אַרײַנשטראָמען אין די שטעט. וועט דאָס נישט געטון ווערן, וועלן מיר אין די שטעט האָבן דעם הונגער און אַלע זײַנע פֿאָלגן: די רעאַקציע און די אונטערדריקונג.

VII

אַלע גרויסע שטעט, האָבן מיר געזען, קויפֿן זייער ווייץ, זייערע תּבֿואות, זייער פֿלייש נישט נאָר אינעווייניג אין לאַנד גופֿא, נאָר אויך אין אויסלאַנד. פֿון אויסלאַנד קומען אָן קיין פּאַריז די גראַסערי-וואַרן, די פֿיש און די לוקסוס-עסנוואַרג, אויך אַ היבש ביסל ווייץ און פֿלייש.

אָבער אין צײַט פֿון אַ רעוואָלוציע קען מען נאָר זייער ווייניג רעכענען אויף אויסלאַנד. דער איבעריגער ווייץ, די רײַז פֿון איטאַליען און פֿון אינדיען און די ווײַנען פֿון שפּאַניע און אונגאַרן פֿילן אָן די מאַרקעטן פֿון מערבֿ-אייראָפּע. דאָס איז נישט מחמת דעם וואָס די לענדער פֿון וואו דאָס אַלעס קומט האָבן עס לרובֿ, אָדער ווײַל די פּראָדוקטן וואַקסן דאָרט פּונקט אַזוי ווי די שוועמלעך אויפֿן פֿעלד. אין רוסלאַנד, צום בײַשפּיל, אַרבעט דער בויער ביז זעכצן שעה אַ טאָג און הונגערט פֿון דרײַ ביז זעקס חדשים אין יאָר, כּדי צו קענען עקספּאָרטירן זײַן ווייץ, מיט וואָס ער באַצאָלט דעם פּריץ און די רעגירונג. הײַנט צו טאָג, אַזוי שנעל ווי דער בויער שנײַדט אָפּ זײַן תּבֿואה, קומט די פּאָליציי אין די רוסישע דערפֿער און פֿאַרקויפֿט די לעצטע קו, דאָס לעצטע פֿערד, צוליב די חובֿות פֿאַר שטײַערן צום פּריץ און דער רעגירונג, אויב דער בויער באַצאָלט נישט מיט גוטן, פֿאַרקויפֿנדיג זײַן ווייץ צו די סוחרים וואָס שיקן עס קיין אויסלאַנד. ער איז אַזוי געצוואונגען איבערצולאָזן פֿאַר זיך בלויז אַ ביסל ווייץ און דאָס איבעריגע פֿאַרקויפֿט ער, כּדי זײַן קו זאָל נישט פֿאַרקויפֿט ווערן פֿאַר פֿינף אָדער זעקס רובל. אום דורכצולעבן ביז דער קומענדיגער שניט-צײַט, דרײַ חדשים אין אַ גוטן יאָר, און זעקס חדשים אויב ס'איז נישט געראָטן, מוז ער אַרײַנמישן קאָרע פֿון ביימער אין זײַן מעל, אין דער צײַט וואָס מען פֿאַסטעוועט זיך אין לאָנדאָן מיט די ביסקוויטס, וואָס זענען געמאַכט פֿון ריינע ווייץ.

אָבער אַזוי שנעל ווי די רעוואָלוציע וועט קומען, וועט דער רוסישער מוזשיק האַלטן דאָס ברויט פֿאַר זיך און זײַנע קינדער. די איטאַליענישע און אונגאַרישע בויערן וועלן טון דאָס זעלבע, לאָמיר האָפֿן. דער בויער אין אינדיען וועט אויך פּראָפֿיטירן פֿון די גוטע בײַשפּילן, אָדער דער אַרבעטער פֿון די "באַנאַנאַ פֿאַרמס" אין אַמעריקע. אויב די לענדער וועלן נאָר נישט ווערן דיסאָרגאַניזירט דורכן קריזיס, וועט מען אַפֿילו נישט קענען רעכענען אויף די טראַנספּאָרטן פֿון ווייץ און מאַיס וואָס קומען געוויינלעך פֿון אויסלאַנד.

אזוי ווי אונזער גאנצע בורזשואזישע ציוויליזאציע איז געגרינדעט אויף דער אויסבייטונג פון די נידעריגע ראסן אין די לענדער וואס זענען הינטערשטעליג אין דער אינדוסטריע, וועט דער ערשטער נוץ פון דער רעוואלוציע שוין זיין דאס וואס זי וועט אנשרעקן די דאזיגע "ציוויליזאציע", געבנדיג די אזוי גערופענע נידעריגע ראסן די מעגליכקייט זיך צו עמאנציפירן. אבער אט דער אומגעהויער גרויסער נוץ וועט אין דערווייליגער צייט פארקלענערן אין א היבשן גראד דאס אריינברענגען פון לעבנס-מיטלען אין די גרויסע שטעט פון אייראפע.

וואס איז שייך צום אינלאנד איז שווערער פאראויסצוזען ווי די זאך וועט צוגיין.

פון איין זייט וועט דער בויער גאר אסאך פראפיטירן פון דער רעוואלוציע און וועט אויסגלייכן זיין אויסגעמוטשעטקייט פון דער שווערער ארבעט. אנשטאט פערצן ביז זעכצן שעה, וואס ער ארבעט היינט צו טאג, וועט ער נישט דארפן ארבעטן מער ווי די העלפט דערפון. אט דאס, וואס מען פירט היינט סתם דערצו, איז אז די פראדוקציע פון די הויפט-לעבנס-מיטלען, ווי ווייץ און פלייש, וועט מוזן פארקלענערט ווערן.

אבער פון דער אנדערער זייט וועט די פראדוקציע פארגרעסערט ווערן זייער שטארק, אזוי שנעל ווי דער בויער וועט נישט זיין מער געצוואונגען צו ארבעטן אומזיסט צו קארמען די ליידיג-גייער. נייע שטיקער ערד וועלן באארבעט ווערן; בעסערע, פולקאמענערע מאשינען וועלן אוועקגעשטעלט ווערן צו דער פעלד-ארבעט. "קיינמאל איז נישט געארבעט געווארן אזוי פלייסיג ווי אין 1792", ווען דער בויער האט אנגעכאפט ביי די פריצים די ערד וואס ער האט אזוי לאנג געדארפט האבן, דערציילט אונז דער היסטאריקער מישלע, רעדנדיג וועגן דער גרויסער רעוואלוציע.

אין א גאנץ קורצער צייט וועט יעדער בויער קענען האבן א צוטריט צו דער אינטענסיווער אגריקולטור. די ארויפגעבעסערטע, פולקאמענע מאשין און די כעמישע מיסטונגען און אלע אנדערע מאדערנע מיטלען פון דער ערד-ארבעט וועלן ווערן דאס אייגנטום פונעם גאנצן כלל. אבער יעדנפאלס איז צו גלייבן אז אין אנפאנג פון דער רעוואלוציע וועט די אגריקולטורעלע פראדוקציע מעגליכערווייז פארקלענערט ווערן סיי אין פראנקרייך, סיי ערגעץ אנדערש.

נאכדעם אלעמען וואלט מען זיך על כל פנים געדארפט ריכטן אויף ווייניגער לעבנס-מיטלען ווי געוועגליך, סיי פון אינלאנד און סיי פון אויסלאנד.

ווי אזוי זאל מען פארט אויספילן אט דעם מאנגל אין לעבנס-מיטלען?

גאנץ פשוט! זיך אליין נעמען דערצו, עס צו שאפן. וואס מיינט זיך ברעכן דעם מוח און זוכן וועגן וואס קענען נישט דורכגעפירט ווערן, ווען די לייזונג איז גאר פשוט? די גרויסע שטעט מוזן אנהייבן באארבעטן די ערד, אזוי גוט ווי די דערפער טוען עס. מען מוז קומען צו דעם וואס ווערט אנגערופן אין דער ביאלאגיע "די אינטעגראציע", די ערגענצונג פון די פונקציעס. נאכדעם ווי די ארבעט איז איינגעטיילט געווארן, מוז זי "אינטעגרירט", צוזאמענגענומען ווערן. דאס איז דער גאנג וואס ווערט אנגענומען אין דער גאנצער נאטור.

נאר לאמיר לאזן די פילאזאפיע אין א זייט. מען וועט נישט קיין אנדערע ברירה האבן. ס'וועט מוזן אזוי זיין. זאל פאריז נאר זען אז אין א משך פון אכט חדשים וועט זי קומען צו קורץ אין ווייץ, וועט פאריז מוחל זיין און זיך אליין נעמען דערצו, עס אויפצואַרבעטן.

וואו וועט מען נעמען ערד? עס פעלט נישט ארום די גרויסע שטאט. איבערהויפט אין דעם פאריזער ראיאן: די פארקס און די ריזיגע פעלדער פון די פריצים. יענע מיליאנען העקטארן וואס דארפן בלויז האבן מען זאל זיי ריכטיג באארבעטן, און פאריז וואלט געוועז ארומגערינגלט מיט פרוכטבארע, פראדוקטיווע פעלדער, אויף אן אנדער אופן פרוכטבאר און פראדוקטיוו ווי די רוסישע סטעפעס, באדעקט מיט געל גראז, אויסגעטריקנט און פארשרפעט פון דער זון.

וואו וועט מען נעמען די הענט צו דער ארבעט? מיט וואס וועלן דען די צוויי מיליאן פאריזער און פאריזערינס זיין באשעפטיגט? זיי וועלן נישט דארפן ארבעטן צו פאבריצירן געשיר, צו באקליידן און צו אמיזירן די רוסישע פרינצן, די רומענישע באיארן און די רייכע דאמען פון בערלין.

האבנדיג אין דער האנט דעם גאנצן מאשיניזם פון דעם יארהונדערט, די אינטעליגענץ און דאס טעכנישע וויסן פון דעם ארבעטער, וואס ער האט זיך ערווארבן דורך דער פראקטיק, האבנדיג פאר זיך די ערפינדער, די כעמיקער און די באטאניקער, די פראפעסארן פון דעם "געוויקסן-גארטן", די גארטנס פון געגעוויליע, און אלע מיטלען צו פארטאפלען די צאל מאשינען און דערצו נאך שאפן נייע, און האבנדיג ענדליך דעם ארגאניזאציע-גייסט פונעם פאריזער פאלק, זיין מוטיגקייט און זיין חשק צו דער ארבעט, מיט דעם אלעמען וועט די אגריקולטור פון דער אנארכיסטישער קאמונע אין פאריז זיין נאך עפעס אנדערש ווי דאס וואס עס איז די היינטיגע אגריקולטור אין פראנקרייך.

דער דאמף, די עלעקטריציטעט, די היץ פון דער זון און די קראפט פון ווינט וועלן בלי שום ספק באנוצט ווערן צום נוץ פון דער ערד-ארבעט. די דאמף-מאשינען וועלן גראבן און אויסרייניגן די ערד פון שטיינער, און וועלן איבערנעמען דעם גרעסטן טייל פון דער צוגרייטונגס-ארבעט. כדי צו גראבן און צו זייען וועט מען זיך בלויז דארפן נעמען דערצו, איבערהויפט די פרויען, און די ערד וועט זיין באדעקט מיט גוטע, פרוכטבארע געוויקסן, וואס וועלן זיך באנייען דריי אדער פיר מאל א יאר.

לערנענדיג די ארבעט ווי אזוי צו פלאנצן און אויפצוהאלטן געוויקסן, קאנקורירנדיג איינע מיט דער אנדערער אום אויסצובערענגען וואס בעסערע פרוכטן, דורך דער פיזישער ארבעט, אן מידקייט און אן איבער-ארבעטן, קריגנדיג די כוחות וואס פעלן אזוי אפט ביי די מענטשן פון דער גרויסער שטאט, וועלן די מענער, פרויען און קינדער זיין צופרידן און גליקליך זיך אפצוגעבן מיט דער דאזיגער פעלד-ארבעט. זי וועט אויפהערן צו זיין אן עבודת פרך, א קאטארזשנע ארבעט, און וועט זיין א פארגעניגן, א יום-טוב, א באנייאונג פונעם מענשליכן געשלעכט.

"ס'איז נישט דא קיין אומפרוכטבארע ערד! די ערד האט דעם זעלבן ווערט ווי דער מענטש!" דאס איז דאס לעצטע ווארט פון דער מאדערנער קולטור. די ערד גיט ארויס

דאס וואס מען פאדערט פון איר. עס קומט נאר אן דערויף צו פאדערן פון איר אויף א פארשטענדיגן וועג.

א לאנד, ווי קליין עס זאל נישט זיין, אפילו אזוי קליין ווי די פראנצויזישע געביטן פון סיין און סיין-און-אואז, און ווען עס זאל האבן צו פארזארגן מיט שפייז א גרויסע שטאט ווי פאריז, וואלט פראקטיש גענוג געווען צו אויספילן אלע געברויכן וואס די רעוואלוציע וואלט געקענט אין דעם פרט מאכן.

די פארבינדונג פון דער אגריקולטור מיט דער אינדוסטריע, פונעם ערד-ארבעטער און דעם אינדוסטריעלן מענטש אין איין און דער זעלבער פערזאן, דאס וועט ווערן נויטווענדיג פאר דער פרי-געבוירענער קאמיוניסטישער קאמיונע, אויב זי וועט זיך נאר פשוט נעמען אויפן וועג פון דער עקספראפריאציע. זאל זי נאר האבן דעם ציל פאר די אויגן, וועט זי נישט אומקומען פון הונגער! נישט דא שטעקט די געפאר: זי ליגט אינעם פחדנות-גייסט, אין די פאראורטיילן און אין די האלבע, צוועקלאזע מאסרעגלען.

די געפאר ליגט דארט, וואו דאנטאן האט זי געזען ווען ער האט גערופן צו פראנקרייך: "דרייסטקייט, דרייסטקייט און נאכאמאל דרייסטקייט!" איבערהויפט די אינטעלעקטועלע דרייסטקייט, וואס וועט תיכף נאכקומען די דרייסטקייט פונעם מענשליכן ווילן.

די וואוינונגען

I

די וואס פאלגן נאך מיט אויפמערקזאמקייט די גייסטיגע באוועגונג צווישן די ארבעטער האבן אוודאי באמערקט אז וואס ווייטער ווערן זיי אלץ מער איינשטימיג איבער א וויכטיגער פראגע, די פראגע פון די וואוינונגען. עס איז דא איין געוויסער פאקט: אין די גרויסע און אין פיל קלענערע שטעט פון פראנקרייך קומען די ארבעטער ביסלעכווייז צו דעם באשלוס אז די הייזער וואו מען וואוינט געהערן לחלוטין נישט צום אייגנטום פון די וואס די מדינה אנערקענט אלס זייערע אייגנטימער.

דאס איז אן עוואלוציע וואס גייט דורך די מענשליכע מוחות, און מען וועט שוין מער נישט איינרעדן דעם פאלק אז דאס אייגנטום איבער די הייזער איז א גערעכטע זאך.

דאס הויז איז נישט אויפגעשטעלט געווארן פונעם לאנדלארד, פונעם בעל-הבית. הונדערטער ארבעטער האבן געארבעט עס אויפצובויען, עס צו דעקארירן און עס אויסצופוצן, הונדערטער ארבעטער וואס דער הונגער האט אויפגעטריבן אויפן בוי-פלאץ, וואס די לעבנס-באדערפענישן האבן געצוואונגען צו ארבעטן פאר א קלענעם, קנעכטישן לוין.

דאס געלט וואס דער אונטערנעמער בעל-הבית האט אויסגעגעבן דערויף איז נישט געווען קיין פראדוקט פון זיין אייגענער ארבעט. ער האט עס אנגעזאמלט, ווי אלע אייגנטימער,

דורך דעם וואס ער האט באצאלט די ארבעטער צוויי דריטל, אדער בלויז די העלפט דערפון וואס זיי האבן געקאסט.

ענדליך, און דאס ווארפט זיך איבערהויפט אין די אויגן, דער ווערט פונעם הויז איז באשטימט לויט דעם פראפיט וואס דער בעל-הבית וועט קענען ארויסציען דערפון. און דער דאזיגער פראפיט מוז צוגעשריבן ווערן נישט דער הויז-בויעריי. דאס הויז שטייט אין א שטאט מיט ברוקירטע גאסן, מיט גאז-באלייכטונג, א שטאט וואס האט א רעגלמעסיגע פארבינדונג מיט אנדערע שטעט און וואו עס געפינען זיך פארשידענע אינדוסטריעלע, האנדלס-, וויסנשאפטלעכע און קונסט-אנשטאלטן. דער פראפיט מוז צוגעשריבן ווערן דעם וואס די שטאט זעלבסט, דאס הויז ארומנעמענדיג, פארמאגט בריקן, האפנס, פארשידענע מאנומענטן, טויזנטער פארגעניגנס-ערטער וואס מען ווייסט נישט אין דארף; דאס וואס צוואנציג אדער דרייסיג דורות האבן געארבעט צו מאכן די שטאט וואוינבאר, געזונט און שיין.

דער ווערט פון א הויז אין געוויסע קווארטאלן פון פאריז איז א מיליאן נישט ווייל עס שטעקט דערין פאר א מיליאן ארבעט, נאר ווייל דאס הויז געפינט זיך אין פאריז; ווייל במשך פון יארהונדערטער האבן די ארבעטער, די קינסטלער, די דענקער, די געלערנטע און די ליטעראטן בייגעשטייערט דערצו צו מאכן פון פאריז דאס וואס עס איז היינט צו טאג: א צענטער פון אינדוסטריע, האנדל, פאליטיק, קונסט און וויסנשאפט; ווייל דאס ווארט פאריז פארמאגט א פארגאנגענהייט; ווייל די גאסן פון פאריז, א דאנק דער ליטעראטור, זענען באקאנט אין דער פראווינץ אזוי ווי אין אויסלאנד; ווייל עס איז א פראדוקט פון אכצן הונדערט יאר ארבעט, פון גאנצע פופציג גענעראציעס. ווער אלזא האט דאס רעכט צו ווערן דער בעל-הבית איבער דעם קלענסטן טייל פון דעם דאזיגן שטיק ערד אדער איבער דעם קלענסטן בנין וואס געפינט זיך דערויף, נישט באגייענדיג דערמיט די גרעסטע אומגערעכטיגקייט? ווער האט דאס רעכט צו פארקויפן עס פאר וועמען ער זאל נישט זיין, דעם מינדסטן טייל פון דעם געמיינזאמליכן פארמעגן?

אט וועגן דער דאזיגער פראגע ווערן די ארבעטער וואס ווייטער אלץ מער אייניג. די אידעע פון דער אומזיסטיגער וואוינונג האט זיך שוין מאניפעסטירט אין פארלויף פון דער פאריזער באלאגערונג, ווען מען האט געפאדערט אז מען זאל פשוט באפרייט ווערן פון צאלן די דירה-געלט וואס די לאנדלארדס האבן געמאנט. זי האט זיך נאכאמאל מאניפעסטירט אין משך פון דער קאמונע פון 1871, ווען די פאריזער ארבעטער האבן ערווארטעט פונעם ראט פון דער קאמונע א פעסטן באשלוס אין גאנצן אפצושאפן דאס דירה-געלט. דאס וועט אויך זיין די ערשטע זאך מיט וואס דער ארעמאן וועט זיך באשעפטיגן ווען די רעוואלוציע וועט אויסברעכן.

צי ביים אויסברוך פון דער רעוואלוציע אדער נישט, א דירה מוז דער ארבעטער סיי ווי סיי האבן. אבער ווי שלעכט און ווי אומבאקוועם די וואוינונג זאל נישט זיין, איז שטענדיג דא א בעל-הבית וואס קען אים פונדארט ארויסווארפן. ס'איז אמת, אין צייט פון דער רעוואלוציע וועט דער לאנדלארד נישט געפינען קיין פאליציי-אגענט אים צו דערהעלפן ארויסווארפן די מענטשן אין גאס. אבער ווער ווייסט צי וועט נישט די נייע

רעגירונג, ווי רעוואלוציאנער זי זאל זיך נישט רופן, נעמען די מאכט אין אנדערע הענט און אנשיקן אויף אייך די פאליציי! מיר האבן טאקע געזען אז די קאמונע האט באפרייט די פאריזער ארבעטער פון צאלן די דירה-געלט וואס איז געקומען פון יולי ביז דעם ערשטן אפריל, אבער טאקע מער נישט ווי ביז דעם ערשטן אפריל! [*] דערנאך האט מען געמוזט צאלן, אפילו ווען אין פאריז איז נאך געווען א פולשטענדיגע אריבערקערעניש, ווען די פאבריקן זענען געשטאנען ליידיג און ווען דער רעוואלוציאנער האט מער נישט געהאט אויפן לעבן ווי בלויז זיינע אנדערטהאלבן פראנק א טאג!

דער ארבעטער מוז וויסן אז דאס נישט-צאלן קיין דירה-געלט איז נישט בלויז א צופאל פון דער רעגירונג'ס דיסארגאניזאציע און דאס וואס עס איז נישט דא ווער זאל אים צווינגען דערצו. ער מוז וויסן אז דער פרינציפ פון אומזיסטע וואוינונגען איז אנערקענט, אזוי צו זאגן אונטערגעשריבן דורך דער אלגעמיינער איינשטימונג; אז די אומזיסטע דירה איז א רעכט וואס דאס פאלק פאדערט גאנץ אפן.

נו, וועלן מיר ווארטן ביז דאס וועט אנגענומען ווערן אין איינקלאנג מיט דעם גערעכטיגקייטס-געפיל פון יעדן ערליכן מענטש דורך די סאציאליסטן וואס וועלן זיך אריינמישן מיט די בורזשואזיע אין א פראוויזארישער רעגירונג? מיר וועלן צו לאנג דארפן ווארטן, ביז די רעאקציע וועט צוריק געווינען די אויבערהאנט!

דערפאר וועלן די ערנסטע סאציאליסטן, אן לעוויטעס און קאקאדעס, די סימנים פון הערשאפט און פארשקלאפונג, זיך אויסמישן מיטן פאלק, ארבעטן מיטן פאלק אינאיינעם און זען אז די עקספראפריאציע פון די הייזער זאל ווערן א פאקט, אן זיך אפצושטעלן אויף ווי אזוי זיי וועלן אין דער צוקונפט שאפן אן ארדענונג אין דער ריכטונג. זיי וועלן דאס זען ווען זייערע אידעען וועלן אריינגעבראכט ווערן אין דער פראקטיק.

[*] דעקרעט פונעם 30סטן מערץ: דורך דעם דאזיגן דעקרעט איז מען באפרייט געווארן פון דירה-געלט וואס מען איז געווען שולדיג פאר די דריי קווארטאלן פון אקטאבער 1870, יאנואר און אפריל 1871. און ווי אזוי זיי וועלן נאר איבערצייגן די מוחות פון דער מאסע, וועט זיך דאס פאלק נעמען צו עקספראפריאירן די הייזער, נישט צוהערנדיג צו די טעאריעס וועגן באצאלן די בעלי-בתים א טייל פון דעם וואס קומט זיי און נאך אנדערע פוסטע זאכן, מיט וואס מען וועט פרובירן איינצורעדן דעם עולם.

דעם טאג וואס די עקספראפריאציע פון די הייזער וועט דורכגעפירט ווערן, וועלן די עקספלאטירטע, די ארבעטער, פארשטיין אז א נייע צייט איז געקומען, אז זיי דארפן שוין מער נישט שטיין מיט איינגעבויגענע רוקנס פאר די רייכע און די מעכטיגע, אז די גלייכהייט איז מער נישט קיין פראזע, אז די רעוואלוציע איז א ווירקליכקייט, א פאקט, און נישט קיין פורים-שפיל ווי עס איז שוין אזויפיל מאל פאסירט.

II

אז די אידעע פון דער עקספראפריאציע וועט ווערן פאפולער, וועט נישט זיין אזוי שווער זי דורכצופירן. מען וועט דערביי לחלוטין נישט האבן די מוראדיגע הינדערנישן מיט וועלכע מען האט אזוי ליב צו סטראשען.

געוויס וועלן די הערן מיט די קאקאדעס, וואס וועלן פארנעמען די ליידיגע פלעצער פון די מיניסטערן און פון די מיטגלידער פונעם שטאט-ראט, זיכער זען אז עס זאלן נישט פעלן קיין הינדערנישן, קיין שטיינער אויפן וועג פון דער עקספראפריאציע. זיי וועלן טענה'ן אז מען דארף באצאלן די בעלי-בתים, די לאנדלארדס, וואס עס קומט זיי; אז מען דארף צוזאמענשטעלן א סטאטיסטיק, אויסארבעטן לאנגע באריכטן, אזוי לאנג ווי זיי וועלן קענען געדויערן, ביז דאס פאלק, וואס וועט זיין אין גאנצן אויסגעמוטשעט פון נויט און ארבעטסלאזיגקייט און נישט זעענדיג קיין שום נוץ פון דער רעוואלוציע, וועט לאזן די רעאקציאנערן פריי און פראנק צו טון וואס זיי ווילן, און דאן וועט די עקספראפריאציע פארדאמט ווערן פון יעדן איינעם.

דערין איז ווירקליך דא א צרה, א שטיק פעלז, אין וואס דאס שיף קען זיך צעשלאגן און אינגאנצן אונטערגיין. אבער אויב דאס פאלק וועט זיך נישט צוהערן צו די פאלשע טענות מיט וועלכע מען וועט אים וועלן פארדרייען דעם מוח; אויב ער וועט פארשטיין אז א נייע לעבן מוז האבן נייע מיטלען, און אויב ער וועט אליין נעמען די ארבעט אין זיינע אייגענע הענט, דאן וועט די עקספראפריאציע קענען געמאכט ווערן אן גרויסע שוועריגקייטן.

"אבער ווי אזוי? ווי אזוי וועט זי קענען געמאכט ווערן?" וועט מען אונז אוודאי פרעגן.

מיר וועלן עס זאגן, אבער נאר מיט א קליינע הערה פאראויס. מיר ווילן נישט באצייכענען א פלאן פאר דער עקספראפריאציע און אנגעבן אלע פרטים ווי אזוי דאס וועט געשען. מיר ווייסן אז דאס מענשליכע לעבן וועט איבערשטייגן אלץ וואס א מענטש אדער א גרופע קען זיך היינט צו טאג פארשטעלן. מיר האבן שוין געזען אז דאס דאזיגע לעבן וועט אליין מאכן אלעס פיל בעסער און קלוגער ווי דאס וואס מען וואלט געקענט פאראויס דיקטירן.

דעריבער, ווען מיר צייכענען דא אויף די מעטאדן ווי אזוי די עקספראפריאציע און די צעטיילונג פון די עקספראפריאירטע אייגנטימער קענען דורכגעפירט ווערן אן דער רעגירונג'ס ארייננמישונג, וועלן מיר בלויז ענטפערן די וואס זאגן אז די זאך איז אוממעגליך. אבער מיר האלטן עס פאר נויטיג צו ערקלערן אז מיר וועלן אין קיין פאל נישט פארשרייבן דעם אדער יענעם אופן ווי אזוי זיך צו ארגאניזירן. איבערהויפט ווילן מיר באווייזן אז די עקספראפריאציע קען דורכגעפירט ווערן דורך דעם פאלק'ס איניציאטיווע און קען נישט געמאכט ווערן אויף אן אנדער אופן. מען קען פאראויסזען אז באלד ווי די עקספראפריאציע וועט זיך אנהייבן, וועלן זיך אין יעדן קווארטאל, אין יעדער גאס, ביי יעדן הויפן הייזער, צונויפקלייבן גרופעס פרייוויליגע בירגער וואס וועלן זיך נעמען צו דער ארבעט און אויסרעכענען די צאל פון די ליידיגע דירות, די דירות וואס זענען אנגעפאקט מיט גרויסע פאמיליעס, די אומגעזונטע וואוינונגען, און די הייזער וואס

זענען צו גרויס און צו גראנדיעז פאר זייערע באוואוינער און וואלטן געקענט אריינגעמען די וואס וואוינען אין פינסטערע, פארפעסטעטע לעכער. אין עטליכע טעג וועלן אט די וואלונטירן צוזאמענשטעלן פולע ליסטעס פון אלע דירות, געזונטע און אומגעזונטע, ענגע און גרויסע, וואס געפינען זיך אין דער גאס, אין יעדן קווארטאל.

פרייוויליג, פון זיך אליין, וועלן זיי איבערגעבן איינער דעם אנדערן זייערע ליסטעס, און אין עטליכע טעג וועלן זיי האבן א פולע סטאטיסטיק. די ליגנערישע, פאלשע סטאטיסטיק קען פאבריצירט ווערן אין די ביוראען; די אמת'ע, ריכטיגע סטאטיסטיק קען אנדערש נישט קומען נאר פונעם יחיד, נאר דורכדעם וואס מען הייבט אן פון אונטן ארויף, פונעם איינפאכן צום צוזאמענגעשטעלטן.

אלזא, נישט ערווארטנדיג קיין זאך פון קיינעם, וועלן די בירגער פשוט אויפרופן זייערע חברים וואס וואוינען אין די קליינע, פארשטיקטע ווינקלען און וועלן גראד זאגן צו זיי: "היינט צו טאג, חברים, איז דאס די רעוואלוציע נישט אויף קאטאוועס. קומט היינט אוונט אויף דעם און יענעם ארט. דער גאנצער קווארטאל וועט דארט זיין. מען וועט זיך צעטיילן מיט די וואוינונגען. אויב איר ווילט נישט בלייבן אין אייער כאטקע, וועט איר זיך אויסקלייבן א דירה פון פינף צימערן; עס זענען דא געגנוג אזעלכע. און אז איר וועט זיך אריינציען אהין, וועט זיין פארפאלן. דאס באוואפנטע פאלק וועט רעדן מיט דעם וואס וועט אייך וועלן פון דארט ארויסווארפן!"

"אבער יעדער איינער וועט וועלן האבן א הויז פון צוואנציג צימערן!" וועט מען אונז זאגן.

ניין, ס'איז נישט אמת! דאס פאלק האט קיינמאל נישט געוואלט האבן דאס שפילערל פון הימל אריבער. יעדעס מאל ווען מיר האבן געזען מענטשן זיך נעמען צונויף צו קעמפן קעגן אומגערעכטיגקייט, האבן מיר געמוזט זיך וואונדערן פון דעם געפיל פון גערעכטיגקייט מיט וועלכן די מאסע איז דורכגעדרונגען. האט מען אמאל געזען מענטשן פאדערן דאס אוממעגליכע? האט מען געזען דאס פאלק פון פאריז זיך שלאנטערן בשעת זיי זענען געגאנגען נעמען, יעדער פאריזער, זיין פארציע ברויט אדער האלץ אין דער צייט פון ביידע באלאגערונגען? מען פלעגט זיך אויסשטעלן אין שורות, יעדער ווארטנדיג אויף זיין רייע מיט א געדולד וואס די קארעספאנדענטן פון די אויסלענדישע צייטונגען האבן נישט אויפגעהערט צו באוואונדערן; און דאן האט מען גאנץ גוט געוואוסט אז די וואס קומען צולעצט וועלן מוזן ארומגיין דעם טאג אין הונגער און קעלט.

ס'איז קיין צווייפל נישט אז עס זענען דא עגאיסטישע אינסטינקטן אין די איינצעלנע יחידים פון אונזער געזעלשאפט. מיר ווייסן עס גאנץ גוט. אבער מיר ווייסן אויך אז דאס בעסטע מיטל זיי צו דערוועקן און צו דערהעכערן די אינסטינקטן וואלט געווען איבערצוגעבן די פראגע וועגן די וואוינונגען צו א ביורא. דאן וואלטן זיך אין דער ווירקליכקייט ארויסגעוויזן אלע עגאיסטישע אינסטינקטן, אלע שלעכטע ליידנשאפטן. דער וואס וועט האבן א שטיקל דעה אין ביורא וועט קענען טון וואס ער וויל. די קלענסטע אומגלייכהייט וועט ארויסרופן געוואלדן; דער מינדסטער פאריזער וואס וועט

קריגן וויניגער, וועט אויפהייבן א געשריי אז אין ביורא ווערט גענומען כופר, און דער געשריי וועט נישט זיין אומזיסט!

אבער אז דאס פאלק, פאראייניגט לויט די גאסן, לויט די קווארטאלן, לויט די דיסטריקטן, וועט זיך אליין אונטערנעמען איבערצופירן די איינוואוינער פון די קליינע ווינקלען אין די גרויסע, געררומע וואוינונגען פון די בורזשואזן, דאן וועלן די קליינע אומגלייכהייטן, די קליינע אומבאקוועמליכקייטן, נישט מאכן קיין רוגז, קיין בייז בלוט. מען האט זיך אלץ געוואונדערט פון די גוטע אינסטינקטן פון די מאסן, אבער מען האט זיי פרואוון געטון עטליכע מאל אין דער צייט פון די רעוואלוציעס, ווען עס האט געראטעוועט דאס שיף פונעם אונטערגאנג. און קיינמאל האט מען זיך דערין נישט גענארט. דער ארבעטסמאן איז תמיד געווען גרייט נאכצוגעבן, לאזן יענעם איבערגיין, ווען עס האט זיך געהאנדלט וועגן אלגעמיינעם נוץ.

דאס זעלבע וועט אויך זיין ביי דער קומענדיגער רעוואלוציע.

טראץ דעם אלעמען וועלן פון זיך אליין פארקומען אומבאקוועמליכקייטן. מען וועט זיי נישט קענען אויסמיידן. עס זענען דא מענטשן אין אונזער געזעלשאפט וואס קיין גרויסע ענדערונג קען זיי נישט אראפברענגען פון זייער איינגעטרעטענעם עגאיסטישן וועג. אבער די פראגע איז דא נישט צי אומבאקוועמליכקייטן וועלן פארקומען אדער נישט. מען דארף וויסן ווי אזוי מען קען באגרעניצן זייער צאל און זען אז זיי זאלן פארקומען וואס וויניגער.

נו, די גאנצע געשיכטע, די גאנצע ערפארונג וואס די מענטשהייט האט ביז אהער געהאט, אזוי גוט ווי די פסיכאלאגיע פון די געזעלשאפטן, דאס אלץ ווייזט אז דער ריכטיגסטער און זיכערסטער וועג איז איבערצוגעבן די זאך צו די פאראינטערעסירטע אין די הענט. זיי, און נאר זיי אליין, וועלן קענען נעמען אין באטראכט און צופאסן די טויזנטער קלייניגקייטן וואס קענען נישט ציען אויף זיך קיין אויפמערקזאמקייט ווען די פארטיילונג ווערט געטון דורך א ביורא.

III

איבעריגנס, דא גייט עס גאר נישט דערוועגן צו צעטיילן די וואוינונגען אויף אבסאלוט גלייכע חלקים. די אומבאקוועמליכקייטן וואס מען וועט אין דער ערשטער צייט מוזן האבן, וועלן קענען לייכט אפגעשאפט ווערן אין א געזעלשאפט וואס גייט אויפן וועג פון עקספראפריאציע.

אז די מויערער, די שטיין-האקער, מיט איין ווארט אלע בוי-ארבעטער, וועלן נאר וויסן אז זיי זענען פארזארגט מיט לעבנס-מיטלען, וועלן זיי מיט פארגעניגן אפגעבן עטליכע שעה א טאג פאר דער ארבעט. גרויסע נייע געזונטע הייזער וועלן זיי אויפבויען אנשטאט די גרויסע הייזער וואס האבן פריער געמוזט האבן איבעריגע צימערן פאר א גאנצע קאמפאניע פון משרתים און דינסט-מיידלעך. אין עטליכע חדשים וועלן אויפגעשטעלט

ווערן הייזער, געזונטערע ווי די פון היינט צו טאג. און צו די וואס וועלן נאך נישט זיין אינסטאלירט אין ריכטיגע באקוועמע דירות, וועט די אנארכיסטישע קאמונע קענען זאגן:

"האט געדולד, חברים! געזונטע, באקוועמע און שיינע פאלאצן, בעסער ווי די וואס די קאפיטאליסטן האבן פארמאגט, וועלן אויפגעשטעלט ווערן אויף דער ערד פון דער פרייער שטאט. זיי וועלן אפגעגעבן ווערן צו די וואס דארפן דאס נויטיגסטע. די אנארכיסטישע קאמונע בויט נישט קיין הייזער נאר כדי צו ציען דערפון פראפיט. די מאנומענטן וואס זי שטעלט אויף פאר אירע בירגער, דער פראדוקט פונעם אלגעמיינעם גייסט, וועלן זיין אלס מוסטער פאר דער גאנצער מענטשהייט. זיי וועלן געהערן צו אייך!"

אויב דאס רעוואלטירטע פאלק וועט עקספראפריאירן די הייזער און פראקלאמירן די אומזיסטע וואוינונג; אויב עס וועט ערקלערט ווערן אז די הייזער ווערן דאס אייגנטום פונעם כלל, און אז יעדע פאמיליע האט א רעכט צו האבן א געזונטע דירה, וועט די רעוואלוציע שוין באלד פונעם אנהייב אן אננעמען א קאמוניסטישן כאראקטער. זי וועט זיך ארויסלאזן אויף א וועג פון וואנען עס וועט נישט זיין מעגליך צוריקצוגיין. זי וועט האבן געגעבן א טויט-קלאפ דעם פריוואטן אייגנטום.

די עקספראפריאציע פון די הייזער איז אויך דער יסוד, דער ווארצל פון דער גאנצער סאציאלער רעוואלוציע. דער כאראקטער פון די ווייטערדיגע פאראדענונגען הענגט אפ דערפון ווי אזוי די עקספראפריאציע וועט געמאכט ווערן. אנטוועדער מיר וועלן ארויסגיין אויף א ברייטן, גרויסן וועג צום אנארכיסטישן קאמוניזם, אדער מיר וועלן בלייבן שטעקן אין דער בלאטע פונעם צוזאמענגעפאלענעם אינדיווידואליזם.

ס'איז לייכט פאראויסצוזען די טויזנט איינווענדונגען וואס מען וועט אונז מאכן, סיי פון א טעארעטישן, סיי פון א פראקטישן שטאנדפונקט.

אזוי ווי עס גייט זיך האנדלען אום פריי צו באהויזן די אומפארמעגליכע, וועט מען פארשטייט זיך שרייען אין נאמען פון דער גערעכטיגקייט: "איז דאס נישט געמיין און נידערטרעכטיג?" וועט מען שרייען, אז די פאריזער זאלן פארכאפן פאר זיך שיינע הייזער און איבערלאזן די כאטקעס פאר די פויערן?" אבער לאמיר זיך נאר נישט נארן. אט די זעלבע אנהענגער פון דער גערעכטיגקייט פארגעסן די הימל-שרייענדע אומגלייכהייטן וואס זיי אליין פארטיידיגן. זיי פארגעסן אז אין פאריז גופא ווערט דער ארבעטער דערשטיקט אין א קליינעם שטיבל. ער, זיין פרוי און זיינע קינדער, בעת וווען ער זעט דורך זיין פענסטער דעם רייכן'ס פאלאץ. זיי פארגעסן אז גאנצע דורות קומען אום אין די ענגע, איבערפולטע קווארטאלן דורכן מאנגל אין לופט און ליכט, און אז אפצושאפן אט די אומגערעכטיגקייט וואלט געדארפט זיין די ערשטע פליכט פון דער רעוואלוציע.

לאמיר זיך נישט אומקוקן אויף די אייגננוציגע טענות. מיר ווייסן גאנץ גוט אז די אומגלייכהייט וואס וועט ווירקליך עקזיסטירן אין דער ערשטער צייט צווישן פאריז און דעם דארף איז פון די אומגלייכהייטן וואס וועלן פון טאג צו טאג ווערן אלץ וויייניגער. די דערפער וועלן האבן געזונטערע און בעסערע וואוינונגען ווי די היינטיגע, אזוי גיך ווי דער

פויער וועט אויפהערן צו זיין דאס לאסט-פערד פונעם פאכטער, פונעם פאבריקאנט, פונעם פראצענטניק און פון דער מדינה. מוז מען דעריבער אויפהאלטן די אומגערעכטיגקייט וואס עקזיסטירט שוין יארהונדערטער, אום אויסצומיידן א צייטווייליגע אומגערעכטיגקייט וואס קען פארריכט ווערן?

די אזוי גערופענע פראקטישע איינוועדונגען זענען אויך נישט אזוי שטארק ווי מען מיינט.

"אט האט איר דא אן ארימאן," וועט מען אונז זאגן, "אפשפארנדיג דעם לעצטן ביסן פונעם מויל האט זיך אים איינגעגעבן צו קויפן א הויז גרויס גענוג צו וואוינען דארט מיט זיין פאמיליע. ער געפינט זיך דארט אזוי גליקליך; וועט איר אים ארויסווארפן אויף דער גאס?" געוויס נישט! אויב זיין הויז איז קוים גרויס גענוג פאר אים און זיין פאמיליע צו וואוינען, זאל ער דארט וואוינען, געזונטערהייט! זאל ער באארבעטן דעם גארטן אונטער זיינע פענצטער! אויב עס וועט זיין נויטיג, וועלן אנדערע יונגע מענטשן גערן קומען אים א ביסל צוהעלפן אין דער ארבעט. נאר אויב ער האט ביי זיך אין הויז דירות וואס ער פארדינגט צו אנדערע, וועט דאס פאלק אונטערשטיצן דעם אנדערן און אים זאגן: "וויסטו, ברידערקע, אז דו ביסט אים גאר נישט שולדיג, דעם ארימאן? בלייב אין דיין וואוינונג און צאל נישט קיין דירה-געלט. דו האסט מער נישט וואס מורא צו האבן פארן בייליף, פארן פאליציי-אגענט; ס'איז די סאציאלע רעוואלוציע!"

און אויב דער בעל-הבית פארנעמט פאר זיך אליין צוואנציג צימערן, און אין דעם זעלבן קווארטאל איז דא א מוטער מיט פינף קינדער וואס וואוינען אלע אין איין צימער, וועט דאס פאלק אריבערגיין צום מאן אין הויז און זען צי מען קען נישט אוועקנעמען עטליכע פון די צוואנציג צימערן, פון וועלכע מען וואלט ווי עס איז געקענט מאכן א גוטע קליינע וואוינונג פאר דער מוטער מיט די פינף קינדער. וועט עס נישט זיין אסאך בעסער איידער איבערלאזן די מוטער מיט די פינף קינדער אין דעם פארשטיקטן שטיבל און דעם בעל-הבית לאזן זיך צוליגן אין דער לענג און אין דער ברייט ווי אין פאלאץ? איבעריגנס, וועט דער ארימאן נישט האבן צו שטארקע דאגות: ער וועט שוין נישט האבן קיין דינסטן וואס זאלן אים הייצן די צוואנציג צימערן. זיין ווייב וועט זייער צופרידן זיין פטור צו ווערן פון א האלבער וואוינונג.

"דאס וועט דאן אבער זיין א פולשטענדיגע איבערקערעניש!" וועלן זיך צושרייען די פארטיידיגער פון דער ארדענונג. "מען וועט זיך האלטן אין איין ציען; מען וועט קיינמאל נישט פטור ווערן דערפון! איז דאך שוין בעסער ארויסצואווארפן אלעמען אין גאס און צו מאכן א לאטעריע פון אלע וואוינונגען, ווארפן גורל ווער עס זאל אריינציען אין דער און ווער אין יענער דירה!"

נו, מיר זענען איבערצייגט אז אויב קיין שום רעגירונג וועט זיך נאר נישט אריינמישן דערין, און אז אויב די גאנצע אומוואנדלונג וועט בלייבן אין די הענט פון די גרופעס וואס וועלן זיך פון זיך אליין בילדן צו דעם צוועק, וועלן די איבערציִונגען פון איין דירה אין

דער אנדערער זיין אסאך וויניגער איידער די וואס קומען איצט פאר אין משך פון איין יאר צוליב דער רוב-גיריגקייט פון די לאנדלארדס.

קודם כל זענען דא אין אלע גרויסע שטעט אסאך ליידיגע וואוינונגען. עס וואלט כמעט גענוג געווען דארט צו ארייננזעצן די אלע איצטיגע באוואוינער פון די קליינע, ענגע שטיבלעך. און אפילו אין די גרויסע, רייכע דירות וועלן פיל ארבעטער-פאמיליעס נישט וועלן ארייננציען. זיי וועלן נאר דעמאלט ארייננציען, אויב זיי מוזן נישט האבן גאנצע גרופעס משרתים און דינסטן כדי זיי צו האלטן אין ארדענונג. די וואס וואוינען איצט אין די פאלאצן וועלן אויך זיין געצוואונגען אויסצוזוכן אנדערע, פשוטערע וואוינונגען, ווייל די מאדאם באנקירקע וועט אליין דארפן קאכן דאס וואַרעמס און וואשן די טעפּ.

און ביסלעכווייז וועט די באפעלקערונג פרידליך זיך צעטיילן מיט די דירות, איינשפארנדיג אזוי פיל איבערציעונגען ווי עס וועט נאר מעגליך זיין. מען וועט נישט דארפן אפגעבן דעם באנקיר א דירה אין א דאך-שטיבל און דעם באוואוינער פונעם דאך-שטיבל אינעם באנקיר'ס פאלאץ. גיט א קוק אויף די דארף-קאמונעס, ווי זיי צעטיילן זיך מיט די פעלדער, ווי זעלטן עס קומט אויס איינעם צו בייטן זיין שטיק פעלד. אין דער רוסישער קאמונע, דאס איז באוויזן דורך גאנצע סטאטיסטישע ביכער, קומט פאר וויניגער איבערציעונגען פון איין פעלד אויפן אנדערן איידער אין דעם סיסטעם פון פריוואט-אייגנטום, מיט זיינע פראצעסן וואס קומען פאר טאג טעגליך אין די געריכט-הייזער. און מען וויל אונז איינרעדן אז די איינוואוינער פון א גרויסער אייראפעישער שטאט וועלן זיין נארישער און וויניגער פעאיג זיך צו ארגאניזירן ווי די רוסישע אדער אינדישע פויערן!

חוץ דעם, יעדע רעוואלוציע מוז ברענגען א געוויסע איבערקערעניש אין דעם געוועגליכן לעבן. און די וואס האפן אז זיי וועלן קענען איבערלעבן א גרויסן קריזיס אזוי שטיל און רואיג, אז זייערע פרויען זאלן דערביי נישט געשטערט ווערן אין זייער קאכן-ארבעט, וועלן געוויס אנטוישט ווערן. מען קען איבערבייטן א רעגירונג און דער גרעסטער בורזשוא זאל דערביי נישט פארשפעטיגן זיין מיטאג אויף א מינוט אפילו; אבער נישט אזוי מאכט מען איבער א וועלט, נישט אזוי פאררירכט מען די פארברעכן פון א געזעלשאפט קעגן די וואס האבן זי דערנערט און אויפגעהאלטן.

עס וועט זיין אן איבערקערעניש. דאס איז זיכער. נאר מען מוז זען אז די איבערקערעניש זאל נישט ברענגען בלויז שאדן. מען מוז זען זי זאל זיין אזוי קליין ווי מעגליך. און נאר דורך דעם, לאמיר דאס ווידערהאלן און ווידערהאלן, נאר דורך איבערגעבן די וואוינונגען צו די פאראינטערעסירטע און נישט צו די ביוראען, וועט מען קענען האבן די קלענסטע צאל פון אומבאקוועמליכקייטן פאר אלעמען.

דאס פאלק באגייט איין פעלער נאכן אנדערן בשעת ער דארף שטימען פאר זיינע פארטרעטער, בעת ער האט אויסצוקלייבן צווישן די אינטריגאנטן וואס זענען אזוי גליקליך אים צו פארטרעטן און דערוועגן זיך צו נעמען אונטער אלעס צו טון, אלעס צו וויסן, אלעס צו ארגאניזירן. אבער אז ער דארף אליין ארגאניזירן דאס וואס ער קען, דאס

וואס רירט אים אן דירעקט, מאכט ער עס בעסער איידער ווען מען האט עס אמאל געטון אין א ביורא. האט מען עס נישט געזען בשעת דער קאמונע? און ביי דעם לעצטן סטרייק אין לאנדאן? זעט מען עס דען נישט טאג פאר טאג אין יעדער דארף-קאמונע?

די קליידער

אז די הייזער וועלן באטראכט ווערן אלס געמיינזאמער אייגנטום פון דער שטאט, און מען וועט צעטיילן די לעבנס-מיטלען צווישן דער באפעלקערונג, וועט מען אויך זיין געצוואונגען צו גיין א טריט ווייטער. מען וועט נויטוועגדיג קומען דערצו צו נעמען אין באטראכט די קליידער-פראגע. און די איינציגע מעגליכע לייזונג צו דער פראגע וועט זיין צו פארנעמען, אין דעם פאלק'ס נאמען, אלע קליידער-מאגאזינען און עפענען זייערע טירן פאר אלעמען, כדי יעדער זאל דארט קענען נעמען וואס ער דארף. דאס פארגעמיינזאמען די קליידער און דאס רעכט פון יעדן איינעם צו נעמען אין די הויפט-מאגאזינען אדער אין די ווארקשאפס אלעס וואס ער דארף: אט די לייזונג מוז קומען, ווי נאר מען וועט אנגענומען האבן דעם קאמוניסטישן פרינציפ לגבי די הייזער און די לעבנס-מיטלען.

פארשטייט זיך, מיר וועלן דערפאר נישט דארפן אוועקנעמען ביי אלע בירגער זייערע אויבער-רעק, צוזאמענלייגן אלע קליידער קופע-ווייז און זיי צעטיילן לויט א גורל, ווי עס ווילן אייניגע אנדערע קאריקאטור-מאכער, וועלכע זענען געניט אין שאפן שפאט. יעדער וועט קענען האלטן זיין אויבער-רעקל אויב ער האט נאר איינס. און עס איז גאנץ מעגליך אז אפילו ווען ער וועט האבן צען אויבער-רעק, וועט קיינער זיי ביי אים נישט צונעמען. מען וועט בעסער וועלן האבן א ניי רעקל איידער דעם וואס דער בורזשוא האט שוין געטראגן. און נישקשה: עס וועלן זיין גענוג נייע קליידער אין די מאגאזינען, און מען וועט נישט דארפן גיין קוקן אין די אלטע קליידער-שאפעס.

ווען מיר זאלן מאכן א סטאטיסטיק פון די קליידער וואס געפינען זיך אנגעזאמלט אין די מאגאזינען פון די גרויסע שטעט, וואלטן מיר ווארשיינליך געזען אז אין פאריז, ליאן, בארדא און מארסיי זענען דא אזוי פיל קליידער אז די קאמונע וואלט געקענט האבן א מלבוש פאר יעדן בירגער און בירגערין. און אויב עס וועלן זיין אזעלכע וואס וועלן נישט געפינען אין די מאגאזינען קיין קליידער לויט זייער געשמאק, וועלן די קאמונאלע ווארקשאפס אין א קורצער צייט אויספילן דעם מאנגל. מען ווייסט ווי שנעל עס ארבעטן היינט אנדערע פאבריקן פון פארטיגע קליידער, וועלכע זענען פארזארגט מיט גוטע מאשינען און ארגאניזירט צו פראדוצירן אויפן גרעסטן מאסשטאב.

"אבער יעדער וועט וועלן האבן א זויבלענעם פעלץ, און יעדע פרוי וועט פארלאנגען א קלייד פון סאמעט!" שרייען שוין אנדערע קעגנער.

אפן געזאגט, מיר גלייבן עס נישט. נישט אלע מענטשן האבן א געשמאק פאר סאמעט, און נישט יעדער חלומ'ט פון א זויבלענעם פעלץ. ווען מען וואלט היינט אפילו געלאזט די פאריזער פרויען אויסקלייבן יעדע איינע איר קלייד, וואלטן גענוג אויסגעקליבן בעסער

פשוטע קליידער איידער די אלע פאנטאסטישע ערפינדונגען און בליצנדיגע מלבושים פון אנדערע רייכע דאמען. די געשמאקן בייטן זיך לויט די צייטן, און דער גייסט וואס הערשט אין דער צייט פון דער רעוואלוציע וועט אן א ספק זיין א געשמאק פאר איינפאכקייט.

די געזעלשאפט, אזוי ווי דער יחיד, האט אירע שעות פון פחדנות; אבער זי האט אויך אירע מינוטן פון העלדישקייט. ווי זי זאל נאר זיין פארזונקען, אזוי ווי איצט, אין דעם יאגן נאך נידעריגע און פערזענליכע אינטערעסן, זענען פונדעסטוועגן פאראן גרויסע, ערנסטע צייטן, ווען זי בייט זיך. זי האט אירע מאמענטן פון גרויסמוטיגקייט, פון באגייסטערונג. די מוטיגע מענטשן ווייזן דעמאלט זייער איבערגעגעבנקייט, זייער אפערוויליגקייט, און גרויסע ביישפילן ווערן נאכגעטון. קיינער בלייבט נישט איבער, ווי עגאיסטיש ער זאל נאר זיין, וואס זאל זיך נישט שעמען צו בלייבן הינטערשטעליג. און צי ער וויל עס אדער נישט, שליסט ער זיך אן צו די איידעלע, גרויסמוטיגע מענטשן.

די גרויסע רעוואלוציע פון 1793 איז פול געווען מיט אזעלכע ביישפילן. און בשעת די קריטישע איבערלעבענישן פון דער דאזיגער מאראלישער באוועגונג, וועלכע זענען אזוי נאטירליך סיי ביי געזעלשאפטן סיי ביי יחידים, זעט מען ערשט אויפן ריכטיגן אופן די הערליכע שטרעבונגען וועלכע דערהייבן די מענטשהייט צו מאכן א טריט פאראויס.

מיר ווילן נישט זאגן אז די ראלע וואס די איידעלע נשמות וועלן ווארשיינליך שפילן, איז דער יסוד אויף וועלכן מיר בויען אונזער געזעלשאפטס-אידעאל. אבער מיר באטראכטן עס נישט אלס נאריש צו זאגן אז זיי וועלן אונז העלפן אריבער די ערשטע, שווערסטע מאמענטן. מיר קענען נישט זאגן זיכער אז די געפילן פון איבערגעגעבנקייט און אפערוויליגקייט וועלן אויך שפעטער בלייבן אין דעם טעגליכן לעבן. אבער מיר קענען זיי ערווארטן אין אנהייב, און דאס איז אלעס וואס מען דארף. דעמאלט, ווען מען וועט נעמען זיך צו באזייטיגן דעם שמוץ וואס האט זיך אנגעזאמלט אין משך פון יארהונדערטן פון אונטערדריקונג און שקלאפעריי, וועט די אנארכיסטישע געזעלשאפט זיך איינארדענען אין אן אטמאספער פון ברודערליכקייט. שפעטער וועט זי קענען לעבן אן פאדערן קיין אפער, ווייל זי וועט האבן אפגעשאפט די אונטערדריקונג און דערמיט אליין געשאפן א נייע געזעלשאפט, פריי און אפן פאר אלע געפילן פון סאלידאריטעט.

חוץ דעם, אויב די רעוואלוציע וועט קומען אזוי ווי מיר פארשטייען זי, וועט די פרייע איניציאטיוו פון מענטשן געפינען א ברייט פעלד פון טעטיגקייט צו פארמינערן די נידערטרעכטיגקייט פון די עגאיסטן. גרופעס וועלן זיך קענען בילדן אין יעדער גאס, אין יעדן קווארטאל, און זיך אונטערנעמען צו פארזארגן דעם עולם מיט קליידער. זיי וועלן מאכן א צעטל פון אלעם וואס די רעוואלוציאנערע שטאט פארמאגט, און זיי וועלן וויסן פאר וועמען וואס עס פעלט און וואס ער דארף.

עס איז גאנץ מעגליך אז אויך בנוגע צו קליידער וועלן די בירגער פון דער שטאט אננעמען דעם זעלבן פרינציפ ווי ביי די לעבנס-מיטלען: "נעמען ווי פיל יעדער וויל פון דעם וואס

איז דא געגוג; צעטיילן אויף חלקים דאס וואס איז נאר דא אין א באגרעניצטער קוואנטיטעט."

די געזעלשאפט וועט ווארשיינליך מאכן א חילוק צווישן דעם וואס איז נויטיג און דעם וואס איז איבעריג, נישט געבנדיג יעדן בירגער א זויבלענעם פעלץ און יעדער בירגערין א קלייד פון סאמעט. זי וועט, לכל הפחות, אריינרעכענען דאס סאמעטענע קלייד און דעם פעלץ צווישן די זאכן וואס זענען נישט נויטיג. שפעטער, אז מען וועט זיי לייכט קענען מאכן, קען דאס וואס איז היינט נאך איבעריג דעמאלט ווערן א געווענליכער, אלטעגליכער ארטיקל וואס אלע זאלן זיך דערמיט קענען באנוצן. אין דערווייל זאל יעדער איינוואוינער פון דער אנארכיסטישער שטאט האבן דאס נויטיגע וואס ער דארף. דעם איבעריגן וועט מען קענען איבערלאזן צו איינצלנע מענטשן: זיי זאלן שאפן פאר די שוואכע און קראנקע דאס וואס אנדערע האלטן פאר א לוקסוס, און פארזארגן די שוואכערע מענטשן מיט זאכן וואס גייען נישט אריין אין דעם אלגעמיינעם פארברויך פון אלעמען.

"אבער דאס הייסט דאך צושניידן איין קאפאטע פאר אלעמען גלייך! דאס איז דער גראער מאנטל פון דעם מאנאסטיר!" וועט מען אונז זאגן. "דאס איז דאס פארשווינדן פון אלע קונסטן, פון אלעם וואס מאכט דאס לעבן שיין און אינטערעסאנט!"

ניין, זיכער נישט! און זיך אלעמאל שטיצנדיג אויף דעם וואס עקזיסטירט שוין, וועלן מיר באלד ווייזן ווי אזוי אן אנארכיסטישע געזעלשאפט וואלט געקענט צופרידנשטעלן די ארטיסטישע געשמאקן פון אירע בירגער, אן איבערצוגעבן די קונסטן אין די הענט פון מיליאנערן.

די וועגן און מיטלען

I

אז א געזעלשאפט, א שטאט אדער א טעריטאריע זאל קענען פארזארגן אירע איינוואוינער מיט אלעם נויטיגן, און מיר וועלן זען ווי דער באגריף פון דעם נויטיגן קען מיט דער צייט זיך אויסברייטערן ביז צום לוקסוס, וועט זי נויטוועגדיג מוזן נעמען אין אירע הענט אלעס וואס מען מוז האבן צו פראדוצירן. דאס הייסט די ערד, די מאשינען, די פאבריקן, די טראנספארט-מיטלען און אזוי ווייטער. זי וועט זיך נישט בלויז דארפן נעמען צו עקספראפריאציע ביי די איצטיגע באזיצער פון קאפיטאל; זי וועט דאס צוריקגעבן דעם כלל.

דעם אמת געזאגט, די טענות קעגן דער בורזשואזער געזעלשאפט באשטייען נישט בלויז דערין וואס דער קאפיטאליסט כאפט צו א גרויסן טייל פון די רווחים, פון די פראפיטן וואס יעדע אינדוסטריעלע און קאמערציעלע אונטערנעמונג ברענגט איין, און האט דערמיט די מעגליכקייט צו לעבן א גוטן טאג אן ארבעטן.

די הויפט צרה, ווי מיר האבן שוין באמערקט, איז אז די גאנצע פראדוקציע האט אנגענומען א לחלוטין פאלשע ריכטונג. מען שאפט נישט צו פארזיכערן דעם וואוילזיין פון אלעמען. דערין ליגט איר פארדאמונג. און נאך מער: עס איז פשוט אוממעגליך אז די האנדלס-פראדוקציע זאל פראדוצירן פאר אלעמען. צו פארלאנגען אז עס זאל אזוי זיין, וואלט געהייסן פארלאנגען פון דעם קאפיטאליסט זיך ארויסצולאזן פון זיין בארוף און אויספילן א פונקציע וואס ער קען נישט אויספילן, אן אויפהערן צו זיין וואס ער איז: א פריוואטער אונטערנעמער וואס האט אלס איינציגן ציל ווי ווייטער אלס רייכער צו ווערן. די קאפיטאליסטישע ארגאניזאציע, געגרינדעט אויפן פערזענליכן אינטערעס פון יעדן אונטערנעמער, איינצלן געגומען, האט געגעבן דער געזעלשאפט אלעס וואס מען האט געקענט דערפון ערווארטן. זי האט פארגרעסערט די פראדוקטיווע קראפט פון דער ארבעט. זיך באנוצנדיג מיט דער רעוואלוציע וואס איז אנטשטאנען אין דער אינדוסטריע דורך דעם דאמף, דורך דער פלוצלינגער אנטוויקלונג פון כעמיע און מעכאניק און דורך די ערפינדונגען פונעם יארהונדערט, האט דער קאפיטאליסט זיך גענומען צו ארגאניזירן וואס מער ארבעט פון מענטשן אין זיינע אייגענע אינטערעסן. ער האט פארשטאנען זיך אויפן חשבון פון מענטשן צו באררייכערן אויף א גרויסן מאסשטאב.

אבער צו געבן דעם קאפיטאליסט נאך אן אנדער אויפגאבע וואלט געווען לחלוטין אומפארנונפטיג. ווען, למשל, אז ער זאל נוצן דעם וואוקס פון דער מענטשלעכער ארבעט אין די אינטערעסן פון דער גאנצער געזעלשאפט, וואלט געהייסן בעטן ביי אים פילאנטראפיע, צדקה. און א קאפיטאליסטישע אונטערנעמונג קען נישט זיין געגרינדעט אויף צדקה.

וואס די געזעלשאפט האט צו טון איצט איז פאראלגעמיינערן און אויסברייטערן דעם פארגרעסערטן, געוואקסענעם פראדוקציע-אידעאל, אנשטאט אים אזוי צו באגרעניצן ווי זי באגרעניצט אים היינט בלויז אויף געוויסע אינדוסטריעס, און אים אנווענדן לטובת הכלל, אין אלעמענס אינטערעס.

אבער עס איז דאך א זעלבסטפארשטענדליכע זאך אז אויב מען וויל גאראנטירן דאס וואוילזיין פון אלעמען, מוז די געזעלשאפט קודם כל נעמען אין אירע הענט אלע מיטלען פון פראדוקציע.

די עקאנאמיסטן וועלן אונז אן א ספק דערמאנען, ווי זיי האבן אזוי ליב צו דערמאנען, דעם פארהעלטניסמעסיגן וואוילזיין פון א געוויסן טייל פון די יונגע, געזונטע און געשיקטע ארבעטער אין געוויסע ספעציעלע צווייגן פון דער אינדוסטריע. די מינאריטעט, די איינציגע קליינע האנטפול מענטשן, שטעלט מען אונז כסדר פאר מיט שטאלץ. אבער דאס וואוילזיין גופא, דער גורל פון די ארבעטער, איז דען דערמיט פארזיכערט אויף שפעטער? מארגן קענען די מענטשן, צוליב זייער נאכלעסיגקייט, אומפארזיכטיגקייט אדער צוליב די געלט-גיריגקייט פון זייערע בעלי-בתים, ארויסגעווארפן ווערן אויף דער גאס, און זיי וועלן באצאלן מיט מאנאטן און יארן פון עלנד און נויט פאר די גליקליכע טעג וואס זיי האבן געהאט.

ווי פיל גרויסע אינדוסטריעס, ווי שאף, אייזן, צוקער און אזוי ווייטער, זענען שוין פארניכטעט געווארן! נישט צו רעדן פון יענע אינדוסטריעס וואס זענען ווי דער "קיקיון דיונה", הײנט עפּענען זיי זיך און מארגן זענען זיי שוין נישטא. ווי פיל גרויסע אינדוסטריעס אלע האבן מיר געזען אפשטעלן און פוסט ווערן, אײנע נאך דער אנדערער, סיי צוליב שפעקולאציעס, סיי צוליב דער נישט-נאטירליכער, נישט-נארמאלער ארבעט, סיי צוליב קאנקורענץ, וועלכע ווערט אנגעטריבן פון דער קאפיטאליסטישער ארגאניזאציע גופא. אלע הויפט-אינדוסטריעס פון וועבעריי און מעכאניק האבן נאר וואס דורכגעמאכט זייער קריזיס, און מען זאגט שוין נאך יעדן קריזיס, ווען דאס ליידיגגיין קומט פאר אפט און רעגלמעסיג, אקארשט ווי דאס וואלט געווען א זעלבסטפארשטענדליכע זאך!

און וואס זאל מען נאך זאגן בנוגע צום פרייז, פאר וועלכן מען קויפט דאס פארהעלטניסמעסיגע וואוילזיין פון עטליכע קאטעגאריעס ארבעטער? ווערט עס דען נישט דערגרייכט דורך די פארניכטונג פון דער אגריקולטור, דורך דעם שענדליכן אויסבייטן פון דעם פויער און דורך דעם עלנד און נויט פון די מאסן? אנטקעגן דער קליינער האנטפול ארבעטער וואס געניסן וואס עס איז פון לעבן, ווי פיל מיליאנען מענטשלעכע וועזן מוזן זיך מוטשען און לעבן אין דחקות, אן א זיכער דאך איבערן קאפ, גרייט זיך צו פארדינגען וואו מען וועט זיי נאר דארפן! ווי פיל פויערן ארבעטן פערצן שעה א טאג פאר א קלעגליכן ביסן ברויט! דער קאפיטאל טרייבט ארײן די פויערן פון די דערפער אין די שטעט, עקספּלאאטירט די קאלאניעס און לענדער וואו די אינדוסטריע איז ווייניג אנטוויקלט. ער פארדאמט די אומגעהויערע מאסן ארבעטער צו בלייבן אן קיין טעכנישער אויסבילדונג, אן גענוג קענטעניש אפילו אין זייער אייגענער מלאכה. דער בליענדער צושטאנד פון איין אינדוסטריע ווערט שטענדיג געקויפט דורך דעם חורבן פון אנדערע צווייגן.

און דאס איז נישט קיין צופאל. עס איז א נויטווענדיגקייט פון דעם קאפיטאליסטישן רעזשים. כדי עטליכע קאטעגאריעס ארבעטער זאלן קענען בליען, מוז הײנט דער פויער זיין דער לאסט-פערד פון דער געזעלשאפט. דער דארף מוז פארוויסט ווערן און אונטערגיין. די קליינע פאבריקן דארפן זיך צונויפדריקן אין די פארשטיקטע געגנטן פון די גרויסע שטעט און פאבריצירן כמעט פאר אומזיסט די טויזנטער קלייניגקייטן וואס מאכן די פראדוקטן פון דער גרויסער פאבריק-פראדוקציע ווען אריינגעארבעט פאר א קנאפּען לוין: דאס אויסנייען דאס פראסטע, שלעכטע טוך און באקליידן די ארבעטער, וועלכע ווערן קלעגליך באצאלט, דער שניידער מוז זיך באגענוגענען מיט א הונגער-לוין. די הינטערשטעליגע מזרח-לענדער מוזן ווערן עקספלאאטירט דורך די מערב-לענדער, כדי ארבעטער אין עטליכע פריווילעגירטע אינדוסטריעס זאלן געניסן א שטיקל לעבן ברחבה פונעם קאפיטאליסטישן רעזשים.

די צרה פון דער איצטיגער ארגאניזאציע באשטייט בכלל נישט אין דעם וואס דער "מער-ווערט" פון דער פראדוקציע ווערט גענומען דורך דעם קאפיטאליסט, ווי ראדבערטוס און מארקס האבן געזאגט, און דערמיט באגרעניצט דעם סאציאליסטישן באגריף און דעם

אלגעמיינעם בליק אויפֿן קאַפּיטאַליסטישן רעזשים. דער "מער־ווערט" גופֿא איז נאָר דער רעזולטאַט פֿון אַסאַך טיפֿערע אורזאַכן. די צרה באַשטייט דערין וואָס עס קען בכלל זיין אַ "מער־ווערט" אַנשטאַט אַן איינפֿאַכן איבערפֿלוס, אַ יתר, דאָס וואָס ווערט נישט פֿאַרברויכט און בלייבט איבער ביי יעדן דור. ווייל כדי עס זאָל זיין אַ "מער־ווערט", מוזן מענער, פֿרויען און קינדער דורך הונגער געצוווּנגען ווערן צו פֿאַרקויפֿן זייער אַרבעטס־קראַפֿט פֿאַר אַ קליינעם טייל פֿונעם ווערט וואָס די קראַפֿט פּראָדוצירט, און, דער עיקר, פֿונעם ווערט וואָס זיי קענען פּראָדוצירן.

אָבער די צרה וועט אַזוי לאַנג בלייבן ווי דאָס פּראָדוצירטע וועט בלייבן דאָס אייגנטום פֿון בלויז עטליכע מענטשן. ווי לאַנג דער מענטש וועט זיין געצוווּנגען צו באַצאָלן אַ שטייער דעם בעל־הבית כּדי צו האָבן אַ רעכט צו באַאַרבעטן די ערד אָדער אַנצוטרייבן אַ מאַשין, און ווי לאַנג דער אייגנטימער וועט זיין פֿריי צו פּראָדוצירן דאָס וואָס קען אים ברענגען מער פּראָפֿיט, אַנשטאַט דאָס וואָס איז לחלוטין נויטיק צום לעבן, וועלן בלויז אַ קליינע צאָל מענטשן קענען זיין פֿאַרזיכערט מיט זייער עקזיסטענץ, און דאָס נישט אויף שטענדיק. דערפֿאַר וועט אַ טייל פֿון דער געזעלשאַפֿט זיך מוזן מוטשען אין עלנד און נויט.

עס איז נישט גענוג צו צעטיילן אויף גלייכע חלקים די פּראָפֿיטן וואָס אַ געוויסע אינדוסטריע ברענגט אַריין, אויב מען עקספּלאָאַטירט אין דער זעלבער צייט טויזנטער אַנדערע אַרבעטער. מען מוז פּראָדוצירן אַזויפֿיל ווי נויטיק, נישט בלויז פּראָדוקטן, נאָר אַלעס וואָס איז נויטיק צו פֿאַרזיכערן דעם וווילזיין פֿון אַלעמען, און פֿאַרנוצן דערביי ווי ווייניק מענטשלעכע כּוחות מעגליך.

דעם אַלגעמיינעם שטאַנדפּונקט קען מען נישט ערוואַרטן פֿון אַ באַזיצער פֿון פּריוואַט־אייגנטום. אויב אָבער די גאַנצע געזעלשאַפֿט וועט אָננעמען דעם אידעאַל, וועט זי זיין געצוווּנגען צו עקספּראָפּריאירן אַלעס וואָס דינט צו שאַפֿן וווילשטאַנד, צו פּראָדוצירן די רייכטימער. זי וועט מוזן אָנועקנעמען ביי די איצטיקע בעלי־בתּים די ערד, די פֿאַבריקן, די מינעס, די אייזנבאַנען און אַזוי ווייטער, און זיך נישט דערויף אָפּשטעלן, נאָר אויספֿאָרשן וואָס מען פּראָדוצירט אין אַלעמענס אינטערעס, סיי בנוגע צו די וועגן און סיי צו די מיטלען פֿון פּראָדוקציע.

II

"ווי פֿיל שעה אַ טאָג וועט דער מענטש דאַרפֿן אַרבעטן כּדי צו פֿאַרזאָרגן זיין פֿאַמיליע מיט עסן צו דער זאַט, מיט אַ באַקוועמער וווינונג און מיט די נויטיקע קליידער?" די פֿראַגע האָט אָפֿט באַשעפֿטיקט די מוחות פֿון די סאָציאַליסטן. זיי גיבן אָן אַז פֿיר אָדער פֿינף שעה אַ טאָג וועלן זיין גענוג, מיט אַ באַדינגונג, פֿאַרשטייט זיך, אַז אַלע זאָלן אַרבעטן. צום סוף פֿונעם 18טן יאָרהונדערט האָט זיך בענדזשאַמין פֿראַנקלין אָפּגעשטעלט ביי אַ פֿינף־שעה'דיקן אַרבעטסטאָג. און אויב די באַדערפֿענישן פֿון באַקוועמליכקייט זענען מיט דער צייט געוואַקסן, איז די פּראָדוקציע־קראַפֿט אָבער אויך געוואַקסן פֿיל מער און פֿיל שנעלער ווי די לעבנס־באַדערפֿענישן.

אין אן אנדער קאפיטל, רעדנדיג וועגן דער אגריקולטור, וועלן מיר זען אלעס וואס די ערד קען געבן דעם מענטשן. מיר וועלן זען וואס מען קען דערגרייכן אז מען באארבעט זי ווי געהעריג, אנשטאט דער איצטיגער שרעקליך בארבארישער ערד-ארבעט. היינט גיבט א העקטאר לאנד אין די גרויסע פארמס פון מערב-אמעריקע, וואס פארנעמען צענדליגער קוואדראט-מייל און וואו די ערד איז אסאך ארעמער ווי דער דורכשניטליכער באדן פון די ציוויליזירטע לענדער, נישט מער ווי 12 ביז 18 העקטאליטער תבואה. דאס איז די העלפט פון דעם וואס די פעלדער פון אייראפע און מזרח-אמעריקע גיבן ארויס. און דאך, מיט די מאשינען וואס גיבן צוויי מענטשן די מעגליכקייט צו באארבעטן אין איין טאג צוויי און א האלב העקטארן, קען איין מאן היינט פראדוצירן אין א יאר-צייט אלעס וואס איז נויטיג צו פארזארגן צען טויזנט נפשות מיט ברויט אויף א גאנץ יאר.

אויף אזא אופן וואלט אפט געווען גענוג פאר איין מענטש צו ארבעטן אונטער די אויבנדערמאנטע באדינגונגען דרייסיג שטונדן, דאס הייסט זעקס האלבע טעג צו פינף שעה, כדי צו האבן גענוג ברויט אויף א גאנץ יאר, און דרייסיג האלבע טעג כדי צו פארזארגן מיט ברויט א פאמיליע פון פינף פערזאן. און מיר וועלן אויך באווייזן דורך פאקטן און ציפערן פון דער היינטיגער פראקטיק אז ווען מען וואלט זיך באנוצט מיט דער אינטענסיווער ערד-ארבעט, וואלט מען אין ווייניגער ווי זעכציג האלבע טעג פון ארבעט געקענט פארזארגן די גאנצע פאמיליע מיט ברויט, מיט פלייש, מיט גרינצייג און אפילו מיט לוקסוס-פראכטן.

פון דער אנדערער זייט, אז מען באטראכט די פרייזן וואס קאסטן היינט צו טאג די ארבעטער-הייזער אין די גרויסע שטעט, קען מען זען אז כדי צו האבן א ניי, באקוועם ענגליש שטאט-הויזל ווי מען בויט פאר די ארבעטער, וואלט גענוג געווען פון 1,400 ביז 1,800 ארבעטסטעג צו פינף שעה א טאג. און אזוי ווי אזא הויז שטייט ווייניגסטנס פופציג יאר, קענען מיר דערפון אויסרעכענען אז 28 ביז 36 האלבע טעג א יאר וואלטן געווען גענוג דער פאמיליע פאר א נייער וואוינונג, פיין גענוג און באזארגט מיט אלע נויטיגע באקוועמליכקייטן. ווען מען דינגט די זעלבע דירה ביי א בעל-הבית, מוז דער ארבעטער געוועגליך דערפאר אוועקגעבן פון 75 ביז 100 ארבעטסטעג יעדעס יאר.

לאמיר דא באמערקן אז די ציפערן שטעלן פאר דעם מאקסימום וואס די וואוינונגען קאסטן היינט צו טאג אין ענגלאנד. באטראכטנדיג די איצטיגע ארגאניזאציע פון אונזער געזעלשאפט, און ווייל אין בעלגיע האט מען אויפגעשטעלט ארבעטער-וואוינונגען פאר אסאך ביליגער, קען מען זאגן מיט א באשטימטקייט אז אין א גוט ארגאניזירטער געזעלשאפט וועלן דרייסיג אדער פערציג האלבע ארבעטסטעג אין א יאר זיין גענוג צו פארזארגן יעדע פאמיליע מיט א פולשטענדיג באקוועמער דירה.

בלייבן אזוי די קליידער. דא איז כמעט אוממעגליך צו מאכן א חשבון, ווייל עס איז פשוט נישט מעגליך צו בערעכענען ווי פיל עס פאלט אראפ פונעם פארקויף-פרייז פאר דער גאנצער מאסע פארמיטלער ביז דאס שטיקל סחורה קומט צום קונה אין די הענט אריין. נעמט צום ביישפיל דאס וואס מען רעכנט צונויף, ווי פיל עס נעמט דערפון אראפ דער אייגנטימער פונעם פעלד, דער בעל-הבית פון די שאף, דער וואל-הענדלער און אלע

זייערע פארמיטלער און מעקלער, די אקציאנערן פון די אייזנבאן-קאמפאניעס, די שפינער, די וועבער, די הענדלער פון פארטיגע קליידער, די פארקויפער און קאמיסיאנערן. דא וועט איר ערשט קענען האבן א באגריף וואס עס צאלט דער קונה פאר דער גאנצער מחנה פאר יעדן מלבוש באזונדער. דערפאר איז עס לחלוטין אוממעגליך צו זאגן ווי פיל ארבעטסטעג עס שטעלט מיט זיך פאר א פאלאטא, למשל, וואס איר קויפט אין א גרויסן פאריזער מאגאזין פאר הונדערט פראנק.

איין זאך איז אבער זיכער, און דאס איז אז מיט די איצטיגע מאשינען איז מען מסוגל צו פאבריצירן באמת אומגלויבליכע מאסן שטאף.

עטליכע ביישפילן וועלן זיין גענוג דאס צו באווייזן.

אין די פאראייניגטע שטאטן פאבריצירן 175 טויזנט ארבעטער אין 751 באוול-פאבריקן, שפינעריי און וועבעריי, איין מיליארד 939 מיליאן 400 טויזנט מעטער באוול-צייג, און דערצו נאך א גרויסע מאסע פאדעם. די באוול-צייג אליין קומט אויס אין דורכשניט איבער עלף טויזנט מעטער אויף אן ארבעטער, אין 300 ארבעטסטעג צו ניין און א האלב שעה א טאג. דאס הייסט 40 מעטער באוול-צייג אין צען שטונדן. צוגעבנדיג אז א פאמיליע פארברויכט 200 מעטער א יאר, וואס איז שוין פיל, וואלט עס געקאסט פופציג ארבעטס-שטונדן, דאס הייסט צען האלבע טעג צו פינף שעה יעדע איינע. און מען וואלט נאך געקענט האבן גענוג פאדעם דערצו, פאדעם צו נייען און פאדעם צו איינוועבן אין טוך, און דערצו צו פאבריצירן שטאפן פון וואל געמישט מיט באוול.

וואס שייך די רעזולטאטן פון דער וועבעריי אליין, קענען מיר זען פון דער אפיציעלער סטאטיסטיק פון די פאראייניגטע שטאטן אז אויב אין 1870 האט א וועבער, ארבעטנדיג 13 ביז 14 שעה א טאג, געמאכט 9,500 מעטער ווייס באוול-צייג אין א יאר, האט ער דרייצן יאר שפעטער, אין 1886, אויסגעוועבט 27 טויזנט מעטער, ארבעטנדיג בלויז 55 שעה א וואך.

אפילו די אויפגעדרוקטע באוול-צייג האט מען אויסגערעכנט: 29,150 מעטער אין 2,669 ארבעטס-שטונדן א יאר, אריינגערעכנט דערין שוין די וועבעריי און דעם דרוק. דאס הייסט קרוב צו עלף מעטער א שעה. אויף אזא אופן, כדי צו האבן די 200 מעטער ווייס און אויפגעדרוקט באוול, וואלט געווען גענוג צו ארבעטן ווייניגער ווי צוואנציג שטונדן א יאר.

מען דארף באמערקן אז דער רויער שטאף קומט אן אין די פאבריקן כמעט אזוי ווי ער קומט פון די פעלדער, און אז די פארשידענע פארוואנדלונגען וואס דער רויער מאטעריאל גייט דורך ביז ער ווערט א פארטיגער שטאף, ווערן דורכגעפירט אין די צוואנציג שטונדן. אבער כדי צו קויפן די דאזיגע 200 מעטער אין א געשעפט, מוז א גוט באצאלטער ארבעטער אוועקגעבן וויניגסטנס 10 ביז 15 ארבעטסטעג צו צען שעה יעדעס יאר, דאס הייסט 100 ביז 150 שטונדן. און דער ענגלישער בויער מוז פארדינגען א גאנצן מאנאט, אדער נאך א ביסל מער, כדי זיך צו קענען פארגינען דעם לוקסוס.

פון די ביישפּילן זעט מען אַז מיט פופציק האַלבע אַרבעטסטעג אַ יאָר וואָלט מען אין אַ גוט אָרגאַניזירטער געזעלשאַפט געקענט זיך בעסער קליידן ווי די קליינבירגער קליידן זיך היינט צו טאָג.

מיט דעם אַלעמען וואָלטן מיר נישט געדאַרפט מער ווי זעכציק האַלבע אַרבעטסטעג צו פינף שעה כדי איינצושאַפן די פּראָדוקטן פון דער ערד, פערציק האַלבע טעג פאַר אַ וואוינונג און פופציק פאַר קליידער.

דאָס איז ערשט קוים אַ האַלב יאָר, ווען מען רעכנט אַריין די שבתים און ימים-טובים, וואָס פאַרמינערן דעם יאָר צו דריי הונדערט אַרבעטסטעג.

עס בלייבן דעריבער נאָך הונדערט און פופציק האַלבע טעג, וואָס מען וואָלט געקענט נוצן פאַר די אַנדערע לעבנס-באַדערפעניש: וויין, צוקער, קאַווע אָדער טיי, מעבל און אַזוי ווייטער.

פאַרשטייט זיך אַליין אַז די חשבונות זענען בלויז בייַלייפיק און נישט אויפן האָר. נאָר זיי קענען אויך באַשטעטיקט ווערן אויף אַן אַנדער אופן. אויב מיר זאָלן בערעכענען ווי פיל מענטשן עס געפינען זיך ביי די ציוויליזירטע נאַציעס, וואָס פּראָדוצירן גאָר נישט, די וואָס אַרבעטן ביי די שעדליכע אינדוסטריעס וואָס וועלן מוזן פאַרשווינדן, און אויך די וואָס דינען איצט בלויז אַלס אומנוציטיגע פאַרמיטלער, וועלן מיר זען אַז ביי יעדער נאַציע וואָלט די צאָל פון אמת'ע פּראָדוצירער געקענט פאַרטאָפּלט ווערן. און אויב צוואַנציק פּערזאָן זאָלן זיין באַשעפטיקט צו פּראָדוצירן דאָס נויטיקע, אַנשטאָט יעדע צען וואָס אַרבעטן היינט צו טאָג, און אויב די געזעלשאַפט זאָל זיך אַביסל מער זאָרגן דערפאַר אַז די מענטשלעכע כוחות זאָלן נישט פאַרשווענדט ווערן, וואָלטן די צוואַנציק פּערזאָן נישט געדאַרפט אַרבעטן מער ווי פינף שעה אַ טאָג, און די פּראָדוקציע וואָלט דערמיט אפילו אויף אַ האָר נישט געמינערט געוואָרן.

עס וואָלט געווען גענוג צו זען אַז עס זאָלן נישט פאַרשווענדט ווערן אַזויפיל מענטשלעכע כוחות אין דינסט פון די רייכע פאַמיליעס אָדער פון דער אַדמיניסטראַציע, וואָס האַלט אַ באַאַמטן פאַר יעדע צען איינוואוינער. עס וואָלט גענוג געווען, זאָגן מיר, איינצושפּאָרן די כוחות און זיי צו נוצן צו פאַרגרעסערן די פּראָדוקציע פונעם כלל, פון דער גאַנצער נאַציע, און דער אַרבעטסטאָג וואָלט געקענט באַגרעניצט ווערן צו פיר אָדער גאָר דריי שעה אַ טאָג, מיט דער באַדינגונג, פאַרשטייט זיך, אַז מען זאָל זיך באַגענוגענען מיט אַזויפיל ווי עס ווערט היינט פּראָדוצירט.

דעריבער, שטיצנדיק זיך אויף די אויבנדערמאַנטע בערעכענונגען, וואָס מיר האָבן גאָר נישט איבערגעטריבן, קענען מיר קומען צום פאָלגנדן שלוס.

שטעלט זיך פאָר אַ געזעלשאַפט פון עטליכע מיליאָן איינוואוינער, באַשעפטיקט אין דער אַגריקולטור און אין די פאַרשידענע אינדוסטריעס, פּאַריז, למשל, מיט דעם דעפּאַרטאַמענט פון "סיין-און-אואַז". שטעלט זיך פאָר אַז אין דער געזעלשאַפט ערציעט מען די קינדער צו קענען טון אַ געוויסע האַנט-אַרבעט אַזוי גוט ווי קאָפּ-אַרבעט. שטעלט

זיך פאר אז די דערוואקסענע מענטשן, חוץ די פרויען וואס געבן זיך אפּ מיט דער ערציאונג פון די קינדער, ארבעטן אלע פינף שעה א טאג פון צוואנציג אדער צוויי און צוואנציג ביז פינף און פערציג אדער פופציג יאר, און אז זיי נעמען זיך פרייוויליג צו די ארבעט וואס מען באטראכט אלס נויטיג. אזא געזעלשאפט וואלט שוין דורך דעם געקענט גאראנטירן דאס וואוילזיין פאר אלע אירע מיטגלידער. דאס הייסט, זיי וואלטן געקענט פארברענגען א פיל ברייטער לעבן ווי דאס וואס די בורזשואזיע גניסט היינט צו טאג.

און יעדער ארבעטער פון דער געזעלשאפט וואלט געהאט וויניגסטנס פינף שעה א טאג וואס ער וואלט געקענט אפגעבן פאר וויסנשאפט, קונסט און אינדיווידועלע באדערפענישן. די באדערפענישן וואלטן ערשט דעמאלט ארייננעגאנגען אין דער קאטעגאריע פון די נויטיגע זאכן, ווען די מענטשלעכע פראדוקציע וועט שטייגן אזוי ווייט אז דאס וואס מען באטראכט היינט אלס לוקסוס וועט זיך ארייינרעכענען אין די נויטיגע זאכן.

די לוקסוס-זאכן

I

דער מענטש איז פונדעסטוועגן נישט קיין באשעפעניש וואס קען לעבן אויסשליסליך דערפון צו עסן, טרינקען און זיך צו באזארגן מיט א וואוינונג. וואס מער און וואס בעסער ער וועט האבן צופרידנגעשטעלט די מאטעריעלע באדערפענישן זיינע, אלץ שטארקער וועלן זיך ביי אים אויפוועקן די באדערפענישן וואס מען וואלט געקענט רופן אידעאליסטישע. אזויפיל אינדיווידוען, אזויפיל ווינטשן זענען פאראן. און וואס מער די געזעלשאפט איז ציוויליזירט, אלץ מער איז די אינדיווידואליטעט אנטוויקלט און אלץ פארשידנארטיגער זענען די דאזיגע ווינטשן.

היינט צו טאג זעען מיר מענער און פרויען וואס רייסן זיך פון מויל דאס נויטיגסטע כדי זיך צו קויפן אזא אדער אזא קלייניגקייט, וואס וועט זיי פארשאפן עפעס א פארגעניגן, עפעס אן אינטעלעקטועלן אדער מאטעריעלן גענוס. א קריסט, אן אסקעט, קען פארווארפן און פארדאמען די פארלאנגען נאך לוקסוס. אבער אין דער אמתן זענען עס גראד אט די קלייניגקייטן וואס ברעכן, אזוי ווי די מאראלישע שטרעבונגען, די איינטאניגקייט פונעם מענטשלעכן לעבן און מאכן דאס לעבן אנגענעם. צי וואלטן מיר אלע די אומאויפהערליכע ארבעט און יסורים געליטן וואס פאראורזאכט דאס לעבן, ווען דער מענטש וואלט זיך נישט געקענט פארשאפן קיין איינציג שטיקל פארגעניגן לויט זיין אייגענעם אינדיווידועלן געשמאק, און נאר געדארפט כסדר ארבעטן און ארבעטן און ווייטער גארנישט?

אויב מיר ווילן האבן די סאציאלע רעוואלוציע, איז דאס קודם כל כדי צו פארזיכערן דאס ברויט פאר אלעמען; כדי איבערצומאכן די דאזיגע פארפלוכטע געזעלשאפט, וואו מיר

זעען טאג-טעגליך ווי געזונטע, שטארקע ארבעטער גייען ארום מיט צוזיפגעלייגטע הענט דערפאר וואס זיי געפינען נישט קיין מייסטער וואס זאל וועלן זיין אזוי גוט און זיי עקספלואטירן. פרויען און קינדער שלעפן זיך ארום וויינענדיג איבער די גאסן אהין און צוריק; גאנצע פאמיליעס מוזן זיך באגענוגענען מיט א שטיקל טרוקן ברויט; קינדער, מענער און פרויען שטארבן פאר דער צייט, נישט באקומענדיג די נויטיגע אויפפאסונג, אויב זיי האבן שוין אפילו וואס צו עסן. כדי צו מאכן א סוף צו אט די אלע אנגערעכטיגקייטן רעוואלטירן מיר.

אבער מיר ערווארטן עפעס גאנץ אנדערש פון דער רעוואלוציע. מיר זעען אז דער ארבעטער איז געצוואונגען צו קעמפן שווער און ביטער פאר זיין לעבן. עס איז קרימינאל אים נישט מיטצוטיילן די העכסטע תענוגים וואס דער מענטש קען נאר געניסן: פון דער וויסנשאפט און בעיקר פון די וויסנשאפטליכע אנטדעקונגען, פון דער קונסט און דער קונסטלערישער שאפונג. כדי צו מאכן אז אלע זאלן קענען געניסן די דאזיגע פארגעניגנס, וואס זענען היינט דער מאנאפאל פון א הייפעלע מענטשן; כדי איבערצולאזן יעדן איינעם גענוג פרייע צייט און אים צו געבן די מעגליכקייט צו אנטוויקלען זיינע אינטעלעקטועלע באדערפעניש, מוז די רעוואלוציע אים גאראנטירן דאס טעגליכע ברויט און די פרייע צייט. די פרייע צייט, נאכן ברויט, אט דאס דארף זיין דער העכסטער ציל. געוויס, היינט צו טאג, ווען הונדערטער מיליאנען מענטשן האבן נישט קיין ברויט, קיין קוילן, קיין קליידער און קיין וואוינונג, איז דער פארלאנג נאך לוקסוס פשוט א פארברעכן: כדי אים צופרידנשטעלן, מוז דאס קינד פונעם ארבעטער שטארבן פון הונגער. אבער אין א געזעלשאפט וואו אלע וועלן עסן צו זאט, וועלן די באדערפענישן פון דעם וואס מיר רופן היינט לוקסוס אויסגעדריקט ווערן נאך פיל לעבעדיגער און שטארקער. און אזוי ווי די מענטשן קענען נישט און דארפן גאר נישט זיין אלע ענליך איינער צום אנדערן, איז די פארשידנארטיגקייט פון די געשמאקן און די באדערפענישן די הויפט גאראנטיע פונעם פארשריט פון דער מענטשהייט. עס וועלן אלעמאל זיין און ס'איז ווינטשבאר אז עס זאלן אלעמאל זיין מענער און פרויען וואס וועלן זייערע באדערפענישן אויסריכטן אין דער ריכטונג וואס שטייט העכער פון דער דורכשניט פון די מענטשן.

אלע קענען זיך נישט נויטיגן אין א טעלעסקאפ, א רער וואס מען ניצט צו קוקן אין דער ווייטנס. נאר דעמאלט, ווען די בילדונג וועט ווערן אלגעמיין, וועלן זיך געוויס געפינען מענטשן וואס וועלן ליבער שטודירן זאכן, מיט דער הילף פונעם מיקראסקאפ, דאס פארגרעסער-גלאז, איידער דעם שטערנדיגן הימל. אנדערע האבן ליב סטאטועז, און אנדערע ציט זיך צו קונסטפולע מאלערייען. דער וואס האט נישט קיין אנדערע אמביציע ווי צו האבן א פיאנא, וועט זיך אן אנדער מאל באגנוגענען מיט א פשוט'ן צימבל. דער בויער פארפוצט זיין צימער מיט ביליגע אויפגעדרוקטע בילדער, און עס איז ווינטשבאר אז ווען זיין געשמאק וועט זיך אנטוויקלען, זאל ער וועלן האבן א שיינע צייכענונג. היינט צו טאג, ווען איינער האט קינסטלערישע באדערפענישן וואס ער קען נישט צופרידנשטעלן, קענען זיי אמאל ברענגען אז ער זאל זיך רייסן א גרויס פארמעגן; אדער ער "ארבעט מיט חשק" און זאמלט אן אזויפיל קענטעניסן וואס זאלן אים געבן די מעגליכקייט צו ווערן אן אדוואקאט אדער א דאקטאר, למשל. ער האט נאך אלץ די

האפענונג צו קענען אמאל מער אדער ווייניגער צופרידנשטעלן זיין געשמאק. דעריבער ווארפט מען אונז געוועגליך די פאלגנדע טענה אויף אונדזערע אידעאלע קאמוניסטישע געזעלשאפטן: איר האלט בלויז דאס מאטעריעלע לעבן פון יעדן אינדיווידו אין זינען. איר וועט אפשר האבן ברויט פאר אלעמען, זאגט מען אונז, אבער איר וועט נישט האבן ביי אייך אין די קאמונאלע וואוינונגען קיין שיינע מאלערייען, קיין פארגרעסער-גלעזער, קיין טייערע מעבל, קיין פיאנען. בקיצור, אט די אלע טויזנטער זאכן וואס קענען צופרידנשטעלן די אומענדליכע פארשידנארטיגקייט פונעם מענטשלעכן געשמאק. דערמיט נעמט איר אוועק יעדע מעגליכקייט איינצושאפן דאס וואס איז נישט ברויט און פלייש, וואס די קאמונע איז ביכולת צו געבן אלעמען, און גראב לייוונט מיט וואס איר וועט באקליידן אייערע פריינט.

אט די טענה שטעלט מען קעגן אלע קאמוניסטישע סיסטעמען. א טענה וואס די גרינדער פון די יונגע געזעלשאפטן, וואס האבן זיך באזעצט אין די אמעריקאנישע מדבריות, האבן קיינמאל נישט פארשטאנען. זיי האבן געמיינט אז וויבאלד די געמיינדע האט די מעגליכקייט צו פארשאפן גענוג כדי צו באקליידן אלע אירע מיטגלידער, און א קאנצערט-זאל וואו די "ברידער" קענען אמאל אפשפילן א שטיקל מוזיק אדער פון צייט צו צייט אויפפירן א טעאטער-שטיק, איז שוין אלעס געטון געווארן און וואויל. זיי האבן פארגעסן אז דאס קינסטלערישע געפיל עקזיסטירט אויך ביים ערד-ארבעטער אזוי גוט ווי ביים בורזשוא. און אויב די פארמען פון זיין געפיל אונטערשיידן זיך לויטן אונטערשייד אין דער מענטשלעכער אנטוויקלונג, איז דער גרונט אבער אלעמאל דער זעלבער. ס'האט נישט געהאלפן וואס די געמיינדע האט געזארגט אז אלע זאלן האבן וואס צו עסן. ס'האט נישט געהאלפן וואס ס'האט אין דער ערציאונג אונטערדריקט אלעס וואס האט נאר געקענט אנטוויקלען די אינדיווידואליטעט. ס'האט נישט געהאלפן וואס זי האט, אנשטאט לייענען ביכער, אנגעפילט איר עולם מיטן ביבל. דער אינדיווידועלער געשמאק פון יעדן איינעם האט זיך ארויסגעדרוקט און אויסגעפלאצט אין אן אלגעמיינער אומצופרידנקייט. די קריגערייען זענען דערפון געקומען: איינער האט געהאט טענות אז מען זאל קויפן א פיאנא אדער פיזיק-אינסטרומענטן. די פראגרעסיווע עלעמענטן זענען צום סוף פארשוואונדן. די געזעלשאפט האט נישט אנדערש געקענט עקזיסטירן ווי מיט דער באדינגונג אז יעדעס אינדיווידועלע געפיל, יעדע קינסטלערישע שטרעבונג, יעדע אנטוויקלונג מוז אפשטארבן.

וועט די אנארכיסטישע קאמונע זיין געצוואונגען צו גיין אויפן זעלבן וועג?

פארשטייט זיך אז נישט! אויב זי וועט נאר פארשטיין אז זי מוז צופרידנשטעלן אלע באדערפענישן פונעם מענטשלעכן גייסט, און דערמיט וועט זי אויך מוזן פארמערן די פראדוקציע פון אלעם וואס איז נויטיג פארן מאטעריעלן לעבן.

II

מיר מוזן מודה זיין אז ווען מיר טראכטן פון דער שרעקליכער נויט און דעם ליידן וואס רינגלען אונז ארום, ווען מיר הערן די הארצרייסנדע קלאגע-לידער פון די ארבעטער וואס

שלעפּן זיך אַרום איבער די גאַסן זוכנדיג אַרבעט, עקלט אונז צו דיסקוטירן וועגן דער פראַגע: ווי וועט מען אין אַ געזעלשאַפט וואו אַלע וועלן האָבן גענוג צו עסן און טרינקען צופרידנשטעלן די מענטשן וואָס וועלן נישט אַנדערש ווי נאָר וועלן האָבן טייערע פאַרצליינע כלים אָדער אַ סאַמעטענעם בגד?

אַלס ענטפער קענען מיר בלויז זאָגן אַט דאָס: לאָמיר קודם כל זען אַז אַלע זאָלן האָבן ברויט. וואָס עס איז שייך די טייערע פאַרצליינע כלים און די סאַמעטענע מלבושים, וועגן דעם וועט מען שפּעטער רעדן!

נאָר אַזוי ווי מען מוז צוגעבן אַז "לא על הלחם לבדו יחיה האדם", אַז אויסער עסן און טרינקען האָט דער מענטש נאָך אַנדערע באַדערפעונישן; און אַזוי ווי די קראַפט פון דער אַנאַרכיע ליגט דערין וואָס זי נעמט אַרום אַלע מענטשלעכע אייגנשאַפטן און אַלע ליידנשאַפטן, און איגנאָרירט נישט קיין איינע פון זיי, וועלן מיר אין עטליכע ווערטער ערקלערן ווי אַזוי מען וואָלט געקענט אָרגאַניזירן און צופרידנשטעלן די אינטעלעקטועלע און קינסטלערישע באַדערפעונישן פונעם מענטש.

אַרבעטנדיג פינף אָדער פיר שעה אַ טאָג ביזן עלטער פון פינף און פערציג אָדער פופציג יאָר, האָבן מיר געזאָגט, וואָלט דער מענטש גאָר גרינג געקענט פּראָדוצירן אַלעס וואָס איז נויטיג כדי צו גאַראַנטירן דעם וואוילשטאַנד פון דער גאַנצער געזעלשאַפט.

אָבער דער טאָג פונעם מענטש וואָס איז געוואוינט צו דער אַרבעט און שמאַכט ביי אַ מאַשין איז נישט בלויז פינף שעה. ער איז זעכצן שעה, דריי הונדערט טעג אַ יאָר, און זיין לעבן איז לאַנג. אויב דער געזונטער, אויפגעוואַכטער גייסט און דער שכל פונעם מענטש ווערן נישט פאַרשטומפּט, קען מען זיך אָפּגעבן מיט פאַרשידנאַרטיגע באַשעפטיגונגען, און דער עיקר איבערבייטן די האַנט-אַרבעט מיט קאָפּ-אַרבעט. מען בלייבט דאָן פריייוויליג באַשעפטיגט צען און אַמאָל צוועלף שעה, און מען מאַטערט זיך נישט דערביי. ס'איז נאָרמאַל. דער מענטש וואָס וועט האָבן אָפּגעאַרבעט פיר אָדער פינף שטונדן ביי אַ געוויסער האַנט-אַרבעט וואָס איז נויטיג צום לעבן, וועט נאָך האָבן פינף אָדער זעקס שעה וואָס ער וועט קענען אויסנוצן לויט זיין געשמאַק. אַט די דאָזיגע פינף אָדער זעקס שטונדן אַ טאָג וועלן אים געבן די פולע מעגליכקייט זיך צו פאַרשאַפן, אין פאַרבינדונג מיט אַנדערע, אַלעס וואָס ער וועט נאָר וועלן, אויסער די נויטיגע זאַכן וואָס ווערן געשאַפן פאַר אַלעמען.

סיי אויפן פעלד, סיי אין דער פאַבריק, וועט דער מענטש קודם כל אויספירן די אַרבעט וואָס ער איז שולדיג דער געזעלשאַפט פאַר זיין מויל, וואָס ער דאַרף ביישטייערן צו דער געמיינשאַפטלעכער פּראָדוקציע. און ער וועט קענען נוצן דעם אַנדערן האַלב פונעם טאָג, פון דער וואָך אָדער פונעם יאָר, צו באַפרידיגן זיינע קינסטלערישע אָדער וויסנשאַפטלעכע באַדערפעונישן.

טויזנטער פאַרשידענע געזעלשאַפטן וועלן געגרינדעט ווערן, צופרידנשטעלנדיג אַלע געשמאַקן און אַלע מעגליכע פאַנטאַזיעס.

אייניגע, למשל, וועלן קענען אפגעבן זייער פרייע צייט פאר דער ליטעראטור. זיי וועלן זיך אליין פארמירן אין גרופעס, באשטייענדיג פון שרייבער, איבערזעצער, דרוקער, גראוויערער און צייכענער, און אלע וועלן ארבעטן צו איינעם געמיינזאמען ציל: די פארשפרייטונג פון די אידייען וואס זענען זיי טייער.

היינט צו טאג ווייסט דער שרייבער אז עס איז פאראן א לאסט-פערד, דער ארבעטער, וועמען ער קען אנטרייבן פאר דריי אדער פיר פראנק א טאג צו דרוקן זיינע ביכער. אבער עס קומט אים נישט אין זינען צו וויסן וואס א דרוקער איז. אויב דער זעצער ווערט פארגיפטעט פונעם בליי-שטויב און אויב דאס קינד וואס שמאכט ביי דער דרוק-מאשין שטארבט פון בלוט-ארעמקייט, זענען נישטא טויזנט אנדערע אומגליקליכע מענטשן וואס קענען איינעמען זייער פלאץ?

אבער עס וועלן מער נישט זיין קיין הונגעריגע וואס זענען גרייט צו פארקויפן זייערע הענט פאר דעם טרוקענעם שטיקל ברויט. דער געוועזענער ארבעטער וועט אליין באקומען די פולע בילדונג און וועט האבן זיינע אייגענע אידעען וואס ער וועט וועלן איבערגעבן אויפן פאפיר און מיטטיילן אנדערע. דאן וועלן די ליטעראטן און די געלערנטע זיין געצוואונגען זיך צו פאראייניגן כדי צו דרוקן זייער פראזע און זייערע געדיכטן.

כל זמן דער שרייבער וועט קוקן אויף די ארבעטער און אויף דער מלאכה ווי אויף א צווייג פון א נידריגער קאסטע, וועט עס אים שטענדיג נישט-בכבוד זיין אז א פראפעסאר זאל אליין זעצן זיין בוך מיט בלייענע בוכשטאבן. פארוואס זאל ער עס דען טון? האט ער דען נישט א גימנאסטיק-סאלאן, א דאטשע אדער א גארטן זיך אויסצורוען? אבער ווען די האנטווערקער וועלן פארלירן זייער ערנידערנדן כאראקטער און אלע וועלן מוזן ארבעטן מיט זייערע הענט, ווייל עס וועט מער נישט זיין אויף וועמען ארויפצואווארפן די ארבעט, דאן וועלן די הערן שרייבער, און אויך זייערע לעזער און לעזערינס, זיך אויסלערנען די קונסט פון זעצן. זיי וועלן אויך דערפארן וואס פאר א פארגעניגן עס איז זיך צו טרעפן אלע צוזאמען, אלע וואס פארשטייען דעם ווערט פונעם בוך וואס דרוקט זיך, כדי צו זען ווי עס קומט ארויס פון דער דרוק-מאשין אזוי פריש און שיין, אט די גרויסארטיגע מאשינען וואס זענען איצט אונטערגעשטעלט צו מוטשען דאס קינד וואס ארבעט דערביי פון אינדערפרי ביז דער נאכט, וועלן זיי ווערן א קוואל פון פרייד און פארגעניגן פאר יענע וואס וועלן זיך באשעפטיגן מיט דער פארשפרייטונג פון די געדאנקען פון זייער באליבטן פראפעסאר.

וועט די ליטעראטור עפעס פארלירן דערפון? וועט דער דיכטער אויפהערן צו זיין נאכדעם וואס ער וועט זיך באשעפטיגן מיט דער פעלד-ארבעט? אדער דערפאר וואס ער האט מיטגעארבעט מיט זיינע הענט צו פאבריצירן זיין ווערק? וועט דער ראמאניסט פארלירן די קענטעניסן פונעם מענטשלעכן הארץ דערפאר וואס ער וועט זיך טרעפן מיט אנדערע מענטשן ערגעץ אין דער פאבריק, אדער אין וואלד ביים דורכפירן א וועג, אדער אין דער ווערקשטאט? בלויז שטעלן די פראגע הייסט שוין ענטפערן דערויף: נאטירליך נישט!

ממילא, אייניגע ביכער וועלן ארויסקומען אביסל זעלטענער, אבער אויף א קלענערן פארנעם וועט מען ארויסזאגן מער געדאנקען. מען וועט אפשר דרוקן ווייניגער נארישקייטן, ווייניגער שטאמעס. דערפאר אבער דאס וואס וועט געדרוקט ווערן, וועט זיך בעסער לייענען און וועט בעסער געשאצט ווערן. דאס בוך וועט האבן א גרעסערן קרייז פון געבילדעטע לעזער וואס זענען בעסער פעאיג צו אורטיילן איבער אים.

אויסער דעם געפינט זיך אויך די דרוקער-קונסט, וואס האט אזוי ווייניג פראגרעסירט פון גוטענבערג'ס צייטן אן, נאך אין דער קינדהייט. נאך ביז איצט דארף מען פארברענגען צוויי שעה כדי צו זעצן דאס וואס מען האט אנגעשריבן אין צען מינוט. דערפאר זוכט מען אנדערע מיטלען צו פארשפרייטן דעם מענטשלעכן געדאנק, און מען וועט זיי אויך געפינען.

עס איז גאר קיין צווייפל נישט אז ווען יעדער שרייבער וואלט שוין איצט גענומען א טייל אין דער דרוקעריי פון זיין ווערק, וואלט די דרוקעריי שוין איצט געמאכט געוואלדיגע פארשריט. מיר וואלטן זיך נישט באגנוגענט ביזן היינטיגן טאג מיט די אייניגע באוועגליכע בוכשטאבן פונעם זיבעצנטן יארהונדערט!

ווער קען זאגן אז דאס אלעס איז א חלום? פאר יענע וואס באאבאכטן און טראכטן איז עס נישט אזוי. דאס לעבן אליין שטופט אונז שוין אין דער דאזיגער ריכטונג.

III

קען מען דען אנרופן א חלום דאס בילד פון א געזעלשאפט וואו אלע פראדוצירן, אלע באקומען אזא בילדונג וואס גיט זיי די מעגליכקייט צו קולטיווירן די וויסנשאפט אדער די קונסט, און וואו אלע, לויט דער פרייער צייט וואס זיי האבן דערצו, פאראייניגן זיך כדי ארויסצוגעבן זייערע ווערק, זיך אויך טיילנדיג מיט דער פיזישער ארבעט?

איצט אפילו זענען שוין דא טויזנטער און טויזנטער געלערנטע, ליטעראַרישע און אנדערע געזעלשאפטן, און די דאזיגע חברות זענען נישט אנדערש ווי פרייוויליגע גרופעס פון מענטשן וואס אינטערעסירן זיך מיט דעם אדער יענעם צווייג פון דער וויסנשאפט. מענטשן וואס האבן זיך פאראייניגט כדי ארויסצוגעבן זייערע ווערק. די שרייבער וואס ארבעטן מיט די וויסנשאפטלעכע אפהאנדלונגען ווערן נישט באצאלט פאר זייער ארבעט. די אפהאנדלונגען אליין ווערן נישט פארקויפט. זיי ווערן געשיקט אומזיסט אין אלע עקן פון דער וועלט צו אנדערע געזעלשאפטן וואס באשעפטיגן זיך מיט די זעלבע אפטיילונגען פון דער וויסנשאפט. געוויסע מיטגלידער פון דער חברה דרוקן אין די דאזיגע אפהאנדלונגען נישט מער ווי א קלייניקייט וואס זיי האבן באאבאכט; אנדערע לאזן דארט דרוקן גרויסע, ריזיגע ווערק, די פרוכט פון פיליאריגע ארבעט. אנדערע ווייטער לייענען נאר די דאזיגע אפהאנדלונגען איידער זיי הייבן אן נייע אונטערנעמונגען אויף זייער אייגענעם אפן. מיר האבן שוין אן איינפארשטאנד צווישן פארפאסער און לעזער כדי ארויסצוגעבן ווערק וואס אינטערעסירן זיי אלע.

אמת, איצט דינגט יעדע וויסנשאפטלעכע געזעלשאפט, פונקט ווי א צייטונג וואס געהערט צו א באנקיר, א דרוקער וואס דינגט ארבעטער צו מאכן די דרוק-ארבעט. די וואס נעמען זיך אפ מיט די אזוי געדופענע ליבעראלע פראפעסיעס, דאקטוירים, אדוואקאטן אאז"וו, פאראכטן די האנט-ארבעט, וואס ווערט טאקע היינט צו טאג געמאכט אונטער די ערגסטע פארניכטנדע אומשטענדן. אבער אזא מענטשלעכע געזעלשאפט וואס וועט יעדן איינעם פון אירע מיטגלידער געבן א ברייטע פילאסאפישע און וויסנשאפטלעכע בילדונג, וועט אויך פארשטיין די קערפערליכע ארבעט אזוי צו ארגאניזירן אז זי זאל ווערן דער שטאלץ פון דער מענטשהייט. די וויסנשאפטלעכע געזעלשאפט ווערט דאן א בונד פון פארשער, ליבהאבער און ארבעטער, א בונד וואס אלע מיטגלידער קענען זיך פארנעמען מיט האנט-ארבעט און אלע אינטערעסירן זיך מיט דער וויסנשאפט.

ווען זיי אינטערעסירן זיך, צום ביישפיל, מיט געאלאגיע, וועלן אלע מיטהעלפן צו אויספארשן די שיכטן פון דער ערד. יעדער וועט זיך טיילן אין דער ארבעט לויט זיינע כוחות. צען טויזנט פארשער וועלן אין איין יאר אויפטון מער ווי הונדערט מענטשן פון היינט אין צוואנציק יאר. און אז מען וועט דארפן דרוקן די פארשידענע ארבעטן, וועלן זיך געפינען צען טויזנט מענער און פרויען וואס פארשטייען פארשידענע האנט-ארבעטן, און זיי וועלן צייכענען די קארטעס, מאכן די גראווירן-ארבעט, זעצן און דרוקן דעם טעקסט. מיט פרייד וועלן זיי אלע אין איינעם אוועקגעבן זייער פרייע צייט: זומער אויף די אונטערנעמונגען און ווינטער אויף דער ארבעט אין די ווערקשטאטן. און אז זייערע ווערק וועלן דערשיינען, וועלן זיי געפינען נישט הונדערט נאר צען טויזנט לעזער, אלע פול מיט אינטערעס אין דער אלגעמיינער זאך.

דער גאנג אליין פונעם פראגרעס ווייזט אונז אן דעם וועג.

היינט צו טאג נאר, אז די ענגלענדער האבן געוואלט ארויסגעבן זייער גרויסן ווערטערבוך אונטער דער רעדאקציע פון Murray. האבן זיי נישט געווארט ביז עס וועט געבוירן ווערן א ליטרע וואס זאל אוועקגעבן זיין גאנץ לעבן פאר דעם ווערק. זיי האבן אפעלירט צו די פרייוויליגע, און זייער אפעל האט זיך אפגערופן ביי מער ווי טויזנט מענטשן וואס זענען געווען גרייט זיך אומזיסט צו גראבן אין די אונטערשידליכע ביבליאטעקן כדי צו ענדיגן א ריזן-ארבעט אויף וואס עס וואלט געווען נויטיג דאס גאנצע לעבן פון איין מענטש. דער זעלבער גייסט ווייזט זיך איצט ארויס אין אלע צווייגן פון דער אינטעלעקטועלער טעטיגקייט, און מען דארף זייער ווייניג קענען די מענטשהייט כדי נישט צו פארשטיין אז די פאראייניגונג צו ארבעטן אין איינעם, אנשטאט צו ארבעטן אינדיווידועל, וועט באשטימען דעם אויסשטעל פון דער צוקונפט.

כדי אזעלכע אונטערנעמונגען זאלן טאקע זיין קאלאקטיוו, וואלט מען עס געדארפט ארגאניזירן אויף אן אופן אז פינף טויזנט פרייוויליגע שריפטשטעלער, ביבליאגראפן, זעצער און קארעקטארן זאלן ארבעטן צוזאמען. דער ערשטער שריט פאראויס איז שוין געמאכט געווארן, דאנק דער סאציאליסטישער פרעסע, וואו מיר געפינען שוין ביישפילן פון אזא פאראייניגונג צווישן האנט-ארבעט און קאפ-ארבעט. אין אנדערע קאמף-

ארגאנען טרעפט זיך שוין אפט אז דער שרייבער פון אן ארטיקל זעצט אים אויך אליין. נאטירליך, דאס איז נאך א קלייניקייט, נאר א מיקראסקאפישער פרואוו, אבער ער ווייזט אונז דעם וועג אויף וואס עס וועט גאר אן א ספק גיין די צוקונפט.

דער וועג איז דער וועג פון פרייהייט. אין דער צוקונפט, ווען איינער וועט ארויסזאגן עפעס א נוצליכן געדאנק וואס גייט ווייטער פון די אידעען פון זיין צייט, וועט ער נישט דארפן זוכן קיין ארויסגעבער וואס זאל אים פארשיסן דעם נויטיגן קאפיטאל פאר דער אויסגאבע. ער וועט זוכן חברים פאר זיין ארבעט צווישן יענע וואס קענען די מלאכה און פארשטייען דעם ווערט פונעם נייעם ווערק, און צוזאמען מיט זיי וועט ער ארויסגעבן דאס בוך אדער די צייטונג.

די ליטעראטור און די זשורנאליסטיק וועלן דאן אויפהערן צו זיין א מיטל רייך צו ווערן, אדער צו לעבן אויף פרעמדער רעכענונג.

ווער עס קען די לאגע פון דער ליטעראטור און פון דער זשורנאליסטיק, וועט זיך כאטש איינער געפינען וואס זאל נישט חלומען פון יענער צייט, ווען די ליטעראטור וועט זיך באפרייען פון די וואס האבן איר פריער פראטעזשירט און איצט עקספלואטירן זי ווי אזוי אויך פון דעם המון וואס, מיט אייניגע אנגענומענע נעמען, פארערכנט די ליטעראטור אלץ העכער וואס מער אלטעגליך זי איז און וואס ליבער זי פאסט זיך צו צום שלעכסטן געשמאק פון דער מערהייט?

די ליטעראטור און די וויסנשאפט וועלן ערשט דאן פארנעמען זייער ריכטיגן פלאץ אין דער מענטשלעכער אנטוויקלונג, ווען זיי וועלן זיך באפרייען פון דער געלט- און ביוראקראטיע-שקלאפעריי, און וועלן קולטיווירט ווערן אויסשליסליך נאר פון די וואס האבן זיי ליב, און פאר יענע וואס האבן זיי ליב.

VI

די ליטעראטור, די וויסנשאפט און די קונסט דארפן זיין אין די הענט פון די וואס באשעפטיגן זיך פרייוויליג מיט זיי. בלויז אויף אזא אופן קענען זיי זיך באפרייען פונעם יאך פון דער מדינה, פונעם קאפיטאל און פון דער בורזשואזער מיטלמעסיקייט וואס דערשטיקן זיי.

וואס פאר א מיטל באזיצט איצט דער געלערנטער כדי זיך צו באשעפטיגן מיט א פראגע וואס אינטערעסירט אים? ער קען בלויז פארלאנגען הילף פון דער מדינה. די הילף ווערט אבער נאר געגעבן איינעם פון הונדערט, און אנדערש קען מען זיך נישט דערשלאגן צו איר ווי דורך פליכטונגען צו גיין אויפן אויסגעטרעטענעם וועג פון די אלטע רעגלען. לאמיר זיך נאר דערמאנען אז די פראנצויזישע אקאדעמיע האט פארדאמט דארווין, אז די פעטערבורגער אקאדעמיע האט נישט אנערקענט מענדעלעיעוו, און די לאנדאנער קעניגליכע געזעלשאפט האט נישט געוואלט דרוקן דזשאול'ס ווערק וואו ער האט באשטימט דעם מעכאנישן עקוויוואלענט פון דער ווארעמקייט, דערפאר ווייל זי האט עס באטראכט אלס "וויייניג וויסנשאפטליך".[2]

דערפאר זעען מיר אז אלע גרויסע אויספארשונגען און אנטדעקונגען וואס האבן איבערגעקערט די וויסנשאפט זענען געמאכט געווארן מחוץ די אקאדעמיעס און אוניווערסיטעטן, אנטוועדער פון מענטשן וואס זענען גענוג רייך כדי צו זיין אומאפהענגיג, ווי דארווין און לאייעל, אדער פון מענטשן וואס האבן זיך אויסגעריבן די געזונט ביים ארבעטן פאר געלט, און זענען אפט געווען אין שרעקליכער ארעמקייט און נויט, אן א לאבאראטאריע. דערביי האבן זיי פארלוירן א גוטע צייט, ווייל זיי האבן נישט געהאט די נויטיגע אינסטרומענטן און ביכער צו פארזעצן זייער ארבעט. זיי האבן קיין האפענונג נישט געזען און האבן אפט באצאלט דערפאר מיטן לעבן, בעת זיי זענען געווען אזוי פיל, אז מען וואלט געקענט מאכן פון זיי א גאנצן לעגיאן.

אויסער דעם איז די סיסטעם פון רעגירונגס-הילף אזוי שעדליך פארן אמת'ן פראגרעס פון דער וויסנשאפט, אז אין אלע צייטן האבן די אמת'ע געלערנטע שטענדיג געשטרעבט זיך צו באפרייען פון איר. צו דעם צוועק האבן זיך אין אייראפע און אמעריקע געבילדעט טויזנטער געלערנטע חברות וואס האבן זיך פרייווילליג ארגאניזירט און געשטיצט. אייניגע פון זיי זענען אזוי גרויס געווארן אז דאס גאנצע פארמעגן פון די רעגירונגס-אנשטאלטן, אלע רייכטומען פון די באנקירן, וואלטן נישט געווען גענוג אפצוקויפן זייערע אוצרות. קיין איינציגע רעגירונגס-אנשטאלט פארמאגט נישט אזעלכע רייכטומען ווי די לאנדאנער זאאלאגישע געזעלשאפט, וואס איז באשאפן געווארן אויסשליסליך פון פרייוויליגע ביישטייערונגען.

זי קויפט נישט די אלע טויזנטער און טויזנטער חיות וואס פילן אן איר זאאלאגישן גארטן. אנדערע געזעלשאפטן פון דער גאנצער וועלט שיקן זיי איר צו. דאס זעלבע טוען אויך פריוואטע זאמלער פון אומעטום. אט באקומט זי אן עלעפאנט, א מתנה פון דער זאאלאגישער געזעלשאפט אין באמבעי; א היפאפאטאם, א טיגער-פערד, אדער א ריינאצעראס, א נאזהארן, וואס די עגיפטישע נאטור-פארשער שיקן איר צו. און אט די געשענקען ווידערהאלן זיך יעדן טאג: פייגל, שרצים, זאמלונגען פון אינסעקטן אאז"וו. זיי קומען אהער אן אן אויפהער פון אלע עקן פונעם ערד-קוגל.

עס זענען דא צווישן די מתנות אזעלכע וואס מען וואלט נישט געקענט קויפן פאר קיין שום געלט אין דער וועלט. צום ביישפיל יענע חיה וואס א רייזנדער האט געכאפט, איינשטעלנדיג דערביי זיין לעבן, און צו וועלכער ער האט זיך צוגעוואוינט ווי צו א קינד. און טאקע דערפאר גיט ער זי אפ דער געזעלשאפט, ווייל ער איז זיכער אז דארט וועט עס איר גוט גיין. כדי אויסצוהאלטן אט דעם אומגעהויערן חיות-גארטן זענען גענוג יענע סומעס וואס די אומגעהויערע מאסע באזוכער צאלן פארן אריינגאנג.

דאס איינציגע וואס עס פעלט, סיי דעם לאנדאנער זאאלאגישן גארטן סיי אנדערע ענליכע געזעלשאפטן, איז אז דער אנטייל אין דער אלגעמיינער זאך זאל זיך אויסדרוקן אין פרייווילליגער ארבעט. אלע שומרים און די פילע באאמטע פון דער גרויסער אנשטאלט זאלן זיך רעכענען פאר מיטגלידער פון דער געזעלשאפט. און עס זאלן נישט זיין אזעלכע מיטגלידער וואס טרעטן אריין אין דער געזעלשאפט אויסשליסליך צוליב דעם כדי צו

קענען דרוקן אויף זייערע וויזיט-קארטלעך די פארשוועגדערישע ראשי-תיבות F. Z. S., Fellow Zoological Society, מיטגלידער פון דער זאאלאגישער געזעלשאפט.

מיט איין ווארט, עס פעלט דער גייסט פון ברודערליכקייט און סאלידאריטעט.

דאס זעלבע וואס מיר זאגן וועגן געלערנטע קען מען אויך זאגן אין אלגעמיין וועגן די ערפינדער. ווער ווייסט נישט דורך ווי פיל ליידן זענען דערשינען אויף דער וועלט דאס רוב ערפינדונגען? ווי פיל נעכט האבן די ערפינדער נישט געשלאפן, ווי פיל טעג האט די פאמיליע זייערע נישט געהאט וואס צו עסן. דערצו נאך דער מאנגל אין אינסטרומענטן און מאטעריאל פאר די עקספערימענטן. אט דאס איז די לעבנס-געשיכטע כמעט פון אלע יענע וואס האבן דער אינדוסטריע געגעבן דאס וואס איז דער שטאלץ פון אונזער ציוויליזאציע, איר איינציגער בארעכטיגטער שטאלץ.

וואס זשע זאל מען טון כדי זיך ארויסצודרייען פון דער דאזיגער לאגע וואס אלע אנערקענען אלס שלעכט?

מען האט דערפאר איינגעפירט די פאטענטן-סיסטעם. אבער מען ווייסט שוין וואס פאר רעזולטאטן דאס האט געברענגט. דער הונגעריגער ערפינדער פארקויפט זיין פאטענט פאר עטליכע פראנק, און דער אנדערער וואס האט גארנישט געגעבן אויסער דעם קאפיטאל קריגט דעם גאנצן פראפיט פון דער ערפינדונג, אפטמאל זייער א גרויסן פראפיט. אויסער דעם צווינגט דער פאטענט דעם ערפינדער צו ארבעטן אליין און צו האלטן זיין ערפינדונג בסוד. דערפאר גייט אפט די ארבעט פיל יארן אומזיסט. דער צוועק ווערט נישט דערגרייכט, כאטש עס וואלט גענוג געווען אן איינפאכע עצה פון א צווייטן מענטש וואס איז נישט אזוי אריינגעטאן אין דעם גרונט-געדאנק. ווען די ערפינדונג איז שוין גענוג פראקטיש, אז מען זאל זי קענען נוצן אזוי ווי יעדן אנדערן ארבעטס-מיטל, שטערט דער פאטענט אויך די אנטוויקלונג פון דער אינדוסטריע. אין דער מציאות איז עס אן אומגעהויערע אומגערעכטיקייט, ווייל אויף א געדאנק קען מען נישט ארויסנעמען קיין פאטענט. און אין דער פראקטיק איז עס איינע פון די גרעסטע שטערונגען פאר דער נייער אנטוויקלונג פון די ערפינדונגען.

כדי אנטוויקלען דעם ערפינדערישן גייסט מוז מען לכל הפחות אויפוועקן דעם געדאנק; מען דארף האבן א דרייסטן קאפ און אן ערציאונג וואס דריקט אים נישט אונטער. דאן מוזן די קענטעניסן פארשפרייט ווערן ווייט און ברייט. דאס וואלט הונדערט מאל פארגרעסערט די צאל פון די ערפינדער. ענדליך דארף מען אויפוועקן דאס באוואוסטזיין אז דורך די און די ערפינדונג וועט די מענטשהייט מאכן א שריט פאראויס. דעם ענטוזיאזם, אדער אמאל בלויז די אילוזיע פון דעם ענטוזיאזם, האבן ווארשיינליך געהאט אלע גרויסע וואוילטוער פון דער מענטשהייט.

נאר די סאציאלע רעוואלוציע קען דעם געדאנק געבן אט דעם שטויס פאראויס, אט די דרייסטקייט פון פארשטאנד, די קענטעניס, די איבערצייגונג אז די ארבעט וועט זיין לטובת הכלל.

דאן וועלן אויפקומען גרויסע ווערקשטאטן, פארזארגט מיט אלע מעגליכע אינסטרומענטן און מיט יעדוועדער טרייבנדע קראפט, גרויסע אינדוסטריעלע לאבאראטאריעס וואס וועלן זיין אפן פאר אלע ערפינדער. נאכדעם ווי יעדער איינער וועט האבן ערפילט זיינע פליכטן צו דער געזעלשאפט, וועט ער קומען אהער ארבעטן. דא וועט ער זען אז ער קען אויך ברענגען די מאשינען דערצו צו פארווירקליכן זיינע אידעען. דא וועלן אלע פארברענגען זייערע פינף אדער זעקס פרייע שעה אין טאג. דא וועלן זיי מאכן זייערע פרואוון. דא וועלן זיי זיך טרעפן מיט אנדערע חברים, ספעציאליסטן אין אנדערע צווייגן פון דער אינדוסטריע, וואס זענען אויך געקומען אהער צו לייזן זייערע פראגעס. דא וועלן זיי קענען העלפן איינער דעם אנדערן, קריטיקירן איינער דעם אנדערן. און ענדליך, ווייל דא טרעפן זיך צוזאמען פארשידענע מיינונגען און דערפארונגען, וועלן זיי דורכדעם קענען באקומען דעם נויטיגן רעזולטאט. און דאס איז אויך נישט קיין חלום. סאליאני נארדאק אין פעטערבורג האט שוין געמאכט איינמאל דעם פרואוו עס צו רעאליזירן. וויינינגסטנס וואס באלאנגט צו דער טעכניק. דא איז געווען אמאל א ווערקשטאט, זייער גוט ארגאניזירט, אפן פאר אלעמען, וואו יעדער האט געקענט באקומען אומזיסט די אינסטרומענטן און מאטארישע קראפט. נאר פאר האלץ און מאטעריאל האט מען געדארפט צאלן זייער א קליינעם פרייז, אזוי פיל ווי זיי האבן געקאסט. די ארבעטער זענען אבער געקומען אהין נאר אויף דער נאכט, אויסגעמוטשעט פון דער צען-שטונדיגער ארבעט אין די ווערקשטאטן. און חוץ דעם האט יעדער ערפינדער באהאלטן זיינע ערפינדונגען פון פרעמדע אויגן, אויס מורא פארן פאטענט און פארן קאפיטאליסט. אט די קללה פון דער היינטיגער געזעלשאפט, אט דער שטיין וואס שטערט אין וועג יעדן אינטעלעקטועלן און מאראלישן פראגרעס.

V

און די קונסט? פון אלע זייטן קלאגט מען זיך אז די קונסט איז געפאלן, און מיר זענען טאקע ווייט פון די גרויסע מייסטער פון דער רענעסאנס-צייט. די טעכניק פון דער קונסט האט אין דער לעצטער צייט געמאכט אומגעהויערע פארשריט. טויזנטער מענטשן וואס האבן א געוויסן טאלאנט באארבעטן אלע אירע פארשידענע צווייגן. און דאך שיינט עס אז די קונסט לויפט אוועק פון דער ציוויליזירטער וועלט. די טעכניק פראגרעסירט, אבער די באגייסטערונג באזוכט היינט וויניגער ווי אמאל די ווערקשטאטן פון די ארטיסטן.

און טאקע, פון וואנען זאל זי זיך נעמען, אט די באגייסטערונג? נאר א הויכע אידעע קען באגייסטערן די קונסט. קונסט איז, אין אונזער אידעאל, דאס זעלבע וואס שאפן. זי דארף קוקן אין דער צוקונפט. אבער אויסער אייניגע, זייער זעלטענע אויסנאמען, איז דער פראפעסיאנעלער ארטיסט צו אומוויסנד, צו פיל בורזשוא, כדי ער זאל קענען זען נייע האריזאנטן. די דאזיגע באגייסטערונג קען מען נישט שעפן פון ביכער. זי דארף ארויסוואקסן פונעם לעבן, און די היינטיגע געזעלשאפט קען זי נישט געבן.

ראפאעל און מוריליא האבן געמאלן אין אזא צייט ווען דאס זוכן פון א נייעם אידעאל האט זיך נאך געקענט צופאסן צו די אלטע רעליגיעזע טראדיציעס. זיי האבן געארבעט

כדי צו פאַרצירן די גרויסע קירכן וואָס זענען אַליין געווען דער פּראָדוקט פֿון מערערע פֿרומע דורות. די געהיימניספֿולע, הערליכע געביידעס וואָס האָבן געאָטעמט מיטן לעבן פֿון זייער אַרומיגער שטאָט האָבן געקענט באַגייסטערן דעם מאָלער. ער האָט געאַרבעט פֿאַר אַ פֿאָלקס-מאָנומענט. ער האָט זיך געוואַנדט צום פּראָסטן פֿאָלק, און פֿון אים האָט ער געשעפּט די באַגייסטערונג. ער האָט גערעדט צו אים אין דעם זעלבן זין, אין וועלכן די גאַנצע קירכליכע געביידע האָט גערעדט צום גלויביקן, אירע הערליכע זוילן, די אויסגעמאָלטע פֿענצטער, די סטאַטועס און די פֿאַרצירטע טירן.

היינט אָבער איז דאָס גרעסטע גליק, דער גרעסטער כּבֿוד, צו וואָס דער אַרטיסט שטרעבט, אַז זיין בילד זאָל זיין אַריינגעשטעלט אין אַ גאָלדענעם ראָם און אויפֿגעהאָנגען אין מוזעום. אָבער וואָס איז דען דער איצטיגער מוזעום? אַ מין קויפּל פֿון אַלטע שמאַטעס, וואו מען זעט, ווי צום ביישפּיל אין מאַדרידער מוזעום "פּראַדאָ", די "הימלפֿאַהרט" פֿון מורילִיאָ נעבן דעם "בעטלער" פֿון וועלאַסקעס און אַביסל אין דער זייט דעם הונט פֿון פֿיליפּ דעם צווייטן, געמאָלן דורך דעם אָרעמען וועלאַסקעס אָדער מורילִיאָ. אַ ליצנות קעגן די גריכישע סטאַטועס וואָס האָבן געלעבט אין די אומגעגנטן פֿון זייערע שטעט, און איצט ווערן זיי דערשטיקט אונטער די רויטע געוואַנט פֿון "לאָווּר".

אַז דער גריכישער סקולפּטאָר האָט געשניטן זיין שטיק מאַרמאָר, האָט ער זיך באַמיט אַריינצולייגן אין אים דעם גייסט און דאָס האַרץ פֿון זיין געמיינדע, פֿון זיין שטאָט, פֿון דער רעפּובליק. אין זיין ווערק האָבן געדאַרפֿט אויפֿלעבן אַלע ליידנשאַפֿטן, אַלע באַרימטע טראַדיציעס פֿון דער פֿאַרגאַנגענהייט. היינט אָבער האָט די שטאָט, אַלס עפּעס וואָס איז גאַנץ, אויפֿגעהערט צו עקזיסטירן. עס איז נישטאָ מער קיין אידעע-פֿאַרבינדונג צווישן אירע איינוואוינער. די שטאָט איז איצט גאָרנישט מער ווי אַ צופֿעליגע צוזאַמענזאַמלונג פֿון מענטשן וואָס קענען נישט איינער דעם אַנדערן, וואָס האָבן נישט קיין אַלגעמיינע אינטערעסן, אויסער דעם וואונטש צו לעבן אויף אַ צווייטנס חשבון. די אַלגעמיינע היימאַט, דאָס אַלגעמיינע פֿאָטערלאַנד, וואָס עס איז געווען די שטאָט פֿון אַלט-גריכנלאַנד, אָדער די שטאָט פֿון מיטלאַלטער, עקזיסטירט מער נישט. און וואָס פֿאַר אַן אַלגעמיינע היימאַט קענען האָבן דער אינטערנאַציאָנאַלער באַנקיר און דער פֿאַבריק-אַרבעטער?

נאָר דעמאָלט, ווען די אָדער יענע שטאָט, דער אָדער יענער קרייז, דאָס אָדער יענעס פֿאָלק אָדער אַ גרופּע פֿעלקער וועלן ווייטער האָבן זייער איינהייט אין סאָציאַלן לעבן, נאָר דעמאָלט וועט די קונסט קענען שעפּן איר באַגייסטערונג פֿון דער אַלגעמיינער אידעע פֿון דער שטאָט אָדער פֿון דער פֿעדעראַציע. דעמאָלט וועט דער אַרכיטעקט קענען באַשאַפֿן אַ געזעלשאַפֿטליכע געביידע, נישט קיין קירכע, נישט קיין תּפֿיסה און נישט קיין פֿעסטונג. דעמאָלט וועט דער קינסטלער, דער סקולפּטאָר, דער שניידער, דער צייכנער וויסן ווי אַזוי אַרויסצושטעלן זייערע בילדער, זייערע סטאַטועס און זייערע דעקאָראַציעס. אַלע וועלן נעמען זייער קראַפֿט פֿון איין און דער זעלבער לעבנס-קוואַל און אַלע וועלן גיין צוזאַמען האַנט אין האַנט צו דער גלאַנצנדער צוקונפֿט.

אבער ביז דעמאלט קען די קונסט בלויז פארוועלקן. פון אלע ווערק פון די היינטיגע מאלער זענען די בעסטע דאך די וואס שטעלן פאר די נאטור. דאס דארף מיט זיינע פריידליכע פעלדער און טאלן, דער ים מיט זיינע געפאהרן, די בערג מיט זייערע הערליכע אויסזיכטן. ווי אזוי קען אבער דער קינסטלער אויסדריקן די פאעזיע פון דארף און פון דער פעלד-ארבעט, אז ער האט נאר געקוקט אויף די פאעזיע, ער האט זי נאר באשאפן אין זיין איינבילדונג, ער האט זי קיינמאל נישט פארזוכט אליין? אז ער קען זי נאר ווי א וואנדער-פויגל קען די לענדער איבער וועלכע ער פליט ווען ער עמיגרירט? אז אין זיין יוגנט איז ער נישט געגאנגען אין דערפרי, נאך איידער די זון הייבט אן צו שיינען, הינטער דעם אקער, האט נישט פארזוכט די פרייד פונעם שניידן תבואה, צוזאמען מיט אנדערע געזונטע חברים, וואס שטארקן זיך איינער דעם אנדערן אין דער ארבעט? אז ער איז נישט געגאנגען פון היי-שניידן מיט די יונגע מיידלעך, וואס פילן די לופט מיט זייער לאכן און זינגען?

די ליבע צו דער ערד און צו אלעם וואס וואקסט אויף איר קען נישט קומען פון דעם וואס מען קוקט אויף דער ערד און אויף די פעלדער מיטן בינאקל אין דער האנט. זי קומט נאר ווען מען ארבעט דערביי. נו, ווי אזוי קען מען מאלן די נאטור ווען מען האט זי נישט ליב? אט פארוואס מיר זעען אז אלעס וואס אונזערע מאלער, אפילו די בעסטע, האבן געמאכט, איז אזוי אומפולשטענדיג און אפט אזוי פאלש. אין זייערע ווערק הערשט כמעט שטענדיג דער סענטימענטאליזם. די קראפט פעלט.

כדי איבערצוגעבן דעם איינדרוק פון דעם הערליכן אונטערגאנג פון דער זון דארף מען עס זען ווען מען קערט זיך אום פון דער ארבעט. מען דארף לעבן מיט די בויערן אזוי ווי זיי לעבן, כדי צו פארשטיין די גאנצע פאעזיע פון כאפן פיש דארף מען זיין אויפן ים, צוזאמען מיטן פישער, צו יעדער שעה, ביי טאג און ביי נאכט, קעמפן מיט די כוואליעס, שטיין קעגן דעם שטורעם. און דאן, נאך אזא שווערע ארבעט, פילן דעם טעם ווען מען נעמט ארויס א פולע נעץ, אדער די אנטוישונג ווען מען דארף זיך אומקערן אהיים מיט א ליידיגער לאדקע. כדי צו וויסן וואס עס איז די קראפט פונעם מענטשן און עס צו קענען איבערגעבן אין א קונסט-ווערק, דארף מען אליין זיין אין דער פאבריק, פילן אלע צרות, די מידיגקייט, אבער אויך די פרייד פון דער שאפנדער ארבעט. מען דארף אליין קאוון דעם מעטאל ביים בלענדנדן פייער פונעם שמיד-אויוון. מען דארף פילן ווי די מאשין לעבט. מען דארף ענדליך זיך אונטערטונקען אין דעם לעבן פונעם פאלק, איידער מען וואגט זיך עס פארצושטעלן.

די ווערק פון די קינסטלער פון דער צוקונפט, וואס וועלן מיטן לעבן פונעם פאלק אזוי ווי עס האבן געלעבט די קינסטלער פון דער פארגאנגענהייט, וועלן נאטירליך ווייטער נישט זיין באשטימט צו פארקויפט ווערן. זיי וועלן זיין באשטימט פאר פארשידענע געזעלשאפטליכע, קאמונאלע געביידעס. וואו יעדעס בילד, יעדע סקולפטור וועט זיין אן אומצעטיילבארער טייל פונעם גאנצן לעבעדיגן קערפער, וואס וואלט פארלוירן זיין גאנצקייט אן דעם בילד אדער אן דער סטאטוע, אזוי ווי דאס בילד אדער די סטאטוע וואלט פארלוירן איר באדייטונג ווען מען זאל זיי אפטיילן פון דער געביידע.

אהין וועט מען קומען כדי זיך צו פאַרווײַלן מיט זיי. די קונסט וועט דאָרט ווידער שפּילן און קלאָר שטראַלן און האָבן איר וואוילטעטיגע ווירקונג אויף די מענטשלעכע הערצער און געמיטער.

כדי די קונסט זאָל זיך אַנטוויקלען, דאַרף זי זײַן פאַרבונדן מיט דער אינדוסטריע דורך טויזנטער פאַרמיטלער-שטאַפּן, וואָס, ווי זי אַליין, גיסן זיך צונויף אין איין גאַנצן, אַזוי ווי ראַסקין און דער גרויסער סאָציאַליסטישער פּאָעט מאָריס האָבן עס אַזוי גוט און אַזוי אָפט באַוויזן. אַלעס וואָס רינגלט אַרום דעם מענטשן, אין דער היים, אויף דער גאַס, די געזעלשאַפטלעכע געבײַדעס אינעווייניג און אויסעווייניג, אַלעס דאַרף האָבן זײַן קינסטלערישע אַרטיסטישע פאָרעם.

דאָס קען אָבער נאָר מעגלעך זײַן אין אַזאַ געזעלשאַפט וואו עס וועט עקזיסטירן דאָס וואוילזײַן פאַר אַלעמען, און וואו אַלע וועלן האָבן פרײַע צײַט. דאַן וועלן זיך בילדן חברות פאַר קונסט, וואו יעדער איינער וועט קענען אויסלעבן זײַנע פעאיקייטן, דען די קונסט קען זיך נישט באַגיין אָן אָן אומענדלעכער רייע פון וויכטיגע אַרבעטן, טעכנישע און האַנט-אַרבעטן. אַט די אַרטיסטישע געזעלשאַפטן וועלן שוין נעמען אויף זיך די זאָרג צו פאַרצירן די וואוינונגען פון זייערע מיטגלידער, אַזוי ווי עס האָבן געטאָן די יונגע עדינבורגער קינסטלער, וואָס האָבן פרייוויליג פאַרצירט די ווענט און די סטעליעס פונעם גרויסן שפּיטאָל פאַר אָרעמע אין דער שטאָט.

אויב אַ מאָלער אָדער אַ סקולפּטאָר וועט מאַכן אַ ווערק פון אַ ריין פּערזענלעכן געפיל, וועט ער עס אָוועקשענקען דער פרוי וואָס ער האָט ליב, אָדער אַ געליבטן פרײַנד. און וועט דען אַזאַ ווערק, באַשאַפן מיט ליבע, נישט זײַן אומפאַרגלײַכלעך העכער פון יענע בילדער וואָס מען מאָלט הײַנט כדי צו באַפרידיגן דעם קליינלעכן עהר-גייץ פון פאַרשידענע בורזשואַס און באַנקירן, נאָר דערפאַר ווייל זיי קענען באַצאָלן גוטע געלטער?

דאָס זעלבע וועט אויך זײַן מיט אַלע אַנדערע תענוגים וואָס דער מענטש נוצט אויסער דעם נויטווענדיגן. ווען ער וועט זיך פאַרגלוסטן צו האָבן אַ פּיאַנאָ, וועט ער אײַנטרעטן אין אַזאַ געזעלשאַפט וואו מען פאַבריצירט מוזיקאַלישע אינסטרומענטן. דאָרט וועט ער אָפּגעבן אַ טייל פון זײַנע האַלב פרײַע טעג, און וואָס פאַר אַ האַנט-אַרבעט ער זאָל נישט פאַרשטיין, אַבי ער זאָל עס קענען אויספירן, וועט ער שוין קענען עפּעס העלפן בײַם פאַבריצירן די פּיאַנאָ. און אין אַ קורצער צײַט וועט ער האָבן דאָס וואָס ער וויל. אויב ער האָט אַ לײַדנשאַפט צו שטודירן אַסטראָנאָמיע, וועט ער צושטיין צו אַ געזעלשאַפט פון אַסטראָנאָמען, וואו עס וועלן אויך זײַן פילאָזאָפן, אָבסערוואַטאָרן, רעכענער, פאָטאָגראַפן, אַרטיסטן וואָס מאַכן אַסטראָנאָמישע אינסטרומענטן, געלערנטע און ליבהאָבער. ער וועט באַקומען זײַן טעלעסקאָפּ און דערצו וועט ער אַרײַנלייגן זײַן טייל אַרבעט אין דער אַלגעמיינער זאַך. דען די אַסטראָנאָמישע אָבסערוואַטאָריע דאַרף האָבן די אַרבעט פונעם מויער-מײַסטער, דעם טישלער, דעם גיסער, דעם מעכאַניקער, אַזוי גוט ווי די אַרבעט פונעם קינסטלער, פאַר וועמען עס בלײַבט איבער צו ענדיגן דעם אָפּטישן אינסטרומענט.

מיט איין ווארט, די פינף אדער זעקס פרייע שעה וואס יעדער וועט האבן נאכדעם ווי ער וועט אפארבעטן עטליכע שעה פארן פראדוצירן דאס נויטווענדיגע, וועלן זיין מער ווי גענוג צו באפרידיגן אלע אנדערע פארשידענע באדערפעונישן פון לוקסוס. טויזנטער חברות וועלן נעמען אויף זיך די פליכט. דאס וואס איז היינט די פריווילעגיע פון א קליינער מינאריטעט וועט דעמאלט זיין צוטריטליך פאר אלעמען. דער לוקסוס וועט שוין נישט זיין מער דאס באפרידיגן דעם בורזשוא. ער וועט ווערן דאס באפרידיגן פון א באמת ארטיסטישן געשמאק.

דאס גליק פון יעדן און פון אלעמען צוזאמען וועט דורכדעם גאר גרעסער ווערן. אין דער קאלעקטיווער ארבעט, געמאכט מיט א גרינג הארץ, פריילעך, כדי צו דערגרייכן דעם געוואונטשטן צוועק, א בוך, א קונסט-ווערק אדער א לוקסוס-זאך, וועט יעדער געפינען די באוועגנדע קראפט, יענע נויטווענדיגע רו וואס מאכט דאס לעבן אנגענעם.

ווען מיר ארבעטן אפצושאפן דעם אונטערשייד צווישן די בעלי-בתים און זייערע שקלאפן, ארבעטן מיר דעריבער פארן גליק פוןביידע, פארן גליק פון דער גאנצער מענטשהייט.

די אנגענעמע ארבעט

I

אז די סאציאליסטן זאגן אז א געזעלשאפט וואס האט זיך באפרייט פונעם קאפיטאל קען מאכן די ארבעט אנגענעם און קען פארניכטן יעדן אראפשטויסנדן אדער אומגעזונטן ארבעטס-סארט, לאכט מען זיך אויס פון זיי. און פון דעסטוועגן זעען מיר שוין היינט צוטאג גרויסע פארשריט אין דעם פרט. אין אומעטום וואו עס זענען איינגעפירט געווארן אזעלכע פארבעסערונגען, זענען די בעלי-בתים זייער צופרידן און זיי פרייען זיך דערמיט וואס די קרעפטן ווערן אויף אזא אופן שטארק איינגעשפארט.

יעדע פאבריק, יעדע ווערקשטאט קען מען אן צווייפל מאכן אזוי געזונט און אזוי אנגענעם ווי א וויסנשאפטליכע לאבאראטאריע. און עס איז אויך קיין ספק נישט, עס לוינט זיך אויף יעדן פאל צו מאכן אזוי. אין א פאבריק מיט פיל פלאץ און גוטער לופט גייט די ארבעט בעסער. די פארשידענע קליינע אויסבעסערונגען, דורך וואס מען שפארט איין צייט און ארבעט, זענען לייכטער איינצופירן אין אזא פאבריק. דאס וואס היינט זענען די מערסטע פאבריקן שמוציג און שעדליך פארן געזונט קומט דערפון, וואס ביים בויען פארגעסט מען גאר אן ארבעטער, מען האט אים גארנישט אין זינען. און מענטשליכע כוחות ווערן פארשווענדט אין זיי אויפן דומסטן אופן. דאס איז דער געוועגליכער סדר אין די יעצטיגע פאבריקן.

און דאך קען מען שוין אפילו איצט, כאטש דערווייל נאך אלס א זייער זעלטענע אויסנאם, זען דא און דארט אייניגע פאבריקן וואס זענען אזוי גוט איינגעארדנט, אז עס וואלט געווען א פארגעניגן צו ארבעטן אין זיי, ווען די ארבעט זאל נישט דויערן מער ווי פיר

אדער פינף שעה א טאג, און ווען יעדער איינער וואלט געהאט די מעגליכקייט זי צו ענדערן לויט זיין געשמאק, לויט זיין נייגונג.

מיר קענען צום ביישפיל אנווייזן אויף איין ווערקשטאט אין ענגלאנד. זי ארבעט פאר קריגס-אינסטרומענטן, און איז אין דעם פרט פון א קלוגער סאניטארישער ארגאניזאציע אזוי איינגעארדנט, אז מען דארף גארנישט בעסערס האבן. זי פארנעמט א פלאץ פון צוואנציג העקטאר. אירע געביידעס זענען באדעקט מיט א גלעזערנעם דאך. די פאדלאגע איז געמאכט געווארן פון שטארקע ציגל וואס צעשמעלצן זיך נישט אין פייער, און זי איז ריין ווי אין א הייזל פון א מינער. דער גלעזערנער דאך ווערט געוואשן פון א גאנצע ראטע ארבעטער וואס באשעפטיגן זיך ספעציעל נאר מיט דער ארבעט. אין דער פאבריק קאוועט מען אום שטאלענע שטיקער וואס וועגן ביז צוואנציג טאן, 1,200 פוד. און דאך, ווען מען שטייט צוואנציג-דרייסיג טריט ווייט, פילט איר נישט אז לעבן אייך איז אן אומגעהויערער אויוון, אין וועלכן די טעמפעראטור דערגרייכט מער ווי טויזנט גראד. איר באמערקט אים ערשט דאן, ווען די פלאמענדע שטאלענע מאסע גייט ארויס פונעם שרעקליכן מויל פונעם אויוון. דאן ביי דעם שרעקליכן אויוון ארבעטן אין גאנצן דריי אדער פיר ארבעטער וואס עפענען דאס אדער יענעס קראן, און דורך דעם דרוק פונעם וואסער אין די רערן ווערן אומגעהויער גרויסע קראנען געבראכט אין באוועגונג.

איר גייט אריין אין דער ווערקשטאט און איר מיינט אז באלד וועט איר טויב ווערן פונעם קלאפן מיט די האמערס. אבער איר קומט צו די אויוונס און הערט גארנישט קיין האמערס. די אומגעהויערע קוואצע פון הונדערט טאן, 6,000 פוד, און די אקסן פון די גרויסע דאמף-שיפן ווערן אויסגעקאוועט איינפאך דורך דעם דרוק פון די מאשינען, וואס ווערן געבראכט אין באוועגונג דורך דעם דרוק פונעם וואסער אין די רערן. און דער ארבעטער וואס דארף צופאסן אט די מעטאלענע מאסע, אנשטאט זי צו קאוון, דרייט א קראן, און דאס מעטאל קומט ארויס גלייך און גלאט, ווי גרויס דאס שטיק זאל נישט זיין.

איר רעכנט צו הערן א שרעקליכע קלאפעריי פון די מאשינען. איר וועט אבער באלד זען אז די מאשינען שניידן שטאלענע שטיקער פון זעקס מעטער די לענג אזוי שטיל, אקוראט ווי זיי וואלטן געשניטן א שטיק קעז. און אז מיר האבן אויסגעדריקט אונזער וואונדער פארן אינזשעניר וואס האט אונז ארומגעפירט, האט ער געענטפערט:

"פאר אונז איז עס איינפאך א פראגע פון שפארזאמקייט. אט די מאשין, צום ביישפיל, האבלט דעם שטאל און דינט אונז שוין צוויי און פערציג יאר. ווען זי וואלט אבער געווען שלעכט צוזאמענגעשטעלט, ווען אירע טיילן זאלן זיך נישט גוט צופאסן, אדער זאלן זיין שוואך, און דערפאר וואלטן זיי זיך ביי יעדער באוועגונג אנגעקלאפט, וואלטן געקריצט און געקריפעט, דאן וואלט זי אפילו קיין צען יאר נישט געדינט."

"איר וואונדערט זיך אויף די גאס-אויוונס? אבער צו וואס זאל מען פארלירן די היץ, אנשטאט אויסצונוצן זי טאקע פאר די אויוונס? דאס וואלט דאך געווען אן איבריגע, אומנוצליכע אויסגאבע. צו וואס זאלן זיך די גיסער בראטן ביים פייער, ווען די

ווארעמקייט וואס גייט אין נישט דורך די שטראלן שמעלצט מיט זיך פאר גאנצע טאנען קוילן?"

"די האמערס וואס האבן פריער געמאכט ציטערן אלע געביידעס אויף פופצן מייל ארום, דאס וואלט ווייטער געווען ארויסוואָרפן מי און געלט. מיט די פרעסן קאוועט מען א סך בעסער איידער מיטן קלאפן, און עס קאסט ווייניגער, ווייל עס איז פאראן ווייניגער פארלוסט."

"א גרויסער פלאץ ביי יעדן ווערקטיש? גוטע באלייכטונג אין דער פאבריק? ריינע גלעזער? דאס איז אלעס אן איינפאכע פראגע פון שפארזאמקייט. עס ארבעט זיך פשוט בעסער ווען עס איז ליכטיג ווי ווען עס איז נישט."

"אט פריער, איידער מיר זענען געקומען אהער, איז ביי אונז באמת אלעס געווען שלעכט, א שרעקליכע ענגשאפט. איר ווייסט דאך ווי שרעקליך טייער די ערד איז לעבן די גרויסע שטעט. די ערד-באזיצער זענען אזוי רויבגיריג!"

דאס זעלבע קען מען אויך זאגן וועגן די קוילן-מינעס. יעדער ווייסט, אפילו נאר פון זאלא'ס ראמאן אדער פון די צייטונגען, וואס עס זענען געווען די היינטיגע קוילן-גרובער. אין דער צוקונפט אבער וועלן די מינעס זיין אזוי גוט ווענטילירט, די טעמפעראטור אין זיי וועט זיין אזוי רעגלמעסיג ווי איצט אין אן ארבעטס-צימער. עס וועלן נישט זיין מער קיין פערד, וואס מען האט פארמשפט צו פארברענגען זייער גאנצן לעבן אונטער צו שטארבן אונטער דער ערד, ווייל די וואגאנען מיט קוילן וועלן געשלעפט ווערן אנטוועדער מיט א שטאלענעם גראבן שטריק, וואס וועט ביים אריינגאנג אין דער מינע געבראכט ווערן אין באוועגונג, אדער מיט עלעקטריע. איבעראל וועלן זיין ווענטילאטארן און עקספלאזיעס וועלן זיין אוממעגליך. אזא מין מינע איז נישט קיין חלום: אין ענגלאנד עקזיסטירן שוין אייניגע אזעלכע מינעס. אין איינער פון זיי, וואו אלעס איז אזוי גוט איינגעאָרדנט, איז אונז געלונגען צו באמערקן, פונקט אזוי ווי אין דער ווערקשטאט, אז די גוטע סאניטארישע איינארדנונג האט געבראכט צו א גרויסע שפארזאמקייט אין די אויסגאבן. כאטש די טיפקייט פון דער מינע איז 430 מעטער, נעמט מען דארט ארויס יעדן טאג ארום טויזנט טאן קוילן, און אין גאנצן ארבעטן אין איר 200 ארבעטער, דאס הייסט פינף טאן, 300 פוד, א טאג אויף יעדן ארבעטער. אין אלע צוויי טויזנט קוילן-מינעס פון ענגלאנד קומט אויס דורכשניטליך אויף יעדן ארבעטער קוים 300 טאן א יאר, דאס הייסט איין טאן, 60 פוד, א טאג.

מען קען נאך ברענגען פיל אנדערע ביישפילן וואס ווייזן אז ווייניגסטנס פון דער מאטעריעלער זייט איז פאר אונז דער געדאנק פון "אנגענעמער ארבעט" נישט קיין חלום פון די פאנטאסטן. מען האט שוין פיל געשריבן וועגן דעם. היינט אנערקענען שוין אלע אז די ווערקשטאטן, די פאבריקן און די מינעס קענען געהאלטן ווערן אזוי ריין און אזוי געזונט ווי די בעסטע לאבאראטאריעס פון די היינטיגע אוניווערסיטעטן. און וואס בעסער זיי וועלן זיין איינגעאָרדנט אין דער באציאונג, אלץ פראדוקטיווער וועט זיין די מענטשליכע ארבעט.

נו, קען מען נאך צווייפלען אז אין א געזעלשאפט פון פרייע מענטשן, אין א געזעלשאפט וואו די "הערן" וועלן נישט זיין געצוואונגען זיך צו פארקויפן פאר א שטיקל ברויט, וועט די ארבעט באמת ווערן א פארגעניגן און אן ערהוילונג? יעדע אומגעזונטע אדער אפשטויסנדע ארבעט וועט פארשווינדן, ווייל ביי די דאזיגע נייע באדינגונגען וועט זי זיין שעדליך פאר דער גאנצער געזעלשאפט. נאר שקלאפן קענען זיך אונטערוואַרפן צו אזא ארבעט. דער פרייער מענטש וועט באשאפן נייע באדינגונגען פון אן אנגענעמער און אומפארגלייכליך מער פראדוקטיווער ארבעט.

דאס זעלבע וועט אויך זיין מיט די הויזליכע ארבעטן, וואס די היינטיגע געזעלשאפט ווארפט ארויף אויף דעם מארטערער פון דער גאנצער מענטשהייט, אויף די פרוי.

II

א געזעלשאפט וואס וועט דורך דער רעוואלוציע ווערן ווי נייגעבוירן וועט אויך פארשטיין אפצושאפן די הויזליכע שקלאפעריי. אט די לעצטע פארעם פון שקלאפעריי, די פעסטסטע אפשר, כאטש זי איז די עלטסטע. נאר די נייע געזעלשאפט וועט זיך נעמען דערצו נישט אזוי ווי עס האבן געטרוימט די ארגאניזאטארן פון די "פאלאנסטערעס",[3] און אויך נישט אזוי ווי עס האבן געמיינט די מדינה-קאמוניסטן, אט די פארגעטערער פון דער אויטאריטעט מיט זייערע "ארבעטס-ארמייען".

מיליאנען מענטשליכע וועזנס וועלן קיינמאל נישט איינווילגן צו לעבן אין א "פאלאנסטער". אפילו דער ווייניגסטנס געזעלשאפטליבער מענטש פילט צייטנווייז א באדערפעניש זיך צוזאמצוטרעפן מיט אנדערע פאר אלגעמיינע ארבעט, אן ארבעט וואס ווערט אלץ אינטערעסאנטער ווען מען פילט זיך ווי א טייל פונעם גרויסן כלל. אבער נישט אזוי שטייט עס מיט די פרייע שעה וואס מען גיט אפ אויסצורוען אדער צו פארברענגען מיט אינטימע פריינד. אין די "פאלאנסטערעס" און אפילו אין די "פאמיליסטערעס" רעכנט מען זיך נישט מיט די דאזיגע באדערפענישן. אפילו ווען מען רעכנט זיך שוין יא, וויל מען זיי באפרידיגן אויף א קינסטליכן אופן. דער "פאלאנסטער", וואס איז בעצם גארנישט אנדערש ווי א ריזיגער האטעל, קען אייניגן אינטערעסירן, אדער אפילו אלעמען אין געוויסע פעריאדן פון זייער לעבן. אבער דער גרעסטער טייל מענטשן ציט צום פאמיליע-לעבן, עס פארשטייט זיך, דאס פאמיליע-לעבן פון דער צוקונפט. זיי האבן בעסער ליב באזונדערע דירות. די נארמאנען און אנגלא-סאקסן ציען אפילו יענע קליינע הייזלעך פון פיר, פינף צימערן, וואו מען קען לעבן מיט דער פאמיליע אדער מיט אן אייגענעם קרייז פון גוטע פריינד.

דער "פאלאנסטער" קען צייטנווייז זיין גוט. ער וואלט אבער געווארן פארהאסט ווען ער זאל ווערן אן אלגעמיינע רעגל. די מענטשליכע נאטור פאדערט אז די שעה וואס מען פארברענגט געזעלשאפטליך זאלן זיך בייטן מיט די שעה פון איינזאמקייט. די גרעסטע יסורים אין תפיסה באשטייען נאר אין דעם וואס עס איז נישטא קיין מעגליכקייט צו בלייבן אליין. פון דער אנדערער זייט ווערט די איינזאמקייט אין די באזונדערע

קעמערלעך אויך אַן אַפּשרעקעניש, ווען זי בײַט זיך נישט מיט שעה וואָס מען פֿאַרברענגט מיט אַנדערע.

מען זאָגט אונדז אַז דאָס לעבן אין "פֿאַלאַנסטער" איז שפּאָרזאַמער. דאָס איז דאָך אָבער אַ קליינליכע און אַ פֿאַלשע שפּאָרזאַמקייט. די אמת'ע, די איינציק פֿאַרנינפֿטיגע שפּאָרזאַמקייט באַשטייט אין דעם צו מאַכן דאָס לעבן אָנגענעם פֿאַר אַלעמען. דען אַז דער מענטש איז צופֿרידן מיטן לעבן, פּראָדוצירט ער פֿיל מער ווי ווען ער פֿאַרשעלט אַלעס וואָס איז אַרום אים.[4] אינדערצײַט האַלטן אַנדערע סאָציאַליסטן נישט פֿון "פֿאַלאַנסטערעס". און אַז מען פֿרעגט זיי ווי אַזוי מען זאָל אײַנאָרדענען די הויזליכע אַרבעטן, ענטפֿערן זיי: "יעדער וועט טון זײַן אַרבעט אַליין. אַט קען דאָך מײַן ווײַב אויסקערן אַליין און טון די הויז-אַרבעט. נו, וועלן די פּרײַנטעס אויך טון דאָס זעלבע." און ווען מען האָט דאָ צו טון מיט אַ בורזשואַ וואָס שפּילט זיך אין סאָציאַליזם, דרייט ער זיך מיט אַ שמייכל צו זײַן פֿרוי און זאָגט: "גיב אַכט, טײַבעלע מײַנס, דו וואָלסט זייער גוט געקענט אויסקומען אָן אַ דינסט אין אַ סאָציאַליסטישער געזעלשאַפֿט. דו וואָלסט זיכער געאַרבעט אַזוי ווי די פֿרוי פֿון אונדזער אומדערמידלעכן פֿרײַנד פֿאַל, אָדער פֿון דעם בראַוון סטאַליער זשאַן?" ענטפֿערט אים די פֿרוי מיט אַ זיסן-זויערן שמייכל: "נו, אַזוי, מײַן לעבן", בשעת זי טראַכט זיך אָבער: אַ גליק אַז עס האַלט נאָך גאַנץ ווײַט דערפֿון!

דער מאַן איז שוין געוואוינט אַרויפֿצוּוואַרפֿן אַלע הויז-אַרבעטן אויף דער פֿרוי, צו זי איז אַ דינסט אָדער זײַן ווײַב. די פֿרוי אָבער, פֿון איר זײַט, הייבט שוין אויך אָן פֿאָדערן איר טייל אין דער באַפֿרײַאונג פֿון דער מענטשהייט. זי וויל מער נישט זײַן קיין לאַסט-פֿערד פֿאַר איר שטוב. ס'איז גענוג פֿאַר איר, וואָס זי גיט אַפּ אַזוי פֿיל יאָרן פֿון איר לעבן אויף קינדער-דערציִען. זי וויל מער נישט זײַן אין שטוב אַ קעכין, אַ טעפּ-וואַשערין, אַ דינסט. די פֿיאָנערן אין דעם זענען די אַמעריקאַנער פֿרויען, און אין די פֿאַראייניקטע שטאַטן הערט מען אָפֿט ווי מען קלאָגט זיך אויף אַ מאַנגל אין פֿרויען וואָס זאָלן זײַן גרייט זיך צו באַשעפֿטיקן מיט הויז-אַרבעט. די רײַכע דאַמען ציִען צו קונסט, פּאָליטיק, ליטעראַטור אָדער זענען עוסק מיט אַ נײַעם געשעפֿט. די אַרבעטערינס פֿון זייער זײַט טוען דאָס זעלבע, און אומעטום הערט מען נאָר קלאָגן און זיפֿצן אַז עס איז אוממעגליך צו געפֿינען אַ "דינסט". אין די פֿאַראייניקטע שטאַטן געפֿינען זיך ווייניק פֿרויען וואָס זאָלן אײַנגיין אויף דער שקלאַפֿערײַ פֿון אַ דינסט.

די לייזונג פֿון דער פֿראַגע גיט דאָס לעבן אַליין, און ווי געוויינלעך איז זי אַ גאַנץ פּשוט'ע. די מאַשין נעמט אויף זיך דרײַ פֿערטל פֿון אַלע הויז-אַרבעטן.

איר פּוצט אַליין אײַערע שיך און ווייסט וואָס פֿאַר אַ נאַרישע אַרבעט דאָס איז: צוואַנציק אָדער דרײַסיק מאָל פֿאָרן מיט דער באַרשט איבערן שטיוול. וואָס קען נאָך זײַן נאַרישער דערפֿון? נאָר דערפֿאַר ווײַל אַ צענטל פֿון דער אייראָפּעישער באַפֿעלקערונג, מענער און פֿרויען, זענען געצוואונגען זיך צו פֿאַרקויפֿן פֿאַר מענטשן וואָס געבן זיי אַ שטיקל ברויט און דערפֿאַר טון אַט די אַרבעט; נאָר דערפֿאַר פֿילט זיך די פֿרוי אַלס שקלאַפֿין, איז מעגליך אַז גאַנצע מיליאָנען הענט זאָלן יעדן טאָג דורכמאַכן אַט די נאַרישע אַרבעט.

אט זענען דאך שוין פאראן די שיינע רונדע מאשין-בערשטלעך וואס גלעטן אויס פארקלעפטע און פארהעדלטע האר. פארוואס זאל מען דאס זעלבע נישט טון אויך ביי די שיך? און מען טוט עס שוין טאקע: אין די גרויסע אמעריקאנער און אייראפעישע האטעלן הייבט מען שוין אן נוצן א מאשין אפצורייניגן שטיוול. די מאשין פארשפרייט זיך ערגעץ אנדערש אויך, נישט נאר אין די האטעלן אליין. אין ענגלאנד, למשל, אין אייניגע גרויסע פענסיאן-שולן וואו עס וואוינען צו פופציג און אמאל צו צוויי הונדערט שילער, געבן די באאמטע פון די פענסיאנען אפ דאס רייניגן די שיך צו א באזונדערן אונטערנעמער, וואס פוצט אפ יעדן פריהמארגן אויף דער מאשין טויזנט פאר שטיוול. און עס פארשטייט זיך אז עס איז פיל ביליגער ווי צו האלטן הונדערטער דינסטן ספעציעל פאר דער נארישער ארבעט. דער שטיוול-פוצער קלייבט צוזאמען ביינאכט די גאנצע מאסע שיך, און אין דער פריה שיקט ער זיי צוריק, אויסגעריינינגט אויף דער מאשין.

היינט נעמט דאס טעפ-וואשן. האט איר ווען נאר געטראפן א בעל-הבית'טע וואס האט ליב אט די לאנגווייליגע און שמוציגע ארבעט, וואס ווערט געמאכט מיט די הענט נאר דערפאר ווייל די ארבעט פון דער הויז-שקלאפין רעכנט מען פאר גארנישט?

אין אמעריקע הייבט מען אויך שוין אן צובייטן אט די שקלאפן-ארבעט אויף פארשידענע אופנים. עס זענען פאראן שטעט וואו הייס וואסער ווערט ארייגעפירט אין די הייזער אזוי ווי ביי אונז קאלט וואסער. דאס אליין פארלייכטערט שוין די לייזונג פון דער פראגע. און א געוויסע פרוי, מאדאם קאקרען, האט זי שוין האלב געלייזט: זי האט ערפינדן א מאשין וואס וואשט, ווישט און טריקנט אויס צוועלף דאזן טעלער אין ווייניגער ווי דריי מינוט. אזעלכע מאשינען ווערן פאבריצירט אין אילינאי און פארקויפן זיך מיט אזעלכע מחירים וואס זענען צוגענגליך פאר מיטלערע פאמיליעס. וואס אנבאלאנגט קליינע פאמיליעס, וועלן זיי מיט דער צייט אפגעבן זייערע טעפ צום וואשן, אזוי ווי מען גיט שוין איצט אפ שיך צו רייניגן. און עס איז גאנץ מעגליך אז די ביידע ארבעטן, שיך-רייניגן און טעפ-וואשן, וועלן זיך פאראייניגן אין איין און דער זעלבער אנשטאלט.

די פרויען רייניגן מעסער, רייסן זיך אראפ די הויט פון די הענט, אויסקוועטשנדיג וואש, קערן, רייניגן קארפעטן, און דערביי הייבן זיי אויף גאנצע וואלקנס פון שטויב, וואס מען דארף דערנאך מיט שווערער מי אויסרייניגן פון אלע שפאלטן וואו ער פארט זיך אריין.

דאס אלעס ווערט אבער ביז איצט געמאכט נאר דערפאר ווייל די פרוי איז נאך אלץ א שקלאפין. דען אט די אלע ארבעטן וואלטן געקענט אסאך בעסער געמאכט ווערן דורך א מאשין. און אז אין אלע הייזער וועט איינגעפירט ווערן מאטארישע קראפט, דאן וועלן פארשידענע הויז-מאשינען, וואס וועלן פאבריצירט ווערן, אזוי ווי זיי וועלן פארנעמען ווייניג פלאץ, זיין אין יעדן הויז.

לאמיר באמערקן אז די אלע מאשינען קאסטן אייגנטליך גאר נישט טייער. און אויב מיר צאלן פאר זיי אזוי פיל, איז עס בלויז דערפאר ווייל זיי זענען ווייניג פארשפרייט. די

הויפט-אורזאך איז אז די פארשידענע הערן, וואס שפעקולירן אויף דער ערד, אויף רויען מאטעריאל, אויף דער פאבריקאציע, אויף פארקויפן, אויף די שטייערן און אזוי ווייטער, נעמען פון אונז וויניגסטנס דריי אדער פיר מאל מער פונעם אמת'ן ווערט. און יעדער פון זיי ווערט אלץ רייכער אויף דעם חשבון פון שטענדיגע נייע באדערפעכישן.

די קליינע מאשינען וואס מען קען האבן אין יעדן הויז, אין יעדער וואוינונג, זענען אבער נאך נישט דאס לעצטע ווארט אין דער באפרייאונג פון דער הויז-ארבעט. די פאמיליע דארף ארויסגיין פון איר היינטיגער אפגעזונדערטקייט און דארף זיך פאראייניגן מיט אנדערע פאמיליעס, און אין איינעם מאכן די ארבעט וואס ווערט איצט געמאכט אין יעדער פאמיליע באזונדער. די צוקונפט באשטייט נישט אין דעם אז יעדע פאמיליע זאל זיך האבן א מאשין די שיך צו רייניגן, נאך איינע די טעלער צו וואשן, א דריטע פאר די וואש, און אזוי ווייטער. ניין, די צוקונפט געהערט די אלגעמיינע אויוונס וואס הייצן אלע הייזער פונעם גאנצן קווארטאל, אנשטאט דעם וואס מען מאכט איצט הונדערט פייערן.

אין איניגע אמעריקאנער שטעט מאכט מען עס שוין אזוי: פון איין אויוון פירט מען אריין דורך רערן אין אלע הייזער און אין אלע צימערן הייס וואסער. און אז מען דארף בייטן די טעמפעראטור אין צימער, איז גענוג א דריי צו טון דעם קראן. אויב אירווילט מאכן א פייער נישט צום הייצן דעם צימער, קענט איר אנצינדן גאז אדער דעם עלעקטרישן אויוון אין אייער קאמין. אויף אזא אופן ווערט די גאנצע אומגעהויערע גרויסע ארבעט פון רייניגן די קאמינען און אנהאלטן די פייער, אן ארבעט וואס פארשלינגט מיליאנען ארבעטער-הענט אין ענגלאנד, ביסלעכווייז פארשוואונדן. די פרויען ווייסן גוט וויפל צייט די קאמינען נעמען איצט ביי זיי אוועק.

דאס ליכט, די לאמפ און אפילו די גאז האבן שוין אויסגעדינט זייער צייט. עס זענען שוין פאראן גאנצע שטעט וואו מען דארף נאר א דרוק טון א קנעפל און איר האט שוין ליכט. די גאנצע פראגע פון דער עלעקטרישער באלייכטונג באשטייט איצט נאר אין דעם ווי אזוי פטור צו ווערן פון די "ארימע" מאנאפאליסטן וואס האבן אומעטום פארכאפט, מיט דער הילף פון דער מדינה, די עלעקטרישע באלייכטונג אין זייערע הענט.

ענדליך, ווידער טאקע אין אמעריקע, אונטערהאנדלט מען שוין וועגן דעם אז מען זאל גרינדן אזעלכע געזעלשאפטן וואס וואלטן כמעט אין גאנצן געקענט אפשאפן די שטוב-ארבעט. דערצו וואלט גענוג געווען איין אנשטאלט פאר יעדע גרופע הייזער. א באזונדערע געזעלשאפט וואלט גענומען די קויש מיט שיך וואס דארפן גערייניגט ווערן, די שמוציגע טעפ, די וואש, די קארפעטן און אנדערע קלייניגקייטן וואס מען דארף רייניגן, ווען איר ווילט נאר. און אויפן צווייטן טאג וואלט ער צוריקגעבראכט אלעס פארטיג און גוט געמאכט.

אין א פערטל שעה וואלט ביי אייך אויפן טיש געקענט שטיין הייסע טיי אדער קאווע און אייער גאנצער פרישטיק.

קוקט זיך נאר גוט צו וואס עס טוט זיך איצט.

צווישן צוועלף און צוויי נאכמיטאג זענען דא אויף דער ערד דרייסיג מיליאן אמעריקאנער און צוואנציג מיליאן ענגלענדער וואס עסן אויף א שטיק געבראטן רינדערפלייש אדער שעפסנפלייש, אדער געקאכט שוויינפלייש, זייער זעלטן א הון אדער פיש, קארטאפל און עפעס גרינס. אזוי גייט עס פון טאג צו טאג יארן לאנג. זייער זעלטן בייטן זיך די געריכטן. און ארום אפצוקאכן אט דאס פלייש און דאס גרינס ברענגען וויינציגסטנס צען מיליאן פייערן צוויי אדער דריי שעה, און צען מיליאן פרויען פארברענגען זייער צייט צו מאכן די עסן וואס באשטייען אלעס אין אלעמען נישט מער ווי פון צען געריכטן.

"פופציג פייערן", שרייבט אן אמעריקאנערין, "דארט וואו מען וואלט געקענט אויסקומען מיט איינעם! עסט ביי זיך אין דער היים ווען איר ווילט, אין אייער פאמיליע, מיט אייערע קינדער. אבער צו וואס, איך בעט אייך, זאלן אט די פופציג פרויען פארלירן יעדן טאג צוויי-דריי שעה צו מאכן פופציג שאלן קאווע און אן אזוי פראסטן פרישטיק, אז צוויי מענטשן און איין פייער וואלטן געווען זייער גענוג דאס אלעס צו מאכן? ווילט איר אליין בראטן דאס פלייש, ווען איר זענט שוין אזא פיינשמעקער, מאכט אויך אליין נאך אייער געשמאק דאס גרינס! זאל אבער זיין איין גרויסער קיך און גוט איינגעארדנטער אויוון, אז מען זאל קענען בראטן דאס פלייש און קאכן דאס גרינס פאר פופציג פאמיליעס!"

פאר וואס ווערט די ארבעט פון דער פרוי גערעכנט פאר גארנישט, פאר וואס געבן אפ אין יעדער פאמיליע די מוטער און אפט די דריי אדער פיר דינסטן זייער גאנצע צייט דער קיך? דערפאר ווייל אפילו יענע וואס שטרעבן צו דער באפרייאונג פון דער מענטשהייט האבן אין זייערע באפרייאונג-חלומות נישט אריינגערעכנט די פרוי. דערפאר ווייל זיי רעכענען עס פאר אומווערט צו טראכטן פון אט די "קיך-זאכן" וואס זיי האבן ארויפגעווארפן אויף די פלייצעס פונעם גרויסן מארטערער, דער פרוי.

באפרייען די פרוי הייסט נישט עפענען פאר איר די טירן פון דער אוניווערסיטעט, פון געריכט אדער פון פארלאמענט. די עמאנציפירטע פרוי ווארפט אלעמאל ארויף די הויז-ארבעט אויף אן אנדער פרוי. עמאנציפירן די פרוי הייסט זי באפרייען פון דער קיך, פונעם טעפ-וואשן, פון דער ארבעט וואס פארנעמט זי אזוי. עס הייסט אזוי איינארדענען אז מען זאל איר געבן די מעגליכקייט אויפצוהאדעווען און דערציען אירע קינדער, און אין דער זעלבער צייט זאל זי האבן גענוג פרייע צייט צו נעמען אן אנטייל אינעם סאציאלן לעבן.

און דאס וועט זיין. עס הייבט שוין אן זיך פארווירקליכן. לאמיר נאר גדענקען אז די רעוואלוציע וואס וועט זיין באגייסטערט פון די שיינע ווערטער "פרייהייט, גלייכקייט און סאלידאריטעט" און וועט איבערלאזן די הויזליכע שקלאפעריי פון דער פרוי, וועט נישט זיין קיין רעוואלוציע. א גאנצע העלפט פון דער מענטשהייט, וואס ליידט אין דער קיך-שקלאפעריי, וואלט געדארפט דאן אנהייבן איר רעוואלוציע, זיך צו באפרייען פון דער אנדערער העלפט.

דער פרייער אפמאך

I

די פאראורטיילן וואס מיר האבן געירשנט, אונזער גאנצע פאלשע דערציאונג און בילדונג, האבן אונז אזוי געוואוינט צו זען אומעטום די רעגירונג, דעם געזעץ און דאס געריכט, אז סוף כל סוף גלויבן מיר און מיינען, אז ווען מען שאפט אפ די שטענדיגע פאליצײ, וואלטן די מענטשן געריסן איינער דעם אנדערן אזוי ווי ווילדע חיות, און אז ווען די אויטאריטעט פון דער מדינה זאל פלוצלינג פאלן, וואלט אויף דער ערד געהערשט א תהו ובוהו, עס וואלט געווארן א הפקר-וועלט. אזוי האט מען אונז געלערנט, און מיר, אלס גוטע תלמידים, גייען נאך די "גרויסע" און פונדעסטוועגן גייען מיר דורך, נישט באמערקנדיג עס אפילו, פארביי טויזנטער פארשידענע אינסטיטוציעס וואס זענען געשאפן געווארן פרייוויליג אן קיין שום אריינמישן פון דער מדינה, אינסטיטוציעס וואס דערגרייכן פיל בעסערע רעזולטאטן איידער אלצדינג וואס ווערט געטון אונטער דער רעגירונג'ס השגחה.

נעמט וואס פאר אן עס איז טעגליכע צייטונג. אירע זייטן זענען פול מיט רעגירונגס-אנגעלעגנהייטן און פאליטישע פלוידערייען. ווען א כינעזער, למשל, זאל זי דורכלייענען, וואלט ער געגליבן זיכער אז אין אייראפע ווערט גארנישט געטון אן א באפעל פון אויבן. זוכט אין אזא מין צייטונג עפעס וואס געהערט זיך אן מיט יענע אינסטיטוציעס וואס אנטשטייען, וואקסן און אנטוויקלען זיך אן רעגירונגס-באפעלן, וועט איר גאר נישט, אדער כמעט גאר נישט געפינען. זיי האבן טאקע אן אפטיילונג "פארשידענע פאסירונגען", אבער דאס איז נאר ווען דעם וואס האט א שייכות מיט דער פאליצײ. ווען עפעס א פאמיליע-דראמע ווערט דערמאנט נאר ווען די פאליצײ האט זיך אריינגעמישט.

דריי הונדערט און פופציג מיליאן אייראפעער לעבן, ליבענדיג אדער האסנדיג איינער דעם אנדערן, ארבעטן אדער לעבן פון זייערע "הכנסות", ליידן אדער געניסן דאס לעבן. אבער דאס לעבן, זייערע האנדלונגען, אויסער ליטעראטור, טעאטער און ספארט, בלייבט אין גאנצן אומבאקאנט פאר די צייטונגען, כל זמן עס מישן זיך נישט אריין די רעגירונגען.

דאס זעלבע קען מען אויך זאגן ווענן דער געשיכטע. מיר קענען ביז די קלענסטע קלייניגקייטן דאס לעבן פון דעם אדער פון יענעם קעניג, אדער פון א פארלאמענט. מען האט אונז אויפגעקליבן אלע גוטע און שלעכטע רעדעס וואס זענען געהאלטן געווארן אין פארשידענע פליידער-הייזער, רעדעס וואס האבן קיינמאל נישט געהאט קיין שום איינפלוס אויפן באשלוס אפילו פון איין איינציגן מיטגליד, ווי אן אלטער פארלאמענטסמאן פלעגט זאגן. א באזוך וואס איין קעניג מאכט צום אנדערן, די גוטע אדער שלעכטע שטימונג פון דעם אדער יענעם פאליטיקער, זיין חכמה, זיינע אינטריגן, דאס האט די געשיכטע איבערגעלאזט פאר די קומענדיגע דורות.

פרובט אבער אויסצוגעפינען דאס טעגליכע לעבן פון דער מיטלאלטערישער שטאט, אדער זיך באקענען מיט דעם מעכאניזם פון יענעם אומגעהויערן אויסטויש פון סחורות וואס איז געשען צווישן די האנסעאטישע שטעט, אדער דערפארן ווי אזוי די שטאט רוען, למשל, האט געבויט איר קאטעדראל-קירכע אן צו האבן קיין רעגירונגס-מיליאנען, וועט איר זען ווי שווער דאס איז. די געשיכטע ווייסט, אין וואס פאר א טאג און אין וואס פאר א יאר דער קעניג האט געהאט א קאפווייטאג, אבער מיט דער שעפערישער טעטיגקייט פונעם פאלק, נישט אין ראטהויז און נישט אין פארלאמענט, האט זי זיך נישט באשעפטיגט. און אפילו ווען עס געפינט זיך שוין יא א געלערנטער וואס גיט אפּ זיין לעבן פאר אזעלכע פראגעס, בלייבט זיין ווערק ווייניג באקאנט. בעת די "פארלאמענטארישע געשיכטעס", וואס זענען נישט ריכטיג שוין דערפאר ווייל זיי באהאנדלען נאר איין זייט פונעם געזעלשאפטלעכן לעבן, וואקסן פון יאר צו יאר, מען טראגט זיך ארום מיט זיי, מען לערנט זיי אין די שולן.

און אזוי ווי מיר האבן אונזער גאנצע אויפמערקזאמקייט אפגעגעבן אויף די פארלאמענטן, מיניסטארן און קעניגן, באמערקן מיר אפילו נישט די אומגעהויער גרויסע ארבעט וואס ווערט געמאכט שטילערהייט און אומזיסט פון פרייע מענטשן-גרופּעס און וואס איז אייגנטליך די הויפּט-ארבעט פון אונזער יארהונדערט.

דערפאר ווילן מיר געבן כאטש אייניגע פון די אויפפאלנדסטע ערשיינונגען פון יענער שעפערישער ארבעט און באווייזן אז אן וועלכער עס איז רעגירונג, קענען די מענטשן, ווען זייערע אינטערעסן זענען נאר נישט דער היפוך איינער פונעם אנדערן, זייער גוט פארשטיין זיך, אום אינאיינעם צו ארבעטן, אפילו אין זייער קאמפּליצירטע פראגעס.

גאנץ נאטירליך, אז אין דער היינטיגער געזעלשאפט, וואס איז געגרינדעט אויף פּריוואטן אייגנטום, דאס הייסט אויף רויב און אויף דעם ענגן, אומזיניגן אינדיווידואליזם, דארפן אזעלכע ערשיינונגען זיין זייער באגרעניצט. נישט שטענדיג איז דער אפּמאך צווישן מענטשן א גאנץ פרייער. אפט האט ער א קליינליכן, אפילו א שעדליכן ציל.

וואס פאר אונז איז וויכטיג, איז נישט אויפצוזוכן ביישפּילן און בלינד זיי נאכצומאכן, ביישפּילן וואס די היינטיגע געזעלשאפט קען אונז גאר נישט געבן. מיר ווילן באווייזן אז טראץ דעם אינדיווידואליזם וואס דערשטיקט אונז, איז דאך אין דער היינטיגער געזעלשאפט דא א ברייטער פלאץ פאר די פרייע פארשטענדענישן, און אז אויסקומען אן דער רעגירונג איז א סך לייכטער ווי עס שיינט. אויב מענטשן, וועמענס הויפּט לעבן-פּרינציפּ איז אויסגעדריקט אין די ווערטער "יעדער פאר זיך", קענען זיך איינפארשטיין און פירן גרויסע געשעפטן אן צו שטעלן איבער זיך א נאטשאלניק, איז דען פאר מענטשן וואס האבן אן אלגעמיינעם, א געזעלשאפטלעכן ציל, נישט לייכטער זיך איינצופארשטיין?

מיר האבן שוין אנגעוויזן אויף די אייזנבאהנען. לאמיר זיך אביסל מער אפּשטעלן אויף דעם ביישפּיל.

עס איז באקאנט אז אייראפע איז באדעקט מיט א נעץ פון אייזנבאהנען אין דער לענג פון דריי הונדערט טויזנט קילאמעטער, און מען קען פארן אויף זיי פון צפון קיין דרום, פון מערב קיין מזרח, פון מאדריד קיין פעטערבורג, פון קאלה קיין קאנסטאנטינאפאל אן אפשטעלונגען און אפט אפילו נישט בייטנדיג די וואגאנען, ווען מען פארט מיטן עקספרעס-צוג. נאך מער: א פעקעלע וואס איז אוועקגעגעבן געווארן אויף וואס פאר נישט אן איז סטאנציע, וועט אנקומען צו יענעם פאר וועמען עס איז באשטימט, וואו ער זאל נישט זיין, אין דער טערקיי אדער אין צענטראל-אזיע. דער ארויסשיקער דארף נאר אנשרייבן דעם אדרעס אויף א שטיקל פאפיר.

אזעלכע רעזולטאטן האט מען געקענט דערגרייכן אויף צוויי אופנים. א מין נאפאלעאן, ביסמארק אדער אן אנדער מעכטיגער איש מלחמה האט געקענט איינגעמען גאנץ אייראפע און זיצנדיג ערגעץ אין פאריז, אין בערלין אדער אין רוים, אנצייכענען אויף א קארטע די ריכטונגען פון די אייזנבאהנען און פון דארט קאמאנדירן אין וועלכער ארדענונג די צוגן זאלן גיין. דער געקרוינטער אידיאט, ניקאליי דער ערשטער, האט געפרואווט אזוי צו טון. ווען מען האט אים פארגעלייגט פארשידענע פראיעקטן פאר דער באן צווישן מאסקווע און פעטערבורג, האט ער גענומען א ליניעל, געמאכט אויף דער קארטע פון רוסלאנד א גלייכע ליניע צווישן די ביידע הויפטשטעט און געזאגט: "אט האט איר די ריכטונג פון דער באן!" און אזוי האט מען זי טאקע געמאכט, נאך א גלייכער ליניע. מען האט אויסגעפילט טיפע גריבער, געבויט אומגעהויער גרויסע בריקן, וואס מען האט מיט עטליכע יאר שפעטער פארלאזט. מען האט ארויסגעגעבן אויף אזא אופן אין דורכשניט פון צוויי ביז דריי מיליאן אויפן קילאמעטער.

דאס איז איינער פון די מעגליכע מיטלען. אין דער ווירקליכקייט אבער זענען יענע אייזנבאהנען כמעט אינגאנצן גאר אנדערש געשאפן געווארן. זיי האבן זיך געבויט איינצעלנווייז. דערנאך האט מען זיי פארבונדן צווישן זיך, און ענדליך האבן זיך די פילע קאמפאניעס, צו וועמען די באנען האבן געהערט, פאראייניגט. זיי האבן גערעדט צווישן זיך ווי אזוי מען זאל איינארדענען די שטונדן ווען די וואגאנען זאלן אנקומען און אוועקגיין, אזוי אז מען זאל קענען איבערפירן סחורות אין אלע מעגליכע ריכטונגען, און דערביי זיי נישט אפלאדן יעדעס מאל ווען מען פארט אריבער פון איין באן אויף דער אנדערער.

און דאס אלעס איז געמאכט געווארן דורך דעם פרייען אפמאך, דורך בריוו און פארשלעגן, דורך קאנגרעסן וואו די דעלעגירטע זענען נישט געקומען פארשרייבן געזעצן וואס אלע מוזן פאלגן, נאר דורכצורעדן וועגן פארשידענע פראגעס און דערנאך זיך קערן, יעדער צו זיין קאמפאניע, מיט א פראיעקט וואס האט געקענט אנגענומען אדער פארווארפן ווערן.

נאטירליך, עס זענען אויך געווען שוועריגקייטן. עס האבן זיך געמאכט קשיים וואס זענען זייער שווער געווען איבערצוקומען. סוף כל סוף האט אבער דער געמיינזאמער אינטערעס אלעמען פאראייניגט, און אום איבערצוקומען די קשיים האט מען גאר נישט געדארפט האבן די הילף פון נאטשאלסטווא אדער פון סאלדאטן.

אט די ריזיגע נעץ פון די באנען און די אומגעהויער גרויסע טראנספארטן פון סחורות וואס קומען פאר אויף זיי, זענען אן קיין ספק דער כאראקטעריסטישער שטריך פון אונזער יארהונדערט, און דאס אלעס איז געמאכט געווארן דורכן פרייען אפמאך. ווען איינער וואלט מיט פופציג יאר צוריק געזאגט אז עס וועט געשען אויף אזא אופן, וואלטן אים אנדערע זיכער געהאלטן פאר א משוגענעם. "קיינמאל וועט עס אייך נישט געלינגען", וואלטן זיי געשריגן, "ברענגען צו אן איינפארשטענדעניש הונדערט אקציאנערישע קאמפאניעס! דאס איז נאר א גערעדעכץ, דאס איז אן אוטאפיע! אזא זאך קען מען איינארדענען נאר מיט דער הילף פון א צענטראל-פארוואלטונג מיט א דיקטאטאר וואס קען צווינגען מען זאל אים פאלגן!"

און גראד פארקערט: פאר די אייראפעישע באנען איז נישטא עפעס ענליך צו א צענטראל-פארוואלטונג. נישטא קיין מיניסטער פון די אייראפעישע אייזנבאהנען, קיין דיקטאטאר, קיין אייראפעישער פארלאמענט, אפילו נישט קיין פארוואלטונגס-קאמיטעט. אלעס ווערט געמאכט דורך אן אפמאך.

אז אן אנהענגער פון דער מדינה זאגט אונז אז מען וועט זיך קיינמאל נישט קענען באגיין אן א צענטראלער רעגירונג, אפילו נאר צו איינארדענען דעם טראנספארט פון סחורה, קענען מיר אים פרעגן:

"ווי אזוי באגייען זיך אן איר די אייראפעישע באנען? אויף וואס פאר אן אופן געלינגט זיי איבערצופירן איבער גאנץ אייראפע מיליאנען רייזנדע און גאנצע בערג סחורה? אויב די באן-קאמפאניעס האבן זיך געקענט צוזאמפארשטענדיגן, פארוואס וועלן עס אויף דעם זעלבן אופן נישט קענען טון די ארבעטער, ווען די באנען וועלן זיין אין זייערע הענט? אויב די פעטערבורג-ווארשעווער און די פאריז-בעלפארטער קאמפאניעס קענען ארבעטן אינאיינעם אן א נאטשאלסטווא איבער זיך, פארוואס דארף מען אזא נאטשאלסטווא אין א געזעלשאפט וואס באשטייט פון גרופעס פרייע ארבעטער? מיינט איר דען באמת אז שווינדלער קענען זיך גרינגער צוזאמפארשטענדיגן אן אינטערוועניץ ווי ערליכע מענטשן?"

II

ווען מיר באווייזן מיט ביישפילן אז אפילו היינט, טראץ דער אומגלייכקייט וואס ליגט אין יסוד פון דער היינטיגער געזעלשאפטליכער ארדענונג, קענען מענטשן, וועמענס אינטערעסן זענען נישט גראד פארקערט, זיך גוט צוזאמפארשטענדיגן אן א צווינגנדער אויטאריטעט, ווייסן מיר גאנץ גוט וואס פאר טענות מען וועט האבן דערקעגן.

עס פארשטייט זיך אז אלע ביישפילן זענען אין אלגעמיינע שטריכן. היינט קען מען נישט אנווייזן קיין ארגאניזאציע וואס זאל נישט זיין געגרינדעט אויפן אויסנוצן דעם שוואכן דורכן שטארקן, דעם ארעמען דורכן רייכן. אט פארוואס די אנהענגער פון דער מדינה וועלן גלייך זאגן מיט זייער געוועלנליכער לאגיק: "איר זעט, אז מען זאל מאכן א סוף צו דעם דאזיגן אויסנוצן, איז דער מדינה'ס פארמיטלונג נויטווענדיג."

זיי פאַרגעסן אָבער די לעקציע פֿון דער געשיכטע. זיי רעדן נישט דערפֿון וויפֿל די מדינה האָט אַליין מיטגעווירקט צו פֿאַרערגערן די לאַגע, דערמיט וואָס זי האָט באַשאַפֿן דעם פּראָלעטאַריאַט און האָט אים איבערגעגעבן אין די הענט פֿון די אויסנוצער. זיי פֿאַרגעסן אויך צו לייזן די פֿראַגע צי עס איז מעגליך צו פֿאַרמײַדן דאָס אויסנוצן ביז זיי וועלן נישט פֿאַרשוואונדן מאַכן זײַנע יסודות: פּריוואַטן אייגנטום, קאַפּיטאַל און אָרעמקייט, וואָס זענען צוויי דריטל באַשאַפֿן געוואָרן פֿון דער מדינה.

וועגן דער פּולער אייִנשטימיגקייט צווישן די באַן-קאָמפּאַניעס קען מען פּאַראַויסזען אַז מען וועט אונז זאָגן: "הערט איר דען נישט ווי די דאָזיגע קאָמפּאַניעס באַרויבן די פּאַסאַזשירן, ווי זיי אונטערדריקן זייערע אַרבעטער? די מדינה מוז זיך אַרײַנמישן און נעמען דעם ציבור אונטער איר שוץ!"

מיר האָבן שוין פֿיל מאָל איבערגעחזרט אַז די אַלע מיסברויכן וועלן עקזיסטירן כּל זמן עס וועלן פֿאַראַן זײַן קאַפּיטאַליסטן. אָט די זעלבע, כּלומרשט וואוילטעטיגע מדינה האָט דאָך אַליין געגעבן אין די הענט פֿון די קאַפּיטאַליסטן יענע שרעקליכע מאַכט מיט וועלכער זיי באַנוצן זיך איצט. ווער דען, אויב נישט זי, האָט זיי געגעבן די קאָנסעסיעס און גאַראַנטיעס? איז דאָס נישט זי וואָס האָט געשיקט סאָלדאַטן קעגן די אויפֿגעשטאַנענע באַן-אַרבעטער, וואָס זענען אַרײַן אין סטרייק? און אין אָנהייב, אין רוסלאַנד איז עס נאָך ביזן הײַנטיגן טאָג אַזוי, האָט זי דען נישט געבערענגט דעם באַן-מאָנאָפּאָל אַזוי ווײַט אַז זי האָט פֿאַרבאָטן צו שרײַבן אין דער פּרעסע וועגן די אומגליק-פֿעלער אויף די באַנען, כּדי עס זאָל נישט פֿאַלן דער פּרײַז פֿון די אַקציעס וואָס ער האָט גאַראַנטירט? האָט ער דען נישט מיטגעהאָלפֿן צו יענעם מאָנאָפּאָל וואָס האָט געמאַכט פֿאַרשידענע וואַנדערבילטס און פּאָליאַקאָוואַס און די דירעקטאָרן פֿון דער פּאַריז-ליאָן-מיטלענדישער און פֿון דער סאַנטאַנדערער באַן פֿאַר "קעניגן פֿון דער הײַנטיגער צײַט"?

דערפֿאַר אַז מיר ברענגען אַלס בײַשפּיל די אייִנשטימיגקייט וואָס האָט זיך לאַנגזאַם אויסגעאַרבעט צווישן די באַן-קאָמפּאַניעס, האַלטן מיר זי גאָר נישט פֿאַר אַן עקאָנאָמישן אידעאַל, אַפֿילו נישט פֿאַר אַן אינדוסטריעלן. מיר ווילן דערמיט נאָר באַווײַזן אַז אויב קאַפּיטאַליסטן, וואָס האָבן נישט קיין אַנדער ציל ווי צו פֿאַרגרעסערן זייערע אייגענע אײַנקונפֿטן אויפֿן פֿרעמדן חשבון, קענען עקספּלאָאַטירן די באַנען אָן זיך צו קערן צו קיין אינטערנאַציאָנאַלער איבערהערשאַפֿט, פֿאַרוואָס וועלן די אַרבעטער-געזעלשאַפֿטן נישט קענען טון דאָס זעלבע און זיך נאָך בעסער אײַנאָרדענען אָן צו באַשטימען אַ מיניסטער פֿון אייראָפּעיִשע באַנען?

עס איז פֿאַראַן נאָך אַ טענה וואָס זעט אויס מער ערנסט. מען קען אונז זאָגן אַז די אייִנשטימיגקייט פֿון וועלכער מיר רעדן קען נישט אַנגערופֿן ווערן פֿרײַ, ווײַל די גרויסע קאָמפּאַניעס צווינגען אַרויף זייער ווילן אויף די קליינע. מען קען למשל אָנווײַזן אויף רײַכע קאָמפּאַניעס וואָס צווינגען די פּאַסאַזשירן, וואָס פֿאָרן פֿון בערלין קיין באַזעל, צו פֿאָרן איבער קעלן און פֿראַנקפֿורט אַנשטאָט לייפּציג, אָדער וואָס שיקן די סחורה אַזוי אַז זיי פֿאַרלענגערן דעם וועג מיט הונדערט אָדער צוויי הונדערט קילאָמעטער, בײַ גרויסע סטרייקן, נאָר צוליב דעם פּראָפֿיט פֿון די מעכטיגע אַקציאָנערן אָדער צו מאַכן אַ תּל פֿון

אנדערע קלענערע ליניעס. אין די פאראייניגטע שטאטן האבן די פאסאזשירן און די סחורות געמוזט אמאל מאכן מאדנע מארשרוטן, כדי די דאלארן זאלן ארייניפאלן אין די קעשענעס פון אירגענדא וואנדערבילט.

דער ענטפער אויף דער טענה איז דער זעלבער: כל זמן קאפיטאל עקזיסטירט וועט דער גרויסער קאפיטאל שטענדיג אונטערדריקן דעם קליינעם. מיר דארפן אבער נישט פארגעסן אז דער דרוק ליגט נישט נאר אינעם קאפיטאל. די גרויסע קאמפאניעס קענען אונטערדריקן די קליינע הויפטזעכליך דערפאר ווייל זיי האבן די שטיצע פון דער מדינה, וואס מאכט מאנאפאלן צו זייער גונסטן און העלפט זיי. אויב נישט צוויי דריטל פון דער מאכט וואס דער גרויסער קאפיטאל האט, באשטייט היינט אין דעם וואס ער האט אין זיינע הענט די רעגירונגען, נישט נאר אין רוסלאנד, נאר אויך אין די פאראייניגטע שטאטן און אין קאנאדע.

מארקס האט זייער גוט באוויזן ווי די ענגלישע געזעצגעבונג האט אלעס געטון כדי די קליינע אינדוסטריע צו פארניכטן, דעם פויער צו ברענגען צום בעטל-שטעקן, און אים אויף אזא אופן איבערגעבן אין די הענט פון דער גרויסער אינדוסטריע: גאנצע ארמייען ארעמע מענטשן וואס זענען געצוואונגען צו ארבעטן פאר וואס פאר א לאן עס זאל נישט זיין. פאר די אינטערעסן פון די גרויסע פינאנסיסטן האט מען אלערליי געטון:
סטראטעגישע ליניעס, ליניעס וואס באקומען שטיצע, ליניעס וואס האבן דעם מאנאפאל פאר דער אינטערנאציאנאלער פאסט. אז ראטשילד, און מיט אים די אלע אייראפעישע מדינות וואס זענען אים שולדיג, לייגט אריין זיין קאפיטאל אין די איינע אדער אין דער אנדערער באן, מוזן זיינע טרייע קאמפאנען, מיניסטארן, קעניגן און פרעזידענטן פון די רעפובליקן, טון אלעס מעגליך אז די ליניע זאל האבן וואס מער איינקונפטן ; אן זיינע דינער וואלט ראטשילד פארלוירן ניין צענטל פון זיין קראפט. אין די פאראייניגטע שטאטן, אין דעם דעמאקראטישן לאנד וואס די מדינה-סאציאליסטן שטעלן אונז אפט אלס מוסטער, אלס אידעאל, הערשט דער פארשעמטסטער שווינדל אין אלערליי וואס האט צו טון מיט די אייזנבאהנען. שטענדיג טרעפן מיר אין די צייטונגען אז די אדער יענע קאמפאניע האט פארניכטעט אירע קאנקורענטן דורך זייער נידריגע תעריפן, ווייל זי באקומט פון דער אנדערער זייט אן אנטשעדיגונג פאר די שטיקער לאנד וואס זי האט אומזיסט באקומען פון דער מדינה. נישט לאנג צוריק איז באשריבן געווארן ווי אזוי מען פירט אריבער אמעריקאנישע ווייץ. פון דארט זעט מען ווי גרויס דער מדינה'ס אנטייל איז אינעם אויסנוצן דעם שוואכן דורכן שטארקן.

אויך דא האט די מדינה צען מאל, הונדערט מאל פארגרעסערט די קראפט פונעם גרויסן קאפיטאל. און אז מיר זעען אז די סינדיקאטן פון די באן-קאמפאניעס, וואס זענען אויך א רעזולטאט פון פרייען אפמאך, קענען אמאל אונטערדריקן די גרויסע קאמפאניעס דורך די קליינע, מוזן מיר נאר באוואונדערן די אינערליכע קראפט פונעם פרייען אפמאך וואס מאכט מעגליך אז עס זאלן דערגרייכט ווערן אזעלכע רעזולטאטן, נישט קוקנדיג אויף דער גבורה פונעם גרויסן קאפיטאל, וואס די מדינה העלפט נאך דערצו.

און אין דער ווירקליכקייט געלינגט עס דאך די קליינע קאמפאניעס צו עקזיסטירן, כאטש די מדינה פארהאלט זיך פארטייאיש צו די גרויסע. אין פראנקרייך געפינען מיר אין גאנצן פינף אדער זעקס גרויסע געזעלשאפטן, אבער אין ענגלאנד זענען פאראן מער פון 110 קאמפאניעס וואס זענען בעסער איינגעארדנט און פירן אריבער פיל מער סחורות און פאסאזשירן ווי די פראנצויזישע און דייטשע באנען. איבעריגנס, דא רעדט זיך נישט דערפון. דער גרויסער קאפיטאל קען שטענדיג, מיט דער הילף פון דער מדינה, פארניכטן דעם קליינעם אויב עס לוינט זיך פאר אים. אונז אינטערעסירט דא נאר דער פאקט אליין פונעם צוזאמפארשטענדיגן צווישן הונדערטער קאמפאניעס אין וועמענס הענט די אייראפעישע באנען ליגן. אן איינפארשטענדניש וואס האט זיך אנטוויקלט פון זיך אליין, אן יעדער פארמיטלונג פון א צענטראלער רעגירונג וואס זאל ארויפצווינגען געזעצן אויף פארשידענע געזעלשאפטן. אט די איינפארשטענדניש איז באשאפן געווארן דורך קאנגרעסן וואו עס זענען געקומען די דעלעגירטע מיט וועמען מען האט זיך דורכגעשמועסט, און דערנאך זיך אומגעקערט צו זייערע קאמפאניעס, נישט מיט געזעצן נאר מיט פראיעקטן. דאס איז נאר א נייער פרינציפ, אינגאנצן דער היפוך פונעם רעגירונגס-פרינציפ, סיי פון דער אליינהערשאפט, סיי פונעם פארלאמענטאריזם. דאס איז א נייער גייסט וואס דרינגט דורך, דערווייל נאך שוואך, אין דער אייראפעישער וועלט, וואס האט אבער א גרויסע צוקונפט.

III

וויפל מאל טרעפן מיר אין די ווערק פון די מדינה-סאציאליסטן אזעלכע טענות: "ווער וועט נעמען אויף זיך אין דער קומענדיגער געזעלשאפט די איינארדנונג ווי אזוי אריבערצופירן סחורות איבער די קאנאלן? וואס וועט זיין ווען איינער פון אייערע אנארכיסטישע 'חברים' וועט זיך איינפאלן אויפצושטעלן זיין שיף אין דער ברייט פונעם קאנאל און פארשפארן דעם וועג פון טויזנט אנדערע שיפן? ווער וועט אים צוריקברענגען צום גראדן וועג און אים ווייזן אז ער איז אומגערעכט?" אין אמת'ן איז דאס א פאנטאסטישע השערה. מען קען אונז אבער נאך עפעס זאגן: "נו, וואס וועט איר טון אז א קאמונע אדער א גרופע וועט זיך פארגלוסטן אז אירע שיפן זאלן גיין די ערשטע? זי קען אויף אזא אופן פארנעמען דעם גאנצן קאנאל, און דערביי קען זיין אז זי פירט שטיינער, בשעת דער ווייץ וואס מען פירט אין אן אנדער קאמונע קען זיך נישט רירן. ווער דען, אויב נישט די רעגירונג, וועט איינארדענען דעם גאנג פון די שיפן?"

דאס ווירקליכע לעבן האט אבער באוויזן אז אויך אין דעם פאל, פונקט אזוי ווי אין אנדערע, קען מען זיך אינגאנצן באגיין אן דער רעגירונג. דער פרייער אפמאך, די פרייע ארגאניזאציע, פארשטייען זייער גוט צו פארבייטן דעם שווערן רעגירונגס-מעכאניזם וואס קאסט אומגעהויער, און זיי דערפילן די זעלבע אויפגאבע בעסער ווי ער.

עס איז באקאנט וואס פאר א גרויסע באדייטונג די קאנאלן האבן פאר האלאנד. זיי פארנעמען דארט דעם פלאץ פון וועגן. עס איז אויך באקאנט וואס פאר א מאסע סחורה מען פירט אריבער זיי, בשעת ביי אונז פירט מען דאס איבער די אייזנבאהנען אדער אויף

שאסייען. מען פירט דארט אויפן קאנאל. אט איז, דוכט זיך, א פאל וואו מענטשן וואלטן געדארפט ארויסרעדן וועמענס שיף זאל גיין די ערשטע. אט וואו די רעגירונג וואלט זיך געדארפט אומבאדינגט אריינמישן און איינפירן אן ארדענונג!

פונדעסטוועגן איז דאס נישט אזוי. די פראקטישע האלענדער האבן שוין לאנג געפונען א מיטל זיך אנדערש איינצוארדענען. זיי האבן געגרינדעט די גילדעס, סינדיקאטן פון שיפער. דאס זענען געווען אזעלכע אסאציאציעס וואס זענען געשאפן געווארן אונטערן איינפלוס פון די באדערפעניש. די שיפן פארשרייבן זיך אין א געוויסער ארדענונג און גיין איינע נאך דער אנדערער, נאך זייער ריי. קיינער טאר נישט איבעריאגן דעם אנדערן, אנדערש ווערט מען אויסגעשלאסן פונעם סינדיקאט. קיין שיף האט נישט דאס רעכט צו שטיין אין האפן מער ווי א באשטימטע צאל שעה א טאג. און אויב ער האט פאר דער צייט נישט געפונען קיין ארבעט, מוז ער אוועקגיין און אפגעבן זיין פלאץ פאר אנדערע. אויף אזא אופן ווערט באזייטיגט א גרויסע צוזאמענהויפונג פון שיפן. לאמיר דערביי באמערקן אז די קאנקורענץ צווישן די אונטערנעמער, די אומפארמיידליכע פאלגע פונעם פריוואטן אייגנטום, בלייבט אין פולער קראפט. און ווען מען זאל דאס באזייטיגן, וועט די איינפארשטענדעניש זיין נאך אויפריכטיגער, נאך מער געגרינדעט אויפן געמיינזאמען.

עס פארשטייט זיך אז יעדן בעל-הבית פון א שיף שטייט פריי זיך צוצושטעלן צום סינדיקאט, דאס איז זיין זאך. דאס רוב זענען אבער צוגעשטאנען. איבעריגנס געבן די סינדיקאטן פיל מער באקוועמליכקייטן ווי די פארבינדונגען וואס ווערן איצט פון אויבן פארבונדן אויפן רהיין, דעם וועזער, דעם אדער ביז בערלין. די שיפער האבן נישט געווארט ביז א ביסמארק וועט קומען און פארבינדן האלאנד מיט דייטשלאנד און באשטימען אן "אויבער-הויפט-גענעראל-שטאטס-סינדיקאציאנס-אמט" מיט אסאך בעאמטע, כדי זיי זאלן ארויסדריקן די לייט פון זייערע מיטלען. זיי זענען אריין אינעם אינטערנאציאנאלן אפמאך. נאך מער: פיל אייגנטימער פון שיפן וואס גיין צווישן דייטשע, סקאנדינאווישע און רוסישע האפנס זענען אויך צוגעשטאנען צו די סינדיקאטן כדי איינצוארדענען דאס אריבערפירן סחורות אויפן באלטישן ים און צוצוברענגען א הארמאניע אינעם גאנג פון די שיפן. און אט די אלע אסאציאציעס, וואס זענען פריי אנטשטאנען און נעמען אריין מיטגלידער וואס שטייען פרייוויליג צו זיי, האבן גארנישט צו טון מיט קיין רעגירונגען.

מעגליך, יעדנפאלס זייער ווארשיינליך, אז אויך דא דריקט דער גרויסער קאפיטאל דעם קליינעם. מעגליך אז ביים סינדיקאט אליין עקזיסטירט א פארלאנג צו ווערן א מאנאפאל, באזונדערס מיט דער שטיצע פון דער מדינה, וואס וועט זיך נאטירליך גלייך אריינמישן. מען דארף אבער נישט פארגעסן אז איצט האבן די מיטגלידער פון די דאזיגע סינדיקאטן קיין אנדערע אינטערעסן נישט ווי פערזענליכע. ווען אבער דער שיפער וועט געניסן פון דער סאציאליזירונג פון פראדוקציע, קאנסומציע און אויסטויש, ווען ער וועט זיין א מיטגליד פון הונדערט אנדערע אסאציאציעס וואס זענען נויטווענדיג צו באפרידיגן זיינע באדערפענישן, ווען די שיפן אליין וועלן געהערן צו גאנצע קאמונעס אדער שטעט, וועט עס זיין גאר אנדערש. א גרופע שיפער וואס זענען שטארק אזוי לאנג ווי עס רעדט זיך

ווען פארן אויפן וואסער וועט זיך פילן שוואך אויף דער יבשה און וועט מוזן פארקלענערן אירע פאדערונגען, זיך צוזאמפארשטענדיגן מיט די אייזנבאהנען ווי אויך מיט אלע אנדערע גרופעס וואס געבן איר א מיטל צו פראדוקציע, קאנסומציע און אזוי ווייטער. און ווי עס זאל נישט זיין, נישט רעדנדיג פון דער צוקונפט, זעען מיר דא נאך א ביישפיל פון א פרייוויליגער אסאציאציע וואס באגייט זיך אן רעגירונג. לאמיר נעמען נאך אייניגע ביישפילן.

אז מיר רעדן שוין פון שיפן וועלן מיר אנווייזן אויף איינע פון די בעסטע ארגאניזאציעס וואס זענען געשאפן געווארן אין אונזער יארהונדערט, איינע מיט וועלכער מיר קענען זיך שטאלצירן: די ענגלישע געזעלשאפט Lifeboat Association. ווי באקאנט ווערן ביי די ענגלישע ברעגן יעדעס יאר צעבראכן פון שטורעם מער ווי טויזנט שיפן. אויפן אפענעם ים האט א גוטע שיף נישט קיין מורא פארן שטורעם. די געפאר איז ווען זי קומט צו נאנט צום ברעג: די שטארקע, שטויסנדיגע כוואליעס וואס האבן די מעגליכקייט צו צעשטערן די שיף, די ווינטן וואס רייסן אראפ די מאסטן, די טומאנען, די אונטערוואסערדיגע שטיינער אויף וועלכע זי שלאגט זיך אן.

אפילו נאך אין די אלטע צייטן, ווען די ברעג-איינוואוינער פלעגן בכוונה צופירן שיפן אויף אונטערוואסערדיגע שטיינער כדי זיי דערנאך צו בארויבן, פלעגן זיי דאן אויך טון אלעס מעגליך צו ראטעווען די מענטשן. ווען זיי האבן נאר באמערקט א שיף וואס גייט אונטער, פלעגן זיי זיך לאזן אויף זייערע לאדקעס אין ים צו העלפן די מענטשן פונעם שיף. אפט פלעגן זיי אליין אומקומען אין די כוואליעס. יעדנפאלס דאס ברעג-פאלק האט זיינע לעגענדן וועגן די העלדישע מעשים פון מענער און פרויען וואס האבן איינגעשטעלט זייער לעבן צו ראטעווען מענטשן וואס פלעגן האלטן ביים אונטערגיין אויף א זינקנדיגער שיף.

אמת, די מדינה און געלערנטע האבן אויך עפעס געטון צו פארקלענערן די צאל שיף-בראכן. די לייכטטורעמס, סיגנאלן, קארטעס און מעטעאראלאגישע פאראויסזאגונגען האבן דאס בלי ספק פארקלענערט. אבער נאך איצט דארף מען יעדעס יאר ראטעווען ארום טויזנט שיפן, דאס הייסט אייניגע טויזנט מענטשליכע לעבנס.

אט האבן זיך געפונען אייניגע מענטשן, פרייוויליגע, וואס האבן די זאך גענומען ערנסט. אלס גוטע שיף-לייט האבן זיי ערפונדן אזעלכע רעטונגס-לאדקעס וואס קענען קעמפן מיטן שטורעם און ווערן נישט איבערגעקערט און ווערן נישט פארגאסן פון די כוואליעס. דערנאך האבן זיי אנגעהויבן צו פירן אן אגיטאציע כדי צו פאראינטערעסירן אין זייער אונטערנעמונג דעם גרויסן עולם, צו געפינען דאס נויטיגע געלט כדי צו מאכן רעטונגס-לאדקעס און זיי צוטיילן אין יענע פונקטן וואו זיי זענען דאס מערסטע נויטיג.

דאס זענען געווען מענטשן פון מוט, און נישט קיין יאקאבינער. זיי האבן זיך נישט געוואנדן צו דער רעגירונג. זיי האבן פארשטאנען אז כדי זייער אונטערנעמונג זאל האבן הצלחה דארף מען האבן די מיטהילף פון די ארטיגע ים-לייט און די פישער. מען דארף האבן זייער וויסן איבער דער געגנט און, דער עיקר, זייער איבערגעגעבנקייט. עס זאלן זיך

געפינען מענטשן וואס זענען גרייט ביים ערשטן סיגנאל זיך צו לאזן אין מיטן נאכט אין דעם ברויזנדיגן ים, מענטשן וואס קענען זיך נישט דערשרעקן פון דער פינסטערניש און די כוואליעס, וואס וועלן קעמפן פינף, זעקס, צען שעה איידער זיי וועלן קענען צוקומען צו דער זינקנדיגער שיף; מענטשן וואס זענען גרייט איינצושטעלן זייער לעבן כדי צו ראטעווען אנדערע. דערצו דארף מען האבן דאס געפיל פון סאלידאריטעט, דערצו דארף מען זיך אליין אויפאפערן, דאס קען מען נישט קויפן מיט געלט, נישט דורך מאשינען און נישט דורך באפעלן.

אויף אזא אופן איז אט די דאזיגע זאך געשאפן געווארן פון פרייוויליגע, אויסשליסליך דורך פרייע איינפארשטענדעניש און פערזענליכע איניציאטיוו. אין די ברעג-געגנטן זענען אנטשטאנען הונדערטער ארטיגע גרופעס, און די איניציאטארן האבן באוויזן וויפל געזונדן מענטש-פארשטאנד זיי האבן: זיי האבן זיך נישט איינגעבילדעט פאר אומפעלבארע. פארקערט, זיי האבן געזוכט ראט ביי די ארטיגע פישער. איינער א גביר שיקט למשל אין א ברעג-דארף טויזנט פונט צו מאכן א רעטונגס-לאדקע. זיין נדבה ווערט אנגענומען, אבער דעם פלאן וואו צו שטעלן די לאדקע און וואס פאר א סארט לאדקע צו מאכן, דאס איז שוין נישט זיין זאך. דאס נעמען די ארטיגע פישער און ים-לייט אויסצוארבעטן.

דער פלאן פון די נייע שיפן איז נישט געמאכט געווארן אין דער אדמיראלשאפט. "אזוי ווי עס איז נויטיג", לייענען מיר אינעם באריכט פון דער געזעלשאפט, "אז די מענטשן וואס לאזן זיך אין ים זאלן האבן אן אבסאלוטן צוטרוי צו זייער לאדקע, שטרעבט דער קאמיטעט אז אין יעדן פונקט זאל די לאדקע געמאכט ווערן אויפן פלאן וואס די ארטיגע גרופע אליין וועט אויסקלייבן אדער אויסארבעטן." דערפאר ווערן דא יעדעס יאר איינגעפירט פארבעסערונגען.

און אלעס ווערט געמאכט דורך פרייוויליגע מענטשן וואס ארגאניזירן זיך אין ארטיגע קאמיטעטן און גרופעס! אלעס איז געגרינדעט אויף קעגנזייטיגער הילף און איינפארשטענדעניש, ריינער אנארכיזם! און זיי פאדערן נישט קיין לאנען. די געזעלשאפט האט דאך פאריגעס יאר באקומען א מיליאן און 76 טויזנט פראנק אין פרייעביישטייערונגען.

וואס איז שייך די רעזולטאטן זענען זיי אט די: די אסאציאציע האט געהאט אין 1891 293 רעטונגס-שיפן. אין יענעם יאר האט זי געראטעוועט 601 מענטשן און 33 שיפן. פון איר גרינדונג אן האט זי געראטעוועט 32,671 מענטשליכע לעבנס.

אין 1886, ווען דריי רעטונגס-שיפן זענען מיט אלע מענטשן וואס זענען אויף זיי געווען אומגעקומען אין די כוואליעס פונעם ים, האבן זיך איינגעשריבן אין דער אסאציאציע הונדערטער נייע פרייוויליגע, וואס האבן געבילדעט ארטיגע גרופעס. דער רעזולטאט פון דער איניציאטיוו איז געווען אז מען האט געמאכט מער פון צוואנציג נייע לאדקעס און געגרינדעט צוואנציג נייע רעטונגס-סטאנציעס.

לאמיר נאך דערביי באמערקן אז די דאזיגע אסאציאציע שיקט יעדעס יאר די פישער און די ים-לייט אויסגעצייכנטע בּאראמעטערס פאר א פרייז דריי מאל קלענער ווי זייער אמת'ער ווערט. זי פארשפרייט אויך מעטעאראלאגישע קענטענישן און טיילט פאראויסזאגונגען מיט די פישער וואס פאראינטערעסירן זיך אין די אלע פלוצלינגדיגע ענדערונגען וואס געלערנטע זעען פאראויס.

לאמיר איבערחזרן נאך אמאל אז די הונדערטער קליינע קאמיטעטן אדער ארטיגע גרופעס זענען נישט נאכגעבויט לויט א ראנג-ארדענונג און האבן קיין נאטשאלסטווא נישט. זיי באשטייען אויסשליסליך פון פרייוויליגע רעטער און מענטשן וואס פאראינטערעסירן זיך דערמיט. די פרייוויליגע נעמען אליין אויף זיך צו גיין ארויס אין ים ביים ערשטן סיגנאל וואס ווערט שטענדיג געגעבן אויפן ברעג, מיט דער איינשטימיגקייט פון די רודערער אליין אדער אפט פון דער באפעלקערונג וואס אינטערעסירט זיך דערמיט. דער צענטראל-קאמיטעט, וואס איז אייגנטליך א צענטער פון קארעספאנדענץ, מישט זיך אינגאנצן נישט אריין.

עס איז איבעריג צו זאגן אז ווען אין א פישער-דארף וואו עס איז פאראן א רעטונגס-לאדקע קומען פאר וואהלן, למשל ווען מען שטעלט אדער וויילט ארטיגע שיף-שטייערער, נעמען די שיף-קאמיטעטן אנטייל דערין, אן א באשיידנקייט וואס די מיטגלידער פון דער שטאטס-ראט האבן ליידער נישט. דערפאר אבער פארלאזן זיך זיי אויך נישט אויף יענע וואס האבן קיינמאל נישט געקעמפט מיטן שטורעם ווען זיי דארפן זען ווי אזוי צו ראטעווען מענטשן פון א שיף. ביים ערשטן סיגנאל פון א געפאר זענען זיי שוין דא, מאכן אפּ ווי אזוי צו פארן און לאזן זיך תיכף אין ים. ביי זיי איז נישטא קיין מונדירן, קיין בענדער. זיי האבן אבער דעם גוטן ווילן איינצושטעלן זייער לעבן.

לאמיר נעמען נאך אזא געזעלשאפט, דעם "רויטן קרייץ" (קראסני קרעסט). דער נאמען איז דא נישט וויכטיג פאר אונז; לאמיר זען וואס זי איז.

שטעלט אייך פאר אז מיט פינף און צוואנציג יאר צוריק וואלט עמיצער געזאגט: "די מדינה קען זייער גוט הרג'ענען מענטשן, אויסשלכטן צוואנציג טויזנט אין איין טאג און פארוואונדן פופציג טויזנט." דאס איז פאר איר א קליינינגקייט. זי איז אבער לחלוטין אומפעאיג צו געבן הילף אירע אייגענע קרבנות. אזוי ווי מלחמות עקזיסטירן שוין, דארפן פרייוויליגע מענטשן וואס האבן דעם גוטן ווילן זיך נעמען דערצו און זיך ארגאניזירן פאר דעם דאזיגן הומאנען צוועק אן אינטערנאציאנאלע געזעלשאפט אין דעם ראם פון דער פריוואטער איניציאטיוו.

מען וואלט פון אזא מענטש געמאכט חוזק, מען וואלט אים פארשפיגן! קודם כל וואלט מען אים מיט נעמען אראפגעפאסט און דאן, ווען מען וואלט אים שוין יא באערט מיט אן ענטפער, וואלט מען זיכער אזוי געזאגט: "נארישער מענטש וואס איר זענט! אט פונקט דארט וואו די נויט וועט זיין דאס גרעסטע וועלן די פרייוויליגע נישט קומען! אייערע פרייע שפיטעלער וועלן זיך קאנצענטרירן אין אזעלכע פלעצער וואו עס איז נישטא קיין געפאר, און דווקא אויפן שלאכטפעלד, דארט וואו מען וועט דארפן העלפן די

פארוואונדעטע, וועט קיינער נישט זיין. היינט פארגעסט נאר וואס פאר א קאנקורענץ עס וועט זיין צווישן די פארשידענע נאציאנאליטעטן! סוף כל סוף וועלן די אומגליקליכע סאלדאטן שטארבן אן עמיצער'ס הילף." יעדער וואלט געפונען א טענה וואס וואלט צעשלאגן זיין פלאן. ווער פון אונז האט נישט געהערט אזעלכע מיני רייד!

איצט ווייסן מיר אבער וואס עס איז געווארן דערפון. אומעטום, אין יעדן לאנד, אין טויזנטער פלעצער, האבן זיך ארגאניזירט געזעלשאפטן פונעם רויטן קרייץ. ווען אין 1870-71 האט אויסגעבראכן די מלחמה, האבן זיך די פרייוויליגע גענומען צו דער ארבעט. מענער און פרויען זענען געקומען און האבן פארגעלייגט זייערע דינסטן. שפיטעלער, אמבולאנסן האבן זיך ארגאניזירט אין די טויזנטער. גאנצע צוגן האבן אריבערגעפירט אלץ וואס מען האט געדארפט פאר די שפיטעלער: לעבנסמיטל, וועש, רפואה פאר די פארוואונדעטע. די ענגלישע קאמיטעטן האבן געשיקט גאנצע טראנספארטן פון עסנווארג, קליידער, אינסטרומענטן, זאמען צו באזייען די פעלדער, ארבעטס-בהמות. אפילו דאמפפלאגן מיט מענטשן צו העלפן באארבעטן דאס לאנד וואס איז פארוויסט געווארן פון דער מלחמה. לייענט נאר גוסטאוו מואניע'ס ווערק "דער רויטער קרייץ", און איר וועט שטוינען איבער דער אומגעהויערער ארבעט וואס איז געמאכט געווארן.

וואס שייך די נביאים וואס זענען שטענדיג גרייט פאראויסצוזאגן ביי אנדערע מענטשן שוידערליכע געשעהענישן און יעדן שלעכטן אויסגאנג און האלטן בלויז זיך אליין פאר פעאיג צו רעגירן די וועלט לויט זייער ווילן, איז קיין איינע פון זייערע נביאות נישט מקוים געווארן.

די זעלבסט-אויפאפּערונג פון די פרייוויליגע פונעם רויטן קרייץ איז גאר נישט אפגעשוואכט געווארן. זיי האבן זיך שטארק געאיילט צו פארנעמען די געפארפולסטע ערטער. בשעת די פראנצויזישע דאקטוירים, וואס האבן באקומען זייער לוין פון דער מדינה, פלעגן אנטלויפן מיט אלע זייערע מענטשן ווען די פרייסן פלעגן אנקומען צו זיי, האבן די פרייוויליגע פונעם רויטן קרייץ פארגעזעצט זייער ארבעט אונטער די קוילן, איגנארירנדיג אלע גראבע באפעלן פון די ביסמארקן און נאפאלעאנען, און האבן אלע פארוואונדעטע באהאנדלט גלייך, צו וועלכער נאציע זיי האבן נישט געהערט. האלענדער און איטאליענער, שוועדן און בעלגיער, אפילו יאפאנער און כינעזער האבן זיך וואונדערבאר פארשטאנען. זיי האבן איינגעשטעלט זייערע שפיטעלער און אמבולאנסן נאך דעם באדארף פונעם געגעבענעם מאמענט. און אויב זיי האבן קאנקורירט, איז דאס נאר געווען אין דער היגיענע פון זייערע שפיטעלער. וויפל פראנצויזן רעדן נאך איצט מיט א געפיל פון טיפער דאנקבארקייט, וועגן דער מוטערליכער אויפמערקזאמקייט וואס זיי האט באוויזן אין די אמבולאנסן פונעם רויטן קרייץ יענע און יענע פרייוויליגע האלענדערין אדער דייטשקע!

אבער פאר די אנהענגער פון דער מדינה-אויטאריטעט האט דאס אלעס קיין ווערט נישט! זייער אידעאל איז א מיליטער-דאקטאר פון א רעגימענט וואס באקומט זיין געהאלט פון

דער מדינה. זאל גיין צו אלע שווארצע יארן דער רויטער קרייץ מיט אלע זיינע היגיענישע שפיטעלער, ווען זיינע דאקטוירים זענען פרייוויליגע און נישט קיין טשינאווניקעס!

אט האבן מיר נאך אן ארגאניזאציע וואס איז ערשט נישט לאנג אנטשטאנען און ציילט שוין היינט אירע מיטגלידער אין די הונדערטער טויזנטער. אן ארגאניזאציע וואס האט אירע אייגענע שפיטעלער, אייגענע צוגן, וואס ארבעט אויס נייע וועגן ווי אזוי צו היילן וואונדן, און וואס איז אנטשטאנען דורך דער פרייער איניציאטיוו פון אייניגע גוטהארציגע מענטשן.

מען וועט אונז אפשר זאגן אז די מדינות האבן אויך דערצו בייגעשטייערט אין דער ארגאניזאציע. יא, אמת. צום באדויערן האבן די מדינות שוין ארויפגעלייגט זייער האנט אויפן רויטן קרייץ, אים אריינצוצאפן אין זייערע לאפעס און פון אים מאכן זייער דעפארטעמענט פון טשינאווניקעס. די צענטראל-קאמיטעטן האבן אלס פארזיצער יענע "פרינצן פון דער מאמע'ס מילך", ווי לאקייען רופן זיי. די קאמיטעטן שטייען שוין אונטער דעם שוץ פון קיסרים און קעניגן. אבער נישט צו דעם דארף מען צושרייבן דעם ערפאלג פון דער ארגאניזאציע. דער ערפאלג איז געקומען דורך די טויזנטער ארטיגע קאמיטעטן אין יעדן לאנד, דורך דער טעטיגקייט פון איינצעלנע פערזאנען, דורך דער איבערגעגעבנקייט פון אלע יענע מענער און פרויען וואס זענען געקומען צו פארלייכטערן דאסליידן פון די קרבנות פון דער מלחמה. די איבערגעגעבנקייט וואלט געווען נאך גרעסער ווען די מדינות וואלטן זיך נאר נישט אריינגעמישט!

יעדנפאלס איז עס נישט אפהענגיג געווען פון די באפעלן פון א צענטראלן אינטערנאציאנאלן קאמיטעט וואס אין 1871 האבן ענגלענדער און יאפאנער, שוועדן און כינעזער זיך געאיילט צו שיקן הילף די פארוואונדעטע. נישט אויף די באפעלן פון אן אינטערנאציאנאלן מיניסטעריום האבן זיך די שפיטעלער געבויט דווקא אויפן פלאץ וואס איז פאראייניגבאר מיטן ציל, און די אמבולאנסן האבן זיך אריבערגעטראגן פונקט אויפן שלאכטפעלד. אלץ איז געמאכט געווארן דורך דער איניציאטיוו פון פרייוויליגע פון יעדן לאנד. ווי נאר זיי זענען אנגעקומען אויפן פלאץ האבן זיי זיך גאר נישט געריסן איינער מיטן אנדערן פאר די נארן, ווי די יאקאבינער האבן עס פאראויסגעזאגט. זיי האבן זיך גלייך גענומען צו דער ארבעט אן קיין אונטערשייד פון נאציאנאליטעט! מיר קענען נאטירליך דערוויזן וואס פאר פיל קרעפטן גייען אוועק אויף אזא זאך, און זיך פרעגן, אזוי ווי דאס קינד אין וויקטאר הוגא'ס פאעזיע: "צו וואס פארוואונדעט מען זיי, אז מען היילט זיי דערנאך?" שטרעבנדיג צו פארניכטן די קראפט פונעם קאפיטאל און די מאכט פון דער בורזשואזיע ארבעטן מיר צו פארמיידן די הריגות. אונז וואלט אבער א סך אנגענעמער געווען ווען די פרייוויליגע פונעם רויטן קרייץ וואלטן געברענגט זייער טעטיגקייט איינצושטימען מיט אונז און צו פארניכטן אינגאנצן די מלחמות.

מיר מוזן דאך אבער אנווייזן אויף דער אומגעהויערער ארגאניזאציע אלס א באווייז פון די פרוכטבארע רעזולטאטן וואס ווערן דערגרייכט דורך דעם פרייען אפמאך און דער פרייער אונטערנעמונג.

ווען מיר וואלטן געוואלט זוכן ביישפילן אפילו אין דער קונסט פון מענטשן פארטיליגן וואלטן מיר זיי געפונען אן א סוף.

עס איז גענוג ווען מיר וועלן נאר אנרופן די אומגעהויער פיל געזעלשאפטן דורך וועלכע די דייטשע ארמיי האט הויפטזעכליך באקומען איר קראפט. א קראפט וואס הענגט היינט נישט אפ, ווי מען מיינט געוועגליך, נאר פון דער דיסציפלין. אט די געזעלשאפטן זענען פאראן זייער פיל אין דייטשלאנד און זייער ציל איז צו פארשפרייטן מיליטער-קענטענישן. אויף איינעם פון די לעצטע קאנגרעסן פון דער דייטשער מיליטערישער אליאנץ (קריגער בונד) זענען געקומען דעלעגאטן פון 2,452 געזעלשאפטן וואס ציילן 151,712 מיטגלידער, און אלע זענען פארבונדן אין איין פעדעראציע.

די טעכנישע קענטענישן פון דער דייטשער ארמיי ווערן נישט אויסגעארבעט אין די קאזארמען און אין די מיליטער-שולן, נאר אין די אומצאליגע שיס-געזעלשאפטן, אין די געזעלשאפטן פון מיליטערישע און סטראטעגישע שפילן. אזוי אז דאס איז אן אומגעהויערע נעץ פון פארשידענע חברות וואס האבן אין זיך מיליטערישע, ווי אויך ציווילע עלעמענטן: געאגראפן און גימנאסטן, יעגערס און טעכניקער. געזעלשאפטן וואס זענען זעלבסטשטענדיג אנטשטאנען, זיך ארגאניזירן, זיך פעדערירן, דיסקוטירן פארשידענע פראגן און מאכן עקסקורסיעס און אונטערנעמונגען. אט די פרייוויליגע און פרייע געזעלשאפטן בילדן די אמת'ע קראפט פון דער דייטשער ארמיי.

אט די אלע חברות האבן א מיאוסן ציל: זיי האלטן אונטער די מיליטערישע מלוכה. אונז איז אבער דא וויכטיג צו באווייזן אז די מדינה אליין, פאר וועלכער די מיליטער-ארגאניזאציע איז דער הויפט-ציל, האט פארשטאנען אז די ארגאניזאציע וועט זיך בעסער אנטוויקלען ווען מען וועט זי איבערלאזן דעם פרייען אפמאך צווישן די גרופעס און דער פרייער איניציאטיוו פון איינצעלנע פערזאנען.

היינט ווענדט מען זיך צום פרייען אפמאך אפילו אין מלחמה-זאכן. מיר קענען נאר אנווייזן אויף די דריי הונדערט טויזנט ענגלישע וואלונטירן, אויף די ענגלישע נאציאנאלע ארטילעריע-געזעלשאפט און אויף דעם פאראיין וואס הייבט ערשט איצט אן צו פארגרעסערן זיך כדי צו פארטיידיגן די ענגלישע ברעגן. א פאראיין וואס ווען ער וועט שוין עקזיסטירן וועט ער זיין העכער פון דעם מארינע-מיניסטעריום מיט יענע קרייצער-שיפן וואס שפרינגען שטענדיג אין דער לופט און מיט זיינע באיאנעטן וואס בייגן זיך ווי בליי.

אומעטום זאגט זיך די מדינה אפ פון אירע פריווילעגיעס און גיט איבער אירע "הייליגע" פונקציעס צו פריוואטע פערזאנען. אומעטום רייסט זיך די פרייע ארגאניזאציע אריין אין איר גרענעץ. אלע פאקטן וואס מיר האבן ערשט דא אנגעוויזן זענען גארנישט קעגן דעם וואס דער פרייער אפמאך גרייט אונז פאר אין דער צוקונפט, ווען די מדינה וועט מער נישט עקזיסטירן.

איינִיגע טענות

I

לאמיר איצט אַנאַליזירן די הויפּט-טענות קעגן דעם קאָמוניזם. דער גרעסטער טייל דערפֿון קומט פֿון אַ פּשוטן נישט-פֿאַרשטיין. עטליכע אָבער רירן אָן וויכטיקע פֿראַגן און פֿאַרדינען דערפֿאַר אונדזער פֿולע אויפֿמערקזאַמקייט.

מיר וועלן דאָ נישט רעדן וועגן די אַרגומענטן וואָס מען ברענגט קעגן דעם מדינה-קאָמוניזם. מיר אַליין אָנערקענען זייער ריכטיקייט. די ציוויליזירטע פֿעלקער האָבן געהאַט צו פֿיל אויסצושטיין אינעם קאַמף פֿאַר דער באַפֿרייאונג פֿונעם יחיד, און זיי קענען זיך נישט אָפּזאָגן פֿון זייער פֿאַרגאַנגענהייט און דערליידן אַ רעגירונג וואָס מישט זיך אַרײַן אין אַלע קלייניקייטן פֿונעם לעבן פֿון די בירגער. אַפֿילו ווען די רעגירונג וואָלט קיין אַנדער ציל נישט געהאַט נאָר דאָס וואוילזיין פֿונעם כּלל. אויב עס וואָלט בכלל אַנטשטאַנען אַ געזעלשאַפֿט וואָס איז געגרינדעט אויפֿן מדינה-קאָמוניזם, וואָלט זי זיך נישט געקענט האַלטן און וואָלט געמוזט, אונטערן אײַנפֿלוס פֿון דער אַלגעמיינער אומצופֿרידנקייט, אײַנגאַנצן צופֿאַלן אָדער איבערגעבויט ווערן אויפֿן פּרינציפּ פֿון פֿרײַהייט.

מיר וועלן זיך דאָ פֿאַרנעמען מיט דער אַנאַרכיסטיש-קאָמוניסטישער געזעלשאַפֿט, דאָס הייסט מיט אַזאַ געזעלשאַפֿט וואָס אָנערקענט די פֿולע פֿרײַהייט פֿונעם יחיד, דערלאָזט נישט קיין אויטאָריטעט און נוצט נישט קיין געוואַלד צו צווינגען דעם מענטש צו אַרבעטן.

לאָמיר זען, באַטראַכטנדיק נאָר די עקאָנאָמישע זײַט פֿון דער פֿראַגע, צי עס וועט זיך קענען אַנטוויקלען און האָבן אַ קיום אַזאַ געזעלשאַפֿט וואָס באַשטייט פֿון אַזעלכע מענטשן ווי מיר זענען זיי הײַנט: נישט בעסערע און נישט ערגערע, נישט מער און נישט ווייניקער אַרבעטזאַמע?

מיר ווייסן די טענה: "אויב די עקזיסטענץ פֿון יעדן איינעם וועט זײַן געזיכערט און די נויטווענדיקייט צו פֿאַרדינען אויף פּרנסה וועט נישט צווינגען דעם מענטש צו אַרבעטן, דאַן וועט קיינער נישט אַרבעטן. יעדער וועט זיך שטרעבן צו אַרויפֿוואַרפֿן די אַרבעט אויפֿן צווייטן, ווען זי וועט נישט זײַן פֿאַר אים אַ מוז." ערשטנס איז אָט די טענה געשטעלט אַן געוויינטלעך נאַכטראַכטן, ווײַל די גאַנצע פֿראַגע באַשטייט דאָ אין דער ווירקלעכקייט אין דעם צו וויסן צי די לאָן-אַרבעט גיט טאַקע אַזעלכע גוטע רעזולטאַטן און צי די פֿרײַוויליקע אַרבעט איז שוין איצט נישט פּראָדוקטיווער ווי די לאָן-אַרבעט? דאָס איז אַ פֿראַגע וואָס מען דאַרף שטודירן מיט אויפֿמערקזאַמקייט, בפֿרט אין דער צײַט ווען די געניטע וויסנשאַפֿטלעכע פֿראַגן וואָס זענען אַ סך ווייניקער וויכטיק און נישט אַזוי קאָמפּליצירט, ווערן נאָכגעגאַנגען ערשט נאָך אַן ערנסטן אויספֿאָרשן פֿון פֿאַקטן און פֿון זייערע קעגנזײַטיקע פֿאַרהעלטענישן. בײַ דער פֿראַגע איז דאָס נישט אַזוי דער פֿאַל. דאָ באַפֿרידיקט מען זיך מיט וועלכן נישט איז איין פֿאַקט, למשל דערמיט וואָס אַ

קאמוניסטישע קאלאניע אין אמעריקע איז נישט געלונגען, און מען שטרעבט אפילו נישט צו וויסן פארוואס עס איז נישט געלונגען און אויף דעם בויט מען די גאנצע טענה. מען האנדלט דערביי אזוי ווי דער אדוואקאט וואס זעט אין זיין צווייטן אדוואקאט, דעם פארטיידיגער פון זיין קעגנער, נישט פארשטייער פון אנדערע אינטערעסן אדער איבערצייגונגען, נאר א קעגנער אין דער אראטארישער קונסט. אויב ער קען נאר געפינען א געלונגענע חכמה אויף זיינע איינווענדונגען איז דאס גענוג. צי זי איז גערעכט צי נישט, גייט אים נישט אן. אט פארוואס עס שלעפט זיך אזוי לאנג דאס אונטערזוכן פון דעם וואס איז דער גרונד פון דער פאליטישער עקאנאמיע, דאס הייסט: אין וועלכע באדינגונגען איז עס דאס מערסטע גינסטיג אז די גזעלשאפט זאל באקומען די גרעסטע מאס נוצלעכע פראדוקטן און דערביי פארברענגען וואס ווייניגער מענטשליכע כוחות. מענטשן באגנוגענען זיך מיט אלגעמיינע פראזן וואס זיי הערן פון אנדערע, אדער מאכן פשוט חוזק פון דער גרונד-פראגע.

אזא לייכטזיניגקייט פאלט נאך מער אויף דורך דעם וואס אפילו אין דער קאפיטאליסטישער פאליטישער עקאנאמיע קען מען שוין טרעפן שרייבער וואס צווייפלען אין דער אקסיאמע וואס די גרינדער פון זייער וויסנשאפט האבן אויפגעשטעלט, אז אין אלגעמיין איז די מורא פאר הונגער דאס בעסטע מיטל וואס טרייבט דעם מענטש צו ארבעטן פראדוקטיוו. זיי הייבן שוין אן צו באמערקן אז אין דער פראדוקציע שפילט א ראלע דער קאלעקטיווער עלעמענט, דאס ארבעטן אינאיינעם, אויף וואס מען האט ביז איצט גאר נישט געקוקט, און וואס שפילט אפשר א סך גרעסערע ראלע איידער די לאן-ארבעט זעלבסט, די נידריגע קוואליטעט פון דער לאן-ארבעט, די אומגעהויערע פארצערונג פון מענטשליכע קרעפטן אין דער היינטיגער אגריקולטור און אין דער גאנצער אינדוסטריע, די שטענדיג וואקסנדיגע צאל פון די ליידיגגייער וואס פארשטייען היינט ארויפצואווארפן זייער ארבעט אויף פרעמדע פלייצעס, דער שטענדיג קלארער ווערנדיגער מאנגל פון לעבן אין דער פראדוקציע, דאס אלצדינג צווינגט אפילו די עקאנאמיסטן פון דער "קלאסישער" שולע זיך צו פארטראכטן. אייניגע פון זיי הייבן אן צו באמערקן אז זיי האבן קיין רעכט נישט געהאט אין דעם וואס זיי האבן זייער גאנצע טעאריע אויפגעבויט אויף אן איינגעבילדעט איינצלן זעלבסט-ווזן וואס עס טרייבט בלויז דאס פארלאנגען צו געווינען אדער צו פארדינען. צווייפל דרינגט שוין דורך אין די אוניווערסיטעטן און שלאגט זיך דורך, כאטש זעלטן, אין די ווערק פון די רעכטגלויביגע פאליטישע עקאנאמיסטן. דאס שטערט אבער נישט א סך סאציאליסטישע רעפארמאטארן צו בלייבן אנהענגער פון דער אינדיווידועלער באלוינונג, און זיי פארטיידיגן נאך איצט די אלטע פעסטונג פונעם לאן-סיסטעם, כאטש זיינע פארטיידיגער אליין געבן שוין אפ זייער פעסטונג איין שטיין נאכן אנדערן.

די דאזיגע הערן האבן אלץ מורא אז דאס פאלק וועט נישט ארבעטן ווען דער הונגער וועט אים נישט דערצו צווינגען.

האבן מיר אבער שוין נישט געהערט אט די זעלבע טענות אין אונזער צייט צוויי מאל: פון די אמעריקאנישע שקלאפן-באזיצער פאר דער באפרייאונג פון די נעגערס, און פון די

רוסישע פאמשטשיקעס פאר דער באפרייאונג פון די פויערן? "אן א בייטש וועט דער נעגער נישט ארבעטן", האבן די שקלאפן-באזיצער גע'טענה'ט. "אז מען וועט נישט געבן אכטונג אויפן פויער וועט ער לאזן זיינע פעלדער אומבאארבעט", האבן געזאגט די רוסישע פריצים. דאס אלטע ליד פונעם פראנצויזישן אדל פון 1789, פון מיטלאלטער, דאס ליד וואס איז אזוי אלט ווי די וועלט אליין, הערן מיר יעדעס מאל ווען עס האנדלט זיך צו פארניכטן אן אומגערעכטיגקייט אין דער מענטשהייט.

און שטענדיג לייקנט עס די ווירקליכקייט אפ. דער באפרייטער פויער פון 1792 האט געארבעט מיט אזא ווילדער ענערגיע וואס קיין שום צוגעבונדענער פויער האט זיך נישט געחלומט. דער באפרייטער נעגער ארבעט מער פון זיין פאטער, און דער רוסישער פויער איז, ווי נאר ער האט די ערשטע שמחה פון זיין באפרייאונג דורכגעמאכט, פייערנדיג דעם הייליגן פרייטאג פונקט ווי זונטאג, צוריקגעקומען צו דער ארבעט מיט א חשק וואס איז פאר זיין באפרייאונג ביי אים נישט געווען. ער איז אלץ פלייסיגער געווארן. דארט וואו עס פעלט אים נישט קיין ערד, ארבעט ער גאר אן אויפהער.

דאס לידעלע פון די שקלאפן-באזיצער קען נאר האבן א ווערט פאר די שקלאפן-באזיצער אליין. די שקלאפן פון ענגלאנד קענען אונז אויך באווייזן וואס עס איז ווערט, ווען מען זינגט עס.

אחוץ דעם, ווער האט אונז דען געלערנט, אויב נישט די עקאנאמיסטן אליין, אז דער געצוואונגענער ארבעטער קען נישט אויספירן קיין אנשטרענגענדע און פראדוקטיווע ארבעט? אזא ארבעט קען מען נאר ערווארטן פונעם מענטש ווען ער זעט ווי זיין אייגן וואוילזיין וואקסט וואס מער ער שטרענגט זיך אן. אלע וואס ווערן געצוואונגען צו דינען דעם פריוואט-אייגנטום פאלגן דעם דאזיגן כלל.

און טאקע: ווען די עקאנאמיסטן, וועלנדיג באווייזן די וואונדער-טאטן פון אייגנטום, ציינגן אונז ווי אן אומבאארבעט שטיק ערד, א בלאטע אדער א שטיינערנער באדן ווערט באדעקט מיט תבואה אונטער דעם שווייס פונעם פויער-אייגנטימער, באווייזן זיי דווקא דעם היפוך פון וואס זיי דארפן. די איינציגע גאראנטיע אז מען נוצט די פרוכט פון דער ארבעט ריכטיג, באשטייט אין דעם אז דער פראדוצירער זאל באמת באזיצן די אינסטרומענטן פון דער ארבעט. און דאס איז ריכטיג. זיי באווייזן נאר אז דער מענטש פראדוצירט נאר דעמאלט טאקע ווען ער ארבעט אין פולער פרייהייט; ווען ער קען ביז א געוויסן גראד אליין אויסקלייבן זיין באשעפטיגונג; ווען ער האט נישט איבער זיך קיין אויפזעער וואס שטערט אים, און ענדליך, ווען ער זעט אז פון זיין ארבעט וועלן הנאה האבן ער אליין און נאך אנדערע ארבעטנדע ווי ער, אבער נישט עפעס א מין פריווילעגירטע. דאס איז אלץ וואס מען קען ארויסנעמען פון זייערע ווערטער, און דאס זעלבע זאגן אויך מיר.

וואס באלאנגט דער פארם ווי אזוי צו באזיצן די אינסטרומענטן פון דער ארבעט, נעמט מען עס נאר אומדירעקט אריין אין זייערע באווייזן. כדי צו פארזיכערן דעם אקער-פויער אז קיינער וועט ביי אים נישט צונעמען דעם פארדינסט פון זיינע פראדוקטן און פון זיינע

אויסגעטראכטע פארבעסערונגען, און צו באווייזן דעם פארדינסט פון דער אינדיווידועלער פריוואט-אייגנטום קעגן יעדע אנדערע פארם פון אייגנטום, וואלטן די עקאנאמיסטן אונז געדארפט באווייזן אז ביי געמיינזאמער אייגנטום גיט די ערד קיינמאל נישט ארויס אזוי פיל און אין אזעלכע תנאים ווי ביי פריוואט-אייגנטום. אין דער ווירקליכקייט איז עס אבער נישט אזוי; די ערפארונג צייגט אונז דווקא דעם היפוך.

נעמט אלסביישפיל א געמיינדע פון דעם קאנטאן וואאדט אין דער שווייץ אין ווינטער, ווען אלע איינוואוינער דארפן גיין האקן האלץ אין וואלד וואס געהערט זיי אלע. דארט טאקע ווייזט זיך דער גרעסטער אייפער צו דער ארבעט, די גרעסטע אנשטרענגונג און אנטוויקלונג פון די מענטשלעכע כוחות. קיין באצאלטע ארבעט, קיין פערזענליכע אנשטרענגונגען פון אן אייגנטימער קענען זיך נישט פארגלייכן דערמיט.

אדער נעמט א רוסיש דארף ווען אלע גייען ארויס אפצושניידן א פעלד וואס געהערט דער געמיינדע, אדער וואס זי האט געדונגען. אט דא וועט איר זען וואס א מענטש קען פראדוצירן ווען ער ארבעט געמיינזאם פאר אן אלגעמיינעם ציל. די אפשניידער פארמעסטן זיך אפצושניידן מיט זייער קאסע א מעגליך גרעסערן קרייז; די פרויען און די יונגע לייט גיבן זיך די מיה צונויפצוקלייבן דאס היי, אז קיין היי זאל נישט בלייבן ליגן. דאס איז אן ארבעטער-יום-טוב פון דער ארבעט, ווען הונדערט פערזאנען מאכן אין אייניגע שעה מער ארבעט איידער זיי וואלטן געמאכט אין אייניגע טעג ווען יעדער וואלט געארבעט באזונדער. וואס פאר א טרויעריגער קאנטראסט שטעלט פאר דעם די ארבעט פונעם איינצעלנעם אייגנטימער!

מען וואלט געקענט אנווייזן טויזנטער ביישפילן פונעם לעבן פון די אמעריקאנער פיאנערן, פון די שווייצערישע, דייטשע און רוסישע דערפער און אייניגע ערטער אין פראנקרייך; אויף די רוסישע ארטעלן פון די בויער-ארבעטער, פון די סטאליארעס, פון די שיפער, פון די פישער א.א.וו., וואס צעטיילן צווישן זיך די פראדוקטן אדער די באלוינונג אן יעדע פארמיטלונג פון פאדריאטשיקעס. מען קען נאך דערמאנען די געמיינדע-יאגט פון די ארומוואנדערנדע פעלקער און א מאסע אנדערע קאלעקטיווע ערפאלגרייכע אונטערנעמונגען. איבעראל וועלן מיר געפינען איין און דאס זעלבע: דעם אומשטרייטבארן פארדינסט פון דער געמיינזאמער ארבעט אין פארגלייך צו דער לאן-ארבעט אדער דער ארבעט פונעם איינפאכן ארבעטער.

דאס בעסטע רייץ-מיטל צו דער ארבעט איז תמיד געווען דאס וואוילזיין, דאס הייסט די באפרידיגונג פון די פיזישע, מאראלישע און קינסטלערישע באדערפענישן פונעם מענטש, און די זיכערקייט אין דער מעגליכקייט פון אזא באפרידיגונג. און אין דער צייט ווען דער געדינגענער ארבעטער פראדוצירט קוים דאס נויטווענדיגסטע, אנטוויקלט דער פרייער ארבעטער, וואס זעט אז דאס וואוילזיין און דער לוקסוס וואקסט פאר אים אליין און פאר אלע אנדערע וואס מער ער שטרענגט זיך אן, אומענדליך מער ענערגיע און פארשטאנד, און באקומט פיל מער און בעסערע פראדוקטן. איינער פילט זיך צוגעקייט צו דער נויט, דער אנדערער קען האפן אויף פרייע צייט און אלע פארגעניגנס וואס פאלגן דערפון.

אט אין דעם ליגט דער גאנצער סוד. אט פארוואס א געזעלשאפט וואס שטעלט זיך אלס ציל דאס אלגעמיינע וואוילזיין און די מעגליכקייט פאר יעדן צו געניסן דאס לעבן אין אלע הינזיכטן, וועט מיט דער הילף פון פרייוויליגער ארבעט באקומען אומענדליך מער און בעסערע פראדוקטן ווי אין א פראדוקציע וואס איז געגרינדעט אויף שקלאפעריי, לייב-אייגנשאפט און לאן-ארבעט.

II.

אין דער היינטיגער געזעלשאפט, ווער עס קען נאר ארויפווארפן אויף אנדערע די ארבעט וואס איז נויטווענדיג פאר דער עקזיסטענץ, איילט זיך עס צו טאן, און דערפאר רעדט מען פיל אז אזוי וועט עס אייביג זיין.

די ארבעט וואס איז נויטווענדיג פאר דער עקזיסטענץ איז בעיקר די האנט-ארבעט. ווער פון אונז זאל נישט זיין א קינסטלער אדער א געלערנטער, קען קיינער פון אונז זיך נישט באגיין אן די זאכן וואס די האנט-ארבעט פראדוצירט: ברויט, קליידונג, וועגן, שיפן, באלייכטונג, ווארעמקייט א.א.וו. נאך מער: ווי הויך ארטיסטיש, ווי פיל מעטאפיזישע פארגעניגנס זאלן נישט זיין, איז נישטא קיינער וואס זאל נישט האבן אלס גרונט די האנט-ארבעט. און אט פון דער ארבעט, דעם פונדאמענט פונעם לעבן, וויל יעדער פטור ווערן.

מיר פארשטייען עס גאנץ גוט. איצט דארף עס אזוי זיין.

זיך באשעפטיגן מיט פיזישער ארבעט הייסט היינט: זיין איינגעשפארט צען און צוועלף שעה א טאג אין אן אומגעזונטער פאבריק און זיין פארקויפט צען יאר, דרייסיג יאר, דאס גאנצע לעבן צו דער ארבעט.

דאס הייסט: פאראורטיילן זיך אויף א קלעגליכן לאן, אויף די אומזיכערקייט אין דעם מארגנדיגן טאג, אויף ארבעטסלאזיגקייט, נאך אפטער אויף די נויט, און נאך אפטער אויף טויט אין שפיטאל. און דאס אלץ נאכדעם ווי מען האט געארבעט פערציג אדער פופציג יאר צו שפייזן, צו באקליידן, צו פארפרייען און צו בויען, נישט זיך און זיינע קינדער, נאר אנדערע.

דאס הייסט: דאס גאנצע לעבן טראגן אויף זיך אין די אויגן פון אנדערע דעם שטעמפל פון א נידעריגערן מענטש, און אליין אנערקענען אז דו שטייסט נידעריגער פון אנדערע, דען, וואס עס זאלן נישט זאגן די פיינע הערן וואס לויבן די "האנט מיט מאזאלן" אין זייערע רעדעס, דער ארבעטער וואס באשעפטיגט זיך מיט פיזישער ארבעט ווערט שטענדיג גערעכנט פאר נידעריגער פונעם געלערנטן, פונעם שרייבער, פונעם קינסטלער. און טאקע, דער מענטש וואס האט אפגעארבעט צען שעה אין א ווערקשטאט האט נישט קיין צייט און נאך ווייניגער מיטלען צו באקומען דעם הויכן גענוס פון דער וויסנשאפט און דער קונסט; נאך מער, ער קען זיך אפילו נישט צוגרייטן עס צו קענען טאן; נישט ווילנדיג מוז ער זיך באגנוגענען מיט די ברעקלעך וואס פאלן אראפ פונעם טיש פון די

פריווילעגירטע. דערפאר פארשטייען מיר גאנץ גוט אז ביי אזעלכע באדינגונגען רעכנט זיך די פיזישע ארבעט פאר א קללה פונעם גורל.

מיר פארשטייען אז אלע חלומ׳ען נאר וועגן איין זאך: אליין זיך אויסדרייען אדער ארויסרייסן די קינדער פון דער נידעריגער לאגע; שאפן פאר זיך אן "אומאפהענגיגע" לאגע. וואס הייסט עס? לעבן אויף פרעמדער ארבעט!

און אזוי לאנג ווי עס וועט עקזיסטירן א קלאסע פון פיזישער ארבעט און אן אנדער קלאסע וואס רופט זיך "ארבעטער פונעם געדאנק", א קלאסע פון "שווארצן-ארבעטנדע" און א קלאסע פון ווייסע הענטלעך, אזוי לאנג וועט עס זיין אזוי.

וואס פאר אן אינטערעס קען באמת האבן די גראבע, ערמידנדע ארבעט פארן ארבעטער וואס ווייסט שוין פון פריער זיין פינסטערן מזל, אז פון דער וויג ביזן קבר וועט ער פירן א פינסטערן לעבן אין ארעמקייט און אומזיכערקייט מיטן מארגנדיגן טאג? אז מען זעט ווי די אומגעהויערע גרויסע מערהייט פון מענטשן נעמט זיך יעדן פארטאג ווידער צו דער טרויעריגער ארבעט, בלייבט נאר איבער זיך צו וואונדערן איבער זייער סטאנדהאפטיגקייט, זייער צוגעבונדנקייט צו דער ארבעט, זייער געוואוינהייט וואס ערלויבט זיי, פונקט ווי א מאשין וואס פאלגט בלינד דעם שטויס וואס מען האט איר געגעבן, צו פירן דאס בעסטיאלישע לעבן אן יעדע האפנונג אויפן מארגן, אן יעדע מינדסטע אויסזיכט, אויב עס איז נישט די אויסזיכט אז כאטש זייערע קינדער, א טייל פון דער אנדערער מענטשהייט, וועלן אויך געניסן פון אלע אוצרות פון דער פרייער נאטור, די גאנצע קראפט פון דער וויסנשאפט און פון דער וויסנשאפטלעכער און קינסטלערישער שאפונג וואס זענען איצט צוגענגליך נאר פאר א קליינער פריווילעגירטער מינאריטעט.

אט טאקע דערפאר, כדי צו מאכן א סוף צו דעם חילוק פון קאפ-ארבעט און האנט-ארבעט, ווילן מיר די פארניכטונג פונעם לאן-סיסטעם. טאקע צוליב דעם שטרעבן מיר צו דער סאציאלער רעוואלוציע. דאן וועט די ארבעט נישט מער זיין א קללה פונעם גורל. זי וועט ווערן דאס וואס זי דארף זיין: די פרייע איבונג פון אלע מענטשליכע פעאיגקייטן.

עס איז שוין נישט אונטערוואָרפן אונטער אן ערנסטער קריטיק די אלטע מעשה אז די בעסטע ארבעט קומט כלומרשט ארויס ווען מען שטייט איבערן ארבעטער מיט א בייטש, ווען ער האט מורא צו פארלירן זיין לאן.

עס איז געגוג אריינצוגיין אין סיי וועלכער פאבריק אדער ווערקשטאט, נישט אין די מוסטער-פאבריקן וואס מען טרעפט זעלטן אלס אויסנאם, נאר אין א געוועגליכער ווערקשטאט אזוי ווי אלע זענען איצט, כדי צו באגרייפן די שרעקליכע, אומגלויבליכע פארשווענדונג פון מענטשליכע כוחות וואס כאראקטעריזירט די היינטיגע אינדוסטריע. אויף אייניגע מער אדער ווייניגער פארשטענדיג ארגאניזירטע פאבריקן זענען דא הונדערטער און מער אזעלכע וואס רויבן די מענטשליכע ארבעט און די טייערע קראפט נאר כדי איינצוטראגן דעם בעל-הבית עטליכע פענס א טאג מער, ממש עטליכע פענס.

אט נעמט די יונגע לייט פון צוואנציג, פינף און צוואנציג יאר, וואס זיצן אפ גאנצע טעג אויף א באנק, איינגעבויגן, שאקלען זיך פיבערהאפט מיטן קאפ און מיטן גאנצן קערפער, כדי צוזאמענצובינדן מיט דער שנעלקייט פון א פאקויניק, די עקן פון די שטיקלעך באמוול וואס בלייבן איבער אין די פאבריקן וואו מען וועבט קרושעוועס. מיט שרעק האב איך זיך צוגעקוקט ווען איך האב דערזען דאס שרעקליכע בילד אין איינע פון די גרויסע פאבריקן אין נאטינגהאם. פארוואס פארדארבט זיך אזוי דאס מענטשליכע לעבן? פארוואס ווערן מענטשן, יונגע, פול מיט קראפט, געבראכט צו אזא שענדליכן צושטאנד? ממש פאר גראשנס! וואס פאר א דור וועלן נאך ארויסברענגען אט די ציטערנדע, אויסגעמאטערטע מענטשן? אבער... "זיי פארנעמען אין דער פאבריק אזוי ווייניג פלאץ, און יעדער פון זיי טראגט מיר איין פינף פענס, ריינע פינף פענס א טאג", ענטפערט דער בעל-הבית. זיי שטייען שוין פון קינדווייז אן דערביי!

אין אנדערע ערטער, למשל אין איינע פון די גרויסע לאנדאנער פאבריקן פון שוועבעלעך וועלכע עקספלואטירט דעם פאטריאטיזם אליין אין אירע אדווערטייזמענטס: "אט זעט, מיר זענען די באשיצער פון דער נאציאנאלער ארבעט", וועט איר זען יונגע מיידלעך וואס האבן שוין צו זיבעצן יאר א פלאט געדריקטן קאפ, ווייל זיי טראגן אויפן קאפ פון איין צימער אין אנדערן פעק מיט שוועבעלעך, בעת ווען די איינפאכסטע מאשין וואלט געקענט איבערפירן די שוועבעלעך צו זייערע פיס. אבער די ארבעט פון די פרויען וואס האבן נישט קיין באשטימטע מלאכה איז דאך אזוי ביליג!

צו וואס דארף מען דא א מאשין? אז די דאזיגע פרויען וועלן מער נישט קענען ארבעטן, איז עס דאך אזוי לייכט צו באזעצן זייער פלאץ... וויפיל שלעפן זיך ארום אין די גאסן!

אויף די טרעפ פון א רייכן הויז אין בריטאן, אין ניו-קאסל, וועט איר זען אין א קאלטער ווינטערנאכט א בארוועסן קינד איינגעשלאפן, מיט א פאקעט צייטונגען אין די הענט. אבער... די קינדער-ארבעט איז דאך אזוי ביליג! "אז ער וועט פארקויפן א צוויי טוץ צייטונגען, וועט עס מיר דאך ברענגען א שילינג, און וועט אליין אויך פארדינען צוויי פענס", ענטפערט מען אייך. "זיי זענען א גרויסע פאמיליע; צוויי פענס האבן אויך א ווערט ביי זיי." צוויי פענס, אנשטאט אויסלערנען אים א נוצלעכע מלאכה...

אדער אט נעמט א געזונדן, שטארקן מענטש אן ארבעט. קיינער דארף אים נישט, און זיין טאכטער ווערט אויסגענוצט, פארדארבט און קומט אום אין דעם הייסן דאמף פון א שטאפן-פאבריק, וואו די טעמפעראטור איז ווי אין א רוסישן באד, כדי צו באשמירן די געפארבטע סחורה מיט עפעס א מין שמירעכץ און דערנאך עס פארקויפן פאר א געדרוקטן שטאף. און זיין זון גיסט אן פולע בלעך מיט וואקס אין דער צייט וואס א פראסטע מאשין וואלט עס געמאכט צען מאל בעסער און הונדערט מאל גיכער. אדער ער ווארט גאר שעה'ן לאנג אויף די עקן פון די גאסן כדי א פארבייגייער זאל אים געבן צו פארדינען א פעני.

און אזוי איז עס אומעטום, פון סאן-פראנציסקא ביז מאסקווע און פון נעפאל ביז שטאקהאלם. די אומגלויבליכע, ריזיגע פארשווענדונג פון מענטשליכע כוחות אין דער

הערשנדיגער, קאפּיטאַליסטיש אָרגאַניזירטער אינדוסטריע, נישט רעדנדיק פֿונעם האַנדל וואו זי איז נאָך גרעסער.

וואָס פֿאַר אַ ביטערע, טרויעריגע איראָניע קלינגט אין דעם נאָמען אַליין פֿון דער פּאָליטישער עקאָנאָמיע! דאָס איז דאָך אַ וויסנשאַפֿט פֿון אַן אומנוצליכער פֿאַרשווענדונג פֿון מענטשליכע כּוחות אונטערן לאַן-סיסטעם!

דאָס איז נאָך נישט אַלץ. אַז איר וועט רעדן מיטן דירעקטאָר פֿון אַ גוט איינגעאָרדנטער פֿאַבריק, וועט ער זיך אומבאַדינגט אָנהייבן קלאָגן פֿאַר אייך, גאַנץ נאַאיוו, ווי שווער עס איז היינטיקע צייטן צו געפֿינען אַ פֿעאיגן, שטאַרקן און ענערגישן אַרבעטער וואָס זאָל זיך אָפּגעבן מיט דער אַרבעט מיט באַגייסטערונג. "ווען פֿון די צוואַנציק אָדער דרייסיק וואָס קומען יעדן מאָנטאָג צו אונדז בעטן אַרבעט וואָלט זיך כאָטש געפֿונען איינער אַזאַ", וועט ער אייך זאָגן, וואָלט ער איבעראַל אויפֿגענומען געוואָרן, אַפֿילו ווען מיר וואָלטן אין דער צייט פֿאַרקלענערט די צאָל פֿון די אַרבעטער. אַט די אַרבעטער דערקענט מען מיטן ערשטן בליק און מען נעמט זיי אומעטום. מען קען תּמיד פּטור ווערן פֿון אַן אַרבעטער, פֿון אַן עלטערן אָדער אַ ווייניקער פֿעאיגן.

און אַט דער מענטש וואָס האָט פֿאַרלוירן זיין אַרבעט, אַזוי ווי אַלע אַנדערע וואָס וועלן מאָרגן אַריינפֿאַלן אין אַזאַ לאַגע, טרעט אויף אין די גרויסע רעזערוו-אַרמיי פֿונעם קאַפּיטאַל, די אַרבעטסלאָזע, וואָס מען רופֿט צו די מאַשינען און צו די װערקבענק נאָר אין דער ביזי-צייט אָדער בעת מען דאַרף ברעכן דעם ווידערשטאַנד פֿון די סטרייקער. אָדער ער פֿאַלט אַריין אין די גרויסע אַרמייען פֿון די אַלטע אָדער מיטלמעסיקע אַרבעטער וואָס דרייען זיך אַרום די קליינע, שוואַכינקע פֿאַבריקן און װערקשטאַטן, יענע פֿאַבריקן וואָס קענען קוים אונטערהאַלטן זייער אַרבעט נאָר דורך דעם וואָס זיי רייסן אַראָפּ אויף אַלערליי אופֿנים פֿונעם אַרבעטער'ס לאַן און נאַרן אָפּ די קונים, באַזונדערס די קאָנסומאַנטן פֿון די ווייטע לענדער.

און אַז איר וועט רעדן מיטן אַרבעטער אַליין וועט איר דערפֿאַרן אַז די רעגל אין די פֿאַבריקן און װערקשטאַטן איז אַז דער אַרבעטער זאָל קיינמאָל נישט פּראָדוצירן אַזוי פֿיל אַרבעט וויפֿיל ער איז פֿעאיג. וועה יענעם אַרבעטער וואָס טרעט אַריין אין אַן ענגלישער פֿאַבריק און פֿאָלגט נישט דעם ראַט פֿון זיינע חבֿרים וואָס ער באַקומט ביים אַריינטרעטן! אוןווירקליך, די אַרבעטער ווייסן גאַנץ גוט אַז אויב זיי וועלן נאָכגעבן דעם בעל-הבית און וועלן מרוצה ווערן צו אַרבעטן ענערגישער, כּדי צו ענדיקן סיי וועלכע נייע באַשטעלונג, וועט אַט די אָנשטרענגענדע אַרבעט שוין תּמיד געפֿאָדערט ווערן פֿון זיי אַלס רעגל צו באַשטימען דעם לאַן. דערפֿאַר זעען זיי אין ניין פֿאַבריקן פֿון צען אַז מען פּראָדוצירט קיינמאָל נישט אַזוי פֿיל וויפֿיל מען וואָלט געקענט. אין אייניקע אינדוסטריעס באַגרעניצן די אַרבעטער די פּראָדוקציע כּדי אויפֿצוהאַלטן דעם הויכן פּרייז; אין אַנדערע גיט מען זיך איבער איינער דעם אַנדערן די פּאַראָלע: Co-canny ("לאַנגזאַם"). דאָס הייסט: "פֿאַר שלעכטע שׂכירות, שלעכטע אַרבעט."

לאן-ארבעט איז שקלאפּישע ארבעט; זי קען נישט און דאַרף נישט געבן אַלץ וואָס זי קען געבן. עס איז שוין צייט זיך צו באַפרייען פון דער באָבע-מעשה אַז דער לאָן איז דאָס בעסטע מיטל אַרויסצורופן מער און בעסערע ארבעט. אויב די אינדוסטריע טוט היינט הונדערט מאָל מער ווי אין די צייטן פון אונזערע זיידעס, איז דאָס צו פאַרדאַנקען דעם שנעלן אויפבליהן פון פיזיק און כעמיע צום סוף פונעם פאַריגן יאָרהונדערט; נישט די קאַפּיטאַליסטישע אָרגאַניזאַציע פונעם לאָן-סיסטעם האָט בייגעשטייערט דערצו: נאָר אדרבה, ס'איז געשען טראָץ דער דאָזיגער אָרגאַניזאַציע.

.III

די וואָס האָבן ערנסט דורכגעשטודירט די פראַגע לייקענען נישט אַפּ קיין איינע פון די גוטע זייטן וואָס דער קאָמוניזם האָט אין זיך. בתנאי, פאַרשטייט זיך, אַז ער זאָל זיין פולשטענדיג פריי, דאָס הייסט אַנאַרכיסטיש. זיי אָנערקענען אַז די ארבעט וואָס וועט געצאָלט ווערן מיט געלט, אָדער פאַרשטעלט אונטערן נאָמען "טשעק" וועט טראָגן אויף זיך דעם שטעמפּל פונעם לאָן-סיסטעם און וועט האָבן די זעלבע איבלע זייטן וואָס דער לאָן-סיסטעם גופא. זיי באַהויפּטן אַז דער נייער סיסטעם וועט גלייך אָנהייבן ליידן דערפון, אַזוי גיך ווי די געזעלשאַפט וועט אַריינגעמען אין אירע הענט די אינסטרומענטן פון דער פּראָדוקציע. און זיי גיבן צו אַז מיט דער פאַלקאָמער דערציאונג וואָס אַלע קינדער וועלן געניסן, מיט דער אַנטוויקלטער ארבעטזאַמקייט פון די ציוויליזירטע געזעלשאַפטן, מיט דער פרייהייט וואָס יעדער איינער וועט האָבן זיך אויסצוקלייבן וואָס פאַר אַ באַשעפטיגונג ער וועט וועלן, וואָלט אַ קאָמוניסטישע געזעלשאַפט נישט געהאַט קיין מאַנגל אין פּראָדוצירער וועלכע וואָלטן פאַרדרייפאַכט די פּרוכטבאַרקייט פון דער ערד און וואָלטן געגעבן דער אינדוסטריע אַ נייעם שוואונג פאָרווערטס.

אין דעם זענען אונזערע קעגנער איינפאַרשטאַנען מיט אונז; נאָר די גאַנצע געפאַהר, זאָגן זיי, וועט קומען פון דער מינדערהייט פוילענצער וואָס וועלן נישט וועלן ארבעטן טראָץ די גוטע קאָנדיציעס וועלכע וועלן מאַכן די ארבעט אָנגענעם, אָדער זיי וועלן ארבעטן אומרעגלמעסיג און אָן אַ קאָפּ. ביי די היינטיגע אומשטענדן צווינגט דער הונגער אפילו די ווידערשפּעניסטיגסטע צו ארבעטן, נישט אָפּצושטיין פון די אַנדערע. דער וואָס קומט נישט צו דער באַשטימטער שעה פאַרלירט באַלד זיין פּלאַץ. אָבער אַ פאַרשיווע שאָף פאַרפלעקט די גאַנצע סטאַדע, און עס איז גענוג עס זאָלן נאָר זיין דריי, פיר נאַכלעסיגע אָדער עקשנ'דיגע ארבעטער, פאַרפירן זיי פון וועג אַלע אַנדערע און ברענגען אַריין אין פאַבריק דעם גייסט פון אומאָרדענונג און פון רעבעליען, און דער גייסט מאַכט די ארבעט אוממעגליך. סוף כל סוף וועט מען אַלזאָ מוזן זיך אומקערן צו דעם סיסטעם פון צוואַנג וואָס זאָל צווינגען די אָפּפאַלדער צוריק אַריינצוגיין אין די רייען. דאַן וועט מען זען אַז דער איינציגער סיסטעם וואָס איז אין שטאַנד אויסצואיבן אַזאַ צוואַנג און אין דער זעלבער צייט נישט צו באַליידיגן די געפילן פונעם ארבעטער איז דאָס סיסטעם פון באַלוינונג לויט דער ארבעט. יעדעס אַנדערע מיטל וואָלט געפאָדערט דאָס שטענדיגע אַריינמישן זיך פון אויטאָריטעטן, וואָס וואָלט פאַר דעם פרייען מענטש גיך געוואָרן אוממערטרעגליך."

אט דאס איז, ווי מיר מיינען, די טענה אין איר גאנצער קראפט.

ווי מען קען זען, נעמט אט די טענה אריין אין זיך די קאטעגאריע פון יענע איינוועדנדונגען דורך וועלכע מען פראבירט צו באַרעכטיגן דאס עקזיסטירן פון דער מדינה, דעם שטראף-געזעץ, די ריכטער און די געפענגעניש-וועכטער.

"אזוי ווי עס זענען פאראן מענטשן - א קליינע מינאריטעט - וועלכע ווילן זיך נישט אונטערוואַרפן די געוואוינהייטן דורך וועלכע מענטשן קענען לעבן צוזאמען", זאגן די אנהענגער פון אויטאריטעטן, "מוז מען נישט ווילנדיג אויפהאלטן די מדינה, ווי טייער זי זאל אונז נישט קאסטן; מען מוז אויך אנהאלטן די אויטאריטעטן, דאס געריכט, די טורמע, כאטש די דאזיגע אינסטיטוציעס ווערן אליין א קוואל פון נייע פארשידענע איבלען."

מיר וואלטן זיך געקענט באגנוגענען מיט דעם ענטפער וועלכן מיר האבן שוין אזוי פיל מאל געגעבן אויף דער פראגע וועגן אויטאריטעט בכלל: "כדי אויסצומיידן סיי וועלכן מעגליכן איבל", זאגן מיר, "נעמט איר אן אזא מיטל וואס איז אליין נאך א גרעסער איבל און וואס ווערט דער קוואל פון די זעלבע מיסברויכן וואס איר וואלט געוואלט אפשאפן. פארגעסט נישט אז טאקע דאס לאן-סיסטעם גופא, דאס הייסט די אוממעגליכקייט צו לעבן אנדערש ווי נאר צו פארקויפן זיין ארבעטס-קראפט, האט באשאפן דעם היינטיגן קאפיטאליסטישן סיסטעם, וועמענס פעלער איר היינט אנערקענט."

מיר וואלטן נאך געקענט באמערקן אז אזעלכע איינוועדנדונגען פון אונזערע קעגנער זענען פשוט נישט מער ווי א באשטעטיגונג פון דעם וואס עקזיסטירט. די היינטיגע לאן-ארבעט איז בשום אופן נישט באשאפן געווארן כדי צו באזייטיגן די אומבאקוועמליכקייטן פונעם קאמוניזם. זיין אפשטאם, אזוי ווי דער אפשטאם פון דער מדינה און פונעם אייגנטום, איז גאר אן אנדערער. ער איז געבוירן געווארן פון שקלאפעריי און פון דער קנעכטשאפט, וועלכע זענען ארויפגעלייגט געווארן מיט געוואלד; ער איז די זעלבע יעניגע, נאר איבערגעשלייפט אויף א מאדערנעם אופן. דערפאר האבן די ארגומענטן נישט מער ווערט ווי יענע מיט וועלכע מען וויל באַרעכטיגן דאס אייגנטום און די מדינה.

דאך וועלן מיר אנאליזירן די טענות און זען ווי ווייט זיי קענען זיין גערעכט.

איז דאס דען נישט זעלבסטפארשטענדליך, אז אויב א געזעלשאפט וואס איז געגרינדעט אויפן פרינציפ פון פרייע ארבעט וואלט באמת מורא געהאט אז די פוילענצער זאלן זי חרוב מאכן, וואלט זי גאר אן קיין ספק געקענט זיך אויסהיטן פון זיי אן זיך אומצוקערן צו אן אויטאריטארישער ארגאניזאציע און אן געצוואונגענערהייט אנצונעמען דעם לאן-סיסטעם?

לאמיר זיך פארשטעלן א גרופע פון א גרויסער צאל פרייוויליגע, וועלכע האבן זיך פאראייניגט פאר אלגעמיינע אונטערנעמונגען און וועלכע ארבעטן פלייסיג כדי די אונטערנעמונג זאל געלינגען, מיט דער אויסנאהמע פון איינעם פון די אנטיילנעמער, וואס

פאַרנאַכלעסיגט אַפּט זײַנע פּליכטן. דאַרפֿן זיי דען צוליב אים אויפֿלעזן די גרופּע, אָדער אויסוועלן אַ פּרעזידענט וועלכער זאָל אַרויפֿלייגן שטראָפֿן, אָדער ענדליך, אַזוי ווי אין דער פֿראַנצויזישער אַקאַדעמיע, אײַנפֿירן מאַרקן צו פֿאַרטיילן צווישן די אַנוועזנדע מיטגלידער, פֿאַר וועלכע מען באַקומט דערנאָך געצאָלט? אָן צווייפֿל, וועלן זיי נישט טאָן נישט דאָס איינע און נישט דאָס אַנדערע. זיי וועלן פּשוט זאָגן דעם קאַמעראַד וועלכער דראַט, דורך זײַן אויפֿפֿירונג, אַרײַנצופֿירן די אונטערנעמונג אין אַ געפֿאַהר: "פֿרײַנד, מיר וואָלטן גערן געאַרבעט מיט דיר צוזאַמען; נאָר אַז דו דערפֿילסט אַפּט נישט דײַנע פּליכטן און פֿאַרנאַכלעסיגסט דײַן אַרבעט, מוזן מיר זיך צעטיילן. זוך זיך אַנדערע קאַמעראַדן וועלכע וועלן זיך צופּאַסן צו דײַן נאַכלעסיגקייט."

דאָס איז אַזאַ נאַטירליך מיטל, אַז עס ווערט אַפֿילו איצט גענוצט אין אַלע אינדוסטריעס צוזאַמען מיט אַלע מעגליכע סיסטעמען פֿון שטראָפֿן, פֿון אָפּמאַכן וועגן דער אַרבעט, פֿון אויפֿזיכט און אַזוי ווײַטער. דער אַרבעטער מעג קומען אין פֿאַבריק צו דער באַשטימטער צײַט, אָבער אויב ער אַרבעט שלעכט, אויב ער שטערט זײַנע קאַמעראַדן דורך זײַן נאַכלעסיגקייט אָדער דורך אַנדערע פֿעלער, אויב ער קריגט זיך מיט זיי, וועט ער שוין נישט בלײַבן. ווייסט יענער אַז ער וועט געצוואונגען זײַן אַליין אַוועקצוגיין פֿון דער פֿאַבריק.

געוויינליך מיינט מען אַז די רעגלמעסיגקייט און די אייגנשאַפֿט פֿון דער אַרבעט אין דער פֿאַבריק הענגט אָפּ פֿונעם בעל-הבית און זײַנע אויפֿזעער. אין דער ווירקליכקייט אָבער, אין יעדער מער אָדער ווייניקער קאָמפּליצירטער אונטערנעמונג, למשל וואו די סחורה דאַרף דורכגיין דורך מערערע הענט איידער זי ווערט צוגעגרייט, זענען עס די פֿאַבריק-אַרבעטער אַליין וואָס וואַכן איבער די גוטע באַדינגונגען פֿון דער אַרבעט. דערפֿאַר האָבן די בעסטע ענגלישע פּריוואַט-פֿאַבריקן אַזוי ווייניק אויפֿזעער, פֿיל ווייניקער ווי די פֿראַנצויזישע, און אומפֿאַרגלײַכליך ווייניקער ווי די ענגלישע וועלכע געהערן צו דער מדינה.

עס איז דאָס זעלבע ווי מיט די מאָראַלישע באַגריפֿן וועלכע זענען אָנגענומען אין דער געזעלשאַפֿט. געוויינליך מיינט מען אַז זיי האַלטן זיך אויפֿן דאַנק דעם ריכטער און דער פּאָליצײַ. אין דער ווירקליכקייט אָבער האַלטן זיי זיך אויף טראָץ דעם ריכטער און דער פּאָליצײַ. "וואָס מער געזעצן, אַלץ מער פֿאַרברעכן!" דאָס האָט מען שוין געזאָגט אַ לאַנגע צײַט פֿאַר אונדז.

און נישט נאָר אין דער אינדוסטריע גייט עס אַזוי; דאָס זעלבע ווערט פּראַקטיצירט אומעטום און שטענדיק, און אין אַזעלכע גרויסע מאָסן אַז נאָר די וואָס גראָבן זיך אין די ביכער קענען נאָך צווייפֿלען אין דעם.

אַז אַן אײַזנבאַן-קאָמפּאַניע וועלכע איז פֿאַראייניקט מיט אַנדערע קאָמפּאַניעס דערפֿילט נישט אירע פֿאַרפּליכטונגען, אַז זי פֿאַרשפּעטיקט מיט אירע צוגן און לאָזט די סחורה ליגן אין די סטאַנציעס, סטראַשען איר די אַנדערע קאָמפּאַניעס אַז זיי וועלן אָפּשטעלן דעם קאָנטראַקט; און געוויינליך העלפֿט עס.

געוועגליך מיינט מען, אדער וויניגסטנס זאגט מען אזוי, אז די געשעפטסלייט דערפילן זייערע פארפליכטונגען נאר פון מורא פארן געריכט. אין דער ווירקליכקייט איז עס אבער גאר נישט אזוי. אין ניין פעלער פון צען וועט דער סוחר וועלכער האלט נישט זיין ווארט נישט ערשיינען פארן ריכטער. אין די גרויסע האנדלס-שטעט, ווי לאנדאן למשל, איז שוין דאס אליין וואס מען האט געצוואונגען א בעל-חוב צו גיין אין געריכט גענוג פאר רוב געשעפטסלייט מער נישט צו האבן קיין שום געשעפטן מיט יענעם וועלכער האט זיי געברענגט דערצו אז זיי זאלן האבן צו טאן מיט אן אדוואקאט.

פארוואס זאל דאס וואס געשעט זיך היינט צווישן די ארבעטער פון א פאבריק, צווישן סוחרים און אייזנבאן-קאמפאניעס, זיך נישט אויספירן אויך אין א געזעלשאפט וועלכע איז געגרינדעט אויף דער פרייוויליגער ארבעט?

א קאמוניסטישע פעדעראציע וואלט געקענט מאכן מיט אירע מיטגלידער אזא מין קאנטראקט: "מיר זענען גרייט דיר צו גאראנטירן דאס געניסן פון אונזערע הייזער, מאגאזינען, גאסן, פארקער-מיטלען, שולן, מוזעאומען און אזוי ווייטער, מיט דער באדינגונג אז פון צוואנציג ביז פינף און פערציג אדער פופציג יאר זאלסטו געבן פיר, פינף שעה א טאג אויף איינע פון די ארבעטן וועלכע זענען נייטיג צום לעבן. קלויב דיר אליין אויס, אויב דו ווילסט, יענע גרופע צו וועלכער דו ווילסט צושטיין, אדער בילד א נייע גרופע, נאר זי זאל נעמען אויף זיך צו פראדוצירן דאס נויטווענדיגע. וואס אנבאלאנגט די צייט וואס בלייבט פריי, גרופיר זיך מיט וועמען דו ווילסט, פאר וועלכע פארגעניגן עס געפעלט דיר, כדי צו געניסן פון קונסט און וויסנשאפט, לויט דיין געשמאק.

"אלץ וואס מיר פארלאנגען פון דיר איז טויזנט צוויי הונדערט אדער טויזנט פינף הונדערט שעה ארבעט א יאר אין איינע פון די גרופעס וואס פראדוצירן עסנווארג, קליידער, וואוינונג, אדער וועלכע באשעפטיגן זיך מיטן געזעלשאפטליכן געזונט, מיט טראנספארט און אזוי ווייטער. און דערפאר ווערסטו האבן אלץ וואס די גרופעס פראדוצירן אדער האבן שוין פראדוצירט. ווען אבער קיין איינע פון די טויזנטער גרופעס פון אונזער פעדעראציע וועט דיר נישט וועלן אויפנעמען, צוליב וועלכער אורזאך עס זאל נישט זיין, אויב דו ביסט אבסאלוט נישט פעאיג צו פראדוצירן עפעס נוצליך, אדער אויב דו אנטזאגסט זיך צו פראדוצירן, דאן בלייבט פאר דיר נישט אנדערש ווי צו לעבן אפגעזונדערט, אדער אזוי ווי די קראנקע לעבן, דאס הייסט אויפן חשבון פון דער קאמונע. אויב מיר וועלן זיין אזוי רייך אז מיר וועלן דיר קענען געבן אלץ נויטווענדיגע, וועלן מיר עס מיט פארגעניגן טאן. דו ביסט א מענטש און דו האסט א רעכט צו לעבן. אבער אז דו שטעלסט זיך אליין אין א ספעציעלער לאגע און נעמסט זיך ארויס פון די רייען פון אונזערע מיטבירידער, איז זייער מעגליך אז דו וועסט דאס שפירן אין דיינע טעגליכע פארהעלטענישן מיט זיי. מען וועט אויף דיר קוקן ווי אויף איינעם וועלכער איז געקומען פון אן אנדער וועלט, פון דער בורזשואזער געזעלשאפט. ס'איז מעגליך אז עס וועלן זיך געפינען אייניגע גוטע פריינד וועלכע וועלן אנטדעקן אין דיר א שיינקייט און וועלן דיר באפרייען פון יעדער מאראלישער פארפליכטונג קעגן דער געזעלשאפט, און וועלן מאכן פאר דיר דיין טייל ארבעט וועלכע איז נייטיג פארן לעבן.

"אויב דאס געפעלט דיר נישט, זוך דיר ערגעץ אנדערש אנדערע לעבנס-אומשטענדן, אדער געפין דיר אנהענגער און שאף מיט זיי אנדערע גרופעס, ארגאניזירט אויף נייע פרינציפן. מיר ווילן דיר נישט שטערן."

אט ווי אזוי א קאמוניסטישע געזעלשאפט וואלט געקענט האנדלען ווען די צאל פון די פוילענצער וואלט אזוי גרויס געווארן אז מען וואלט זיך געדארפט באווארענען קעגן זיי.

.IV

מיר צווייפלען אבער זייער אז אזא געפאהר זאל סטראשען א געזעלשאפט וועלכע איז באמת געגרינדעט אויף דער פולער פרייהייט פונעם אינדיווידואום.

און ווירקליך, כאטש די פוילענצעריי וועלכע שטאמט ארויס פונעם פריוואט-אייגנטום ווערט איצט באצאלט, זענען דאך אמתע פוילענצער פארהעלטניסמעסיג ווייניג; סיידן זיי זענען קראנקע.

אין ארבעטער-קרייזן זאגט מען אפט אז די בורזשואז זענען פוילענצער. אמת, עס זענען פאראן אזעלכע, אבער זיי זענען דאך נאר אן אויסנאהמע. אדרבה, אין יעדער אינדוסטריעלער אונטערנעמונג קען מען תמיד טרעפן איינעם אדער עטליכע בורזשואז וועלכע ארבעטן א סך. אמת, אז מייסטנס באנוצן זיי זיך מיט זייער פריווילעגירטער שטעלונג כדי צו נעמען אויף זיך די לייכטסטע ארבעט, און ארבעטן אין אזעלכע גינסטיגע היגיענישע באדינגונגען, ביי גוטער לופט, גוטער נאכארונג און אזוי ווייטער, אז זייער ארבעט מאטערט זיי נישט אויס. אט דאס זענען דאך טאקע די באדינגונגען וועלכע מיר פארלאנגען פאר אלע ארבעטער אן אויסנאהמע. מען דארף נאך צוגעבן אז א דאנק זייער פריווילעגירטער שטעלונג באשעפטיגן זיך די רייכע אפט מיט אומנוצלעכער ארבעט, אדער גאר מיט אזא וואס איז שעדליך פאר דער געזעלשאפט. קיסרים, מיניסטארן, דירעקטארן פון דעפארטאמענטן, דירעקטארן פון פאבריקן, געשעפטסלייט, באנקירן און אזוי ווייטער, זיי אלע צווינגען זיך צו טאן א״ניגע שטונדן א טאג אן ארבעט וועלכע זיי געפינען מער אדער ווייניגער לאנגווייליג און אומאנגענעם. יעדער פון זיי וויל בעסער פארברענגען זיינע פרייע שטונדן איידער טאן די פארפליכטנדיגע ארבעט. און אויב אין ניין פעלער פון צען איז די ארבעט שעדליך, ווערט זי דאך נישט דערפאר ווייניגער אויסמאטערנדיג פאר זיי. אויב דער בורזשוא איז מצליח צו באזיגן דעם אדל, די פאמשטשיקעס, אויב ער איז היינט מצליח צו הערשן איבער דער מאסע, איז דאס נאר א דאנק דער ענערגיע מיט וועלכער ער טוט, באוואוסטזיניג אדער אומבאוואוסטזיניג, זיין שעדליכע ארבעט און פארטיידיגט זיין פריווילעגירטע שטעלונג.

ווען די בורזשואז וואלטן ווירקליך געווען פוילענצער, וואלטן זיי שוין לאנג אויפגעהערט צו עקזיסטירן און וואלטן פארשוואונדן אזוי ווי די דוואריאנשטשיקעס אין די קאמאזאלן און אויף די רויטע אבצאצן.

אין א געזעלשאפט וועלכע וואלט נישט פארלאנגט פון זיי מער ווי פיר-פינף שעה נוצלעכע, אנגענעמע און היגיעניש איינגעארדנטע ארבעט א טאג, וואלטן זיי, די היינטיגע

בורזשואז, זיכער עס דערפילט. און וואלטן אן צווייפל נישט געארבעט אין אזעלכע שרעקליכע באדינגונגען ביי וועלכע עס קומט היינט פאר די ארבעט, טאקע א דאנק זיי אליין. ווען א פאסטער וואלט ארויסגעקומען צו ארבעטן נאר פינף שעה אין די אונטערערדישע קאנאלן פון פאריז, וואלט ער זיכער באלד אויסגעפונען א מיטל צו ענדערן דעם גאנצן סיסטעם פון דער ארבעט אויף אזא אופן אז זי זאל זיין אזוי אנגענעם און געזונט ווי אין זיין באקטעריאלאגישן לאבאראטאריום.

וואס אנבאלאנגט די פוילענצעריי פון דעם געוועגליכן ארבעטער, קענען נאר די עקאנאמיסטן און די פילאנטראפן רעדן פון דעם.

רעדט אבער מיט א קלוגן אונטערנעמער, מיט א פאבריקאנט: ער וועט אייך זאגן אז ווען די ארבעטער וואלטן ארייגעקומען אין קאפ צו פוילענצן, וואלט מער נישט געבליבן ווי צוצומאכן אלע פאבריקן. קיין שטרענגע מאסרעגלען, קיין סיסטעם פון שפיאנעריי און שטראפן וואלט נישט געהאלפן. מען וואלט געדארפט זען וואס פאר א שרעק עס איז אנגעפאלן אויף די ענגלישע פאבריקאנטן ווען אייניגע אגיטאטארן האבן אנגעהויבן צו פרעדיגן די טעאריע פון Go-canny, דאס הייסט: "פאר שלעכטער באצאלונג, שלעכטע ארבעט. איילט אייך נישט ביי דער ארבעט, גיט זיך נישט קיין מי, און מאכט קאליע אלץ וואס איר קענט!" "מען דעמאראליזירט דעם ארבעטער, מען וויל טויטן די אינדוסטריע!" האבן געשריגן די זעלבע וועלכע האבן פריער געדונערט קעגן די אומפאראנטווארטליכקייט פון די ארבעטער און די שלעכטע קוואליטעט פון זייערע פראדוקטן. ווען דער ארבעטער וואלט באמת געווען אזוי ווי די עקאנאמיסטן מאלן אים אויס, דער פוילענצער וועמען מען דארף תמיד סטראשען אז מען וועט אים ארויסטרייבן פון דער פאבריק, וואס פאר א זין וואלט דאן געהאט דאס ווארט "דעמאראליזאציע"?

ווען מען רעדט אלזא פון דער מעגליכקייט פון פוילענצן, דארף מען פארשטיין אז עס האנדלט זיך פון א מינאריטעט, פון א שוואכער מינאריטעט אין דער געזעלשאפט. און איידער ארויסצוגעבן געזעצן קעגן דער דאזיגער מינאריטעט, וואלט דען נישט געווען קליגער און נוצלעכער זיך צו דערקלערן איר אפשטאם?

ווער עס איז נאר א גוטער באאבאכטער ווייסט גאנץ גוט אז דאס קינד וואס האט אין דער שול א שם פאר א פוילענצער פארשטייט אפט שלעכט דאס וואס מען ערקלערט אים. דאס שלעכטע פארשטיין הענגט אפט אפ נאר פון דער שוואכקייט פון זיין מארך, וואס איז א רעזולטאט פון דער ארעמקייט און פון א נישט-היגיענישער דערציאונג.

א קינד וואס איז פויל צו לערנען לאטייניש און גריכיש וואלט אפשר געארבעט ווי א פערד ווען מען וואלט מיט אים געלערנט נאטורוויסנשאפט, באזונדערס מיט דער הילף פון האנטארבעט. א מיידל וואס איז געהאלטן געווארן פאר אומפעאיג צו מאטעמאטיק ווערט מיט א מאל די בעסטע מאטעמאטיקערין אין איר קלאס ווען עס געלינגט איר אליינס עפעס אויסצוגעפינען, ווען מען האט געקענט זיך פארשטיין מיט איר און איר ערקלערן דאס וואס איר איז געווען אומבאגרייפליך גאר אין אנהייב פונעם רעכענען. אן ארבעטער וועלכער איז נאכלעסיג אין דער פאבריק אקערט זיין גארטן פון גאנץ פרי אן

ביז שפעט אין אוונט, באטראכטנדיג דעם אויפגאנג און דעם אונטערגאנג פון דער זון, ווען די גאנצע נאטור גייט צו איר רו.

איינער האט געזאגט אז דער שטויב איז אזא מין שטאף וואס איז נישט אויף זיין פלאץ. די זעלבע דעפיניציע פאסט פאר ניין צענטל פון די וואס מען רופט פוילע. דאס זענען יענע מענטשן וועלכע זענען אריינגעפאלן אין אזא וועג וואס שטימט נישט אין איינקלאנג מיט זייער טעמפעראמענט און מיט זייערע פעאיגקייטן. אז מען לייענט די לעבנסבאשרייבונגען פון גרויסע מענער, פאלט באלד אויף ווי גרויס איז די צאל פון "פוילע" צווישן זיי. זיי זענען געווען פויל אזוי לאנג ביז זיי האבן אויסגעפונען זייער ריכטיגן וועג, און פארקערט, זיי זענען געווארן די העכסט ארבעטזאמע. דארווין, סטעפענסאן און פיל אנדערע האבן געהערט צו דער צאל פון די פוילענצער.

זייער אפט ערשיינט אלס פוילענצער א מענטש וועמען עס איז נמאס צו ארבעטן זיין גאנץ לעבן אפצוטיילן א טייל פון א שפילקע אדער א הונדערטסטן טייל פון א מאשין-זייגער, אין דער צייט וואס ער שפירט אין זיך אן איבערפלוס פון ענערגיע וועלכע ער וואלט געוואלט אויסגיסן אויף אן אנדער פעלד. אפט איז עס א רעבעל וועלכער קען נישט צולאזן דעם געדאנק אז ער דארף דאס גאנצע לעבן בלייבן געקנעכטעט צו זיין ווערקטיש און ארבעטן אום זיין בעל-הבית זאל קענען געניסן אלע מעגליכע פארגעניגן, אין דער צייט ווען ער ווייסט אז ער איז נישט נארישער פון אים און אז זיין איינציגער חטא באשטייט אין דעם וואס ער איז געבוירן געווארן אויף דער וועלט נישט אין א פאלאץ, נאר אין א כאטקע.

א גרויסע צאל פון "פוילענצער" זענען ענדליך דערפאר פוילענצער ווייל זיי קענען נישט גוט יענע מלאכה ביי וועלכער זיי דארפן פארדינען זייער שטיקל ברויט. זיי זעען די גאנצע אומפארקאמענהייט פון דער ארבעט וואס גייט ארויס פון זייערע הענט, מאטערן זיך, אבער אומזיסט, צו מאכן זי בעסער, און אזוי איבערצייגן זיי זיך אז דאס וועט זיי קיינמאל נישט געלינגען דורך די שלעכטע מעטאדן פון דער ארבעט צו וועלכע זיי זענען שוין צוגעוואוינט געווארן. זיי הייבן אן צו האסן זייער פאך; און אזוי ווי קיין אנדערע מלאכה קענען זיי נישט, נעמט דער דאזיגער ארבעטער צו האסן די ארבעט אין אלגעמיין. מידע ארבעטער און נישט-געלונגענע קינסטלער געפינען זיך אין אזא לאגע.

אומגעקערט, דער וואס איז געוואוינט פון קינדווייז אן גוט צו שפילן פיאנא, גוט צו פירן דעם הויבל, די שער, דעם פענדזל אדער די פייל, אזוי אז ער שפירט אז אלץ וואס ער מאכט איז שיין, ער וועט קיינמאל נישט אוועקווארפן דאס פיאנא, נישט די פייל. ער וועט אין דער ארבעט אליין געפינען זיין פארגעניגן; זי וועט אים נישט אויסמאטערן, נאר ער וועט נישט דארפן ארבעטן איבער זיינע כוחות.

אויף אזא אופן באצייכנט מען מיטן איין נאמען "פוילקייט" א גאנצע רייע פון פאלן וואס שטאמען פון פארשידענע אורזאכן, פון וועלכע יעדע וואלט געקענט ווערן א קוואל פון ניצן פאר דער געזעלשאפט, אנשטאט דעם וואס זי איז איצט א קוואל פון שלעכטס. אזוי ווי אין דער קרימינעלער פראגע, אזוי אויך אין אלע פראגעס וואס האבן צו טאן מיט די

מענטשליכע פעאיגקייטן, האט מען צוניפגעמישט פאקטן וועלכע האבן גארנישט צו טאן איינער מיטן אנדערן. מען באנוצט די ווערטער "פוילקייט" אדער "פארברעכן", און מען גיט זיך אפילו נישט די מי צו אנאליזירן די אורזאכן. מען איילט זיך זיי צו באשטראפן, און מען שטעלט זיך אפילו נישט די פראגע צי די באשטראפונג אליין האלט נישט אונטער די "פוילקייט" אדער דאס "פארברעכן".[5]

אט דערפאר וואלט א פרייע געזעלשאפט, ווען זי זאל זען אז די צאל פון די פוילענצער וואקסט ביי איר, זיך געמוזט פריער פון אלעם אויסגעפינען די אורזאכן פון זייער פוילקייט, און וואלט זיך געמוזט מי געבן זיי צו באזייטיגן איידער אנצוקומען צו באשטראפונגען. אט האנדלט עס זיך, צום ביישפיל, פון אן איינפאכן פאל פון בלוט-ארעמקייט, אזוי ווי איינעם פון וועלכן מיר האבן שוין פריער גערעדט. "איידער איר שטאפט אן דעם קאפ פונעם קינד מיט קענטעניסן, גיט אים בלוט; קרעפטיגט אים, און כדי ער זאל נישט פארלירן קיין צייט, פירט אים אין דארף אדער צום ים. דארט לערנט אים אויף דער פרייער לופט, און נישט אין ביכער, די געאמעטריע, און מעסט אויס אינאיינעם מיט אים די ווייטקייט ביז די נאענטסטע פעלדער; זאל ער לערנען די נאטורוויסנשאפט זאמלענדיג בלומען און כאפנדיג פיש; די פיזיק העלפענדיג מאכן די שיפל אויף וועלכער ער וועט פארן פיש כאפן. אבער פריער פון אלעם, האט אויף אים רחמנות און שטאפט נישט אן זיין מוח מיט פוסטע פראזעס און מיט טויטע שפראכן. מאכט נישט פון אים קיין פוילענצער." אן אנדער קינד איז נישט געוואוינט צו ארדנונג און רעגלמעסיגקייט אין דער ארבעט. דערצו איז דא נאר איין מיטל: די קינדער זאלן זיך אליין אויסארבעטן איינער אינעם אנדערן אט די געוואוינהייטן. דאס לעבן אליין פון דער שולע זאל העלפן אין דעם. שפעטער, אז דאס קינד וועט אויסקומען צו ארבעטן אין לאבאראטאריעס אדער אין דער פאבריק, אין אלגעמיין אויף סיי וועלכן פלאץ וואו מען דארף האבן צו טאן מיט א סך אינסטרומענטן, וועט עס אים אויסלערנען צו האלטן א געוויסע ארדנונג. מאכט נאר אליין נישט פון אים קיין אומארדנטליכן מענטש דורך אייער שולע, וואו די גאנצע ארדנונג באשטייט נאר אין דעם וואס די בענק זענען געשטעלט אין אן ארדנונג, אבער דער אונטערריכט שטעלט פאר אן אמת'ן כאאס וואס וועט קיינמאל און קיינעם נישט איינגעבן די ליבע צו הארמאניע, צו זיין קאנסעקוועגט און מעטאדיש אין דער ארבעט.

זעט איר דען נישט אז מיט אייערע אונטערריכטס-מעטאדן, אויסגעארבעט פון א מיניסטעריום פאר אכט מיליאן שילער וועלכע שטעלן פאר אכט מיליאן פארשידענע פעאיגקייטן, לייגט איר אויף אלעמען א סיסטעם וועלכע טויג פאר מיטלמעסיגקייטן און איז אויסגעארבעט פאר מיטלמעסיגקייטן? אייער שולע ווערט אן אוניווערסיטעט פון דער פוילקייט, אזוי ווי אייער טורמע איז אן אוניווערסיטעט פון פארברעכן. מאכט די שולע פריי, פארניכט אלע לערער-גראדן, אפעלירט צו די פרייוויליגע לערער. אט דאס מוזט איר פריער טאן איידער איר גיט ארויס געזעצן קעגן די פוילענצער, געזעצן וועלכע וועלן מער נישט אויפטאן נאר איינשליסן די פוילקייט אין געוויסע ראמען.

גיט דעם ארבעטער, ווען דאס גאנצע לעבן איז נמאס און עקלדיג צו ארבעטן א קליינטשיקן טייל פון א שפילקע, וועלכער ווערט דערשטיקט לעבן זיין קליינער שרויף-מאשין און באקומט ענדליך צו איר א שרעקליכע שנאה, גיט אים די מעגליכקייט צו באארבעטן די ערד, האקן האלץ אין וואלד, קעמפן מיטן שטורעם אויפן ים, לויפן מיטן לאקאמאטיוו. מאכט נישט פון אים קיין פוילענצער, צווינגענדיג אים אז ער זאל זיין דאס גאנצע לעבן א שטיקל פון א מאשין וואס מאכט דאס קעפל פון א שרויף אדער בויערט א לעכל אין א נאדל!

פארניכט נאר די אורזאכן וואס שאפן די פוילענצער, און איר וועט זען אז עס וועלן נישט בלייבן קיין מענטשן וואס זאלן ווירקליך האסן די ארבעט. באזונדערס די פרייוויליגע ארבעט, און כדי צו לייזן די פראגע וועט מען נישט דארפן קיין ארסענאל פון געזעצן, נישט קיין לאן-סיסטעם מיט דער סטראשע פון הונגער.

דאס לאן-סיסטעם

I.

אין דער צייט וואס די קאלעקטיוויסטן רעדן פון דער צוקונפטיגער געזעלשאפט און געבן אויף איר פארשידענע פלענער, ווי אזוי איר איינצוארדענען, מאכן זיי, נאך אונזער מיינונג, א דאפעלטן פעלער. זיי זאגן אז זיי ווילן אפשאפן די הערשאפט פון קאפיטאל, און אין דער זעלבער צייט ווילן זיי איבערלאזן צוויי זאכן וואס זענען דער גאנצער יסוד אויף וואס די הערשאפט פון קאפיטאל האלט זיך, נעמליך די רעפרעזענטאטיווע רעגירונג און דאס לאן-סיסטעם.

וואס אנבאלאנגט די רעפרעזענטאטיווע רעגירונגען, קענען מיר גארנישט באגרייפן ווי אזוי געבילדעטע לייט, און עס זענען דא גענוג געבילדעטע לייט צווישן די קאלעקטיוויסטן, קענען האלטן אז מען מוז האבן פארטרעטער פונעם פאלק אין פארלאמענט און אז די געזעלשאפט קען נישט אויסקומען אן א רעגירונג פון סיי וועלכער פארם. וואס די רעגירונגען, וואו עס זענען דא אזוי גערופענע פארטרעטער פונעם פאלק, טוען פארן פאלק, קענען מיר זען אין ענגלאנד, פראנקרייך, דייטשלאנד אדער די פאראייניגטע שטאטן פון אמעריקע. מיר זעען אז אומעטום האט דאס פאלק אויפגעהערט צו האבן פארטרויען אין די פארלאמענטארישע רעגירונגען און אין זייערע פרינציפן גופא, נישט נאר ווי זיי ווערן אנגעווענדט אויף דאס פאלק. מען איז אומצופרידן פון אלעם וואס זיי טוען, און זיי ווערן קריטיקירט פון אלע זייטן. איצט פרעגט זיך: ווי קענען אינטעליגענטע לייט וואס רופן זיך רעוואלוציאנערע סאציאליסטן וועלן אנהאלטן א סיסטעם וואס איז שוין לאנג פאראורטיילט געווארן צום טויט?

עס איז יעדן איינעם באקאנט אז די רעפרעזענטאטיווע רעגירונג איז א סיסטעם וואס די בורזשואזיע האט אויסגעארבעט כדי צו סטירצן די מאכט פון קעניגנטום און צו גלייכער צייט אנהאלטן און פעסטמאכן איר הערשאפט איבער די ארבעטער. דאס איז דער

ריכטיגער זין פון דער בורזשואזער הערשאפט. עס איז אויך באקאנט אז די בורזשואזיע האט גאנץ גוט געוואוסט אז א פארלאמענט אדער א שטאטראט פארטרעטן נישט די אינטערעסן פונעם פאלק. א מענטש וואס האט נאר עפעס פארשטאנד באגרייפט אז דאס איז אוממעגליך. די בורזשואזיע האט אבער דערמיט געהאט א גאנץ אנדער ציל. ווען זי האט איינגעפירט פארלאמענטארישע רעגירונגען, האט זי בלויז געוואלט פטור ווערן פון דער הערשאפט פון דער מאנארכיע און אריסטאקראטיע, צו וועלכער דאס גאנצע לאנד האט געהערט און אין וועלכער צייט דאס פאלק האט נישט געהאט קיין פרייהייטן צו געניסן.

עס איז אויך גאנץ זיכער אז וואס דאס פאלק ווערט מער באוואוסט און וואס מער עס הייבט אן צו פארשטיין זיינע אינטערעסן, און וואס מער די פארשידנארטיגקייט פון זיינע אינטערעסן ווערט גרעסער, אלץ מער מוז דער דאזיגער סיסטעם אויפן פנים פון דער וועלט אונטערגיין. דאס זענען די אורזאכן פארוואס די דעמאקראטן פון אלע לענדער זוכן פארשידענע אויסבעסערונגען און פארליבערונגען פונעם היינטיגן סיסטעם און קענען נישט העלפן. זיי האבן איינגעפירט די אלגעמיינע אפשטימונג מיט "יא" און "ניין" וועגן פראגעס וואס דאס פאלק דארף ענטשיידן און האבן אויסגעפונען אז דאס איז אויך גארנישט. זיי שלאגן פאר אז דאס פאלק זאל שיקן פארטרעטער לויט די מינאריטעטן אריין אין פארלאמענט, און נאך אנדערע אפשטימונגען מיט איין ווארט. זיי ווילן עפעס אויספינען א זאך וואס זיי וועלן אין זייער לעבן קיינמאל נישט דערגרייכן, דאס הייסט א פארטרעטונגס-מעטאדע וואס זאל רעפרעזענטירן די מיליאנען אינטערעסן פונעם פאלק. אבער זיי זענען געצוואונגען אנצוקענען אז זיי זענען אויף א פאלשן וועג, און די מערסט געבילדעטע לייט צווישן זיי פארלירן דעם פארטרויען אין רעגירונגען פון פאלקספארטרעטער.

נאר די סאציאל-דעמאקראטן און די קאלעקטיוויסטן ווילן זייער פארטרויען אין פאלקספארטרעטער נישט פארלירן, און דאס קענען מיר נישט פארשטיין.

ווען זיי געפעלן זיך נישט אין אונזערע אנארכיסטישע פרינציפן, ווען זיי האלטן אז זיי קענען נישט פארווירקליכט ווערן, דארפן זיי, נאך אונזער מיינונג, עפעס אן אנדער סיסטעם אויספינען וואס זאל זיך ריכטיג פאסן פאר א געזעלשאפט אן קאפיטאליסטן און אן פריוואט-אייגנטימער. אבער צו נעמען דאס בורזשואזע סיסטעם, דאס פאראורטיילטע סיסטעם וואס איז נאך אמאל געווען א סיסטעם וואס האט שוין לאנג איבערגעלעבט זיינע יארן, און צו מאכן דערין אומשולדיגע אויסבעסערונגען וואס, ווי מיר האבן שוין באוויזן, ברענגען דעם פאלק קיין שום ניצן נישט, און צו זאגן אז זי איז גוט פאר א געזעלשאפט וואס האט שוין דורכגעמאכט א סאציאלע רעוואלוציע, דאס איז וואס מיר קענען בשום אופן נישט פארשטיין. אונטער דעם נאמען "סאציאלע רעוואלוציע" פארשטייען זיי נישט א פולשטענדיגע אומשטורצונג פון דער היינטיגער געזעלשאפט, נאר זיי ווילן איר בלויז לאטען.

דאס זעלבע איז וועגן דעם לאן-סיסטעם. ווי קענען זיי זיין צופרידן אז דאס לאן-סיסטעם אין סיי וועלכער פארם זאל פארבלייבן, נאכדעם ווי זיי געבן אליין צו אז פריוואט-

אייגנטום מוז אפגעשאפט ווערן און די ארבעטס-אינסטרומענטן זאלן געהערן צו דער גאנצער געזעלשאפט? די קאלעקטיוויסטן באווייזן אז זיי זענען צופרידן מיטן לאָן-סיסטעם ווען זיי ווילן אז פאר יעדע שעה ארבעט זאל אן ארבעטער קריגן א שטיקל פאפיר אדער א צעטל וואס זיי רופן אן ארבעטס-שיין.

עס איז קיין וואונדער נישט וואס די ענגלישע סאציאליסטן אין אנהייב פונעם נײַנצנטן יארהונדערט האבן געפרעדיגט אז מען זאל אין דער צוקונפטיגער געזעלשאפט איינפירן ארבעטס-שיינען. זיי האבן פשוט געוואלט שלום מאכן צווישן קאפיטאל און ארבעט. זיי זענען געווען גאנץ און גאר קעגן דעם געדאנק אז מען זאל צונעמען דאס אייגנטום פון די קאפיטאליסטן. זיי זענען גאר נישט געווען קיין רעוואלוציאנערן און זענען גאר געווען גרייט זיך אונטערצוואווארפן אונטער א קעניגליכן געוואלד, ווען מען זאל זיי נאר ערלויבן איינצופירן זייערע קאאפעראטיווע געזעלשאפטן. זיי זענען געווען דורך און דורך אנהענגער פון דער מיטלקלאס, נאר א ביסל ווייכהערציגער. דאס איז די אורזאך, ענגעלס זאגט דאס אין זיין פארערדע צום "קאמוניסטישן מאניפעסט", פארוואס די סאציאליסטן פון יענער צייט האבן זיך מערסטנס געפונען צווישן דער מיטלקלאס, אבער די פארגעשריטענע ארבעטער זענען געווען קאמוניסטן.

ווען שפעטער פראודהאן האט דעם זעלבן געדאנק אויפגעפרישט, איז דאס אויך לײַכט צו פארשטיין. וואס האט ער דען געוואלט מיט זיין מיוטועל-סיסטעם, ווען נישט צו מאכן קאפיטאל ווייניגער שעדליך, טראָץ דעם אז פריוואט-אייגנטום בלייבט אנהאלטן, וואס ער האט פארטיידיגט מיטן גאנצן לייב און נשמה? אבער וועלכן ער האט געהאלטן פאר נויטווענדיג כדי צו שיצן יעדן אינדיווידואום קעגן דער מדינה? ווייטער, ווען נאציאנאל-עקאנאמיסטן וואס געהערן מער אדער ווייניגער צו דער מיטלער קלאס ווילן אויך אז מען זאל איינפירן ארבעטס-שיינען, לייגט זיך דאס אויך אויפן שכל. עס איז פאר זיי א קליינער אונטערשייד צי מען וועט באצאלן דעם ארבעטער מיט אזוי גערופענע ארבעטס-שיינען אדער מיט ריכטיגן געלט וואס טראגט אויף זיך דאס בילד פון א מאנארכיע אדער א רעפובליק. זיי ווילן אז הייזער, לאנד, מאשינען אדער וויניגסטנס הייזער און דער קאפיטאל וואס איז נויטיג צו שאפן פראדוקטן זאלן פארבלייבן פריוואט-אייגנטום, און אום דאס אלץ זאל קענען פארבלייבן פריוואט-אייגנטום איז טאקע פאר זיי זייער גוט איינצופירן ארבעטס-שיינען.

ווארום וואס קען זיי למעשה אפקומען ווען מען וועט דעם ארבעטער באצאלן מיט ארבעטס-שיינען? ווען פאר אן ארבעטס-שיין פון א געוויסער צאל ארבעטס-שעה'ן וועט מען קענען קריגן א דיימע אדער א זילבערנעם עקיו, פארוואס זאל דער לאנדלארד דאס נישט וועלן אננעמען פאר רענט גראדע אזוי גוט ווי ער נעמט היינט אן א זילבערנעם צען-דאלאר שטיק? און אזוי לאנג ווי הייזער, פעלדער און מאשינען וועלן באלאנגען צו דער בורזשואזיע, וועט מען זיי אזוי לאנג מוזן עפעס באצאלן אום זיי זאלן דערלויבן צו ארבעטן אויף זייערע פעלדער, אויף זייערע פאבריקן אדער צו וואוינען אין זייערע הייזער. מען וועט אויך מוזן די ארבעטער באצאלן זייער שכירות מיט געלט, פאפירגעלט אדער מיט ארבעטס-שיינען פאר וועלכע מען זאל קענען קריגן אלץ וואס א מענטש דארף.

אבער ווי קענען מענטשן וואס געבן צו אז הייזער, פעלדער און פאבריקן מוזן נישט זיין קיין פריוואט-אייגנטום און מוזן געהערן דער געזעלשאפט זאגן אז די נייע פארם פון לאן אין די ארבעטס-שיינען איז גראדע דאס וואס די צוקונפטיגע געזעלשאפט דארף?

.II

לאמיר נענטער באטראכטן און באשרייבן די נייע פארם פון ארבעטס-לאן וואס די ענגלישע, פראנצויזישע, דייטשע און איטאליענישע קאלעקטיוויסטן שלאגן פאר.[6]

זיי ווילן אומגעפער אזוי: יעדער איינער ארבעט אויפן פעלד, אדער אין פאבריקן, שולן, שפיטעלער אדער ביי עפעס אנדערש. די רעגירונג, צו וועלכער עס וועט געהערן די פאבריקן, דאס לאנד, די פארקערמיטלען, אייזנבאנען, שיפן, טעלעגראפן און אזוי ווייטער, וועט אויסרעגולירן וויפיל שעה מען זאל ארבעטן א טאג. נאכדעם ווי אן ארבעטער האט געענדיגט זיין טאג ארבעט, קריגט ער א צעטל אויף וועלכן עס איז אויפגעשריבן, לאמיר זאגן, די ווערטער: "8 שעה ארבעט". מיט דעם צעטל קען ער זיך פארשאפן סיי וועלכן סארט סחורה פון די רעגירונגס-מאגעזינען אדער פון די קאאפעראטיוון וואס וועלן עקזיסטירן. דער ארבעטס-לאן קען ווידער צעטיילט ווערן אויף עטליכע טיילן. מען קען, צום ביישפיל, קויפן פאר איין שעה פלייש, פאר צען מינוט שוועבעלעך, פאר א האלבע שעה טאבאק. אנשטאט וואס מען זאגט היינט "פאר צוויי סענט זייף", וועט מען נאך דער קאלעקטיוויסטישער רעוואלוציע זאגן: "פאר דריי מינוט זייף". די מערסטע קאלעקטיוויסטן זענען מיט דער זעלבער מיינונג ווי די בורזשואזע עקאנאמיסטן, קארל מארקס אויך, אז עס דארף זיין אן אונטערשייד צווישן פראפעסיאנעלער און איינפאכער ארבעט. פראפעסיאנעלע ארבעט, אדער אן ארבעט וואס מען מוז דערצו האבן א באזונדערע פעאיגקייט, דארף מען באצאלן א געוויסע סומע מער ווי פאר איינפאכער ארבעט. זיי ווילן אז איין שעה ארבעט פון א דאקטער זאל זיין גלייך צו צוויי אדער דריי שעה ארבעט פון א ווארשטאטער אדער אן ערד-ארבעטער. "פראפעסיאנעלע ארבעט, אדער אן ארבעט וואס מען מוז דערצו האבן א באזונדערע פעאיגקייט, וועט זיין גלייך צו א סך פראסטע ארבעט", זאגט דער קאלעקטיוויסט גראנלאנד, ווייל עס נעמט א געוויסע צייט זיך דאס אויסצולערנען.

אנדערע קאלעקטיוויסטן, די פראנצויזישע אנהענגער פון קארל מארקס למשל, מאכן נישט אט דעם חילוק. זיי ווילן האבן די גלייכהייט אין דער שכירות. א דאקטער, א לערער, א פראפעסאר, אלע קריגן באצאלט אין ארבעטס-שיינען פונקט אזוי פיל ווי דער ערד-ארבעטער. א דאקטער וואס האט פארברענגט אכט שעה ביי קראנקע אין שפיטאל וועט קריגן באצאלט נאר אזוי פיל ווי א פראסטער ארבעטער וואס האט געארבעט אכט שעה אויפן פעלד, אין א פאבריק אדער אין א מינע.

א טייל גייען נאך ווייטער. זיי זאגן אז אומאנגענעמע אדער נישט-געזונטע ארבעט, ווי ראמען די רינשטאקעס אדער קערן די גאסן למשל, זאל זיך באצאלן טייערער ווי אנגענעמע אדער געזונטע ארבעט. איין שעה ראמען דעם רינשטאק זאל זיך רעכענען ווי צוויי שעה ארבעט פון א פראפעסאר.

פאראַן נאָך אַ פּאַרט קאָלעקטיוויסטן וואָס ווילן אַז מען זאָל אַ גאַנצע קאָרפּאָראַציע באַצאָלן אײנאײנעם. זײ מײנען אַז יעדע קאָרפּאָראַציע וועט האָבן דאָס רעכט צו זאָגן: "אַט די הונדערט טאָן שטאָל האָבן די אַרבעטער פון אונזער קאָרפּאָראַציע פאַרבראַנגט צען טעג צו פּראָדוצירן. אונזער אַרבעטסטאָג איז אַכט שעה, דאָס הײסט אַלץ אַכט טויזנט שעה אַרבעט פאַר הונדערט טאָן שטאָל, אָדער אַכציג שעה אַ טאָן."[9] די מדינה באַצאָלט זײ דערפאַר אַכט טויזנט אַרבעטס-שײַנען, צו אײן שעה יעדער שײַן, און מיט אַט די אַכט טויזנט שײַנען װעלן זיך די הונדערט אַרבעטער פון דער שטאָלגיסערײ צעטײלן צווישן זיך. עטוועדער וועלן זײ זיך צעטײלן גלײַך, דאָס הײסט אַכציג אַרבעטס-שײַנען פאַר יעדן אײנעם, אָדער אײנער וועט קריגן פופציג, דער צווײטער פינף און זיבעציג, דער דריטער הונדערט, לויט ווי זײ וועלן זיך צווישן זיך אָפּמאַכן.

אָדער וווען בײַ הונדערט מינע-אַרבעטער האָט גענומען צוואַנציג טעג אויסצוגראָבן אַכט טויזנט טאָן קוילן, וועלן די קוילן ווערד זײַן צוויי שעה אַ טאָן. די מדינה באַצאָלט זײ דערפאַר זעכצן טויזנט אַרבעטס-שײַנען, צו אײן שעה יעדער שײַן, און די הונדערט מײַנער צעטײלן זיך דערמיט לויט זײער מײנונג.

טאָמער עס וועלן זיך מאַכן שטרײַטיגקײטן, די שטאָל-אַרבעטער וועלן נישט זײַן צופרידן מיט דעם וואָס אַ טאָן שטאָל קאָסט אַכציג שעה אַרבעט און זײ וועלן זאָגן אַז זעכציג שעה איז גענוג, אָדער דער פּראָפעסאָר וועט אָפּשאַצן זײַן טאָג אַרבעט צוויי מאָל אַזוי פיל ווי די וואַרשטאַטערן, דאַן וועט זיך אַרײַנמישן די מדינה און אויסרעגולירן די פּרײַזן.

דאָס איז בקיצור דאָס בילד פון דער געזעלשאַפט וואָס די קאָלעקטיוויסטן ווילן האָבן נאָך דער סאָציאַלער רעוואָלוציע. ווי מיר האָבן פריער דערקלערט, באַשטײען זײערע פּרינציפּן אין דעם אַז די אַרבעטס-אינסטרומענטן זאָלן געהערן צו דער גאַנצער געזעלשאַפט און יעדן אַרבעטער זאָל מען באַצאָלן לויט דער צײַט וואָס ער האָט פאַרבראַנגט אויף אַ געוויסער אַרבעט. דערבײַ מוז מען אויך נישט פאַרגעסן אָפּצושאַצן דעם ווערט פון העכערער אַרבעט, דאָס הײסט פּראָפעסיאָנעלע, איבער געוועהנליכער אַרבעט. וואָס איז שײַך דער פּאָליטישער אײַנריכטונג, ווילן זײ האָבן אַ פּאַרלאַמענטאַרישע רעגירונג וואָס זאָל זײַן אויסגעבעסערט מיט דעם וואָס מען וועט אָפּט בײַטן די באַאַמטע, מיט אַ פאַרגעשריבענעם מאַנדאַט און מיטן רעפערענדום, דאָס הײסט אַן אַלגעמײנע אָפּשטימונג מיט "יאָ" און "נײן" וועגן פּראָגעס וואָס מען וועט פאַרלײגן דעם פאָלק צו ענטשײדן.

לאָמיר דאָ קודם כּל זאָגן אַז אַזאַ סיסטעם, שײַנט אונז, איז אוממעגליך צו פאַרווירקליכן.

די קאָלעקטיוויסטן הײבן אָן מיט אַ רעוואָלוציאָנערן פּרינציפּ, די אָפּשאַפונג פון פּריוואַט-אײגנטום. און אַזוי ווי זײ פּראָקלאַמירן עס, לײקענען זײ עס שוין אָפּ און ווילן אײַנפירן אַן אָרדענונג פון אַרבעטן און געניסן וואָס שטאַמט פון פּריוואַט-אײגנטום גופא.

זײ פּראָקלאַמירן אַ רעוואָלוציאָנערן פּרינציפּ און ווילן נישט וויסן פון די פאָלגן וואָס מוזן אַרויסקומען פון דעם פּרינציפּ און וואָס זענען ווײַט פון די איצטיגע פּרינציפּן. זײ פאַרגעסן אַז דורכדעם וואָס די פּראָדוקציע-מיטלען וועלן נישט מער זײַן קײן פּריוואַט-

אייגנטום מוז זיך די געזעלשאפט בויען אויף א גאנץ אנדער וועג, מיט גאנץ אנדערע לעבנסבאדינגונגען. די פראדוקציע מוז זיך איבערבייטן פון קאפ ביז די פיס און די אלגעמיינע טעגליכע פארהעלטענישן פון איינעם צום צווייטן מוזן געענדערט ווערן, אזוי גיך ווי לאנד, מאשינען און אלץ איבעריגע וועט זיין געזעלשאפטליכעס אייגנטום.

זיי זאגן: "אויס פריוואט-אייגנטום!" און דאך ווילן זיי אנהאלטן דאס פריוואט-אייגנטום אין דעם טאג-טעגליכן לעבן. "וואס איז שייך צו דער פראדוקציע", זאגן זיי, "זענט איר א קאמונע. די פעלדער, די אינסטרומענטן, די מאשינען זענען כלל'שע און דארפן באלאנגען צו אייך אלעמען. אלץ אויף דער וועלט וואס איז ביז איצט געשאפן געווארן, פאבריקן, אייזנבאנען, דאקס, מינען, באלאנגט צו אלעמען. מיר מאכן קיין שום אונטערשייד נישט צווישן איינעם און דעם אנדערן. מיר פרעגן נישט ווער עס האט אין דער פארגאנגענהייט גענומען א גרעסערן אדער קלענערן אנטייל אין מאכן די מאשינען, גראבן די קוילן אדער בויען די אייזנבאנען.

"אבער שוין פון מארגן אן מוזט איר אויסרעכענען אויף א האר די צייט וואס יעדער איינער פון אייך פארברענגט אויפן מאכן נייע מאשינען און גראבן נייע מינען. פון מארגן אן מוזט איר גענוי אפמעסטן און אפוועגן וואס פאר א טייל יעדן איינעם פון אייך קומט פאר דער נייער ארבעט וואס איר האט געמאכט. איר מוזט צעטיילן יעדע מינוט וואס איר ארבעט. איר מוזט אכטונג געבן אז א רגע פון אייער ארבעט זאל חס ושלום נישט ווייניגער ווערד זיין ווי ביי אן אנדערן.

"איר מוזט בארעכענען די שעה און מינוט וואס איר ארבעט. אבער דאס איז נאך ווייניג. דורכן אויסרעכענען די שעה קומט מען נישט צום תכלית, ווייל אין א קאטאן-פאבריק, למשל, קען דער ארבעטער אויפפאסן אויף פיר מאשינען מיט אמאל, און אין אן אנדער פאבריק קען ער אויפפאסן בלויז אויף צוויי מאשינען. איר מוזט אפוועגן די קראפט וואס אן ארבעטער גיט ארויס מיט זיינע מוסקלען, די אנשטרענגונג פון זיין מוח, די אויסמאטערונג פון זיינע נערוון. איר דארפט גאנץ פינקטליך אויסרעכענען וויפיל יאר איר האט פארבראכט זיך אויסצולערנען א געוויסע מלאכה, כדי איר זאלט קענען געניי אפשאצן וויפיל איר וועט אין דער צוקונפט באקומען פאר א שטיקל ארבעט וואס איר מאכט. און דאס אלץ מוזט איר טאן נאכדעם וואס איר האט שוין ערקלערט אז דער גרעסערער אדער קלענערער אנטייל וואס איר האט פאר דער סאציאלער רעוואלוציע גענומען אין שאפן א געוויסע ארבעט איז אפגעטאן, און איר זאלט אויסרעכענען צי עס קומט אייך נאך עפעס ארויס."

נו, עס איז גאנץ קלאר פאר אונז אז ווען א נאציאן אדער א געמיינדע זאל איינפירן אזא ארדענונג, קען זי אפילו אויף קיין איין מאנאט נישט אנהאלטן. א געזעלשאפט קען זיך נישט ארגאניזירן אויף צוויי פרינציפן וואס זענען זיך סותר איינער דעם צווייטן. און ווען זי זאל זיך יא אויף אזא אופן ארגאניזירן, דאן איז זי אין א קורצער צייט געצוואונגען זיך עטוועדער אומצוקערן צום אלטן סיסטעם פון פריוואט-אייגנטום אדער זיך באלד אומצואוואנדלען אין א קאמוניסטישער געזעלשאפט.

III.

מיר האבן שוין געזאגט אז געוויסע קאלעקטיוויסטישע שרייבער ווילן אז אין א סאציאליסטישער געזעלשאפט זאל מען באשטימען דעם ארבעטער'ס לאן לויט וואס פאר א סארט ארבעט ער מאכט, א פראפעסיאנעלע אדער א פראסטע. זיי האלטן אז איין שעה ארבעט פון א דאקטער, אן אינזשעניר אדער אן ארכיטעקט דארף גערעכנט ווערן ווי צוויי אדער דריי שעה ארבעט פון א מינע-ארבעטער אדער א ווארשטאטער. דעם זעלבן חילוק, זאגן זיי, דארף מען מאכן צווישן אזעלכע ארבעטער וואס מוזן לערנען א געוויסע צייט ביז זיי קענען זייער ארבעט און געווענליכע פראסטע טאג-ארבעטער.

יא, ווייסט איר אבער וואס מאכן אזא אונטערשייד הייסט? עס הייסט איבערלאזן אלע אומגלייכהייטן וואס הערשן אין דער היינטיגער געזעלשאפט. דאס מיינט גלייך אין אנהייב מאכן א גרעניץ צווישן דעם ארבעטער און די וואס רעגירן איבער אים. דורך אזא חילוק מוז די געזעלשאפט נאך אלץ זיין איינגעטיילט אין צוויי פארשידענע קלאסן. די געבילדעטע אריסטאקראטיע מיט די איידעלע הענטלעך ווערט געשטעלט העכער איבער די פראסטע ארבעטער מיט די געשוואלענע, מיט שווערע הויט באדעקטע הענט. איין קלאס איז פאראורטיילט צו דינען דער צווייטער. איין קלאס ארבעט שווער אן אויפהער צו קארמען און קליידן די אנדערע קלאס וואס טונקט נישט אריין א האנט אין קאלט וואסער. און די קלאסע מענטשן וואס טוען גארנישט האבן דערווייל א גוטע געלעגנהייט זיך צו ברעכן די מוחות ווי אזוי צו הערשן איבער דער קלאס וואס ארבעט פאר זיי.

נאך מער, דאס הייסט אז איינע פון די אייגנשאפטן מיט וועלכע די היינטיגע בורזשואזע געזעלשאפט צייכנט זיך אויס בלייבט נישט נאר איבער ווי געווען, נאר ווערט גאר גוטגעהייסן און הייליג געמאכט דורך דער סאציאלער רעוואלוציע. דאס הייסט נעמען א שלעכטע זאך וואס מען פארדאמט איצט אין דער אלטער געזעלשאפט וואס האלט ביים אפשטארבן, און זי אויפפרישן און מאכן פאר א פרינציפ.

מיר ווייסן גאנץ גוט וואס מען וועט אונז דערציילן פון "וויסנשאפטליכן סאציאליזם". מען וועט אונז אנווייזן אויף די ווערק פון די בורזשואזע עקאנאמיסטן און אויך אויף קארל מארקס אום צו באווייזן אז עס איז נויטיג צו באשטימען שכירות פאר ארבעטער, מחמת די ארבעטסקראפט פון אן אינזשעניר קאסט דער געזעלשאפט מער ווי די ארבעטסקראפט פונעם ערד-ארבעטער.

אין דער אמתן, האבן זיך דען די עקאנאמיסטן נישט געמאטערט צו באווייזן אז ווען דער אינזשעניר קריגט באצאלט צוואנציג מאל אזוי פיל ווי דער פראסטער ערד-ארבעטער, איז עס נאר דערפאר ווייל די "נויטיגע קאסטן" צו ווערן אן אינזשעניר זענען פיל גרעסער ווי די הוצאות צו ווערן אן ערד-ארבעטער? זיי האבן זיך נישט אנדערש געקענט העלפן. ווען זיי האבן זיך אונטערגענומען די אומדאנקבארע אויפגאבע צו באווייזן אז דער ווערט פון א פראדוקט ווערט באשטימט לויט דער צייט וואס די געזעלשאפט פארברענגט צו שאפן אים, האבן זיי אן דעם נישט געהאט אויף וואס זיך צו האלטן מיט ריקארדאס ווערט-טעאריע, וואס קארל מארקס האט ארויסגעגעבן פאר זיין אייגענע.

אבער מיר ווייסן אויך וויפיל אמת עס איז פאראן אין די באווייזן. מיר ווייסן אז דאס וואס דער אינזשעניר, דער געלערנטער, דער דאקטער קריגן באצאלט הונדערט מאל אזוי פיל ווי דער געוועגליכער ארבעטער איז נישט מחמת דעם וואס זייער "ארבעטסקראפט" קאסט דער געזעלשאפט מער ווי די "ארבעטסקראפט" פון א געוועגליכן ארבעטער. עס איז בלויז דערפאר ווייל בילדונג איז היינט צו טאג מאנאפאליזירט. דער אינזשעניר, דער געלערנטער, דער דאקטער מאכן פראפיטן פון זייער קאפיטאל, זייערע דיפלאמען, זייערע פארבינדונגען, אקוראט ווי דער פאבריקאנט מאכט געלט פון זיין פאבריק, אדער ווי דער פריץ פלעגט אמאל מאכן געלט דערפאר וואס ער איז געווען א יחסן און האט געהאט א טיטל, א דיפלאם וואס אן אוניווערסיטעט גיט היינט ארויס פארטרעט דעם פלאץ פון דעם "יחוס-בריוו", די געבורטסליסטע וואס דער פריץ האט געהאט אין דער אלטער צייט.

וואס איז שייך צום ארבעטסגעבער וואס באצאלט דעם אינזשעניר צוואנציג מאל אזוי פיל ווי דעם פראסטן בעל-מלאכה, דאס איז א גאנץ איינפאכע רעכענונג. אז דער אינזשעניר קען דעם בעל-הבית איינשפארן הונדערט טויזנט פראנק א יאר פון ארבעטסקאסטן, גיט ער אים דערפאר צוואנציג טויזנט פראנק א יאר. ווען א פאבריקאנט קריגט א פארמאן וואס קען גוט דריקן די ארבעטער און ארויספרעסן פון זיי וואס מער שווייס, דערמיט איינברענגענדיג דעם בעל-הבית צען טויזנט פראנק א יאר, דאן איז ער זייער צופרידן דעם פארמאן צו באצאלן צוויי אדער דריי טויזנט פראנק א יאר. איין כלל זאלט איר האבן: אז דער בעל-הבית גיט אים טויזנט פראנק, ווייסט ער גאנץ גוט אז ער וועט אויף דעם מאכן צען טויזנט. און אין דעם באשטייט די גאנצע חכמה פונעם קאפיטאליסטישן סיסטעם.

זאל מען אונז דעריבער נישט דערציילן קיין מעשיות וועגן די "קאסטן פון דער ארבעטסקראפט" און זאגן אז א סטודענט וואס האט פארבראכט זיין יוגנט אויף דער אוניווערסיטעט זאל האבן א רעכט צו קריגן א צען מאל העכערן לאן ווי דעם קוילנגרעבער'ס זון וואס האט שוין פון זיין עלפטן יאר אן זיך געפלאגט אין דער מינע, און איז פארשווארצט געווארן אין א מינע וואו די לופט איז פארפעסטעט און זיין לעבן איז שטענדיג געווען אין געפאהר. אדער אז א וועבער, למשל, האט א רעכט צו קריגן פיר מאל אזוי פיל באצאלט פאר זיין ארבעט ווי דער ערד-ארבעטער. די קאסטן וואס זענען נויטיג צו שאפן א וועבער זענען נישט פיר מאל אזוי גרויס ווי די קאסטן וואס זענען נויטיג צו שאפן אן ערד-ארבעטער. דער וועבער ציט פשוט דעם ניצן דערפון וואס די דאזיגע אינדוסטריע איז אין אייראפע בעסער אנטוויקלט ווי אין געוויסע אנדערע לענדער.

קיינער האט נאך קיינמאל נישט אפגעשאצט די ריכטיגע פראדוקציע-קאסטן פון ארבעטסקראפט. צי א פריצענער קאסט דער געזעלשאפט מער ווי אן ארבעטער בלייבט נאך א פראגע, אז מען בארעכנט אלץ: די גרויסע צאל טויטן-פעלער צווישן ארבעטער-קינדער, די פריצייטיגע טויטן ביי ארבעטער, צי א פראסטער ארבעטער קאסט דער געזעלשאפט נישט מער ווי אן אויסגעבילדעטער בעל-מלאכה.

וועט מען אונז אפשר זאגן אז דער שילינג פון א לאנד-ארבעטער, אדער די דריי פענס א טאג וואס א פרוי פארדינט פון מאכן שפילקעס, בויגענדיג דעם רוקן אין דרייען און כמעט בלינד ווערנדיג ביי דער ארבעט, רעפרעזענטירן די ארבעטסקאסטן פון די דאזיגע פרויען?

מיר וויסן גאנץ גוט אז מען ארבעט זייער אפט נאך פאר א סך קלענערן פרייז, אבער נישט מחמת דעם וואס די ארבעט איז נישט מער ווערד. נאר דערפאר וואס, א דאנק דער "אויסגעצייכנטער ארדענונג" אונטער וועלכער מיר לעבן, קומט אים פשוט אויס צו שטארבן פאר הונגער אן די דאזיגע קלענליכע פארדינסטן.

דאס היינטיגע לאן-סיסטעם איז א פארוויקלטער, צופעליגער פראדוקט פון שטייערן, פון רעגירונגס-פריווילעגיעס, קאפיטאליסטישע שווינדלערייען, מאנאפאל, מיט איין ווארט פון מדינה און קאפיטאל. די עקאנאמיסטן האבן, לויט אונזער מיינונג, נאר צוליב דעם אויסגעפונען די פארשידענע טעאריעס וועגן לאן, כדי זיי זאלן קענען רעכטפארטיגן די אומגערעכטיגקייטן וואס עקזיסטירן היינט צו טאג. עס איז נישט כדאי וועגן זיי פיל צו רעדן.

מען וועט אונז אוודאי זאגן אז א קאלעקטיוויסטיש לאן-סיסטעם וועט על כל פנים זיין א פארשריט, עס איז דאך אלץ בעסער. וועט מען זאגן, "צוזען ווי קלאסן מענטשן קריגן באצאלט צוויי אדער דריי מאל אזוי פיל ווי די אנדערע קלאסן, איידער מען זאל דערלויבן אז די זעלבע לייט ווי די ראטשילדס און די וואנדערבילטס זאלן פארדינען אין איין טאג מער געלט ווי אן אנדער ארבעטער פארדינט אין א גאנץ יאר. עס וועט דאך לכל הפחות זיין א טריט נענטער צו גלייכהייט." אונז דוכט זיך אבער גאר פארקערט: דאס וועט גאר זיין א שריט צוריק. איינפירן א סאציאליסטישע געזעלשאפט מיט אן אונטערשייד צווישן פראפעסיאנעלער און געוועגליכער ארבעט וואלט געהייסן אויפנעמען א דערנידעריגנדיגן פאקט פון דער היינטיגער געזעלשאפט, וואס מיר זענען בלויז געצוואונגען צו פארדולדן, אבער וואס מיר באטראכטן די גאנצע צייט פאר אומגערעכט און גראב, און דורך א סאציאלער רעוואלוציע דאס באשטעטיגן און הייליג מאכן.

דאס וואלט געווען אקוראט אזוי ווי די הערן דעם פערטן אויגוסט 1789 האבן מיט הויך פראכט פראקלאמירט די אפשאפונג פון די פעאדאלע רעכטן, און ווי עס איז געקומען דער אכטער אויגוסט האבן זיי פאר די זעלבע רעכטן באשטימט ווערטן וואס זיי האבן אויף די פויערן ארויפגעלייגט ווי יערליכע צינזן, כדי דערמיט אויסצוקויפן דאס לאנד פון די פריצן. אזוי האבן זיי דאס געשטעלט אונטערן שוץ פון דער רעוואלוציע. אדער עס וואלט געווען דאס זעלבע וואס רוסלאנד האט געטאן בשעת זי האט באפרייט די מוזשיקעס פון דער לייבאייגנשאפט. בשעת זיי זענען נאך געווען לייבאייגענע פויערן, האט מען באטראכט פאר אן עוולה צו פארקויפן די ערד פון די פויערן, און דערנאך האט די רעגירונג געלאזט וויסן אז פון איצט אן באלאנגט די ערד צו די פריצן.

אדער לאמיר נעמען א ביישפיל וואס איז מער באקאנט. ווען די קאמונע פון 1871 האט באשלאסן צו באצאלן די מיטגלידער פונעם קאמונאל-ראט פופצן פראנק און די

איינפּאַכע פּעדערירטע וואָס זענען געווען אין דער גרעסטער געפאַהר נישט מער ווי אַנדערהאַלבן פראַנק אַ טאָג, האָט דאָס פיל מענטשן זייער געפעלן און אַ טייל האָבן דאָס נאָך באַטראַכט אַלס אַן אויסדרוק פון דעמאָקראַטישער גלייכהייט. אין דער אמתן אָבער האָט די קאָמונע דערמיט בלויז באַשטעטיגט די אַלטע אומגלייכהייט צווישן דעם באַאַמטן און דעם זעלנער, צווישן דעם רעגירער און דעם רעגירטן. פאַר אַן אַפּאַרטוניסטישן פּאַרלאַמענט וואָלט עס געקענט הייסן זייער שיין געהאַנדלט. אָבער די קאָמונע האָט דערמיט געהאַנדלט קעגן אירע אידייען; זי האָט פאַרלעצט איר רעוואָלוציאָנערן פּרינציפּ און זיך דערמיט אַליין פאַרדאַמט.

אין דער היינטיגער געזעלשאַפט, וואו מיר זעען אַז אַ מיניסטער לאָזט זיך באַצאָלן הונדערט טויזנט פראַנק אַ יאָר און אַן אַרבעטער מוז זיך באַגענוגן מיט טויזנט אָדער נאָך ווייניגער; וואו אַ פאַרמאַן קריגט באַצאָלט צוויי אָדער דריי מאָל אַזויפיל ווי אַן אַרבעטער, און די אַרבעטער אַליין קריגן אויך נישט גלייך באַצאָלט, איינער קריגט צען און אַן אַנדערער נישט מער ווי איין פראַנק אַ טאָג, פאַרדאַמען מיר נישט בלויז דעם הויכן געהאַלט פונעם מיניסטער, נאָר אויך דעם ריזיגן אונטערשייד צווישן די שכירות פון די אַרבעטער אַליין. דאָס ערשטע עקלט אונז אַזוי גוט אַפּ ווי דאָס צווייטע. מיר באַטראַכטן ביידע אַלס די גרעסטע אומגערעכטיגקייט, און מיר זאָגן: "נידער מיט די פּריווילעגיעס אויף בילדונג, אַזוי גוט ווי מיט די פּריווילעגיעס וואָס גייען אַריבער בירושה פון איינעם צום צווייטן!" מיר זענען אַנאַרכיסטן אויסדריקליך דערפאַר ווייל די פּריווילעגיעס עקלען אונז.

ווי אַזוי קענען מיר נאָכדעם מאַכן די פּריווילעגיעס פאַר אַ פּרינציפּ אין אַ געזעלשאַפט וואָס וועט זיין געגרינדעט אויף גלייכהייט? אין אַ געזעלשאַפט וואָס וועט זיין געגרינדעט אויף גלייכהייט וועט מען נישט וועלן ליידן אַזעלכע זאַכן וואָס מען דולדט היינט צו טאָג. דער אונטערשייד וואָס עקזיסטירט צווישן אַ גענעראַל און אַ זעלנער, אַ דירעקטאָר, אַן אינזשעניר און אַ פּראָסטן אַרבעטער, אַ דאָקטער און אַ וואַרטער, עקלט אונז שוין היינט אַפּ. מען וועט עס אַריבערפירן אין אַ געזעלשאַפט וואָס וועט זיין געגרינדעט אויף פולשטער גלייכהייט?

אַט דערפאַר זענען דאָ קאָלעקטיוויסטן וואָס פאַרשטייען אַז מען קען נישט מאַכן אַן אונטערשייד צווישן דעם לאָן פון איין אַרבעטער און דעם צווייטן נאָכדעם וואָס אַ געזעלשאַפט האָט דורכגעמאַכט אַ סאָציאַלע רעוואָלוציע. זיי ווילן דעריבער אַז מען זאָל איינפירן גלייך שכירות פאַר אַלעמען. דאָס הייסט, שכירות זאָל מען קריגן, נאָר אַלע גלייך. אָבער דאָ האָבן זיי ווידער אַ גרויסן טעות, און זייער לאָן-גלייכהייט קען נישט פאַרווירקליכט ווערן, אַקוראַט ווי אַלע אַנדערע פּלענער וועגן לאָן.

אַ געזעלשאַפט וואָס האָט איינמאָל ערקלערט אַז אַלע רייכטומען געהערן צו דער גאַנצער געזעלשאַפט און יעדער איינער האָט אַ רעכט אויף די דאָזיגע רייכטומען, אָן צו קוקן דערויף וואָס פאַר אַן אַנטייל ער האָט גענומען אין שאַפן זיי, אַזאַ געזעלשאַפט וועט מוזן אויפגעבן יעדן סאָרט געדאַנק פון לאָן, צי ער וועט באַשטיין פון געלט אָדער בלויז פון אַרבעטס-שיינען.

IV.

"יעדן איינעם לויט זיין ארבעט", זאגן די קאלעקטיוויסטן. אדער, מיט אנדערע ווערטער, יעדער איינער זאל קריגן אזויפיל וויפיל זיין ארבעט איז ווערד פאר דער געזעלשאפט. און דעם פרינציפ ווילן זיי מאכן פאר א פונדאמענט פון א געזעלשאפט וואס האט שוין דורכגעמאכט די סאציאלע רעוואלוציע און ערקלערט אז אלע ארבעטס-אינסטרומענטן און אלץ וואס איז נויטיג צו פראדוצירן סחורה זאל געהערן אין איינעם צום גאנצן פאלק.

נו, אויב די סאציאלע רעוואלוציע זאל חס ושלום פראקלאמירן אט דעם פרינציפ, וועט דאס צוריקברענגען די אנטוויקלונג פון דער מענטשהייט אויף א לאנגע, זייער לאנגע צייט. דאס וועט הייסן לאזן אומפארענטפערט די גרויסע סאציאלע פראגע מיט וועלכער די וועלט באשעפטיגט זיך שוין זייט הונדערטער יארן.

עס איז אמת אז ווען מען זאל אין אונזער היינטיגער געזעלשאפט, וואו מיר זעען אז וואס מער אן ארבעטער ארבעט אלץ וויינינגער ווערט ער דערפאר באלוינט, אננעמען דעם פרינציפ אז "יעדער קריגט אזויפיל וויפיל ער ארבעט אויס", וואלט עס אין פלאץ אויסגעזען ווי א גרויסע גערעכטיגקייט. אין גרונט גענומען אבער איז דאס נישט מער ווי נעמען אלע אומגערעכטיגקייטן וואס מיר זעען אין דער היינטיגער פארדארבענער געזעלשאפט, און זיי נאך שטארקער און הייליגער מאכן.

מיט דעם דאזיגן פרינציפ האט זיך דאס לאן-סיסטעם אנגעהויבן און עס האט געפירט דערצו אז עס איז געענדיגט מיט הימל-שרייענדע אומגערעכטיגקייטן און שרעקליכער טיראניע וואס עקזיסטירן אונטער דער איצטיגער ארדענונג. און ווייסט איר פארוואס? ווייל פונעם טאג אן וואס די געזעלשאפט האט אנגעהויבן אפצושאצן די ארבעט פון א מענטש מיט געלט אדער מיט אן אנדער סארט לאן, פונעם טאג אן וואס עס איז איינגעפירט געווארן אז יעדער זאל קריגן נאר אזויפיל וויפיל ער וועט קענען ארויספרעסן פון אנדערע פאר זיין ארבעט, פון יענעם טאג אן איז שוין די געשיכטע פון קאפיטאליזם, מיט דער הילף פון דער מדינה, פאראויס אנגעשריבן געווארן. דאס הייסט, מען האט שוין דעמאלט געקענט נביאות זאגן אז די קימען פון קאפיטאליזם וועלן איינגעפלאנצט ווערן מיט די ווערטער "מיין" און "דיין".

זאלן מיר זיך דען צוריקקערן צו דעם פלאץ פון וואנען מיר האבן אנגעהויבן, און פון דאס ניי דורכמאכן די גאנצע קאפיטאליסטישע אנטוויקלונג פון אנהייב ביזן סוף? דאס קאלעקטיוויסטישע סיסטעם מוז ברענגען דערצו. אבער צום גליק איז דאס אוממעגליך. די רעוואלוציע, האבן מיר שוין געזאגט, וועט זיין א קאמוניסטישע; אויב נישט, וועט זי דערטרונקען ווערן אין בלוט און מען וועט מוזן אנהייבן פון דאס ניי.

דעם ווערט פון וואס פאר אן ארבעט עס זאל נאר זיין, וואס מען טוט פאר דער געזעלשאפט, צי מען ארבעט אין א פאבריק, אויפן פעלד אדער טוט גייסטיגע ארבעט, קען מען נישט אפשאצן דורך געלט. מען קען נישט גענוי אפמעסטן און אפוועגן דעם אנגענומענעם "וועקסל-ווערט", אדער וויפיל דער ניצן פון סיי וועלכער ארבעט איז ווערד.

ווען מיר זעען אז צוויי מענטשן ארבעטן יארן לאנג פאר דער געזעלשאפט פינף שעה א טאג, קענען מיר זאגן אז אין דורכשניט האט זייער ארבעט א גלייכן ווערט. עס מאכט נישט אויס מיט וואס זיי באשעפטיגן זיך, איינער קען זיין א שמיד און דער אנדערער א לערער. דער שמיד האט אויסגעקליבן זיין ארבעט ווייל זי געפעלט אים, און דער לערער איז א לערער אויך צוליב דעם. אבער מיר קענען נישט צעטיילן אויף שטיקלעך און ברעקלעך די ארבעט פון זיי ביידע און זאגן אז דעם שמידס א טאג, א שעה אדער א מינוט ארבעט איז ווערד פינקט אזויפיל ווי דעם לערערס.

אלץ וואס מיר קענען זאגן איז אז א מענטש וואס אנטזאגט זיך יעדן טאג פון צען שעה רו און ארבעט אפ די צען שעה פאר דער געזעלשאפט האט דער געזעלשאפט פיל מער געגעבן ווי דער וואס ארבעט בלויז פינף שעה א טאג, אדער דער וואס ארבעט גארנישט. אבער עס איז דאך לעכערליך צו זאגן אז די ארבעט וואס איינער האט געמאכט אין צוויי שעה, צוויי טעג אדער צוויי יאר איז ווערד אקוראט צוויי מאל אזויפיל ווי די ארבעט וואס אן אנדערער האט געטאן אין דער זעלבער צייט, און דערפאר מוז מען יענעם איינעם באצאלן לויט זיין ווערט. נאר אז מיר ווילן דאס יא ווילן טאן, מוזן מיר זיך מאכן ווי מיר זעען נישט דער גאנצער צוזאמענהאנג וואס עקזיסטירט אין דער אינדוסטריע, אין דער ערד-ארבעט און אינעם גאנצן געזעלשאפטליכן לעבן. מיר וואלטן זיך מוזן מאכן ווי מיר וייסן נישט אז אלע פארשידענע קינסטליכע און איינפאכע שטאפן, געביידעס, מאשינען און טעלעגראפן, מיט איין ווארט אלץ וואס מיר האבן אויף דער ערד, איז א רעזולטאט פון פארגאנגענער און איצטיגער ארבעט, און אז די געזעלשאפט מוז באטראכט ווערן אלס עפעס א גאנצס פון דער צייט וואס זי עקזיסטירט ביז איצט.

לאמיר נעמען וואס עס איז נאר דא אין דער וועלט, א קוילן-מינע למשל, און לאמיר זען צי מען קען אפמעסטן און אפוועגן די ארבעט פון יעדן איינעם וואס איז באשעפטיגט ביי דער מינע.

גיט א קוק אויף דעם מאן וואס שטייט ביי דער אומגעהויערער מאשין וואס לאזט אראפ און הייבט אויף דעם וועגעלע (cage). ער האלט אין דער האנט אן אינסטרומענט; ווען ער וויל לאזט ער די מאשין גיין, שטעלט זי אפ אדער דרייט זי אום. ער האלט אפ דעם וועגעלע און אין איין רגע שטופט ער אים אוועק אין א גאנץ אנדער ריכטונג; ער לאזט אים ארונטער גאנץ טיף מיט א מערקווירדיגער שנעלקייט. ער קוקט זיך זייער אויפמערקזאם צו צום ווייזער וואס געפינט זיך אויף דער וואנט, כדי ער זאל יעדע צייט קענען וויסן אויף וועלכן פלאץ אין דער מינע עס געפינט זיך דער שטול. מיט דער גרעסטער אויפמערקזאמקייט קוקט ער אויפן ווייזער, און ווי ער דערזעט אז ער שטייט אויף א באשטימטן ארט, שטעלט ער פלוצלינג אפ דעם וועגעלע גענוי אויפן פלאץ וואס ער האט געוואלט, אפילו נישט איין יארד העכער אדער נידעריגער פונעם געוואונטשענעם ארט. ווי נאר ער האט אויסגעליידיגט די אלע בושלען קוילן און זיי אראפגענומען, דרייט ער דאס הענטל און דאס וועגעלע גייט ווידער אויף זיין רייזע ארויף.

אט אזוי ארבעט ער אכט אדער צען שעה נאכאנאנד מיט א זעלטענער אויפמערקזאמקייט. ווען ער זאל נאר אויף איין מינוט פארנאכלעסיגן זיין ארבעט, וועט דאס וועגעלע פליען אין דער הייך און צעשמעטערן די רעדער, צורייסן דעם שטריק, צעמאלן די מענטשן אויף קאשע און אפשטעלן די גאנצע ארבעט אין דער מינע. זאל ער נאר עפעס נישט אכטונג געבן, זאל ער בלויז פארלירן דריי סעקונדעס נאך יעדן דריי פונעם אינסטרומענט מיט וועלכן ער לאזט גיין די מאשין, וועט מען אין דער בעסטער מינע ארויסקריגן מיט פופציג טאן קוילן וויי‌ניגער.

נו, פרעגט זיך, טוט דער מאן די גרעסטע ארבעט אין דער מינע? אדער אפשר דאס קליינע אינגל וואס שטייט אונטן און גיט יעדעס מאל דעם סיגנאל ווען אויפצוהייבן דאס וועגעלע? אדער דער מינער וואס שטעלט זיין לעבן אין געפאהר און גייט אין דער גרעסטער לעבנס-געפאהר אין דער מינע, וואו ער וועט סוף כל סוף דערשטיקט ווערן פון די גאזן און דער שלעכטער לופט? אדער דער אינזשעניר וואס מוז אלץ אויסרעכענען אויף א האר און נישט מאכן קיין שום טעות, כדי די ארבעטער זאלן נישט גראבן פראסטע שטיינער אנשטאט קוילן? אדער אפשר, ווי די לערער פון עקאנאמיע זאגן אונז, האט נאר דער בעל-הבית פון דער מינע געטאן די גרעסטע ארבעט, ער וואס האט זיין גאנץ פארמעגן ריזיקירט און געטראפן דעם פלאץ וואו עס געפינען זיך די בעסטע קוילן?

עס איז אבער נישט אמת. קיינער פון זיי האט נישט געטאן מער ווי דער אנדערער. אלע ארבעטער פון דער מינע האבן, לויט זייערע כוחות, לויט זייער ענערגיע, זייער פארשטאנד און זייער געשיק, מיטגעהאלפן ארויסצוציען די קוילן פון דער מינע. און דאס וויי‌ניגסטע וואס מיר קענען פארלאנגען איז אז אלע זאלן האבן מיט וואס צו לעבן און באפרידיגן זייערע באדערפענישן. יא, אפילו לעבן אין לוקסוס, נאכדעם וואס זיי האבן באפרידיגט זייערע נויטוועדיגסטע געברויכן.

אבער ווי אזוי קענען מיר אפשאצן זייער ארבעט?

און אויסער דעם, זענען דען די קוילן וואס זיי האבן אויסגעגראבן אין גאנצן זייער ארבעט? האבן דען נישט די וואס האבן געמאכט אייזנבאנען, כדי מען זאל קענען צופירן צו דער מינע, א גרויסן אנטייל אין די קוילן? און וואס איז מיט די וואס האבן באארבעט די ערד, געזייט די פעלדער, געשניטן די תבואה כדי די קוילנגרעבער זאלן האבן וואס צו עסן, און די וואס האבן געגראבן אייזן, געהאקט האלץ אין די וועלדער, געמאכט מאשינען וואס פארברענען די קוילן, און אזוי ווייטער?

מען קען נישט ציען קיין ליניע צווישן דער ארבעט פון צוויי מענטשן און אפשאצן דעם ווערט פון יעדן איינעמס ארבעט. אפמעסטן און אפוועגן די ארבעט נאך די פראדוקטן וואס יעדער איינער שאפט, און צעטיילן די פראדוקטן אויף חלקים כדי מען זאל דאס קענען אפשאצן נאך דער שעה, איז אויך לעכערליך.

עס בלייבט בלויז איין וועג: נישט אפמעסטן און אפוועגן די ארבעט פון קיינעם, נאר אנערקענען אז יעדער איינער וואס ארבעט האט א רעכט צו באפרידיגן אלע זיינע באדערפענישן און געניסן אלץ וואס איז גוט אינעם מענטשליכן לעבן. נעמט וואס פאר א

צוויג פון מענטשליכער טעטיגקייט עס זאל נישט זיין, באטראכט אונזער עקזיסטענץ אלס עפעס א גאנצס און זאגט אליין צי ווער פון אונז קען זאגן אז אים קומט דער גרעסטער טייל פון די געמאכטע פראדוקטן אדער דער גרעסטער לאן.

קומט עס דעם דאקטער וואס האט געטראפן די קראנקהייט אפצושטעלן? אדער דער פרוי וואס שלאפט נישט די גאנצע נאכט, זיצנדיג ביים קראנקנס בעט, און זארגט אז ער זאל איינעמען די מעדיצין אין דער צייט און זאל גוט ליגן, כדי ער זאל וואס גיכער געזונט ווערן, און אזוי ווייטער? אדער דארף עס קומען דעם ערפינדער פון דער ערשטער דאמף-מאשין? אדער דעם קליינעם אינגל וואס האט אמאל דורך א צופאל אויסגעפונען דעם מעכאניזם וואס איז א וויכטיגער טייל פון אלע נייערע מאשינען? דעם ערפינדער פון דער לאקאמאטיוו? אדער דעם ארבעטער וואס האט אים געוויזן אז מען זאל לייגן הילצערנע שוועלן אונטער די שינעס אנשטאט שטיינערנע, ווייל דעמאלט פאסירן פיל ווייניגער אומגליק-פעלער און די לאקאמאטיוו פליט נישט אויף איין מאל אראפ פון די שינעס? קומט מער דעם מאשיניסט וואס פירט די לאקאמאטיוו, אדער דעם מאן וואס גיט דעם סיגנאל ווען די לאקאמאטיוו זאל גיין און ווען ער זאל זי שטעלן?

אדער לאמיר נעמען דעם קאבל אלס ביישפיל. ווער האט מער געטאן פאר דער געזעלשאפט, דער אינזשעניר וואס האט געזאגט אז דורכן קאבל וועט מען קענען שיקן דעפעשן, ווען אלע געלערנטע עלעקטריקער האבן געזאגט אז דאס איז אוממעגליך, אדער מאורי (Maury) וואס האט געראטן צו באנוצן אזעלכע קאבלען וואס וועלן נישט דיקער זיין ווי א שפאציר-שטעקן, אנשטאט דיקע קאבלען? אדער אפשר די לייט וואס זענען פרייוויליג צוזאמענגעקומען פון אומעטום און האבן פארבראכט טאג און נאכט אויפן סיפון פון דער שיף "גרעיט איסטערן", יעדעס שטיקל פון קאבל גענוי אונטערזוכט און לאנגזאם פארראכטן יעדן שוואכן פלאץ וואס די אקציאנערן פון דער ים-געזעלשאפט האבן דורך זייער אומוויסנהייט ארייננעשלאגן אין קאבל און אזוי געמאכט אים אומברויכבאר?

לאמיר איצט א קוק טאן אויף א ווייט גרעסערן געביט, אויפן ריכטיגן געביט פון מענטשליכן לעבן, מיט זיינע פריידן און לײדן, זיינע צרות און פארשידענע צופאלן. קען נישט יעדער פון אונז אנרופן א פריינט וואס האט אים אמאל געטאן א גרויסע טובה? און צי מען זאל דאס וועלן אפשאצן און אים דערפאר באצאלן, וואלט ער זיך דערמיט אוודאי זייער באליידיגט. די טובה קען גאנץ מעגליך באשטיין אין איין ווארט, א גוט ווארט וואס דער פריינט האט ארויסגעזאגט אין דער רעכטער צייט, אדער אין די מאנאטן און יארן וואס דער פריינט האט פאר אים געאפפערט. צי וועט איר אט די איידעלע באציאונגען פון איין מענטש צום צווייטן וועלן באצאלן מיט צעטלעך, מיט ארבעטס-שיינען?

"יעדן איינעם לויט זיין ארבעט!" וואס פאר אן אומזין ליגט אין די דאזיגע ווערטער! די מענטשליכע געזעלשאפט וואלט אפילו צוויי דורות נאכאנאנד נישט געקענט עקזיסטירן. זי וואלט מוזן פארשווינדן אין פופציג יאר אויב יעדער איינער זאל נישט געבן פיל מער ווי דאס וואס ער רעכנט צוריק צו באקומען אין געלט, "צעטלעך" אדער א דאנק. אונזער ראסע וואלט שוין לאנג נישט געווען אויף דער וועלט ווען א מוטער זאל נישט מקריב זיין

איר גאנץ לעבן פאר איר קינד, כדי ער זאל זיין געזונט און פריש און זי זאל אים, ווי ווייט מעגליך, געבן א גוטע דערציאונג; ווען יעדער מענטש זאל נאר דעמאלט טאן א טובה זיין מיטמענטש ווען ער ווייסט אז ער וועט עפעס פראפיטירן דערביי; ווען מענטשן זאלן נישט האבן א באזונדערע נטיה צו טאן גוטס אפילו דארט וואו זיי קענען נישט ערווארטן קיין שום באלוינונג.

ווייסט איר פארוואס די הייינטיגע בורזשואזע געזעלשאפט האלטביים אונטערגיין? ווייסט איר וואס האט געפירט דערצו אז מיר זאלן פארקריכן אין אזא זומפ פון וועלכן מיר קענען שוין נישט ארויסקריכן, סיידן מיר וועלן אין גאנצן איבערבייטן די אלטע איינריכטונגען פון דער פארגאנגענהייט? נאר דאס וואס מיר האבן צו פיל גערעכנט. עס איז דערפאר ווייל מיר האבן געהאלטן פונעם כלל אז מען טאר נישט געבן פאר מען איז זיכער אז מען וועט דערנאך קענען נעמען; ווייל מיר האבן געוואלט מאכן די געזעלשאפט פאר א קאמערציעלע קאמפאניע, פאר א מארקעט וואו איינער רייסט ארויס פונעם צווייטן דאס ביסל פון זיין מויל, כדי אנצופילן זיינע קעשענעס.

די קאלעקטיוויסטן ווייסן עס. זיי פילן ווי עס איז אז א געזעלשאפט וואס איז געגרינדעט אויפן פרינציפ "יעדן איינעם לויט זיין ארבעט" קען קוים עקזיסטירן. זיי האבן מורא אז א מענטש קען נישט אלעמאל אויסארבעטן אזויפיל וויפיל ער דארף האבן פאר זיינע נויטיגסטע באדערפענישן, שוין אפגערעדט פון לוקסוס-זאכן.

דעריבער זאגט דע פאעפע:

"אט דאס פאלקאם אינדיווידואליסטישע סיסטעם וועט ערלייכטערט ווערן דערמיט וואס די געזעלשאפט וועט זארגן פאר דער דערציאונג פון קינדער און יונגע לייט; זי וועט מאכן שפיטעלער פאר קראנקע און אנשטאלטן פאר אלטע, ארעמע לייט."

אט אפילו זיי פילן אז א מאן פון פערציג יאר וואס האט דריי קינדער דארף האבן מער ווי א יונגער מאן פון צוואנציג יאר; אז א פרוי וואס זייגט איר קינד און דערשלאפט נישט גאנצע נעכט קען נישט ביי טאג ארבעטן אזוי שווער ווי דער מאן וואס האט זיך ביינאכט גוט אויסגעשלאפן.

זיי פארשטייען אויך אז א מאן אדער א פרוי וועלכע האבן פארלוירן זייערע כוחות דורך צו פיל ארבעטן פאר דער געזעלשאפט קענען נישט אויפטאן אזוי פיל ווי די וואס ארבעטן זיך גאנץ לאנגזאם און שטעקן גאנץ געמיטליך די "אסיגנאציעס" אין די קעשענעס.

נו, האבן זיי אבער א רפואה צו דער מכה. "אה," זאגן זיי, "די געזעלשאפט וועט דערציען די קינדער!"

נו, פארשטייט זיך, זי וועט אונטערשטיצן אלטע לייט און אינוואלידן! אוודאי וועט די געזעלשאפט קוקן אויף די באדערפענישן און נישט אויף דער ארבעט פון יעדן איינעם. דערמיט וואס זי וועט באשטימען די הוצאות וואס זי וועט אויף זיך אליין ארויפלייגן, וועט זי דעם פרינציפ "יעדן איינעם לויט זיין ארבעט" אביסל ווייכער מאכן.

וואס זשע, צדקה? די אלטע, קריסטליכע צדקה, נאר דאס מאל ארגאניזירט פון דער מדינה אליין!

מען וועט פארבעסערן די דערציאונגס-הייזער, מען וועט מאכן אנשטאלטן פאר אלטע לייט און קראנקע, און דערמיט, מיינען זיי, וועט דער פרינציפ שוין מילדער ווערן! דאס הייסט פארוואונדן כדי נאכדעם צו קענען היילן. זיי וועלן דערפון נישט ארויסקריכן!

אלזא, נאכדעם ווי זיי האבן פארווארפן דעם קאמוניזם, נאכדעם וואס זיי האבן זיך אפגעזאגט פונעם קאמוניסטישן פרינציפ "יעדן איינעם נאך זיינע באדערפענישן", איז זיי דען נישט ליב צו פארשטיין אז זיי אליין, די גרויסע עקאנאמיסטן, האבן גאר אין גאנצן פארגעסן א זייער וויכטיגע זאך: די באדערפענישן פון די פראדוצירער. און זיי ווייזן טאקע גלייך מורא אין דעם. נאר, זאגן זיי, די מדינה אליין וועט דאס דארפן אפשאצן. די מדינה וועט דארפן אונטערזוכן אויב אן ארבעטער דארף נישט מער ווי ער קען מיט זיינע הענט אויסארבעטן.

און די מדינה וועט געבן נדבות, פון דעם סארט צדקה ביז צו מאכן געזעצן פאר ארעמע לייט אדער ביז צום ענגלישן "ווארקהאוז", איז מער נישטא נאר איין טריט.

מיר זאגן בלויז איין טריט, ווייל אונזער היינטיגע פארדארבענע געזעלשאפט, וועלכע האט זיך שוין אריינגעגעסן אין די ביינער, האט אויך געפונען פאר נויטיג צו פארלייכטערן איר אינדיווידואליסטישן פרינציפ דורך פארשידענע וואוילטעטיגע אנשטאלטן. זי מאכט ביליגע רעסטאראנען וואו מען קען קריגן פאר א פאר פענס א מיטאג, כדי די ארבעטסלאזע זאלן אין זייער פארצווייפלונג נישט צעברעכן די מאגאזינען פון רייכע. זי בויט שפיטעלער, רוב זענען שלעכטע, אדער אמאל אויך גוטע, כדי די ארבעטער זאלן נישט אויסשטארבן פון אנשטעקנדע קראנקהייטן. אויך זי באצאלט דעם ארבעטער בלויז פאר זיינע ארבעטס-שעה און דערנאך נעמט זי צו זיך די קינדער פון די עלטערן, נאך וואס זי האט אויסגעזויגן דעם מארך פון זייערע ביינער, און שיקט זיי אוועק אין וועלכער עס איז אנשטאלט. אויך זי האט אין זינען די באדערפענישן פון די ארבעטער, וועלכע זי באפרידיגט ווי עס איז, דורך צדקה.

די ארעמקייט, האבן מיר שוין ערגעץ אנדערש געזאגט, איז געוווען די ערשטע אורזאך וואס האט געשאפן די רייכטומער. זי האט געמאכט דעם ערשטן קאפיטאליסט, ווארים איידער דער רויבער האט צונויפגעקליבן דעם "מער-ווערט", מחמת דער מענטש האט אזוי שטארק ליב צו רויבן, האט דאך געמוזט זיין ארעמע לייט וואס זאלן מסכים זיין זיך צו פארקויפן זייער ארבעטסקראפט, איידער צו שטארבן פאר הונגער. דאס אליין, די ארעמקייט, האט דאס באשאפן דעם רויבער. און דאס וואס אין מיטל-אלטער האט זיך די ארעמקייט אזוי שנעל פארשפרייט, איז ארויסגעקומען דערפון וואס איין פאלק האט מיט אן אנדערן זייער אפט מלחמה געהאלטן און איינער דעם צווייטן בארויבט. די גרינדונג פון די מדינות און די שטארקע אנטוויקלונג פון זייער מאכט, דער רייכטום וואס פארשידענע פעלקער האבן אנגערויבט אין די מזרח-לענדער, און נאך אנדערע אזעלכע אורזאכן האבן צעריסן די איינינגקייט וועלכע האט אמאל עקזיסטירט ביי די דארפישע

און שטאַטישע געמיינדעס. אַנשטאַט זיך פריער צו באַגיין סאָלידאַריש איינע מיט דער אַנדערער, האָבן זיי פּראָקלאַמירט דעם פּרינציפּ פונעם לאַן-סיסטעם, וואָס איז אַזוי טייער פאַר די עקספּלאָאַטאָרן.

און דאָס אַליין איז דער פּרינציפּ וואָס וועט אַרויסקומען פון דער רעוואָלוציע און וואָס מען וועט נאָך האָבן די העזה צו געבן אים דעם נאָמען "סאָציאַלע רעוואָלוציע". אַט דער נאָמען וואָס איז אַזוי טייער פאַר אַלע הונגעריגע, פאַר אַלע ליידנדע און אונטערדריקטע?

אָבער ס'וועט נישט זיין אַזוי. אַזאַ אומגערעכטער פּרינציפּ קען נישט פאַרווירקליכט ווערן, ווארים אין דעם טאָג ווען די אַלטע אָרדענונג וועט פּלאַצן אונטערן דרוק פון די פּראָלעטאַריער וועלן זיך אויפהייבן קולות וואָס וועלן שרייען: "ברויט, וואוינונגען און אַלגעמיינער וואוילשטאַנד פאַר אַלעמען!"

און די דאָזיגע שטימען וועלן האָבן אַן אָפּקלאַנג. דאָס פאָלק וועט זאָגן: "לאָמיר זיך נעמען אַלץ וואָס איז נויטיג צום לעבן, פאַרגעניגן און פרייהייט. און אַז אַלע וועלן שוין האָבן פאַרזוכט דעם טעם פונעם דאָזיגן גליק, וועלן מיר פאַרניכטן דעם שלייער פון דער בורזשואַזער הערשאַפט, איר מאָראַל וואָס זי האָט געשעפּט אין די רעכענביכער, איר פילאָסאָפיע פון 'מיין' און 'דיין' און 'פאַרגעלטונג', ווי פּרודאָן האָט געזאָגט, וועלן מיר אויפהייבן. מיר וועלן בויען אויף דער באַזע פונעם קאָמוניזם און פון דער אַנאַרכיע."

קאָנסומציע און פּראָדוקציע

I.

באַטראַכטנדיג די געזעלשאַפט און איר פּאָליטישע אָרגאַניזאַציע פון אַ גאַנץ אַנדערן שטאַנדפּונקט ווי די אויטאָריטאַרישע שולע, ווילן מיר אָנהייבן פונעם פרייען אינדיווידום, כדי צו קומען צו אַ פרייער געזעלשאַפט. אַנשטאַט אַנצופאַנגען פון דער מדינה, כדי זיך אַראָפּצולאָזן ביזן איינצעלנעם, נעמען מיר אָן די זעלבע מעטאָדע אויך אין דעם וואָס איז שייך צו די עקאָנאָמישע פראַגן.

מיר שטודירן פריער דורך די באַדערפענישן פונעם אינדיווידום און די מיטלען מיט וועלכע ער וועט זיי באַפרידיגן, איידער מיר לאָזן זיך אַריין אין דיסקוסיעס וועגן דער פּראָדוקציע, דעם אויסטויש, די שטייערן, די פאַרוואַלטונג אאַז"וו.

אויפן ערשטן קוק ווייזט דער חילוק אויס גאָר קליין. אָבער אין גרונט גענומען איז ער אַזוי גרויס אַז ער מאַכט אַ גאַנצע איבערקערעניש אין דער אָפיציעלער פּאָליטישער עקאָנאָמיע.

עפנט אויף וואָס פאַר אַ ווערק פון אַן עקאָנאָמיסט עס זאָל נישט זיין. ער פאַנגט אָן מיט דער פּראָדוקציע, צוגלידערט די מיטלען וואָס ווערן היינט גענוצט צו שאַפן די רייכטומער, רעדט וועגן דער איינטיילונג פון דער אַרבעט, דער פאַבריקאַציע, דעם ווירקן פון דער מאַשין, דער צוזאַמענהויפונג פון קאַפּיטאַל. פון אַדאַם סמיט ביז מאַרקס זענען

זיי אלע געגאנגען אויף דעם זעלבן וועג. ערשט אין צווייטן אדער דריטן טייל פון זיין ווערק וועט ער באהאנדלען די קאנסומציע, דאס הייסט דאס באפרידיגן פון די איינצעלנע באדערפעניש. אויך דאס זעט ער זיך נאר בנוגע דערצו וואס ער וועט ערקלערן ווי אזוי די רייכטומער דארפן פונאנדערגעטיילט ווערן צווישן די וועלכע האבן יעדער א געוויסן חלק אין זיי.

מען וועט אפשר זאגן אז דאס איז לאגיש: איידער מען באפרידיגט די באדערפענישן מוז מען קודם שאפן דאס וואס קען זיי באפרידיגן; אז מען דארף פראדוצירן כדי צו קאנסומירן. אבער איידער מען פראדוצירט וואס עס איז, דארף מען נישט פריער שפירן די נויטווענדיגקייט, די באדערפעניש דערצו?

האט נישט די נויטווענדיגקייט ערשט געטריבן דעם מענטש זיך צו נעמען אויפן געיעג, צו אויפציהען דאס פיך, באארבעטן די ערד, זיך מאכן געצייג און שפעטער אויסטרעפן און מאכן מאשינען? וואלט נישט דאס אויספארשן די באדערפענישן אויך געדארפט הערשן איבער דער פראדוקציע? מען וואלט דאך אזוי וויי־ניגסטנס אינגאנצן לאגיש אנגעהויבן פון דער זעלבער זאך.

ווי אזוי מען דארף אנהייבן צו באפרידיגן אט די אלע מענטשליכע באדערפענישן דורך דער פראדוקציע, אט דאס טוען מיר טאקע.

אבער אזוי ווי מיר באטראכטן די פראגע פון דעם שטאנדפונקט, קריגט די פאליטישע עקאנאמיע גאר אן אנדער פנים. זי הערט אויף צו זיין אן איינפאכע דערציילונג פון פאקטן און ווערט א וויסנשאפט, אקאראט ווי די פיזיאלאגיע. מען קען זי באשטימען אויף דעם אופן: דאס אויספארשן די מענטשליכע הויפט־באדערפענישן און די מיטלען ווי אזוי זיי צו באפרידיגן אויף אן אופן וואס פארלאנגט דערביי ווי ווייניגער מענטשליכע כוחות. אפשר וואלט מען איר א נאמען געגעבן: די פיזיאלאגיע פון דער געזעלשאפט. זי שטעלט זיך פאר אלס א וויסנשאפט ווי די פיזיאלאגיע פון די פלאנצן און די חיות, וואס גיט זיך אויך אפ מיט די באדערפענישן פון דער פלאנץ אדער דער חיה און מיט די בעסטע מיטלען ווי אזוי זיי צו באפרידיגן. אין דער סעריע פון די סאציאלאגישע וויסנשאפטן פארנעמט די עקאנאמיע פון דער מענטשליכער געזעלשאפט אזא פלאץ ווי די פיזיאלאגיע פון די ארגאניזירטע וועזנס אין דער סעריע פון די ביאלאגישע וויסנשאפטן, די וויסנשאפטן וואס געבן זיך אפ מיט די לעבעדיגע ברואים.

מיר זאגן: "אט זענען דא מענטשן, פאראייניגט אין א געזעלשאפט. אלע פילן דאס באדערפעניש צו וואוינען אין געזונטע, ריינע הייזער. די באראקעס פון די פאבריקן באפרידיגן זיי מער נישט. זיי ווילן האבן פיינע, מער אדער ווייניגער באקוועמע דירות. ס'האנדלט זיך אלזא אויסצופארשן אויב די מענטשליכע ארבעט וואס איז אזוי פראדוקטיוו וועט זיי געבן די מעגליכקייט יעדן איינעם צו האבן זיין הויז. און אויב נישט, דארף מען וויסן פארוואס."

און מיר זעען גלייך אז יעדע פאמיליע אין אייראפע וואלט געקענט האבן א פיינע דירה אדער א באקוועם הויז, אזוי ווי די הייזער וואס מען בויט אין ענגלאנד, בעלגיע אדער אין

דער שטאַט פּולמאַן. אַ געוויסע צאָל אַרבעטסטעג וואָלט געווען גענוג צו פֿאַרשאַפֿן אַ פֿאַמיליע פֿון זיבן ביז אַכט נפֿשות אַ שיינע, לופֿטיקע היים, פֿײַן אײַנגעאָרדנט און באַלויכטן פֿון גאַז. אָבער ניין צענטל פֿון די אייראָפּעער האָבן קיינמאָל נישט געהאַט קיין געזונט הויז, ווײַל פֿון תּמיד אָן האָט דער פּראָסטער אַרבעטסמאַן געמוזט אַרבעטן טאָג איין, טאָג אויס, כּדי צו באַפֿרידיקן די באַדערפֿענישן פֿון זײַנע הערשער. און ער האָט קיינמאָל נישט געהאַט די צײַט און נישט דאָס געלט זיך צו בויען אָדער לאָזן בויען אַזאַ הויז ווי ער וואָלט געוואָנטשן צו האָבן. און ער וועט נישט האָבן קיין הויז און וועט וואוינען אין אַ לאָך אַזוי לאַנג ווי די איצטיקע באַדינגונגען וועלן זיך נישט ענדערן.

ווי מען זעט, גייען מיר אַלזאָ אויף אַ גאַנץ פֿאַרקערטן וועג ווי די עקאָנאָמיסטן. זיי ווײַזן אויף די כּלומרשטע געזעצן פֿון דער פּראָדוקציע, רעכנען אויס וויפֿיל הײַזער מען בויט יעדעס יאָר, באַווײַזן מיט סטאַטיסטיק אַז אַזוי ווי די ניי־אויסגעבויטע הײַזער זענען נישט גענוג צו באַפֿרידיקן אונזערע פֿאַרלאַנגען מוזן דערפֿאַר ניין צענטל פֿון די אייראָפּעער וואוינען אין לעכער.

לאָמיר איצט זען וואָס עס טוט זיך מיט די לעבנסמיטלען. נאָכדעם ווי די עקאָנאָמיסטן רעכענען אויס די גוטע רעזולטאַטן פֿון דער אײַנטיילונג פֿון דער אַרבעט, ווילן זיי האָבן אַז די אײַנטיילונג זאָל זיך נאָך ציען ווײַטער: די איינע זאָלן זיך אָפּגעבן מיט דער ערד־אַרבעט און די אַנדערע מיט דער פֿאַבריק־אינדוסטריע. די ערד־אַרבעטער פּראָדוצירן אַזויפֿיל, די פֿאַבריק־אַרבעטער אַזויפֿיל און אַזויפֿיל. אויף אַזאַ אופֿן ווערט דער אויסטויש געמאַכט. און די עקאָנאָמיסטן אַנאַליזירן דאָס פֿאַרקויפֿן, דעם פּראָפֿיט, דעם ריינעם פּראָדוקט אָדער דעם מער־ווערט, דעם לאָן, די שטײַער אאַז"וו.

אָבער נאָך דעם אַלעמען ווערן מיר נישט אויף אַ האָר קליגער, ביז מיר פֿרעגן זיי: "ווי קומט עס אַז אַזוי פֿיל מענטשליכע וועזנס האָבן נישט קיין ברויט, בעת יעדע פֿאַמיליע וואָלט פֿאַר זיך געקענט פּראָדוצירן ווייץ גענוג צו שפּײַזן צען, צוואַנציק און אַפֿילו הונדערט מענטשן אַ יאָר?" ענטפֿערן זיי אונז נאָך אַ מאָל פֿון דאָס ניי: אײַנטיילונג פֿון דער אַרבעט, לאָן, מער־ווערט, קאַפּיטאַל אאַז"וו, און קומען צו דעם זעלבן שלוס אַז די פּראָדוקציע איז נישט גענוג צו באַפֿרידיקן אַלע באַדערפֿענישן. אַפֿילו ווען דאָס וואָלט געווען אמת ענטפֿערט עס לחלוטין נישט אויף דער פֿראַגע: קען דער מענטש אָדער קען ער נישט דורך זײַן אַרבעט פּראָדוצירן דאָס ברויט וואָס ער מוז האָבן צום לעבן? און אויב ער קען עס נישט, וואָס זשע איז די אורזאַך דערפֿון?

ס'זענען פֿאַראַן 350 מיליאָן אײַנוואוינער אין אייראָפּע. זיי דאַרפֿן יעדעס יאָר אַזויפֿיל ברויט, אַזויפֿיל פֿלייש, ווײַן, מילך, אייער און פּוטער. זיי דאַרפֿן אַזויפֿיל און אַזויפֿיל הײַזער, אַזויפֿיל און אַזויפֿיל קליידער. דאָס איז דער מינימום פֿון זייערע באַדערפֿענישן. קענען זיי דאָס אַלץ פּראָדוצירן? אויב זיי קענען עס, וועט זיי בלײַבן פֿרײַע צײַט צו באַשאַפֿן די לוקסוס־זאַכן, די קונסטווערק, וויסנשאַפֿט און גײַסטיקע אונטערהאַלטונג, מיט איין וואָרט אַלץ וואָס געהערט נישט צום כּלל פֿון די סאַמע נויטיקסטע זאַכן צום לעבן? אויב יאָ, פֿאַרוואָס זשע האַלטן זיי זיך אָפּ דערפֿון? וואָס דאַרף מען טאָן כּדי אָוועקצורוימען די שטערונגען פֿונעם וועג? מוז מען דערצו האָבן צײַט? וועלן זיי עס

נעמען! נאר לאמיר נישט פארלירן פון די אויגן דעם ציל פון יעדע פראדוקציע: דאס באפרידיגן פון די באדערפענישן.

אויב די סאמע נויטיגסטע באדערפענישן פונעם מענטשן בלייבן נישט באפרידיגט, וואס זשע דארף מען טאן? ארויפצווינגען מער ארבעט? אבער זענען נישט פאראן קיין אנדערע אורזאכן? צי איז נישט צווישן אנדערן אויך דאס אן אורזאך וואס די פראדוקציע האט אנגענומען א פאלשע ריכטונג און אז זי איז ארגאניזירט אויף א זייער שלעכטן אופן, דורך דעם וואס זי האט פארלאזן פון די אויגן די באדערפענישן פונעם מענטשן? און ווי באלד מיר זעען איין אז דאס איז אזוי, לאמיר זיך נעמען צו רעארגאניזירן די פראדוקציע אויף אזא אופן אז זי זאל ווירקליך באפרידיגן אלע באדערפענישן.

אט דאס איז דער איינציגער וועג ווי אזוי צו באטראכטן די זאכן וואס שיינט אונז צו זיין גערעכט. דער איינציגער וועג וואס וואלט דערמעגליכט דער פאליטישער עקאנאמיע צו ווערן א וויסנשאפט, די וויסנשאפט פון דער סאציאלער פיזיאלאגיע.

ס'פארשטייט זיך אז ווען די דאזיגע וויסנשאפט וועט דארפן באהאנדלען די פראדוקציע אין דעם הינדוסטאנישן דארף אדער ביי די ווילדע, וועט זי אנדערש נישט קענען ווי צונויפשטעלן די פאקטן ווי די היינטיגע עקאנאמיסטן, עס איז אן איינפאכע באשרייבונג ענליך צו די באשרייבונגען פון דער זאאלאגיע אדער דער באטאניק. אבער לאמיר דא באמערקן אז ווען אט די באשרייבונגען וואלטן געווען געמאכט פונעם שטאנדפונקט פון עקאנאמיע אין די מענטשליכע כוחות, כדי צו באפרידיגן די באדערפענישן, וואלט עס געווען פיל קלארער און פיל וויסנשאפטליכער. דאס וואלט קלאר און דייטליך דערוויזן וואס פאר א מורא'דיגע מאסע מענטשליכע כוחות זענען פארלוירן געגאנגען אונטערן איצטיגן סיסטעם. און מען וואלט זיך געמוזט איינשטימען מיט אונז אז אזוי לאנג ווי דער דאזיגער סיסטעם וועט אנהאלטן וועלן די באדערפענישן פון דער מענטשהייט קיינמאל נישט באפרידיגט ווערן.

ווי מען זעט וואלט דער שטאנדפונקט זיך אינגאנצן געענדערט. הינטער דעם וועבער וואס וועבט אזוי פיל און אזויפיל מעטער שטאף, הינטער דער פאבריק וואס קלאפט אויס אזויפיל און אזויפיל שטאלענע בלעכן, און הינטער דעם האנדלסמאן וואס שלינגט איין אין זיך די פראפיטן, וואלט מען געזען דעם מענטשן, דעם שאפער פון דער פראדוקציע, מערסטנס אויסגעשלאסן פון דער גרויסארטיגער סעודה וואס ער האט צוגעגרייט פאר אנדערע. מען וואלט אויך געקענט פארשטיין אז די כלומרשטע געזעצן פון ווערט, אויסטויש אאז"וו זענען בלויז דער אויסדרוק, אפט א פאלשער אויסדרוק, פון די פאקטן אזוי ווי זיי קומען פאר אין דעם איצטיגן מאמענט, אבער וואס וואלטן געקענט פארקומען און וועלן פארקומען גאנץ אנדערש ווען די פראדוקציע וועט ארגאניזירט ווערן אויף אן אופן אז זי זאל באפרידיגן אלע באדערפענישן פון דער געזעלשאפט.

.II

ס'איז נישטא קיין איינציגער פרינציפּ פון דער פּאָליטישער עקאָנאָמיע וואָס זאָל נישט באַקומען גאָר אַן אַנדער פּנים ווען מען שטעלט זיך נאָר אויף אונזער שטאַנדפּונקט.

לאָמיר למשל נעמען די איבער-פּראָדוקציע. דאָס איז אַ וואָרט וואָס קלינגט אונז יעדן טאָג אין די אויערן. איז דען פאַראַן איין איינציגער עקאָנאָמיסט וואָס זאָל נישט האָבן אונטערגעשריבן געוויסע טעאָריעס וואָס באַווייזן אַז די עקאָנאָמישע קריזיסן קומען פון דער איבער-פּראָדוקציע? דאָס הייסט דערפאַר ווייל מען פּראָדוצירט מער לייוואַנט, מער טוך, מער וויין איידער מען דאַרף. האָט מען דען נישט באַשולדיגט אין "רויב-בייגיריגקייט" די קאַפּיטאַליסטן וואָס שטעלן זיך איין צו פּראָדוצירן מער וויפיל מען דאַרף האָבן אַלס נויטיגסטע זאַכן?! נו, אָט דער גאַנצער פּלפּול ווייזט זיך אַרויס פאַר פאַלש ווי נאָר מען פאַרטיפט זיך אַביסל אין דער פראַגע. באמת גערעדט ווייזט אונז אַן אויפמערקזאַמע באַטראַכטונג אַז קיינע פון די זאַכן וועלכע ווערן אַלגעמיין גענוצט ווערן נישט פּראָדוצירט אין אַ גרעסערער קוואַנטיטעט ווי ס'איז נויטיג. קוקט דורך איינס פאַר איינס אָט די אַלע אַרטיקלען וואָס ווערן אַרויסגעפירט פון די גרויסע עקספּאָרט-לענדער און איר וועט זען אַז כמעט אַלע ווערן פּראָדוצירט אין אַזעלכע באַגרעניצטע קוואַנטיטעטן וואָס זענען אפילו נישט גענוג פאַר די איינוואוינער פון דעם לאַנד גופא פון וואַנען זיי ווערן עקספּאָרטירט.

די ווייץ וואָס דער רוסישער פּויער שיקט קיין אייראָפּע איז נישט קיין איבערפלוס. די גרעסטע יאָרן אין דעם אייראָפּעאישן רוסלאַנד געבן אַרויס פּונקט אַזויפיל ווייץ און קאָרן וויפיל ס'איז נויטיג פאַר דער באַפעלקערונג. און אין אַלגעמיין שיקט דער מוזשיק אַוועק דאָס נויטיגסטע וואָס ער וואָלט געדאַרפט פאַר זיך ווען ער פאַרקויפט זיין ווייץ אָדער זיין קאָרן כדי צו באַצאָלן די שטייערן און די פּאַכט-געלט.

די מאַסע קוילן וואָס ענגלאַנד שיקט פונאַנדער אין אַלע עקן פון דער וועלט איז נישט קיין איבערפלוס, ווייל אין גאַנצן בלייבט פאַרן אינלענדישן געברויך נישט מער ווי אַ דורכשניט פון 750 קילאָ קוילן אַ יאָר פאַר יעדן איינוואוינער. מיליאָנען ענגלענדער האָבן קיין ווינטער קיין פייער נישט, אָדער האָבן זיי שוין יאָ, איז עס קוים גענוג אויפצוקאָכן אַ טעפּל קאַרטאָפל. אין גרונט גענומען, פאַרשטייט זיך אַז מיר רעדן דאָ נישט פון די לוקסוס-זאַכן, זענען אין דעם גרעסטן עקספּאָרט-לאַנד ענגלאַנד פאַראַן בלויז איין איינציגע סחורה, די באַוול-וואַרן, וואָס ווערט פאַבריצירט אין אַ העכערער קוואַנטיטעט, אפשר מער וויפיל מען דאַרף. און אַז מען געדענקט אַז אַ דריטל פון דער ענגלישער באַפעלקערונג טראָגט שמאַטעס אַנשטאָט אונטערוועש און קליידער, מוז מען זיך פרעגן אויב די באַוול-וואַרן וואָס ווערן עקספּאָרטירט פון ענגלאַנד וואָלטן נישט מער אָדער ווייניגער ערפילט דיווירקליכע באַדערפענישן פון דער באַפעלקערונג.

אין אַלגעמיין גערעדט, איז דאָס וואָס ווערט היינט צו טאָג עקספּאָרטירט פון די פאַרשידענע אייראָפּעאישע לענדער נישט קיין איבערפלוס. אפילו ווען די ערשטע עקספּאָרט-נאַציאָנען האָבן יאָ געהאַט דעם אורשפּרונג. דאָס שפּריכוואָרט "אַלע שיסטער

גייען בארוועס" פאסט זיך צו די נאציאנען אזוי ווי עס האט זיך אמאל צוגעפאסט צום בעל מלאכה. מען עקספארטירט דאס אלערנויטיגסטע. דאס איז דערפאר ווייל פאר זייער קלעגליכן לאן קענען די ארבעטער נישט קויפן דאס וואס זיי האבן פראדוצירט, ווייל זיי מוזן באצאלן די שטייערן, די פראפיטן און די פראצענטן פארן קאפיטאליסט און דעם באנקיר. נישט נאר די אלץ וואקסנדיגע באדערפעניש פאר וואוילזיין בלייבט נישט באפרידיגט, נאר דאס סאמע נויטיגסטע פעלט אויך זייער אפט. די איבער-פראדוקציע עקזיסטירט אלזא נישט, ווייניגסטנס אין דעם זין נישט. ס'איז בלויז א ווארט וואס די טעארעטיקער פון דער פאליטישער עקאנאמיע האבן אויסגעטראכט.

אלע עקאנאמיסטן זאגן אונז אז אויב עס איז פאראן א פעסטגעשטעלטער עקאנאמישער "געזעץ", איז דאס אט וואס: "דער מענטש שאפט מער איידער דאס וואס ער פארברויכט." נאכדעם ווי ער האט געלעבט פון די פראדוקטן פון זיין ארבעט בלייבט אים נאך איבער אן איבערשוס. א פאמיליע פון ערד-ארבעטער, הייסט עס, פראדוצירט גענוג אויפצושפייזן עטליכע פאמיליעס, און אזוי ווייטער. פאר אונז האט די פראגע וואס מען חזר'ט איבער אזוי אפט גאר קיין שום זין נישט. ווען מען וואלט ערנסט געוואלט זאגן אז יעדער דור לאזט איבער וואס עס איז פאר די קומענדיגע דורות, וואלט עס געווען ריכטיג. ס'איז אמת אז אן ערד-ארבעטער פלאנצט איין א בוים וואס וועט שטיין דרייסיג אדער פערציג יאר, א יארהונדערט פיליכט, און די אייניקלעך זיינע וועלן שניידן די פרוכט פון דעם בוים. אויב ער באארבעט און דערפרישט א העקטאר פון וויסטע לאנד, לאזט ער דערמיט איבער א געוויסע ירושה פאר די קומענדיגע דורות. דער וועג, דער בריק, דער קאנאל, דאס הויז און די מעבל וואס געפינען זיך דארט זענען רייכטומער וואס בלייבן איבער בירושה פאר די פאלגנדיגע דורות.

אבער נישט וועגן דעם האנדלט זיך דא. מען זאגט אז דער אקערבויער פראדוצירט מער ווי ער פארברויכט. מען וואלט זיכער געקענט זאגן פאלגנדעס:

"אזוי ווי די מדינה האט ארויסגענומען א היבשן טייל פון דעם ערד-ארבעטער'ס פראדוקטן אלס שטייער, דער גאלח ווידער זיין מעשר, און דער גוטס-באזיצער נאך זיין פאכט-געלט, האט זיך געבילדט א גאנצע קלאסע פון מענטשן וואס האבן אמאל פארברויכט אלץ דאס וואס זיי האבן פראדוצירט. זיי האבן בלויז איבערגעלאזט א טייל פאר א שלעכטער צייט און פאר די אויסגאבן אויף וועגן, בריקן און דערגלייכן. נאר היינט האט מען זיי געצוואונגען זיך צו ערנערן פון מאיס (טערקישע ווייץ) און צו טרינקען קוואס, ווייל דאס איבעריגע נעמט צו די מדינה, דער גוטס-באזיצער, דער גאלח און דער פראצענטניק."

מיר זאגן בעסער: דער ערד-ארבעטער קאנסומירט ווייניגער ווי ער פראדוצירט, ווייל מען צווינגט אים צו שלאפן אויף שטרוי און צו פארקויפן דאס פערד; זיך צו באנוגענען מיט א וואסעריגע משקה און צו פארקויפן דעם וויין; צו עסן די קלייען און צו פארקויפן די ווייסע מעל.

לאמיר אויך באמערקן אז ווען מען שטעלט אלס ציל די באדערפעניש ן פונעם אינדיווידום, קומט מען נויטוועדיג צו קאמיוניזם אלס ארגאניזאציע וואס דערמעגליכט צו באפרידיגן אט די באדערפענישן אויף דעם פולשטענדיגסטן און עקאנאמישסטן אופן. ווידער ווען מען גייט ארויס פונעם שטאנדפונקט פון דער איצטיגער פראדוקציע און האנדלט בלויז וועגן דעם פראפיט אדער דעם מער-ווערט, נאר מען פרעגט זיך נישט צי די פראדוקציע שטעלט צופרידן די באדערפענישן, קומט מען נויטוועדיג צו קאפיטאליזם אדער, העכסטנס, צו קאלעקטיוויזם. ביידע זענען איינס ווי דאס אנדערע נישט מער ווי פארשידענע פארמען פונעם לאן-סיסטעם.

אין דער ווירקליכקייט, ווען מען נעמט אין באטראכט די באדערפענישן פונעם אינדיווידום און פון דער געזעלשאפט, און די מיטלען וואס דער מענטש האט אנגעווענדט זיי צו באפרידיגן אין פארלויף פון זיינע פארשידענע אנטוויקלונגס-שטאפלען, מוז מען קומען צום שלוס אז ס'איז נויטיג צו סאלידאריזירן, צו פאראייניגן די כוחות, אנשטאט זיי איבערצולאזן אויף דעם אורטייל פון דער איצטיגער פראדוקציע. מען פארשטייט אז דאס וואס עטליכע מענטשן כאפן אריין אין זייערע הענט אלע נישט קאנסומירטע רייכטומער און געבן זיי זיך איבער פון איין דור צום אנדערן איז נישט אינעם אינטערעס פון דער אלגעמיינהייט, פון דעם כלל. מען זעט איין אז אויף אט דעם אופן ווערן די באדערפענישן פון דער מערהייט פון דער געזעלשאפט נישט באפרידיגט, און די אומגעהויערע אויסגאבע פון מענטשליכע כוחות איז איינפאך ארייגעווארפן און פארגעבעריש. ענדליך פארשטייט מען אז דער בעסטער וועג וויאזוי צו פארווענדן די פראדוקטן איז דער וואס באפרידיגט די נויטיגסטע באדערפענישן. דער ווערט פון א פראדוקט איז נישט אפהענגיג פון אן איינפאכן קאפריז, ווי מען האט אפט געזאגט, נאר פון דער באפרידיגונג וואס ער ברענגט צו די ווירקליכע באדערפענישן.

דער קאמיוניזם, דאס הייסט א סינטעזירטער, געשלאסענער פלאן פון קאנסומציע, פראדוקציע און אויסטויש, און אן ארגאניזאציע וואס זאל דורכפירן דעם סינטעזירטן פלאן, ווערט אויף דעם אופן די לאגישע פאלגע פונעם שטאנדפונקט, די איינציגע וואס איז, לויט אונזער מיינונג, ווירקליך וויסנשאפטליך.

א געזעלשאפט וואס וועט באפרידיגן די באדערפענישן פון אלעמען און וועט פארשטיין וויאזוי צו ארגאניזירן די פראדוקציע וועט אויסער דעם מוזן זיך אפטאן מיט געוויסע פאראורטיילן וואס האבן א שייכות מיט דער אינדוסטריע און קודם כל מיט דער אזוי גערופענער "איינטיילונג פון דער ארבעט", די טעאריע וואס לעבט אזוי ביי די עקאנאמיסטן און וועגן וועלכער מיר וועלן רעדן אין דעם קומענדיגן קאפיטל.

די איינטיילונג פון דער ארבעט

די פאליטישע עקאנאמיע האט פון שטענדיג אן געהאט בלויז איין זאך צו טאן: פעסטשטעלן די דערשיינונגען וואס זי האט געזען אין דער געזעלשאפט און וואס זי האט געפונען גינסטיג אין דער אינטערעסע פון דער הערשנדיקער קלאסע. פונקט אויף דעם

אופן האנדלט זי אויך וועגן דער איינטיילונג פון דער ארבעט וואס איז באשאפן געווארן דורך דער אינדוסטריע. ווען זי האט געפונען אז די איינטיילונג איז גינסטיג פאר די קאפיטאליסטן, האט זי עס געמאכט פאר א פרינציפ.

"גיט א קוק אויף דעם דאזיגן דארפס-שמיד," האט אדם סמיט, דער פאטער פון דער מאדערנער פאליטישער עקאנאמיע, געזאגט אז ווען ער וואלט קיינמאל נישט צוגעוואוינט געווארן צו מאכן שפילקעס וואלט ער מיט מאטערניש קוים געקענט פאבריצירן צוויי אדער העכסטנס דריי הונדערט א טאג. און דאס וואלט אים נישט גענוג געווען. אבער ווען דער זעלבער שמיד האט זיין לעבן לאנג קיין אנדערע זאך נישט געמאכט נאר שפילקעס וועט ער גרינג ארויסשטעלן ביז צוויי טויזנט מיט דריי הונדערט אין משך פון א טאג. סמיט האט דערפון געדרונגען אט דאס: "לאמיר פונאנדערטיילן די ארבעט, לאמיר ספעציאליזירן און וואס ווייטער אלץ מער ספעציאליזירן; לאמיר האבן שמידן וואס זאלן קענען מאכן בלויז די קעפלעך אדער די שפיצן פון די שפילקעס, און אויף אט דעם אופן וועלן מיר פראדוצירן פיל. אונזערע רייכטומער וועלן ווערן אלץ גרעסער פון טאג צו טאג."

אבער צו וויסן צי דער שמיד וואס וועט זיין פאראורטיילט צו מאכן זיין גאנץ לעבן לאנג בלויז קעפלעך פון שפילקעס וועט נישט פארלירן דעם גאנצן אינטערעס אין דער ארבעט; צי ער וועט נישט זיין בחומר ביד היוצר ביי זיין בעל הבית, אין די הענט פון אט דער מלאכה-ווינדער; צי ער וועט נישט דארפן ארומגיין ליידיג פיר חדשים אין יאר; צי זיין לאן וועט נישט ווערן וואס ווייטער אלץ קלענער ווען מען וועט גאנץ לייכט קענען אויסשטעלן א לערן-אינגל אויף זיין פלאץ. מיט דעם אלעם האט סמיט זיך נישט אפגעגעבן ווען ער האט אויסגערופן: "לעבן זאל די איינטיילונג פון דער ארבעט!" אט דאס איז דער אמת'ער גאלד-גרוב וואס וועט באררייכערן די נאציאן, און אלע האבן געענטפערט "אמן" און איבערגעחזר'ט זיין געשריי.

ווען אבער אזעלכע עקאנאמיסטן ווי סיסמאנדי אדער דז'. ס. מיל האבן זיך שפעטער ארומגעזען אז די איינטיילונג פון דער ארבעט, אנשטאט צו פארגרעסערן דעם רייכטום פון דער נאציאן, באררייכערט בלויז די רייכע און אז דער ארבעטער וואס איז פאראורטיילט זיין גאנץ לעבן לאנג כסדר צו מאכן איין זאך, אן אכצנטל פון א שפילקע, איז פארגראבט און פארארעמט געווארן, וואס זשע מיינט איר האבן די אפיציעלע עקאנאמיסטן דא פארגעשלאגן? גארנישט! זיי האבן נאך נישט בארעכנט אז דערמיט וואס דער ארבעטער גיט זיך אפ זיין לעבן לאנג מיט איין איינציגער מאשינאלער ארבעט פארלירט ער זיין פעאיגקייט צו פארשטיין און זיין ערפינדונגס-גייסט, און אז, גראד פארקערט, ווען דער מענטש וואלט געהאט פארשידנארטיגע באשעפטיגונגען, וואלט דאס שטארק פארגרעסערט דעם רייכטום פון דער נאציאן. אט די פראגע מוז מען זיך שטעלן היינט צו טאג.

אגב, ווען נאר די עקאנאמיסטן אליין וואלטן געליטן די צושפליטערונג פון דער שטענדיגער און אפט בירושה איבערגעגעבענער ארבעט, וואלט מען זיי געקענט לאזן רעדן וויפיל זיי ווילן. אבער אידייען פון די דאזיגע וויסנשאפטס-מענער דרינגען דורך די

מענטשליכע מוחות און זיי פארדארבן זיי. הערנדיג ווי מען רעדט כסדר וועגן דער איינטיילונג פון דער ארבעט, וועגן פראצענטן, קרעדיט אאז"וו, עפעס אזוי ווי זיי וואלטן געווען פראגן וואס זענען שוין פון לאנג אן געלייזט געווארן, הייבט די גאנצע וועלט (און אפילו דער ארבעטער גופא) אן צו דענקען אזוי ווי די עקאנאמיסטן, צו פארגעטערן אט די דאזיגע געזעצן.

און מיר זעען אלזא ווי די זעלבע סאציאליסטן וואס האבן קיין מורא נישט געהאט צו אטאקירן די פעלערן פון דער וויסנשאפט, רעספעקטירן דעם פרינציפ פון דער איינטיילונג פון דער ארבעט. רעדט מיט זיי וועגן דעם ווי מען דארף ארגאניזירן די געזעלשאפט בעת דער רעוואלוציע, און זיי וועלן אייך ענטפערן אז די איינטיילונג פון דער ארבעט דארף בלייבן אויך ווייטער. אויב איר האט פאר דער רעוואלוציע געמאכט שפיצן פון שפילקעס וועט איר זיי מאכן נאך דער רעוואלוציע אויך. איר וועט אבער ארבעטן בלויז פינף שעה, מאכנדיג שפיצן פון שפילקעס. דאס וועט אייך אבער נישט אפהאלטן פון אייער גאנץ לעבן לאנג קיין אנדער זאך נישט מאכן נאר שפיצן פון שפילקעס, אין דער צייט וואס אנדערע וועלן מאכן מאשינען אדער פאררעכטן מאשינען מיט וועלכע איר וועט אייער לעבן לאנג דארפן אנשאפן גאנצע מיליארדן שפילקעס. אנדערע ווידער וועלן זיך ספעציאליזירן, געשפאלטן און צוברעקלט אין די הויכע ליטעראַרישע, וויסנשאפטליכע און ארטיסטישע ארבעטן אאז"וו. איר זענט געבוירן געווארן צו מאכן די שפיצן פון שפילקעס. דער בערימטער געלערנטער פאסטער איז געבוירן געווארן צו שאפן די איינאימפונגען קעגן אנשטעקיגע קראנקייטן, און די רעוואלוציע וועט אייך און אים איבערלאזן ביי אייערע פריערדיגע באשעפטיגונגען.

נו, אט וועגן דעם שרעקליכן פרינציפ, וואס איז אזוי שעדליך פאר דער געזעלשאפט און וואס פארגראבט דעם מענטשן, דער קוואל פון א גאנצע מאסע פון איבלען, וועלן מיר זיך דא דורכרעדן און אים צוגלידערן אין זיינע פארשידענע מאניפעסטאציעס.

מען ווייסט צו וואס פאר רעזולטאטן די איינטיילונג פון דער ארבעט האט געפירט. מיר ווערן פונאנדערגעטיילט אין צוויי קלאסן: פון איין זייט די פראדוצירער וואס קאנסומירן זייער ווייניג און פארשפארן דאס טראכטן מחמת מען ארבעט, און וואס ארבעטן שלעכט ווייל זייער מוח בלייבט אומבאשעפטיגט; און פון דער אנדערער זייט די קאנסומירער וואס פראדוצירן ווייניג אדער כמעט גארנישט, וואס האבן די פריווילעגיע צו דענקען פאר די אנדערע און וואס דענקען שלעכט ווייל א גאנצע וועלט, די וועלט פון די האנד-ווערקער, איז זיי אומבאקאנט. די ערד-ארבעטער האבן קיין שום אידעע נישט פון דער מאשין. די וואס שטייען ארום די מאשינען ווייסן נישט וואס עס טוט זיך אין דער פעלד-ארבעט. דער אידעאל פון דער מאדערנער אינדוסטריע איז דאס קינד וואס טרייבט א מאשין וואס ער קען נישט און דארף נישט פארשטיין, און דער אויפזעער וואס באשטראפט עס ווען עס פארגעסט זיך און פאררוקט זיך א ווײַלע ערגעץ אנדערש נישט צו דער מאשין. מען שטרעבט זיך נאר אין גאנצן אפצושאפן דעם ערד-ארבעטער. דער אידעאל פון דער אינדוסטריעלער אגריקולטור איז אן ארבעטסמאן וועמען מען דינגט אפ אויף דריי חדשים צו פירן א דאמף-וואגן אדער א דרעש-מאשין. די איינטיילונג פון דער

ארבעט, דאס הייסט דער אפגעשטעמפלטער, אנגעצייכנטער מענטש וואס ווערט באשטימט אויף זיין לעבן לאנג צו מאכן שלייפן אין א פאבריק, אויפצופאסן אויף א געוויסע אינדוסטריע, אדער צו שטופן דעם שאב-וועגעלע אויף דעם און יענעם פלאץ אין א מינע, אבער אן צו האבן קיין שום באגריף פון דער מאשין, דער אינדוסטריע אדער דער מינע, און דערמיט צו פארלירן דורך דעם זעלבסט דעם חשק צו דער ארבעט און די ערפינדונגס-פעאיגקייטן וואס האבן ביים אנהייב פון דער מאדערנער אינדוסטריע געשאפן די גאנצע ווערקצייג מיט וועלכע מיר ברענגען זיך אזוי שטארק.

דאס וואס מען האט באשטימט פאר די מענטשן האט מען אויך געוואלט באשטימען פאר די נאציאנען. די מענטשהייט האט מען געזאגט דארף ווערן צעטיילט אין גרויסע נאציאנאלע פאבריקן וואס יעדע פון זיי זאל זיך האבן אירע ספעציאליטעטן. רוסלאנד האט מען געלערנט איז פון דער נאטור באשטימט ארויסצוגעבן ווייץ; ענגלאנד צו פאבריצירן באוול-ווארן; בעלגיע צו מאכן טוך-ווארן. אין דער צייט וואס די שווייץ שיקט ארויס גואווערנאנטקעס און לערערקעס. און נישט נאר די לענדער ספעציאליזירן זיך נאר יעדעס לאנד אין זיך גופא: די שטאט ליאן מאכט זייד-ווארן, אווערן פאבריצירט שטרימפ און פאריז הוטן, אויסגעצירטע זאכן. דאס איז אן אומבאגרעניצט פעלד סיי פאר דער פראדוקציע און סיי פאר דער קאנסומציע, האבן די עקאנאמיסטן געזאגט. דערמיט האט זיך כלומרשט אנגעפאנגען א צייט פון ארבעט און פון אומגעהויערע גרויסע פארמעגן פאר דער וועלט. אבער אט די גרויסע האפנונגען פארשווינדן אלץ ווייטער וואס מער די מעכאנישע קענטענישן פארשפרייטן זיך איבער דער וועלט. כל זמן ענגלאנד איז געווען די איינציגע וואס האט פאבריצירט די באוול-ווארן און ארויסגעגעבן גרויסע קוואנטיטעטן פון מעטאל-ווארן; כל זמן פאריז אליין האט געמאכט די קינסטליכע שפילצייג פאר קינדער אאז"וו איז אלץ געגאנגען כשורה: מען האט געקענט פרעדיגן דאס וואס מען האט גערופן די איינטיילונג פון דער ארבעט אן מורא האבנדיג אפגעלייקנט צו ווערן.

נו, איצט איז אבער פאראן א נייער שטראם וואס טרייבט די ציוויליזירטע נאציאנען צו פרואוון איינצופירן ביי זיך אין דער היים אלע פארמען פון אינדוסטריע, מחמת זיי געפינען אז עס צאלט זיך בעסער צו פאבריצירן אליין דאס וואס זיי פלעגן אמאל באקומען פון אנדערע לענדער. און אפילו די קאלאניעס גופא שטרעבן דערצו זיך צו באפרייען אין דעם פרט פון די לענדער צו וועלכע זיי באלאנגען. אזוי ווי די וויסנשאפטליכע אנטדעקונגען און די מיטלען וויאזוי זיי דורכצופירן ווערן באלד פארשפרייט און באקאנט איבער דער גאנצער וועלט, איז דאך נאריש צו באצאלן א פרעמדע נאציאן טייער פאר ווארן וואס קען אזוי לייכט ווערן פאבריצירט ביי זיך אין דער היים. אבער גיט דען נישט אט די רעוואלוציע אין דער אינדוסטריע א היבשן קלאפ פאר דער טעאריע וועגן דער איינטיילונג פון דער ארבעט, וואס האט אויסגעזען צו האבן אזא פעסטע באזע?

די דעצענטראַליזאַציע פֿון די אינדוסטריעס

I.

ביים סוף פֿון די נאַפּאָלעאָנישע מלחמות האָט ענגלאַנד כּמעט באַוויזן צו רואינירן די גרויס-אינדוסטריע וואָס האָט זיך אָנגעהויבן אַנטוויקלען אין פֿראַנקרייך אַזוי אום דער ענדע פֿונעם אַכצנטן יאָרהונדערט. זי איז געבליבן די הערשערין פֿון די ים'ן און האָט נישט געהאַט קיין ערנסטע קאָנקורענטן. זי האָט עס אויסגענוצט זיך צו מאַכן אַן אינדוסטריעלן מאָנאָפּאָל און אַרויפֿצווינגען אויף די אַנדערע נאַציאָנען פּרייזן פֿאַר די זאַכן וואָס נאָר זי אַליין האָט געקענט פֿאַבריצירן. זי האָט אָנגעקליבן גאַנצע אוצרות מיט געלד און האָט געניאָסן פֿון איר פּריווילעגירטער סיטואַציע און פֿון אַלע אירע פֿאַרדינסטן.

די בורזשואַזע רעוואָלוציע פֿונעם אַכצנטן יאָרהונדערט האָט אָבער אָפּגעשאַפֿט די קנעכטשאַפֿט און האָט געשאַפֿן אין פֿראַנקרייך אַ פּראָלעטאַריאַט. די גרויס-אינדוסטריע וואָס האָט זיך אויף אַ געוויסע צייט אָפּגעשטעלט איז צוריק אַריין אין גאַנג, און זינט דער צווייטער העלפֿט פֿונעם נײַנצנטן יאָרהונדערט האָט פֿראַנקרייך אויפֿגעהערט זיך צו אונטערוואַרפֿן אונטער ענגלאַנד פֿאַר די פֿאַבריצירטע פּראָדוקטן. הײַנט צו טאָג איז זי שוין אויך אַ לאַנד פֿון עקספּאָרט. זי גיט אַרויס קיין אויסלאַנד פֿאַר איבער אַנדערטהאַלבן מיליאַרד פֿראַנק פֿאַבריצירטע זאַכן, און צוויי דריטל פֿון די וואַרן זענען שטאָפֿן. מען רעכנט אַז קרוב צו דריי מיליאָן פֿראַנצויזן אַרבעטן פֿאַרן עקספּאָרט אָדער לעבן פֿונעם אויסלענדישן האַנדל.

פֿראַנקרייך איז שוין אַלזאָ נישט אונטערוואָרפֿן מער אונטער ענגלאַנד. אַדרבה, זי האָט זיך אַליין גענומען מאָנאָפּאָליזירן געוויסע צווייגן פֿון דעם אויסלענדישן האַנדל ווי די זייד-וואַרן און די פֿאַרטיקע קליידער. זי האָט דערפֿון געצויגן אומגעהויערע גרויסע פּראָפֿיטן, אָבער זי האָלט דערבײַ צו פֿאַרלירן אויף אייביק דעם דאָזיקן מאָנאָפּאָל, אַקוראַט ווי ענגלאַנד האָלט דערבײַ צו פֿאַרלירן אויף אייביק דעם מאָנאָפּאָל פֿון די באַוול-וואַרן און יענעם פֿון די באַוולענע פֿאָדים.

גייענדיק צו מזרח צו האָט זיך די אינדוסטריע אויפֿגעשטעלט אין דײַטשלאַנד. מיט דרײַסיק, פֿערציק יאָר צוריק האָט דײַטשלאַנד געמוזט קויפֿן בײַ ענגלאַנד און פֿראַנקרייך דאָס רוב פּראָדוקטן פֿון דער גרויס-אינדוסטריע. איצט איז דאָס גאַנץ אַנדערש געוואָרן. אין משך פֿון די לעצטע פֿינף און צוואַנציק יאָר[7], און דער עיקר זינט דעם דײַטש-פֿראַנצויזישן קריג, האָט דײַטשלאַנד פֿולשטענדיק איבערגעמאַכט איר גאַנצע אינדוסטריע. די נײַע פֿאַבריקן האָבן אין זיך די בעסטע מאַשינען. די סאַמע לעצטע ערפֿינדונגען וואָס ווערן געמאַכט אין אינדוסטריעלער כעמיע אין מאַנטשעסטער פֿאַר די באַוול-וואַרן אָדער אין ליאָן פֿאַר די זייד-וואַרן אאַז"וו, ווערן גלייך אײַנגעפֿירט אין די נײַע דײַטשע פֿאַבריקן. אויב ס'איז נויטיק געווען צוויי אָדער דריי גענעראַציעס פֿון אַרבעטער אויסצוגעפֿינען די מאָדערנע מאַשין אין ליאָן אָדער אין מאַנטשעסטער, נעמט זי דײַטשלאַנד אַ פֿאַרטיקע. די טעכנישע שולן וואָס זענען צוגעפּאַסט צו די באַדערפֿענישן

געבן די פאבריקן גאנצע מחנות פון אינטעליגענטע ארבעטער און פראקטישע אינזשענירן וואס ארבעטן סיי מיט די הענט און סיי מיטן קאפּ. די דייטשע אינדוסטריע הייבט אן ביים זעלבן פונקט וואו מאנטשעסטער און ליאָן זענען צוגעקומען נאָך פופציק יאָר פול מיט אנשטרענגונג, מיט פארשידענע פראבעס און מיט טאפּן אין דער פינצטער.

דערפון נעמט זיך וואס דייטשלאנד, וואס מאכט גאנץ גוטע געשעפטן ביי זיך אין דער היים, פארקלענערט אַלץ פון יאָר צו יאָר איר אימפּארט פון פראנקרייך און ענגלאנד. זי איז שוין זייער קאנקורענטקע אויף די מארקעטן פון אזיע און אפריקע, און נאָך מער, אויף די מארקעטן פון לאנדאן און פאריז. די קורצזיכטיקע מענטשן קענען זיך פארשטייט זיך מאכן געוואלדן קעגן דעם פראנקפורטער אבמאך. זיי קענען ערקלערן אַז דייטשלאנד'ס קאנקורענץ קומט דערפון וואס פאראן קליינע אונטערשיידן אין די קאסטן פון פראכט און דערגלייכן. זיי קענען זאגן אַז דער דייטשער ארבעטער ארבעט פאר "גארנישט", באשעפטיגנדיק זיך מיט די קלייניגקייטן פון יעדער פראגע און פארנאכלעסיגנדיק די גרויסע היסטארישע דערשיינונגען. אבער עס בלייבט דאָך א פאקט: די גרויס-אינדוסטריע וואס איז אמאל געווען די פריווילעגיע פון ענגלאנד און פראנקרייך האט געמאכט א טריט צו מזרח צו. זי האט אין דייטשלאנד געפונען א יונג לאנד פול מיט כוחות און אַן אינטעליגענטע בורזשואזיע וואס האט זיך מיט ליב און לעבן ארייַנגעווארפן אין דער אונטערנעמונג און איז גרייט אנצוקלייבן איר טייל רייכטום דורך דעם אויסלענדישן האנדל.

אין דער צייט וואס דייטשלאנד האט זיך באפרייט פון דער ענגליש-פראנצויזישער אפּוטרופּסות און האט גענומען אליין פאבריצירן אירע באוול-ווארן, אירע שטאפן, אירע מאשינען, מיט איין ווארט אלע פאבריצירטע פראדוקטן, האט זיך די גרויס-אינדוסטריע אויך ארייַנגעקליבן קיין רוסלאנד, וואו די אנטוויקלונג פון די פאבריקאציעס ווארפט זיך מער אין די אויגן, ווייל זיי זענען ערשט נאָר געבוירן געווארן.

אין 1861, ווען מ'האט אפגעשאפט די לייב-אייגנשאפט, האט רוסלאנד כמעט נאָך קיין שום אינדוסטריע נישט געהאט. אלץ וואס זי האט געדארפט, מאשינען, רעלסן, לאָקאמאטיוון, לוקסוס-שטאפן, זענען געבראכט געווארן פון מערב-אייראפּע. צוואנציק יאָר שפּעטער האט זי שוין געהאט מער ווי 85 טויזנט פאבריקן, און די ווארן וואס זענען ארויס פון די פאבריקן זענען געשטיגן פיר מאל אין ווערט.

דאס אלטע גערעט איז פולשטענדיק אומגעביטן געווארן. כמעט דער גאנצער שטאל, דריי פערטל פונעם אייזן, צוויי דריטל פון די קוילן, אלע לאָקאמאטיוון, אלע וואגאנען, אלע רעלסן, כמעט אלע דאמף-שיפן, אלץ ווערט געשאפן אין רוסלאנד. פון א לאנד וואס איז געווען באשטימט, ווי די עקאנאמיסטן דריקן זיך אויס, צו בלייבן אויסשליסליך ביי ערד-ארבעט, איז רוסלאנד געווארן א פאבריקאציעס-לאנד. זי דארף כמעט פאר קיין זאך נישט אנקומען צו ענגלאנד און זייער ווייניק צו דייטשלאנד.

די עקאנאמיסטן מאכן פאראנטווארטליך פאר די דערשיינונגען די צאל-שטייערן, די פארשידענע צאלן וואס יעדעס לאנד לייגט אויף אימפּארטירטע סחורות. אבער די זאכן

וואס ווערן פאבריצירט אין רוסלאנד פארקויפן זיך אויפן זעלבן פרייז ווי אין לאנדאן. דער קאפיטאל ווייסט נישט פון קיין פאטערלאנד. די דייטשע און ענגלישע קאפיטאליסטן, מיט דער הילף פון אינזשענירן און ווערקמייסטער פון זייערע נאציאנען, האבן אויפגעשטעלט אין רוסלאנד און אין פוילן אזעלכע פאבריקן וואס קאנקורירן מיט די בעסטע ענגלישע פאבריקן, ווייל זיי געבן ארויס בעסערע פראדוקטן. זאל מען אפשאפן די צאל-שטייערן, און די פאבריקאציעס וועלן דערפון געווינען און נישט פארלירן. איצט זאגאר האלטן די ענגלישע אינזשענירן דערביי צו געבן א טויט-קלאפ צו דעם וואס מ'אימפארטירט נאך פון מערב-אייראפע. זיי שטעלן אויף אין דרום-רוסלאנד אומגעהויער גרויסע פאבריקן פון וואל-צייג, מיט די בעסטע פולקאמסטע מאשינען פון בראדפארד, און אין צען יאר ארום וועט רוסלאנד נישט אימפארטירן מער ווי עטליכע שטיקלעך ענגליש טוך און פראנצויזיש וואל-צייג, בלויז אלס מוסטער.

די גרויס-אינדוסטריע ווענדט זיך נישט נאר צו די מזרח-לענדער. זי פארשפרייט זיך אויך אין די האלב-אינזלען פון דרום. די אויסשטעלונג פון טורין האט שוין אין 1884 געוויזן דעם פארשריט פון דער איטאליענישער אינדוסטריע. און לאמיר זיך נאר נישט אפנארן: דער האס צווישן די צוויי בורזשואזיעס, די פראנצויזישע און די איטאליענישע, האט קיין שום אנדער אפשטאם נישט ווי זייער אינדוסטריעלע קאנקורענץ. איטאליען באפרייט זיך פון דער פראנצויזישער אפוטרופסות. זי קאנקורירט מיט די פראנצויזישע קאפיטאליסטן אויפן מיטלענדישן ים און אין אריענט. און צוליב דעם, נישט צוליב קיין אנדער זאך, וועט זיך אמאל גיסן בלוט אויף דער איטאליענישער גרענעץ, סיידן די סאציאלע רעוואלוציע וועט אפשטעלן דאס דאזיגע פארגיסן בלוט.

מיר וואלטן אויך געקענט דערמאנען די שנעלע פארשריט וואס שפאניע מאכט אין דער גרויס-אינדוסטריע. נאר לאמיר בעסער נעמען בראזיל. האבן די עקאנאמיסטן נישט פאר'משפט בראזיל אויף אייביג בלויז ארויסצוברענגען ביי זיך קאטאן, עס צו עקספארטירן און דערפאר צו קריגן פארטיגע באוול-ווארן וואס ווערן געבראכט פון אייראפע? אין דער ווירקליכקייט האט בראזיל מיט ערשט צוואנציג יאר צוריק נישט געהאט מער ווי ניין קליינע קאטאן-פאבריקן. היינט זענען דארט פאראן עטליכע און פערציג פאבריקן. פינף פון זיי זענען אזוי אנטוויקלט אז זיי ליפערן דעם וועלט-מארקעט ביז דרייסיג מיליאן מעטער באוול-ווארן א יאר.

זאגאר מעקסיקע נעמט זיך אליין צו פאבריצירן באוול-ווארן אנשטאט זיי צו אימפארטירן פון אייראפע. און וואס שייך די פאראייניגטע שטאטן, האבן זיי זיך אינגאנצן באפרייט פון זייער אפהענגיגקייט אין אייראפע. די גרויס-אינדוסטריע האט זיך דארט אויפגעבויט און אנטוויקלט.

נאר אינדיען האט באמת געדארפט געבן דעם גרעסטן פאטש אין פנים צו די אנהענגער פון דער ספעציאליזירונג פון די נאציאנאלע אינדוסטריעס.

מען קען די דאזיגע טעאריע: די גרויסע אייראפעאישע נאציאנען מוזן האבן קאלאניעס. די קאלאניעס וועלן צושיקן צום היימלאנד רוי-פראדוקטן: באוול, וואל, געווירצן אאז"וו. און

די מוטער-מדינה וועט זיי שיקן דערפאר אויסגעארבעטע פראדוקטן, פארברענטע שטאפן, אלטע אייזן אין דער פארעם פון אויסגעדינטע מאשינען וואס קענען שוין נישט ארבעטן, קיצער אלץ וואס האט שוין פאר איר קיין שום נוץ נישט, וואס קאסט איר גאנץ ווייניג אדער גארנישט, און פאר וואס זי וועט פונדעסטוועגן זיך הייסן באצאלן מיט זייער גוט געלט.

אט דאס איז געווען די טעאריע. דאס איז א לאנגע צייט געווען די פראקטיק. מען האט געמאכט גרויסע פארמעגנס אין לאנדאן און אין מאנטשעסטער אין דער צייט וואס מען האט רואינירט די אינדישע באפעלקערונג. גייט אריין אין דעם אינדישן מוזעאום אין לאנדאן, וועט איר זען אומגעהויערע, משוגענע רייכטומער וואס די ענגלישע קאפיטאליסטן האבן אנגעזאמלט אין קאלקוטא און אין באמביי.

אבער אנדערע ענגלישע קאפיטאליסטן האבן גאנץ נאטירליך בערעכנט אז עס וואלט געווען בעסער אויסצונוצן די איינוואוינער פון אינדיען דירעקט ביי זיך אין דער היים, צו מאכן באוול-פאבריקן אין אינדיען גופא, אנשטאט די פאבריצירטע באוול-ווארן צו אימפארטירן פון ענגלאנד פאר פינף ביז זעקס הונדערט מיליאן פראנק א יאר.

אין אנהייב איז דאס טאקע נישט געגאנגען. די אינדישע וועבער, קינסטלער אין זייער פאכ, האבן זיך נישט געקענט צוגעוואוינען צום פאבריק-רעזשים. די מאשינען וואס מען האט צוגעשיקט פון ליווערפול זענען געווען שלעכטע. דערצו האט מען זיך געדארפט רעכענען מיטן קלימאט און זיך צופאסן צו די נייע באדינגונגען וואס זענען איצט שוין פולשטענדיג איינגעפירט געווארן. און דאס ענגלישע אינדיען ווערט אלץ א גרעסערע קאנקורענטקע און סטראשעט די פאבריקן פון דער מוטער-מדינה.

היינט צו טאג, אנהייב פון די ניינציגער יארן, זענען אין אינדיען פאראן ביז 80 באוול-פאבריקן וואס באשעפטיגן קרוב צו 60 טויזנט ארבעטער. אין 1885 האבן זיי פאבריצירט קרוב צו אנדערטהאלבן מיליאן טאן באוול-ווארן. די פאבריקן שיקן יעדעס יאר קיין כינע, קיין האלענדישע אינדיען און קיין אפריקע, פאר אן ערך הונדערט מיליאן פראנק פונעם זעלבן ווייסן קאטאן וואס איז כלומרשט געווען ענגלאנד'ס ספעציאליטעט. און אין דער צייט וואס די ענגלישע ארבעטער גייען ליידיג ארום און פארזינקען אין עלענד און נויט, זענען די אינדישע פרויען פאר 60 סאנטימס א טאג ביי די מאשינען און ארבעטן אויס די באוול-ווארן וואס ווערן פארקויפט אין די מארקעטן פונעם ווייטן מזרח.

מיט איין ווארט, דער טאג איז נישט ווייט, און די פארניפטיגע פאבריקאנטן ווייסן עס גאנץ גוט, ווען מען וועט נישט האבן וואס צו טאן מיט די "הענט" וואס זענען געווען אין ענגלאנד פארנומען צו וועבן די באוול-שטאפן און זיי ארויסצושיקן נאך אויסלאנד. דאס איז נישט אלץ. פון זייער ערנסטע בערעכענונגען קען מען זען אז אין צען יאר ארום וועט אינדיען נישט קויפן מער קיין אייזן טאן אייזן אין ענגלאנד. מען איז שוין איבערגעקומען די ערשטע שוועריגקייטן כדי זיך צו קענען באנוצן מיט די קוילן און דאס אייזן פון אינדיען. ביי די ברעגן פונעם אינדישן אקעאן הייבן זיך שוין אויף גרויסע פאבריקן וואס וועלן קענען קאנקורירן מיט די ענגלישע פאבריקן.

די קאלאניע קאנקורירט מיט דער מוטער-מדינה דורך אירע פאבריצירטע פראדוקטן. אט דאס איז די אנטשיידנדע דערשיינונג פון דער פאליטישער עקאנאמיע פונעם נײַנצנטן יארהונדערט.

און פארוואס זאל זי דאס נישט טאן? וואס פעלט איר דען? קאפיטאל? אבער דער קאפּיטאל גייט איבעראל וואו עס געפינען זיך די אומגליקליכע וואס מען קען אויסנוצן. דאס ווייסט דאך פון קיין נאציאנאלע גרענעצן נישט. די טעכנישע קענטעניס פונעם ארבעטער? וואסזשע, צי שטייט דער הינדוסטאנישער ארבעטער נידריגער פון די 92 טויזנט אינגלעך און מיידלעך אונטער 15 יאר אלט וואס ארבעטן איצט אין די שפינערייען פון ענגלאנד?

.II

נאכדעם ווי מיר האבן געווארפן א בליק איבער די אינדוסטריעס פון די פארשידענע לענדער, וואלט געווען זייער אינטערעסאנט צו מאכן דעם זעלבן איבערבליק איבער די ספעציעלע אינדוסטריעס.

לאמיר נעמען למשל די זייד, א פראדוקט וואס איז געווען אויסשליסליך פראנצויזיש אין דער ערשטער העלפט פונעם נײַנצנטן יארהונדערט. מען ווייסט ווי אזוי ליאן איז געווארן דער צענטער פון דער אינדוסטריע פון זיידן-ווארן וואס האבן זיך מתחילה גענומען אין דרום-פראנקרייך. נאר ביסלעכוויז האט מען אנגעהויבן צו ציען זייד פון איטאליען, שפאניע, עסטרייך, קאווקאז און יאפאן. פון די פינף מיליאן קילא רויע זייד וואס זענען אין 1875 פארוואנדלט געווארן אין שטאפן אין דער געגנט פון ליאן זענען בלויז 400 טויזנט קילא געווען פראנצויזישע זייד.

נאר ווילאנג ליאן האט געארבעט מיט אימפארטירטע זייד, פארוואס זאלן די שווייץ, דײַטשלאנד און רוסלאנד נישט טאן דאס זעלבע? די זייד-וועבעריי האט זיך ביסלעכוויז אנטוויקלט אין די דערפער ארום ציריך. באזל איז געווארן א גרויסער צענטער פאר די זיידן-ווארן. די רעגירונג פון קאווקאז האט פארבעטן צו זיך פרויען פון מארסיי און ארבעטער פון ליאן צו קומען אויסלערנען די גרוזינער ווי אזוי ריכטיג אויפצוציען דעם זייד-ווארעם און די בויערן פון קאווקאז ווי אזוי צו פארוואנדלען די רויע זייד אין שטאפן. עסטרייך האט זיך נאכגעטאן. דײַטשלאנד האט מיט דער הילף פון ליאנער ארבעטער אויפגעשטעלט גרויסע זייד-פאבריקן. די פאראייניגטע שטאטן האבן געטאן דאס זעלבע אין פעטערסאן. און היינט איז די זייד-אינדוסטריע שוין נישט מער קיין פראנצויזישע אינדוסטריע. מען מאכט איצט זיידן-ווארן אין דײַטשלאנד, עסטרייך, די פאראייניגטע שטאטן און ענגלאנד. די בויערן פון קאווקאז וועבן אום ווינטער זײַדענע טיכער פאר אזא פרייז וואס וואלט דעם ליאנער ארבעטער אפילו אויף קיין ברויט נישט גענוג געווען. איטאליען שיקט זיידן-ווארן קיין פראנקרייך. און ליאן וואס פלעגט אין אנהייב פון די זיבעציגער יארן עקספארטירן פאר 460 מיליאן פראנק זיידנס שיקט איצט נישט ארויס מער ווי פאר 233 מיליאן. אין גיכן וועט זי נישט שיקן קיין אויסלאנד מער ווי נאר די

טייערע שטאפן אדער עטליכע נייע מאדעלן, אום צו דינען אלס מוסטער פאר די דייטשן, די רוסן און די יאפאנער.

און פונקט דאס זעלבע איז מיט די אנדערע אינדוסטריעס. בעלגיע האט מער נישט דעם מאנאפאל פון די טוכווארג: מען מאכט עס שוין אין דייטשלאנד, רוסלאנד, עסטרייך און די פאראייניגטע שטאטן. די שווייץ און די פראנצויזישע יורא האבן שוין מער נישט דעם מאנאפאל פון די זייגער-מאכעריי: מען מאכט איצט זייגערס איבעראל. סקאטלאנד פאבריצירט שוין איצט נישט קיין צוקער פאר רוסלאנד: מען אימפארטירט רוסישן צוקער אין ענגלאנד. איטאליען, כאטש זי האט נישט קיין אייזן און קיין שטיין-קוילן, מאכט פונדעסטוועגן אליין אירע קרייצערס און די מאשינען פון אירע דאמף-שיפן. די כעמישע אינדוסטריע איז שוין מער נישט דער מאנאפאל פון ענגלאנד: מען מאכט שוועבל-זויערע און סאדע איבעראל. אויף דער לעצטער וועלט-אויסשטעלונג האט מען געקענט זען אלע פארטיגע מאשינען וואס זענען פאבריצירט געווארן ארום ציריך. די שווייץ וואס האט נישט קיין שטיין-קוילן און קיין אייזן, נאר בלויז אויסגעצייכנטע טעכנישע שולן, מאכט די מאשינען בעסער און ביליגער ווי ענגלאנד. אט וואס עס בלייבט איבער פון דער טעאריע פונעם אויסטויש.

נו, די שטרעבונג אין דער אינדוסטריע, ווי אין אלץ אנדערש, איז די דעצענטראליזאציע. יעדע נאציאן געפינט אז עס לוינט זיך איר צו פאראייניגן ביי זיך די ערד-ארבעט מיט די פארשידנארטיגסטע פאבריקאציעס. די ספעציאליזירונג וואס די עקאנאמיסטן האבן אונז אזוי פיל דערציילט פון איר איז בלויז גוט געווען צו מאכן עטליכע קאפיטאליסטן רייך, נאר זי האט קיין שום עקזיסטענץ-בארעכטיגונג נישט. אדרבה, עס איז פיל בעסער אז יעדעס לאנד זאל קענען אליין אויסארבעטן זיינע אייגענע ווייץ און זיין אייגן גרינווארג און פאבריצירן ביי זיך אלע פארטיגע, אויסגעארבעטע פראדוקטן וואס עס פארנוצט. די פארשידנארטיגקייט איז די בעסטע גאראנטיע פאר דער פולשטענדיגער אנטוויקלונג פון דער פראדוקציע דורך דער קעגנזייטיגער הילף און פון אלע פראדוצירנדע עלעמענטן, בשעת די ספעציאליזירונג איז דער אפגעבליבענער רעשט פונעם פארגאנגענעם.

די אגריקולטור קען מיט ערפאלג לעבן נאר לעבן פאבריקן. און אזוי גיך ווי אן איינציגע פאבריק וועט זיך געפינען, מוזן זיך ארום איר געפינען אלערליי אנדערע פאבריקן, זיך קעגנזייטיג שטיצנדיג און אנטשטרייבנדיג איינע די אנדערע דורך זייערע ערפינדונגען, אזוי אז אלע איינאיינעם קענען וואקסן.

III.

אין דער אמתן איז דאך דאס אן אומגליק צו עקספארטירן ווייץ און צו אימפארטירן מעל, אויסצופירן וואל און אריינצוברענגען טוך-ווארג, עקספארטירן אייזן און אימפארטירן מאשינען, נישט נאר ווייל די דאזיגע טראנספארטן פאראורזאכן אומנוצליכע קאסטן, נאר איבערהויפט ווייל א לאנד וואס האט נישט קיין אנטוויקלטע אינדוסטריע מוז נויטווענדיגערהייט בלייבן הינטערשטעליג אין אגריקולטור. א לאנד וואס האט נישט קיין גרויסע פאבריקן צו ארבעטן די שטאל-ווארן איז אויך הינטערשטעליג אין אלע

אנדערע אינדוסטריעס, און ענדליך ווייל א היבשע צאל אינדוסטריעלע און טעכנישע פעאיגקייטן בלייבן אומבאנוצט.

אלץ איז געקניפט און געבונדן היינט צו טאג אין דער וועלט פון דער פראדוקציע. עס איז שוין מער נישט מעגליך צו באארבעטן די ערד אן מאשינען, אן גרויסע באוואסערונגען, אן אייזנבאנען, אן דער צוגרייטונג פון די שטאפן צו באפרוכטן דאס לאנד. און כדי צו האבן די מאשינען וואס זאלן זיך צופאסן צו די לאקאלע אומשטענדן, די אייזנבאנען, די באוואסערונגס-איינריכטונגען אא"וו, מוז זיך אנטוויקלען א געוויסער ערפינדונגס-גייסט, א גרויסע טעכנישע געשיקלעכקייט, וואס קענען זיך אפילו נישט אנהייבן אויפציען כל זמן דער גראב-אייזן און דער אקער בלייבן די איינציגע אינסטרומענטן פון דער ערד-ארבעט.

כדי דאס פעלד זאל גוט באארבעט ווערן, כדי עס זאל טראגן די גוטע פרוכטן וואס דער מענטש האט א רעכט צו ערווארטן, מוז די ווערקשטאט און די פאבריק, פילצאליגע ווערקשטאטן און פאבריקן, זיך געפינען לעבן דעם.

די פארשידנארטיגקייט פון די באשעפטיגונגען, די פארשידנארטיגקייט פון די פעאיגקייטן וואס דערפון אנטשטייען, פאראייניגט צו איין געמיינזאמליכן צוועק, אט דאס איז די אמת'ע קראפט פונעם פארשריט.

און איצט לאמיר זיך פארשטעלן א שטאט, א שטיק לאנד, גרויס אדער קליין, דאס מאכט וויניג אויס, וואס הייבט אן אריינטרעטן אין דעם וועג פון דער סאציאלער רעוואלוציע.

"עס וועט זיך גארנישט ענדערן", האט מען אונז שוין מער ווי איינמאל געזאגט. "מען וועט עקספראפריאירן די ווערקשטאטן און די פאבריקן, מען וועט דערקלערן אז זיי געהערן אלס אייגנטום צום גאנצן לאנד אדער צו דער קאמונע. און יעדער איינער וועט זיך אומקערן צו זיין געוועינליכע ארבעט. דאס וועט זיין די רעוואלוציע."

אבער ניין. די סאציאלע רעוואלוציע וועט נישט געמאכט ווערן אויף אזא פשוטן אופן.

מיר האבן עס שוין געזאגט: זאל מארגן די רעוואלוציע אויסברעכן אין פאריז, אין ליאן אדער אין וואס פאר אן אנדער שטאט; זאל מען מארגן לייגן די האנט אין פאריז, אדער ערגעץ אנדערש, אויף די פאבריקן, די הייזער אדער די באנק, דאן וועט די גאנצע איצטיגע פראדוקציע שוין דערפאר אליין מוזן קריגן גאר אן אנדער פנים.

דער אינטערנאציאנאלער האנדל וועט זיך אפשטעלן, אזוי ווי עס וועט אויפהערן ארייצוקומען ווייץ פון אויסלאנד. דער פארקויף פון סחורות און לעבנסמיטל וועט פאראליזירט ווערן. און די שטאט אדער די טעריטאריע וואס וועלן זיך געפינען אין א רעוואלטירטן צושטאנד וועלן מוזן רעארגאניזירן פון קאפ ביז פיס די גאנצע פראדוקציע כדי צו שאפן פאר זיך די נויטיגע מיטלען צום לעבן. אויב זיי וועלן דורכפאלן וועט עס פאר זיי הייסן דער טויט. וועלן זיי אבער זיין ערפאלגרייך וועט עס זיין א רעוואלוציע אינעם גאנצן עקאנאמישן לעבן פונעם לאנד.

אזוי ווי דאס ארייַנברענגען פון לעבנסמיטל וועט ווערן וואס ווייטער אלץ ווייניגער און דער פארברויך, די קאנסומציע, אלץ מער, אזוי ווי די דריי מיליאן פראנצויזן וואס האבן געארבעט פארן עקספארט וועלן זיין געצוואונגען ארומצוגייין ליידיג, אזוי ווי טויזנט זאכן וואס מען קריגט היינט צו טאג פון ווייטע און נאענטע לענדער וועלן אויפהערן צו קומען און די גאנצע לוקסוס-אינדוסטריע וועט זיך אפשטעלן, וואסזשע וועלן די איינוואוינער טאן כדי צו האבן וואס צו עסן פאר זעקס חדשים?

עס פארשטייט זיך פון זיך אליין אז די גרויסע מאסע וועט פאדערן פון דער ערד אירע לעבנסמיטל בשעת די מאשינען וועלן בלייבן ליידיג. מען וועט מוזן באארבעטן די ערד, פאראייניגן אין פאריז גופא און אין דער אומגעגנט די אגריקולטור מיט דער אינדוסטריעלער פראדוקציע. מען וועט אויפגעבן די טויזנטער קליינע לוקסוס-פאכן אום צו זארגן פאר דאס נויטיגסטע, דאס ברויט. די בירגער, די איינוואוינער פון דער שטאט, וועלן אלזא מוזן ווערן ערד-ארבעטער. נישט ווי דער פויער וואס באגנוגנט זיך מיט זיין אקער-אייזן אום דערמיט צו שאפן זיין יערליכע נאהרונג, נאר נאכפאלגנדיג די פרינציפן פון דער אינטענסיווער אגריקולטור, אנגעווענדט אויף א גרויסן פארנעם מיט די בעסטע מאשינען וואס דער מענטש האט ערפונדן און וואס ער קען נאך ערפינדן. מען וועט באארבעטן די ערד, אבער די ארבעט פונעם לאסט-פערד, דעם שווער פאראראעמטן בויער פון קאנטאל, וועט דער פאריזער מאלער-ארבעטער בפירוש נישט וועלן איבערנעמען. מען וועט רעארגאניזירן די ערד-ארבעט, אבער נישט אין צען יאר ארום, נאר גלייך אויפן ארט, אינמיטן דער רעוואלוציאנערער קאמף, און בשעת מען וועט זיך באווארענען קעגן דעם שונא.

מען וועט עס מוזן מאכן ווי פארניפטיגע מענטשן, זיך באהעלפנדיג מיט די קענטעניש, מיט דער ערפארונג און זיך ארגאניזירן אין פרייוויליגע גרופעס פאר אן אנגענעמער ארבעט, אקוראט ווי יענע מחנות וואס האבן מיט הונדערט יאר צוריק צוגראבן דעם מארס-פעלד, פראווענדיג דעם יום טוב פון דער פעדעראציע. דאס וועט זיין אן ארבעט פול מיט פרייד, ווייל די כוחות וועלן נישט איבערגעארבעט ווערן. אן ארבעט וואס וועט זיין ארגאניזירט אויף א וויסנשאפטליכן אופן, וואו דער מענטש קען פארבעסערן און ערפינדן נייע געצייג און וואו ער פילט זיך באוואוסטזיניג אז ער איז א נוצליכער מיטגליד פונעם כלל, פון דער גאנצער קאמונע.

מען וועט באארבעטן די ערד, אבער מען וועט אויך מוזן פראדוצירן טויזנטער זאכן וואס מיר זענען געוואוינט געווען צו קריגן פון אויסלאנד. און לאמיר נישט פארגעסן אז פאר די איינוואוינער פון דער רעוואלטירטער טעריטאריע וועט יעדעס לאנד וואו די רעוואלוציע וועט נישט פארקומען באטראכט ווערן אלס אויסלאנד. אין 1793, אין 1871 האט די רעוואלטירטע הויפט-שטאט געקוקט אויף דער פראווינץ פון פראנקרייך, זאגאר אויף די גאנץ נאענטע שטעט, ווי אויף אן אויסלאנד. די פראנצויזישע געטרייד-סוחרים האבן אויסגעהונגערט די סאנקולאטן אזוי גוט און אפשר נאך מער ווי די מחנות פון דייטשע סאלדאטן וואס די ווערסאליער פארשווערער האבן געבראכט קיין פראנקרייך. מען וועט מוזן זען זיך צו באגיין אן דעם דאזיגן אויסלאנד, און מען וועט ארויסקומען פון דעם.

פראנקרייך האט ערפונדן דעם צוקער וואס ווערט פאבריצירט פון בוריקעס ווען דער צוקער פון די רויע שטעקליך האט אנגעהויבן ווערן וויייניג דורכן טריק פונעם ערשטן נאפאלעאן, וואס האט אפגעשניטן ענגלאנד דורכן פארשליסן דעם קאנטינענט פאר אירע סחורות. פאריז האט אויסגעפונען דעם זאלפעטער ביי זיך אין די היילן ווען דער זאלפעטער האט אויפגעהערט צו קומען פון ערגעץ אנדערש. וואסזשע, וועלן מיר שטיין נידריגער פון אונזערע זיידעס וואס האבן קוים געקענט די ערשטע עטליכע ווערטער פון דער וויסנשאפט?

א רעוואלוציע איז עפעס מער ווי די פארניכטונג פון א געוויסן רעזשים. זי איז די ערוואכונג פונעם מענטשלעכן שכל, דער ערפינדונגס-גייסט פארצענפאכט און פארהונדערטפאכט. זי איז דער מארגן-אויפגאנג פון א נייער וויסנשאפט, די וויסנשאפט פון אזעלכע געלערנטע ווי לאפלאס, לאמארק און לאוואזיע. זי איז א רעוואלוציע אין די מוחות, נאך מער ווי אין די אינסטיטוציעס פון דער געזעלשאפט.

און מען רעדט זיך דאס אזוי לייכט ווען מען רעדט פון זיך אומקערן צו דער ווערקשטאט נאך דער סאציאלער רעוואלוציע, אקוראט ווי עס וואלט זיך געהאנדלט פון זיך אומקערן אהיים נאך א שפאציר אין וואלד פון פאנטענבלא!

דאס אליין וואס מען וועט האבן אנגערירט דאס בורזשואזע אייגנטום רופט שוין ארויס די נויטווענדיגקייט צו רעארגאניזירן פון קאפ ביז פיס דאס גאנצע עקאנאמישע לעבן אין די ווערקשטאטן, די לאגער און די פאבריקן.

און די רעוואלוציע וועט עס דורכפירן. זאל נאר פאריז מאכן די סאציאלע רעוואלוציע און זיין בלויז א יאר אדער צוויי אפגעשניטן פון דער גאנצער וועלט דורך די אנהענגער פון דער בורזשואזער ארדענונג! און די מיליאנען כוחות וואס די גרויסע פאבריק האט נאך גליקליכערהייט נישט אויסגעשעפט און פארנוצט, די דאזיגע שטאט פון קליינע פאבריקן וואס האלטן אין איין וועקן דעם ערפינדונגס-גייסט, וועלן ווייזן דער וועלט וואס דעם מענטשנס מח קען אויפטאן ווען מען ערווארט נישט קיין אנדער כח אויסער דער באוועגנדיגער קראפט פון דער זון, וואס באלייכט אים, פונעם ווינט [עטליכע ווערטער זענען אינעם מקור נישט לייענבאר],[10] און פון מעכטיגע כוחות צו באארבעטן די ערד אויף וואס מיר גייען.

מען וועט זען וואס די צוזאמענהעפטונג פון אזוי פארשידענע פאכן, וואס פארפלעכטן זיך איינע אין דער אנדערער אין א ווינקל פונעם ערד-קוגל, און דער באלעבענדער גייסט פון א רעוואלוציע וועלן קענען אויפטאן כדי צו פארזארגן צוויי מיליאן אינטעליגענטע מענטשן מיט עסן, קליידער, וואוינונג און אפילו מעגליכע לוקסוס-זאכן.

מען דארף נישט זיין צו ראמאנטיש זיך דאס פארצושטעלן. דאס וואס מען קען שוין, דאס וואס איז שוין ביז אהער אויסגעפרואווט און אנערקענט געווארן, וואלט גענוג געווען עס דורכצופירן, מיט דער באדינגונג אז עס זאל דערפרישט און באלעבט ווערן פונעם דרייסטן גייסט פון דער רעוואלוציע, פון דעם ספאנטאנעם, פרייוויליגן שוואונג פון די מאסן.

די אגריקולטור

I.

מען האט אפטמאל פארגעווארפן דער פאליטישער עקאנאמיע אז זי ציט אלע אירע מסקנות פונעם פאלשן פרינציפ אז דער איינציגער גורם וואס טרייבט דעם מענטש צו פארגרעסערן זיין פראדוקציע-קראפט איז דער פערזענליכער אינטערעס אין דעם איינפאכסטן זין פונעם ווארט.

דער פארווארף איז פולשטענדיג גערעכט. אזויפיל מיר ווייסן זענען די צייטן פון די גרויסע אינדוסטריעלע אנטדעקונגען און פון אמת'ע פארשריט אין דער אינדוסטריע דווקא געווען די, ווען מען האט געטרוימט פון אלגעמיינעם גליק, ווען מען האט זיך דאס ווייניגסטע אפגעגעבן מיט פערזענליכער צופרידנשטעלונג. די גרויסע פארשער און די גרויסע ערפינדער האבן דער עיקר געטראכט וועגן דער באפרייאונג פון דער מענטשהייט. און ווען די וואטס, די סטעפענסאנס, די זשאקארדס אאז"וו וואלטן בלויז געקענט זען צו וואס פאר א שרעקלעכער לאגע פון עלענד און נויט זייערע שלאפלאזע נעכט וועלן פירן דעם ארבעטער, וואלטן זיי מסתמא פארברענט זייערע פלענער און צעבראכן זייערע מאדעלן.

אן אנדער פרינציפ וואס דרינגט אויך דורך די פאליטישע עקאנאמיע איז פונקט אזוי פאלש. דאס וואס כמעט אלע עקאנאמיסטן געבן צו שטילערהייט איז אז אויב עס איז פאראן אן איבער-פראדוקציע אין געוויסע צווייגן פון דער אינדוסטריע, וועט א געזעלשאפט פונדעסטוועגן קיינמאל נישט האבן גענוג פראדוקטן צו באפרידיגן אלעמענס באדערפענישן. און מחמת עס וועט קיינמאל נישט קומען די צייט ווען א מענטש וועט נישט זיין געצוואונגען צו פארקויפן זיין ארבעטס-קראפט פאר א געוויסן לוין, איז אט דער כלל, וואס ווערט שטילערהייט צוגעגעבן, דער יסוד פון אלע טעאריעס, פון אלע אזויגערופענע "געזעצן" וואס די עקאנאמיסטן לערנען אונז.

און דאך איז דאס זיכער אז פונעם טאג וואס א ציוויליזירטע געזעלשאפט וועט זיך שטעלן די פראגע וואס זענען אלעמענס באדערפענישן און די מיטלען זיי צופרידנצושטעלן, וועט זי זען אז זי האט שוין איצט, סיי אין דער אינדוסטריע און סיי אין דער אגריקולטור, אלץ וואס איז נויטיג צו באפרידיגן מיט דער פולער האנט אלע באדערפענישן. פארשטייט זיך, מיט דער באדינגונג אז די מיטלען זאלן אנגעווענדט ווערן צו צופרידנשטעלן דיווירקליכע באדערפענישן.

אז דאס איז וואר אין דעם וואס באלאנגט די אינדוסטריע, קען קיינער נישט אפלייקענען. גענוג דורכצושטודירן אין די גרויסע אינדוסטריעלע געשעפטן די מיטלען וואס ווערן שוין איצט אנגעווענדט ארויסצוציען קוילן און מינעראלן פון דער ערד, צו באקומען און אויסצוארבעטן דעם שטאל, צו פאבריצירן די שטאפן פאר קליידער אאז"וו. מען דארף זיך בלויז דערמיט באקענען כדי צו זען אז אין דעם וואס שייך די פראדוקטן פון אונזערע גרויסע פאבריקן, פון אונזערע ווערקשטאטן און אונזערע מינעס, איז וועגן דעם גאר קיין

צווייפל נישט. מיר וואלטן שוין איצט געקענט פארפירפאכן אונזער פראדוקציע, און מיט אסאך ווייניגער ארבעט. נאר מיר גייען נאך ווייטער. מיר באהויפטן אז מיט דער אגריקולטור איז דאס זעלבע וואס מיט דער אינדוסטריע: דער ערד-ארבעטער, אזוי ווי דער פאבריק-ארבעטער, האט שוין איצט די מיטלען צו פארפירפאכן, אויב נישט פארצענפאכן, זיין פאבריקאציע. און ער וועט עס קענען טאן אזוי גיך ווי ער וועט פילן דאס באדערפעניש דערצו, און אזוי שנעל ווי ער וועט אריינלעגן די גוזעלשאפטליכע ארגאניזאציע פון דער ארבעט אנשטאט דער קאפיטאליסטישער ארגאניזאציע.

יעדעס מאל וואס מען רעדט פון דער אגריקולטור, שטעלט מען זיך תמיד פאר דעם בויער אנגעבויגן איבער זיין אקער, וואס פארעוועט די ערד מיט א שלעכטן אקער, פארטרויט איר זיין ווייץ און ווארט דערנאך מיט שרעק און אומגעדולד אויף דעם וואס דאס גוטע אדער שלעכטע יאר וועט אים ברענגען. מען זעט א פאמיליע וואס ארבעט פון דער פרי ביז בייאכט און האט קיין אנדערע באלוינונג נישט אויסער א שלעכטן געלעגער, טרוקן ברויט און א זויערע משקה צום טרינקען.

און אז מען רעדט שוין וועגן דעם מענטשן, פארשקלאפט און אונטעריאכט פון עלענד און נויט, איז דאס העכסטנס אים צו פארלייכטערן אביסל די שווערע ווייען אדער פארקלענערן די פראצענטן וואס ער מוז צאלן. אבער מען וואגט זיך אפילו נישט פארצושטעלן א בויער מיט אן אויסגעגלייכטן רוקן וואס פראדוצירט אין עטליכע שטונדן א טאג דאס וואס איז גענוג צו דערנערן נישט בלויז זיין פאמיליע אליין נאר ווייניגסטנס נאך הונדערט מענטשן. און די שטארקסטע טרוימען וועגן דער צוקונפט וואס אונזערע סאציאליסטן האבן זענען נישט ווייטער פון דער גרויסער אמעריקאנער אגריקולטור, וואס איז אין גרונט געווענען מער נישט ווי דער אנפאנג, די קינדער-יארן פון דער קונסט. דער היינטיגער ערד-ארבעטער האט אסאך ברייטערע אידייען, אסאך גראנדיעזערע אויפפאסונגען. ער דארף מער נישט האבן ווי א טייל פון א העקטאר לאנד כדי ארויסצוברענגען אזויפיל גרינווארג וויפיל עס איז נויטיג פאר דער דערנערונג פון א גאנצער פאמיליע. צו דערנערן פינף און צוואנציג בהמות דארף ער איצט נישט האבן מער פלאץ ווי אמאל האט מען געדארפט צו דערנערן איין בהמה. ער שטרעבט דערצו צו קענען איבערמאכן די ערד, נישט זיין אפהענגיג פון די יארצייטן און פונעם קלימאט; צו קענען אנווארעמען די לופט און די ערד ארום די יונגע פלאנצן; מיט איין ווארט, צו פראדוצירן אויף איין העקטאר לאנד דאס וואס מען האט זיך אמאל נישט איינגעגעבן ארויסצונעמען פון פופציג העקטאר, און דערמיט אויסצוגעבן ווייניגער כוחות און ווייניגער ארבעט ווי פריער. ער מיינט אז מען וואלט געקענט פראדוצירן איבער גענוג צו דערנערן די גאנצע וועלט, נישט אפגעבנדיג אויף דער ערד-ארבעט מער ווי דאס וואס יעדער איינער קען איר געבן מיט פארגעניגן און מיט פרייד.

אט דאס איז די איצטיגע שטרעבונג פון דער אגריקולטור.

אין דער צייט וואס די געלערנטע, מיט ליביג, דעם גרינדער פון דער כעמישער טעאריע פון דער אגריקולטור, אין דער שפיץ, האבן זיך מער אפט געלאזט פארפירן פון זייערע טעאריעס אויף פאלשע וועגן, האבן פראסטע, נישט-געלערנטע ערד-ארבעטער געעפנט א

נייעם וועג פון וואוילשטאנד פאר דער מענטשהייט. די גרינוואַרג-גערטנער פון פאריז, פון רוען, ענגלישע גערטנער, בעלגישע פארמער, ערד-ארבעטער פון דזשערסי, פון גערנסי און פון די סילי-אינזלען האבן געעפנט פאר אונז אזעלכע ברייטע האריזאנטן וואס דאס אויג קען גאר נישט ארומנעמען.

אמאל האט א בויער-פאמיליע געדארפט האבן וויינגסטנס זיבן אדער אכט העקטאר לאנד כדי צו לעבן פון די פראדוקטן פון דער ערד. און מען ווייסט ווי אזוי די בויערים לעבן. אפילו איצט קען מען נישט זאגן אויף ריכטיג וואס פאר א קליין שטיקל ערד איז נויטיג פאר א פאמיליע כדי ארויסצוציען דערפון אלץ וואס לאזט זיך, נויטיגע און לוקסוס-זאכן, עס באארבעטנדיג לויט די וועגן און מיטלען פון דער אינטענסיווער ערד-ארבעט. און יעדער טאג ווערט דאס נויטיגע שטיקל ערד קלענער. און ווען מען זאל אונז איצט פרעגן וויפיל מענטשן וואלטן געקענט לעבן ברייט אויף א קוואדראט-מייל, נישט אימפארטירנדיג קיין שום ערד-פראדוקטן פון דרויסן, וואלט אונז געווען שווער צו ענטפערן אויף דער פראגע. אזוי שנעל פארגרעסערט זיך פראפארציאנעל דער פארשריט פון דער אגריקולטור.

מיט צען יאר צוריק האט מען שוין געקענט מאכן די באהויפטונג אז א באפעלקערונג פון הונדערט מיליאן מענטשן וואלט געלעבט גאנץ גוט אויף די פראדוקטן פון דער פראנצויזישער ערד, נישט אימפארטירנדיג קיין זאך פון אויסלאנד. אבער היינט, נעמענדיג אין באטראכט דעם פארשריט וואס די אגריקולטור האט אין דער לעצטער צייט געמאכט אין פראנקרייך אזוי גוט ווי אין ענגלאנד, און גענומען אין באטראכט די נייע האריזאנטן וואס עפענען זיך פאר אונז, היינט קענען מיר זאגן אז באארבעטנדיג די ערד אזוי ווי מען באארבעט איר שוין אין פיל ערטער, זאגאר ווען דער באדן איז אן ארעמער, וואלטן הונדערט מיליאן איינוואוינער אויף די פופציג מיליאן העקטאר פראנצויזיש לאנד נאך געווען א צו קליינע פראפארציע אין פארגלייך מיט דער צאל מענטשן וואס די דאזיגע ערד וואלט געקענט דערנערן. וואס מער דער מענטש וועט פאדערן פון דער ערד, אלץ גרעסער וועט ווערן די באפעלקערונג, די צאל פון אירע איינוואוינער.

יעדנפאלס, און מיר ווילן דאס וויסן, קען מען עס באטראכטן אלס אן אבסאלוט באוויזענעם פאקט אז ווען פאריז און די צוויי דעפארטאמענטן "סען" און "סען-און-וואז" וואלטן זיך מארגן ארגאניזירט אין אן אנארכיסטישער קאמונע, וואו אלע זאלן ארבעטן מיט זייערע הענט, און ווען די גאנצע וועלט וואלט זיך אנטזאגט זיי צו שיקן איין איינציגן מעסטל ווייץ, איין איינציג שטיק פיך, איין איינציגן קארב מיט פרוכט און וואלט זיי מער נישט איבערגעלאזט ווי די הוילע ערד פון די צוויי דעפארטאמענטן, וואלטן זיי אליין געקענט פראדוציר|ן נישט נאר ווייץ, פלייש און די נויטיגע געמיזן, נאר אויך אלע לוקסוס-פרוכטן וואס זאלן זיין גענוג פאר דער באפעלקערונג פון די שטעט און דערפער.

און אויסער דעם, זאגן מיר, אז די גאנצע אויסגאבע פון מענטשלעכער ארבעט וואלט געווען אסאך ווייניגער פון דאס וואס עס קאסט איצט צו דערנערן די דאזיגע באפעלקערונג מיט די ווייץ וואס וואקסט אין אווערן און אין רוסלאנד, מיט די געמיזן

וואס ווערן צונויפגענומען ביסלאכווייז פון איבעראַל, און מיט די פּרוכטן וואס וואקסן אין דרום-פראנקרייך.

עס פארשטייט זיך פון זיך אליין אז מיר ווילן לחלוטין נישט זאגן אז מען דארף אפּשאפן יעדן אויסטויש און אז יעדע געגנט זאל זיך דווקא נעמען צו פּראדוצירן דורך א מער אדער ווייניגער קינסטליכע אגריקולטור דאס וואס וואקסט נישט אויף א נאטירליכן אופן אונטער איר קלימאט. נאר וואס מיר האבן בדעה צו דערווייזן איז אז די טעאריע פון אויסטויש, ווי מען פירט איר היינט צו טאג, איז שטארק איבערטריבן; אז פילע אויסטוישן זענען אומנוצליך אדער זאגאר שעדליך. אויסער דעם האלטן מיר אז מען האט ביז איצט קיינמאל נישט אריינגערעכנט די שווערע ארבעט וואס די וויינגערטנער פון הערא מוזן יעדן טאג אריינלייגן אין דער אנטוויקלונג פונעם וויינשטאק, און די רוסישע אדער אונגארישע בויערים כדי ארויסצוברענגען זייער תבואה, וואו זייערע סטעפּס און פעלדער וואלטן נישט געווען פּרוכטבאר.

מיט זייערע איצטיגע מיטלען פון דער אלטע-מאדישער אגריקולטור האבן זיי זיך אסאך מער געפּלאגט ווי עס וואלט ביים דורכפירן דער אינטענסיווער אגריקולטור געווען ארויסצוקריגן די זעלבע פּראדוקטן, זאגאר אונטער אסאך אומגינסטיגערע קלימאטן און אויף א באדן וואס איז ווייניגער געבענטשט פון דער נאטור.

.II

עס וואלט געווען אן אוממעגליכע זאך אויסצורעכענען דא די מאסן פון פאקטן אויף וואס מיר באזירן אונזערע באהויפּטונגען. מיר זענען אלזא געצוואונגען אפּצושיקן אונזערע לעזער וואס ווילן האבן אויספירליכערע ידיעות וועגן דעם ענין צו די ארטיקלען וואס מיר האבן פארעפנטליכט אין ענגליש. נאר לעצטנס זענען פאראן עטליכע אויסגעצייכנטע ווערק אין פראנצויזיש וואס זענען פון וויכטיגער באדייטונג פאר די וואס אינטערעסירן זיך אין דער פראגע.

וואס איז שייך די איינוואוינער פון די גרויסע שטעט וואס האבן נאך נישט קיין ריכטיגן באגריף פון דער אגריקולטור, ראטן מיר זיי דורכצוגיין צופוס די ארומיגע דערפער און דארט שטודירן די ערד-ארבעט.

זאלן זיי זיך צוקוקן, זאלן זיי ריידן מיט די געמיז-גערטנער, און א גאנץ נייע וועלט וועט זיך עפענען פאר זיי. זיי וועלן אויפן ארט קענען זען וואס די אייראפעאישע אגריקולטור פונעם צוואנציגסטן יארהונדערט וועט זיין. זיי וועלן פארשטיין מיט וואס פאר א מאכט די סאציאלע רעוואלוציע וועט זיין באוואפנט, ווען מען וועט נאר אויסנוצן די נויטיגע דערפארונג, ווי אזוי מען קען ארויסקריגן פון דער ערד אלץ וואס מען וועט פון איר פארלאנגען.

עטליכע פאקטן וועלן זיין גענוג צו ווייזן אז אונזערע באהויפּטונגען זענען לחלוטין נישט איבערטריבן. איידער מיר גייען אבער דערצו, געפינען מיר פאר נויטיג צו געבן אן אלגעמיינע באמערקונג.

מען ווייסט אין וואס פאר א טרויעריגן צושטאנד די אגריקולטור געפינט זיך אין אייראפע. אויב דער בויער וואס באארבעט די ערד ווערט נישט אויסגעפלינדערט פונעם ערד-באזיצער, ווערט ער עס פון דער מדינה. אויב די מדינה האט רחמנות אויף אים און נעמט ביי אים נישט צו אלץ וואס ער האט, קומט דער געלט-לייענער, דער פראצענטניק, וואס פארשקלאפט אים מיט וועקסלען וואס גייען איינס נאך דעם אנדערן, און מאכט אים פאר אן איינפאכן פאכטער פון א שטיק ערד וואס באלאנגט אייגנטליך צו א געוויסער באנק.

דער ערד-באזיצער, די מדינה און דער באנקיר פלינדערן אלזא אויס דעם בויער דורך די צינזן, די שטייערן און די פראצענטן. יעדעס לאנד האט זיך באשטימטע סומעס דערפאר, אבער קיינמאל באטרעפט די דאזיגע סומע נישט וויניגער פון א דריטל און אפטמאל א העלפט פון די רויע פראדוקטן וואס דער בויער ציט ארויס פון דער ערד. אין פראנקרייך נעמט די מדינה אוועק אין דער פארעם פון שטייערן ביז 44 פראצענט פון די רויע פראדוקטן.

נאך מער. די חלקים פונעם ערד-באזיצער און פון דער מדינה ווערן וואס ווייטער אלץ גרעסער. ווי גיך ווי דער בויער האט ארויסגעקריגן פון דער ערד עפעס מער ווי געווענליך, ס'מאכט נישט אויס מיט וואס פאר מיטלען, דורך מער ארבעט, דורך אן ערפינדונג אדער אן איניציאטיוו, וואקסן פראפארציאנעל דערמיט די שטייערן און די פראצענטן וואס ער מוז אוועקצאלן צום ערד-באזיצער, דער מדינה אדער דעם באנקיר. אויב די מאס פראדוקטן וואס ער נעמט ארויס פון א העקטאר לאנד פארטאפלט זיך, פארטאפלען זיך זיין צינז און ממילא אויך די שטייערן. די מדינה וועט אויך האלטן דעם זעלבן שריט אויב די פרייזן פון די פראדוקטן שטייגן, און אזוי ווייטער. קיצער, אומעטום ארבעט דער בויער צוועלף ביז זעכצן שטונדן א טאג. אומעטום נעמען אט די דריי רויב-פייגל ביי אים צו דאס וואס ער וואלט געקענט אפשפארן. אומעטום רויבן זיי אים אוועק אלץ וואס וואלט געקענט פארבעסערן זיין ערד-ארבעט, פאר וואס די אגריקולטור בלייבט שטיין אויפן ארט.

בלויז אונטער גאנץ אויסערגעווענליכע אומשטענדן, דורך א קריג וואס ברעכט אויס צווישן די דריי וואמפירן, דורך א גינסטיגן צופאל אדער דורך מער ארבעט, קען זיך דער בויער אמאל איינגעבן צו מאכן א טריט פאראויס. דערצו האבן מיר נאר נישט געזאגט וועגן די צינזן וואס יעדער בויער צאלט אוועק צום פאבריקאנט. פאר יעדער מאשין, יעדן גראב-אייזן, יעדן פאק כעמישן מיסט נעמט מען ביי אים דריי אדער פיר מאל אזויפיל ווי זיי קאסטן. מיר דארפן אויך נישט פארגעסן דעם מיטלמאן, דעם מעקלער, וואס נעמט אראפ דעם גרעסטן טייל פון די פראדוקטן פון דער ערד.

אט פארוואס די אגריקולטור האט זיך במשך פונעם גאנצן ניינצנטן יארהונדערט, דעם יארהונדערט פון ערפינדונגען און פאראויסגאנג, פארבעסערט נאר אויף א זייער באגרעניצטן אופן, צופעליג און כמעט אומבאמערקט. צום גליק זענען שטענדיג געווען קליינע שטיקער לאנד וואס זענען צייטווייז געווען פריי פון די רויב-פייגל. און דארט

דערווייסן מיר זיך וואס די אינטענסיווע אגריקולטור קען געבן דער מענטשהייט. לאמיר געבן עטליכע ביישפילן.

אין די סטעפּס פון אמעריקע, וואס געבן אייגנטליך ארום ווייניק תבואה, פון זיבן ביז צוועלף העקטאליטער אויף יעדן העקטאר, אויסער די פּעריאָדישע אויסטריקענישן וואס מאכן אפּט א תל פון דער תבואה, פּראָדוצירן פינף הונדערט מענטשן וואס ארבעטן נישט מער ווי אכט מאנאטן א יאר אזויפיל תבואה וואס איז גענוג צו דערנערן פופציג טויזנט מענטשן.

די ארבעט ווערט דא געטאן אויף א מערקווירדיגן עקאָנאָמישן אופן. אויף די אומגעהויער ברייטע פעלדער וואס דאס אויג קען נישט ארומנעמען, ווערט די גאנצע ארבעט, דאס אקערן, זייען, שניידן און דרעשן, ארגאניזירט כמעט אויף א מיליטערישן אופן. ס'איז נישטא קיין אומזיסטס, אומנויטיגס ארומלויפן אהין און אהער. ס'איז נישטא קיין שום צייט-פארלוסט. אלץ ווערט געטאן מיט דער פּינקטליכקייט פון א מאשינעריע.

דאס איז די גרויסע, די אויסערברייטע ערד-ארבעט, וואס נעמט דעם באדן אזוי ווי ער שטייט און גייט. אזוי ווי ער קומט ארויס פון דער נאטור'ס הענט, נישט זוכנדיג אים צו פארבעסערן. אזוי גיך ווי מען קריגט פון אים ארויס דאס וואס ער קען געבן, ווארפט מען אים אוועק. מען זוכט ערגעץ-וואו אן אומבאארבעטן באדן כדי ווייטער ארויסצוציען פון אים דאס וואס ער קען געבן אויף א נאטירליכן וועג.

ס'איז אבער אויך פאראן די אינטענסיווע ערד-ארבעט, וואו די מאשינען קומען און וועלן וואס ווייטער אלץ מער קומען צו הילף. זי האט הויפּטזעכליך אין אויג אויסצואארבעטן א באגרעניצט שטיק לאנד, עס אויסצומיסטיגן און צו פארבעסערן, צו קאנצענטרירן די ארבעט און ארויסצוקריגן אזויפיל ווי עס איז נאר מעגליך דערפון. אט דער סארט אקערבוי פארשפרייט זיך פון יאר צו יאר, און בעת מען באגנוגנט זיך מיט א דורכשניטליכער שניט פון צען ביז צוועלף העקטאליטער צום העקטאר אין דער גרויס-אגריקולטור פון דרום-פראנקרייך און אויף דער פרוכטבארער ערד פון מערב-אמעריקע, נעמט מען אין צפון-פראנקרייך רעגלמעסיג זעקס און דרייסיג ביז פופציג און אפּטמאל זעקס און פופציג העקטאליטער. דער יערליכער פארברויך פון איין מענטש ווערט אויפן ארט ארויסגענומען אויף דער שטח פון א צוועלפטל העקטאר.

און וואס שטארקער, וואס טיפער די ערד-ארבעט איז, אלץ ווייניגער ארבעט דארף מען האבן צו קריגן א העקטאליטער ווייץ. די מאשין פארנעמט דעם פלאץ פונעם מענטש ביי די פארבעסערונגס-ארבעטן. און ווען מען פארבעסערט איינמאל פאר אלעמאל די ערד, גיט מען איר צוריק איר פרוכטבארקייט, נעמט ארויס די שטיינער און דערגלייכן, כדי מען קען דערנאך אין דער צוקונפט אויסנעמען פון איר צוויי מאל אזויפיל ווי זי האט פריער געגעבן. גענוג איינמאל ריכטיג דורכצוגראבן א שטיק ערד און עס טראגט דערנאך אויסגעצייכנטע פרוכטן יאר איין יאר אויס, און עס דארף גאר נישט אויסגעמיסטיגט ווערן. מען האט עס אויסגעפּרואווט צוואנציג יאר נאכאנאנד אין ראטאמסטעד נישט ווייט פון לאנדאן.

אבער לאמיר זיך נישט מאכן קיין גרויסע פארשאצונגען. לאמיר זיך אפשטעלן ביי דער ערנטע פון פערציג העקטאליטער אויף יעדן העקטאר וואס פאדערט נישט קיין אויסערגעוויינליכע ערד, נאר פשוט א ראציאנעלע, פארניפטיגע אגריקולטור. און לאמיר אקארשט וויסן וואס דאס באדייט. די דריי מיליאן און זעקס הונדערט טויזנט מענטשן וואס וואוינען אין די צוויי דעפארטאמענטן "סען" און "סען-און-וואז" קאנסומירן יעדעס יאר פאר זייער דערנערונג עפעס ווייניגער פון אכט מיליאן העקטאליטער תבואה, הויפטזעכליך ווייץ. לויט אונזער השערה וועלן זיי אלזא דארפן באארבעטן, צו קריגן די דאזיגע ערנטע, צוויי הונדערט טויזנט פון די זעקס הונדערט און צען טויזנט העקטאר ערד וואס זיי באזיצן.

עס פארשטייט זיך פון זיך אליין אז זיי וועלן עס נישט באארבעטן מיטן גראב-אייזן. דאס וואלט געפאדערט צו פיל צייט: צוויי הונדערט און פערציג טעג פון פינף שעה א טאג פאר יעדן העקטאר. זיי וועלן אבער איינמאל פאר אלעמאל אויסבעסערן דאס לאנד. זיי וועלן אויסטריקענען דאס וואס דארף אויסגעטריקנט ווערן, אויסגלייכן דאס וואס דארף אויסגעגליכן ווערן, און ארויסנעמען די שטיינער פון דער ערד. אפילו ווען מען זאל מוזן אנגעבן אויף דער פארבעסערונגס-ארבעט פינף מיליאן טעג פון פינף שעה א טאג, איז דאס דורכשניטליך פינף און צוואנציג טעג פאר יעדן העקטאר.

דערנאך וועט מען דורכגראבן די ערד מיט דער דאמף-גראבמאשין, וואס וועט קאסטן פיר טעג פער העקטאר. און נאך פיר טעג וועט מען אנגעבן אויפן איבעראקערן מיטן דאפלטן אקער. די זוימען וועט מען נישט נעמען ווי זיי שטייען און גייען, נאר אויסקלייבן און אויסזייען מיט זיי-מאשינען אויף דאמף. מען וועט נישט צעטרעטן די זוימען אין אלע פיר עקן, נאר פארזייען שורה-וויז. און מיט דעם אלעס וועט מען נאך נישט האבן אנגעגעבן קיין פינף און צוואנציג פינף-שעה'דיגע טעג אויף יעדן העקטאר. און די ארבעט וועט אזוי געטאן ווערן ווי געהעריג. נאר ווען מען וועט יעדע דריי-פיר יאר אנגעבן צען מיליאן טעג אויף א גוטער ערד-ארבעט וועט מען שפעטער קענען ארויסנעמען פערציג ביז פופציג העקטאליטער אויף יעדן העקטאר, נישט אויסגעבנדיג דערויף מער ווי א העלפט צייט.

מען וועט אלזא האבן פארווענדט בלויז פופצן מיליאן ארבעטס-טעג כדי צו שאפן ברויט פאר דער דאזיגער באפעלקערונג פון דריי מיליאן און זעקס הונדערט טויזנט איינוואוינער. און די גאנצע ארבעט וועט זיין אזוי אז יעדער איינער וועט זי קענען טאן, אפילו ווען ער וועט נישט האבן קיין שטארקע מוסקלען, און אפילו ווען ער האט פריער קיינמאל נישט באארבעט די ערד. די איניציאטיוו און די אלגעמיינע צעטיילונג פון די פארשידענע ארבעטן וועלן קומען פון די וואס וייסן וואס די ערד פארלאנגט. וואס שייך דער ארבעט אליין איז נישטא קיין פאריזער, נישטא קיין פאריזערין, וואס זענען אזוי אפגעשוואכט אז זיי זאלן נישט זיין פעאיג נאכדעם וואס זיי האבן זיך אין עטליכע שעה אויסגעלערנט ארומצוגיין מיט די מאשינען צו בייטראגן יעדער איינער זיין חלק צו דער ערד-ארבעט.

נו, ווען מען געדענקט אז אין דעם איצטיגן כאאס זענען פאראן קרוב צו הונדערט טויזנט מענטשן וואס האבן נישט קיין באשעפטיגונג אין זייערע פארשידענע פאכן, נישט

רעכענענדיג די לײדיג-גײער פון די רײכע פערטלעך, זעט מען אז די פארלוירענע קראפט אונטער דער איצטיגער ארגאניזאציע וואלט אלײן גענוג געווען דורך א ראציאנעלער אגריקולטור צו שאפן דאס נויטיגע ברויט פאר די דרײ אדער פיר מיליאן אײנוואוינער פון בײדע דעפארטאמענטן.

מיר זאגן נאך אמאל: דאס איז נישט קײן ראמאן, קײן פאנטאזיע. און מיר האבן זאגאר נישט גערעדט פון דער אמת׳ער אינטענסיווער אגריקולטור, וואס גיט נאך אסאך וואונדערבארערע רעזולטאטן. מיר האבן דערבײ נישט אין זינען געהאט די אויסגעצײכנטע ווײץ וואס מען קריגט איצט דורך דער אינטענסיווער אגריקולטור, און פון וואס אײן אײנציגער קערן איז גענוג צו ברענגען גאנצע הויפנס זאנגען, וואס ענטהאלטן אין זיך צען טויזנט ווײץלעך. מיט אזא אגריקולטור וואלט מען געקענט שאפן ברויט פאר א משפחה פון פינף פערזאנען אויף א קלײן שטיקל ערד פון הונדערט קוואדראט-מעטער. מיר האבן בלויז דערמאנט דאס וואס אסאך פארמער פראקטיצירן שוין איצט אין פראנקרײך, אין ענגלאנד, אין בעלגיע און אזוי ווײטער, און דאס וואס מען וואלט געקענט טאן פון מארגן אן שוין מיט דער ערפארונג און די קענטעניש וואס דער פראקטיקער האט בײ אדער נעבן זיך.

נאר אן דער רעוואלוציע וועט עס נישט געטאן ווערן. נישט מארגן און נישט איבערמארגן. ווײל די באזיצער פון דער ערד און פון דעם קאפיטאל האבן דערין קײן שום אינטערעס נישט, און מחמת די בויערים, וואס וואלטן יא געקענט דערפון ציען נוץ, האבן נישט די קענטעניש, נישט דאס געלט און נישט די צײט זיך צו פארזען מיט די נויטיגע פארבעסערונגען.

אונזער הײנטיגע געזעלשאפט האלט נאך נישט דערבײ. נאר זאלן די פאריזער פראקלאמירן די אנארכיסטישע קאמונע, און זײ וועלן מוזן קומען דערצו. ווײל זײ וועלן דאך נישט זײן אזוי נאריש צו מאכן ווײטער די פארשידענע שפילדערײען וואס זענען שוין איצט געמאכט געווארן אין ווין, ווארשע און בערלין, פונקט אזוי גוט ווי אין פאריז, און זיך אזוי ריזיקירן צו בלײבן אן ברויט.

איבעריגנס וועט די ערד-ארבעט מיט דער הילף פון מאשינען אין גיכן ווערן די אינטערעסאנטסטע און די אנגענעמסטע פון אלע באשעפטיגונגען.

גענוג צו שאפן צירונג! גענוג צו מאכן קלײדער פאר די ליאלקעס! מען וועט זיך בעסער נעמען צו דער ארבעט אין די פעלדער, זוכן דארט די קראפט, די אײנדרוקן פון דער נאטור, די "פרײד פונעם לעבן", וואס מען האט פארגעסן אין די פינצטערע ווערקשטאטן פון די פארשטעט.

אין מיטלאלטער האבן די פעלדער פון פאשע אויף די אלפן געגעבן די שווײצער די מעגליכקײט זיך צו באפרײען פון די פרינצן און פון די קעניגן, בעסער אײדער זײערע ביקסן. די מאדערנע אגריקולטור וועט געבן די רעוואלוציאנערע שטאט די מעגליכקײט זיך צו באפרײען פון די פאראײניגטע בורזשואזײען.

III.

מיר האבן געזען ווי די דריי און א האלב מיליאן איינוואוינער פון די צוויי באצירקן "סען" און "סען-און-וואז" וואלטן געקענט האבן דאס נויטיגע ברויט בריוח, באארבעטנדיג בלויז א דריטל פון זייער טעריטאריע. לאמיר איצט זען וואס הערט זיך עפעס מכח פלייש.

די ענגלענדער, וועלכע עסן אסאך פלייש, קאנסומירן דורכשניטליך עפעס ווייניגער פון הונדערט קילא א יאר פאר יעדער דערוואקסענער פערזאן. זיך פארשטעלנדיג אז זיי עסן בלויז אקסן-פלייש, מאכט עס אויס עפעס ווייניגער פון א דריטל אקס אויף יעדן דערוואקסענעם מענטש. אן אקס א יאר פאר פינף נפשות, אריינגערעכנט שוין קינדער אויך אין דעם, איז יעדנפאלס גענוג גערעכנט. פאר דריי און א האלב מיליאן איינוואוינער וועט עס אלזא אויסמאכן א יערליכן פארברויך פון זיבן הונדערט טויזנט בהמות.

נו, היינט צו טאג, מיט דעם איצטיגן סיסטעם פון פאשע, מוז מען האבן וויניגסטנס צוויי מיליאן העקטאר לאנד פאר זעקס הונדערט און זעכציג טויזנט שטיק בהמות.

דאן מיט סטעפס, וואס ווערן אויף א זייער געמעסטענעם אופן באגאסן מיט קוואל-וואסער, אזוי ווי מען האט די לעצטע צייטן געטאן אויף טויזנטער העקטארן לאנד אין דרום-מערב פראנקרייך, וואלט א האלב מיליאן העקטאר געווען גענוג דערצו. נאר ווען מען זאל איינפירן די אינטענסיווע ערד-ארבעט און אין דער זעלבער צייט ענדערן דאס עסן, וואלט מען אויסגעקומען מיט א פערטל פון דער דאזיגער שטח, דאס הייסט מיט הונדערט און פינף און צוואנציג טויזנט העקטאר לאנד. אויב מען נעמט זיך ארויסצובריינגען מייז, טערקישע ווייץ, און אריינלייגן די תבואה אין גריבער, ווי די פארמער טוען, וואלט מען געקענט האבן די נויטיגע פאשע אויף א שטח פון אכט און אכציג טויזנט העקטאר.

ארום מילאן, וואו מען נוצט די רינשטאק-וואסער צו באגיסן די פעלדער, קריגט מען אויף א שטח פון ניין טויזנט העקטאר באגאסענע לאנד גענוג פאשע צו דערנערן פיר ביז זעקס שטיק בהמות אויף יעדן העקטאר. אויף געוויסע גוטע שטיקער ערד האט מען ארויסגעברענגט ביז פינף און פערציג טאן טרוקענע היי אויף יעדן העקטאר. דאס הייסט די יערליכע נערונג פון ניין מילכיגע קי. מיט דעם איצטיגן סיסטעם פון פאשע דארף מען האבן דריי העקטאר לאנד פאר יעדן שטיק בהמה; מיט דער אינטענסיווער ערד-ארבעט קען מען דערנערן ניין אקסן אדער קי אויף איין העקטאר. אט דאס זענען די עקסטרעמען פון דער מאדערנער אגריקולטור.

פון די פיר טויזנט העקטאר באארבעטע לאנד אויפן אינזל דזשערזי איז כמעט די העלפט, ניינצן הונדערט העקטאר, באדעקט מיט תבואה און מיט זוימען, און בלויז צוויי טויזנט און הונדערט העקטאר בלייבן פאר פאשע. אויף די צוויי טויזנט און הונדערט העקטאר דערנערן זיך טויזנט פיר הונדערט און אכציג פערד, זיבן טויזנט צוויי הונדערט און זעכציג בהמות, ניין הונדערט שאף און פיר טויזנט צוויי הונדערט חזירים. דאס מאכט אויס מער ווי דריי בהמות אויף יעדן העקטאר, נישט רעכענענדיג די פערד, די שאף און די חזירים. מען דארף נישט זאגן אז די פרוכטבארקייט פון דער ערד איז צו פארדאנקען

דער געהעריגער אויסמיסטיגונג און די אנדערע מאדערנע פארבעסערונגען וואס זענען דארט געמאכט געווארן. צוריקקומענדיג צו אונזערע דריי און א האלב מיליאן איינוואוינער פון פאריז און אומגעגנט, זעט מען אז די שטח וואס איז נויטיג פאר דער פאשע פון די בהמות פאלט פון צוויי מיליאן אויף אכט און אכציג טויזנט העקטאר.

נו, מיר ווערן זיך נישט אפשטעלן אויף דעם סאמע נידריגסטן ציפער. לאמיר נעמען די ציפערן פון דער געוועגליכער אינטענסיווער אגריקולטור. לאמיר פארגרעסערן דעם שטח וואס איז נויטיג פאר דער דערנערונג פון די בהמות, און לאמיר דערפאר נוצן הונדערט און זעכציג טויזנט העקטאר, אדער צוויי הונדערט טויזנט אויב מען וויל, פון די פיר הונדערט און צען טויזנט העקטאר וואס בלייבן אונז נאך איבער נאכדעם וואס מיר האבן פארזארגט די באפעלקערונג מיטן נויטיגן ברויט.

לאמיר אויך זיין ברייטהארציג און אננעמען אז מען וועט דארפן האבן פינף מיליאן ארבעטס-טעג כדי אויסצוארבעטן דעם שטח ווי געהעריג.

נו, נאכדעם וואס מיר וועלן האבן אנגעגעבן במשך פונעם יאר צוואנציג מיליאן ארבעטס-טעג, א העלפט דערפון אויף די שפעטערדיגע פארבעסערונגען, וועלן מיר זיין פארזארגט מיט ברויט און פלייש. עס פארשטייט זיך אז אין דעם זענען כלל נישט אריינגערעכנט די אנדערע סארטן פלייש פון עופות, געשמאקע חזירים און האזן. מען דארף אויך נישט פארגעסן אז א באפעלקערונג וואס איז פארזארגט מיט אויסגעצייכנטע גרינצייג און פרוכט וועט קאנסומירן אסאך ווייניגער פלייש ווי דער ענגלענדער, למשל, וואס האט נישט גענוג גרינווארג און דעריבער איז ער געצוואונגען צו קאנסומירן אזויפיל פלייש. אויב מען צעטיילט די צוואנציג מיליאן ארבעטס-טעג פון פינף שעה א טאג, וויפיל קומט עס אויס אויף יעדן איינוואוינער?

ווירקליך א קלייניגקייט. א באפעלקערונג פון דריי און א האלב מיליאן מוז האבן לכל הפחות איין מיליאן און צוויי הונדערט טויזנט דערוואקסענע מענער וואס זענען פעאיג צו ארבעטן און אזויפיל פרויען. נו, כדי זיי צו פארזארגן אלעמען מיט ברויט און פלייש, וועט מען נישט אויסקומען מיט מער ווי זיבעצן ארבעטס-טעג א יאר בלויז פאר די מענער. לייגן מיר נאך צו דריי מיליאן טעג כדי צו שאפן מילך. לייגן מיר אפילו צו נאך אמאל אזויפיל! און אלץ ארום און ארום וועט מען נישט אויסמאכן קיין פינף און צוואנציג טעג פון פינף שעה. אן אינטענסיווער געשמאקער ארבעט כדי צו ברענגען לעבן אין די פעלדער און צו שאפן די דריי הויפט פראדוקטן: ברויט, פלייש און מילך. די דאזיגע דריי פראדוקטן וואס נאך דער פראגע וועגן דער וואוינונג בילדן די הויפט דאגות וואס באשעפטיגן טעגליך די מוחות פון ניין צענטל פון דער מענטשהייט.

און דאך, לאמיר עס נאך אמאל איבערחזר'ן, האבן מיר זיך נישט איינגערעדט קיין פאנטאזיע אין קאפ. מיר האבן נישט געשריבן קיין ראמאן. מיר האבן געשריבן דאס וואס איז, דאס וואס ווערט שוין פראקטיצירט אין א גרויסער פראפארציע, דאס וואס איז די באשטעטיגונג פון דער ביז אהעריגער ערפארונג. די אגריקולטור וואלט שוין מארגן

געקענט דערנערן אונזערע אויסגעהונגערטע אייראפעאישע איינוואוינער, אויב די געזעצן פון אייגנטום און די אלגעמיינע אומוויסנהייט וואלטן זיך נישט געשטעלט קעגן דעם.

אין דעם טאג ווען פאריז וועט פארשטיין אז וויסן וואס מען עסט און ווי אזוי מען פראדוצירט עס איז א פראגע פון אלגעמיינעם אינטערעס, אין דעם טאג ווען די גאנצע וועלט וועט פארשטיין אז די דאזיגע פראגע איז אסאך וויכטיגער ווי די דעבאטן אין פארלאמענט און אין די שטאט-פארוואלטונג, אין יענעם טאג וועלן מיר האבן די סאציאלע רעוואלוציע. פאריז וועט צונעמען די ערד פון די צוויי באצירקן און וועט זי באארבעטן. און דאן, נאכדעם וואס דער פאריזער וועט האבן אנגעגעבן זיין לעבן לאנג א דריטל פון זיין עקזיסטענץ צו קויפן א שלעכטע און נישט גענוג שפייז, וועט ער זי אליין פראדוצירן ביי זיך אין דערהיים, אינעווייניג אין זיינע שטאט-מויערן, אויב זיי וועלן נאך עקזיסטירן, זיך אפגעבנדיג עטליכע שעה מיט א געזונטער און אנגענעמער ארבעט.

און איצט לאמיר ערשט זען וואס הערט זיך מיט פרוכט און גרינצייג. לאמיר ארויסגיין פון פאריז און זיך אפשטעלן א ביסל אין איינעם פון די דאזיגע גרינצייג-גארטנס, וואו עס ווערן אויפגעטאן אזעלכע וואונדער פון וועלכע די געלערנטסטע עקאנאמיסטן האבן קיין שום ידיעה נישט. מיר וועלן זיך, צום ביישפיל, אפשטעלן ביי הער פאנס, דעם פארפאסער פון א ווערק איבער גרינצייג-גערטנעריי. ער באהאלט נישט וואס די ערד גיט אים ארויס, און דערציילט עס אויספירליך אין זיין ווערק.

הער פאנס און זיינע ארבעטער ארבעטן אזוי ווי די אנדערע. זיי זענען אכט מענטשן וואס באארבעטן עפעס מער ווי א העקטאר לאנד, עלף צענטל. זיי ארבעטן אזוי צוועלף ביז פופצן שעה א טאג. דאס הייסט דריי מאל אזויפיל ווי ס'איז נויטיג. ווען זיי וואלטן געווען פיר און צוואנציג אנשטאט אכט, וואלטן זיי אויך נישט געווען צופיל. הער פאנס וועט אונז דערויף מסתמא ענטפערן אז אזוי ווי ער באצאלט די שרעקליכע סומע פון צוויי טויזנט פינף הונדערט פראנק א יאר צינז און שטייער פאר זיינע עלף טויזנט קוואדראט-מעטער ערד, און צוויי טויזנט פינף הונדערט פראנק פארן מיסט וואס ער קויפט אויף אין די קאזארמען, איז ער געצוואונגען צו עקספלואטירן, אזוי ווי די אנדערע עקספלואטירן אים אליין. "איך עקספלואטיר אויך אנדערע", וועט מסתמא זיין ענטפער זיין. זיין ביזנעס האט אים אויך געקאסט דרייסיג טויזנט פראנק, וואס א העלפט דערפון איז אוועק צו די פוילענצער, די באראנען פון דער אינדוסטריע. סך הכל שטעלט די גאנצע ארגאניזירונג פון זיין גרינצייג-גארטן מיט זיך פאר נישט מער ווי דריי טויזנט ארבעטס-טעג, מסתמא נאך ווייניגער.

נאר לאמיר זען וואס ער נעמט ארויס פון זיין שטיקל ערד: צען טויזנט קילא מערן, צען טויזנט קילא ציבעלעך, רעטעכער און אנדערע קליינע גרינצייג, זעקס טויזנט קעפלעך קרויט, דריי טויזנט שטיק בלומענקרויט, פינף טויזנט קערבלעך טאמאטן, פינף טויזנט טוץ פארשידענע פרוכטן, הונדערט און פיר און פופציג טויזנט סאלאטן, בקיצור: סך הכל הונדערט און פינף און צוואנציג טויזנט קילא גרינצייג און פרוכט אויף איין העקטאר מיט א צענטל, אויף א שטח פון הונדערט און צען מעטער די לענג און הונדערט מעטער די ברייט. דאס גיט אים הונדערט און צען טאן גרינצייג אויף יעדן העקטאר.

נאר א מענטש עסט נישט מער ווי דריי הונדערט קילא גרינצייג און פרוכט א יאר. א העקטאר פון א גרינצייג-גארטן גיט ארויס אזויפיל גרינצייג און פרוכט וואס איז מער ווי גענוג פאר דריי הונדערט און פופציג דערוואקסענע מענטשן א יאר. אויף אזא אופן וואלטן פיר און צוואנציג מענטשן, ארבעטנדיג דאס גאנצע יאר בלויז פינף שעה א טאג ביי אן אקער לאנד, געקענט פראדוצירן גענוג גרינצייג און פרוכט פאר דריי הונדערט און פופציג דערוואקסענע מענטשן, דאס הייסט וויינציגסטנס פאר פינף הונדערט מענטשן.

אנדערש גערעדט הייסט עס: ווען מען זאל ארבעטן אזוי ווי הער פאנס, און מען האט שוין איצט נאך בעסערע רעזולטאטן ווי זיינע, וואלטן דריי הונדערט און פופציג דערוואקסענע מענטשן געדארפט יעדן איינעם אנגעבן עפעס מער ווי הונדערט שעה א יאר, הונדערט און דריי, צו שאפן די נויטיגע גרינצייג און פרוכט פאר פינף הונדערט מענטשן.

לאמיר דא באמערקן אז אזא מין פראדוקציע איז נישט קיין אויסטראכט. זי ווערט געשאפן אונטער די מויערן פון פאריז, אויף א שטח פון ניין הונדערט העקטאר, פון פינף טויזנט גרינצייג-גערטנער. אט די גרינצייג-גערטנער מוזן ארבעטן ווי לאסט-פערד, כדי צו באצאלן דורכשניטליך צוויי טויזנט פראנק פאר יעדן העקטאר.

אבער די ציפערן, וואס יעדער קען איבערזען אין זייער ריכטיגקייט, באווייזן דאך אז זיבן טויזנט העקטאר, פון די צוויי הונדערט און צען טויזנט וואס בלייבן אונז איבער, וואלטן געווען גענוג צו געבן די דריי און א האלב מיליאן איינוואוינער פון אונזערעביידע באצירקן אלע מעגליכע גרינצייג, און אויך א גאנץ גוטע קוואנטיטעט פרוכט.

וואס שייך דער קוואנטיטעט ארבעט וואס איז נויטיג צו שאפן די פרוכט און גרינצייג, וואלט זי דערגרייכט דעם ציפער פון פופציג מיליאן ארבעטס-טעג פון פינף שעה, פופציג טעג פאר יעדן דערוואקסענעם מענטש. דאס איז אויב מיר זאלן נעמען דעם גאנצן מאסשטאב פון דער ארבעט פון די גרינצייג-גערטנער. אבער מיר וועלן באלד זען ווי דער דאזיגער ציפער פאלט אראפ ווען מען זאל זיך באנוצן מיט די מיטלען וואס זענען שוין איצט אזוי גלאנציג דורכגעפירט אין דזשערזי און אין גערנסי. מיר וועלן בלויז דערמאנען אז דער גרינצייג-גערטנער איז געצוואונגען צו ארבעטן אזוי פיל ווייל ער פראדוצירט הויפטזעכליך די פרילינג-גרינצייג, און ווייל די מיטלען און וועגן מיט וועלכע ער באנוצט זיך פאדערן אסאך מער ארבעט ווי ס'איז אין דער אמת'ן נויטיג. ווייל ער האט נישט גענוג מיטלען צו מאכן גרויסע אויסגאבן פארן איינריכטן זיין גארטן, איז ער געצוואונגען צו באצאלן טייער פאר גלאז, האלץ, אייזן און שטיינקוילן. דערפאר זוכט ער ארויסצוקריגן פון דעם מיסט די ארטיפיציעלע היץ, וואס מען קען האבן אסאך ביליגער ווען מען באנוצט זיך מיט שטיינקוילן און מיט אנדערע היץ-מאטעריאלן.

IV.

די גרינצייג-גערטנער, האבן מיר געזען, זענען געצוואונגען צו ווערן מאשינען און אויפצוגעבן אלע פריידן פונעם לעבן כדי ארויסצוקריגן אזויפיל פראדוקטן פון דער ערד.

אבער די שווערע ערד-ארבעטער האבן דער מענטשהייט געלייסט אן אומגעהויער גרויסן דינסט. דערמיט וואס זיי האבן אונז געוויזן אז מען קען מאכן און פארמערן דעם באדן.

זיי פראדוצירן לאנד מיט דער קוואנטיטעט מיסט וואס זיי שיטן אויס איבער דער ערד, און וואס דינט צו געבן די יונגע פלאנצן און די פרילינג-גרינצייג די נויטיגע היץ. זיי פראדוצירן אזעלכע גרויסע קוואנטיטעטן לאנד אז זיי מוזן יעדעס יאר צוריק פארקויפן א טייל דערפון. אנדערש וואלטן זייערע גארטנס געקענט ווערן יעדעס יאר צוויי-דריי צענטימעטער העכער. זיי פראדוצירן עס אזוי גוט, דערציילט אונז באראל אין זיין "Dictionnaire d’agriculture", אינעם ארטיקל איבער די גרינצייג-גערטנער, אז אין די לעצטע קאנטראקטן נעמט דער גרינצייג-גערטנער בפירוש אויס אז ער זאל קענען מיטנעמען זיין ערד מיט זיך ווען ער וועט פארלאזן דאס שטיק לאנד וואס ער באארבעט. דאס לאנד וואס מען פירט אוועק אויף וועגענער אזוי ווי מעבל! אט דאס איז דער ענטפער וואס די פראקטישע ערד-ארבעטער האבן געגעבן די גריבעלערייען פון ריקארדא, וואס האט פארגעשטעלט דעם צינז אלס א מיטל אויסצוגלייכן די נאטירליכע מעלות פון דער ערד. "דער באדן איז פונקט אזויפיל ווערט וויפיל דער מענטש." דאס איז די לאזונג פון די גרינצייג-גערטנער. און דאך ארבעטן די פאריזער און די רוענער גרינצייג-גערטנער דריי מאל אזויפיל ווי זייערע ברידער אין גערנסי און אין ענגלאנד כדי צו האבן די זעלבע רעזולטאטן. אנווענדנדיג די אינדוסטריע אין דער אגריקולטור, מאכן די גרינצייג-גערטנער פון גערנסי און ענגלאנד דעם קלימאט.

די גאנצע ערציאונג פון די גרינצייג איז געגרינדעט אויף צוויי פרינציפן.

ערשטנס, זייען אונטער גלעזערנע ראמען, ערציען די יונגע פלאנצן אין א רייכן באדן אויף א באגרעניצטן שטח, וואו מען זאל קענען גוט אויפפאסן אויף זיי און זיי שפעטער נאכאמאל איבערזעצן. מיט איין ווארט, טאן דאס וואס מען מאכט פאר די חיות: מען פלעגט זיי און פאסט אויף זיי ווען זיי זענען נאך קליין.

און צווייטנס, כדי צו מאכן אז די פראדוקטן זאלן גיכער פארטיג ווערן, דארף מען אנווארעמען די ערד און די לופט, באדעקן די פלאנצן מיט דעכער און פראדוצירן אין דער ערד א שטארקע היץ דורך דער גערונג פונעם מיסט.

אכטונג געבן אויף די פלאנצן, זיי אויסציען, און שאפן א העכערע טעמפעראטור ווי די פון דער לופט: אט דאס איז דער עיקר וואס איז נויטיג אין דער גרינצייג-גערטנעריי ווען די ערד איז אויפגעארבעט געווארן ארטיפיציעל.

ווי מיר האבן געזען, איז די ערשטע פון די צוויי באדינגונגען שוין אריין אין דער פראקטיק און דארף בלויז אביסל מער פארפולקאמט ווערן. כדי צו דערפילן דעם צווייטן מוז מען אנווארעמען די לופט און די ערד. נישט דורך מיסט, נאר מיט הייסן וואסער וואס מען לאזט לויפן אין רערן פון גאסאייזן, אדער אין דער ערד אונטער ראמען, אדער אין ווארעמע, מיט גלאז באדעקטע שטיבלעך. און דאס ווערט שוין איצט געטאן. דער פאריזער גרינצייג-גערטנער באנוצט זיך מיט הייסע רערן כדי צו באקומען די

ווארעמקייט וואס ער האט פריער נאר געקראגן דורך מיסט. און די ענגלישע גערטנער בויען די ווארעמע גלעזערנע שטיבלעך.

אמאל איז דאס גלעזערנע שטיבל געווען א לוקסוס-זאך פון די רייכע. מען האט עס גענוצט בלויז פאר אויסלענדישע פלאנצן. אבער היינט קומט עס וואס ווייטער אלץ מער אריין אין באנוץ. גאנצע העקטארן לאנד זענען באדעקט מיט גלאז אויף די אינזלען פון דזשערזי און גערנסי, שוין נישט רעכענענדיג די טויזנטער קליינע ווארעמע גלאז-שטיבלעך וואס מען זעט אין גערנסי אין יעדן פארם, אין יעדן גארטן. ארום לאנדאן הייבט מען אן צו באדעקן מיט גלאז גאנצע פעלדער, און טויזנטער קליינע גלאז-שטיבלעך ווערן אויפגעשטעלט יעדעס יאר אין די פארשטעט.

מען מאכט זיי אין פארשידענע סארטן, פונעם הויכן מיט ווענט פון גראניט-שטיין ביז דעם איינפאכן שטיבל פון ברעטער מיט א גלעזערנעם דאך. נישט קוקנדיג אויף די קאפיטאליסטישע בלוט-זאפעריי, דארף עס נישט קאסטן מער ווי פיר ביז פינף פראנק א קווואדראט-מעטער. מען הייצט זיי, אדער מען הייצט זיי גאר נישט, די ווענט און דער דאך אליין זענען גענוג, אזוי לאנג ווי מען האט נישט בדעה צו פראדוצירן פרילינג-גרינצייג. און מען ברענגט דארט ארויס נישט נאר וויינטראובן און טראפישע בלומען, נאר אויך קארטאפל, מערן, ארבעס און בונדלעך.

מען הערט אויף אזא אופן אויף צו זיין אפהענגיג פונעם קלימאט. מען שפארט זיך איין די שווערע ארבעט פונעם אויסמיסטיגן די ערד. מען קויפט שוין מער נישט קיין הויפנס מיסט וואס ווערט אלץ טייערער וואס גרעסער דער פארלאנג ווערט. דערצו שאפט מען זיך אנדערע מיטלען אפצוהיטן די מענטשלעכע ארבעט. אכט מענטשן זענען גענוג צו באארבעטן א העקטאר לאנד אונטער גלאז, כדי צו האבן די זעלבע רעזולטאטן ווי ביי הער פאנס. דאס וואס האט אמאל געדארפט גאנצע העקטארן לאנד ווערט איצט אין דזשערזי געשאפן אויף א קליינעם שטח מיט דער הילף פון בלויז זיבן מענטשן, וואס ארבעטן וויניגער ווי זעכציג שעה א וואך.

מען וואלט געקענט ברענגען ערשטוינענדע איינצלהייטן, אבער לאמיר זיך באגרעניצן צו איין ביישפיל. פיר און דרייסיג ארבעטער אין דזשערזי, וואס באארבעטן עפעס מער ווי פיר העקטאר לאנד אונטער גלאז, לאמיר זאגן זיבעציג מענטשן זאלן דערויף געבן נישט מער ווי פינף שעה א טאג, שאפן יעדעס יאר די פאלגנדע רעזולטאטן: פינף און צוואנציג טויזנט קילא וויינטראובן, וואס ווערן געשניטן פון ערשטן מאי אן; אכציג טויזנט קילא טאמאטן; דרייסיג טויזנט קילא קארטאפל אין אפריל; זעקס טויזנט קילא ארבעס; און צוויי טויזנט קילא בונדלעך וואס ווערן געשניטן אין מאי. דאס הייסט הונדערט און דריי און פערציג טויזנט קילא פרוכט און גרינצייג, שוין נישט רעכענענדיג די צווייטע, גאנץ שטארקע ערנטע אין געוויסע גלאז-הייזער און די קליינע ערנטעס פון די פארשידענע סארטן אויף דער איינפאכער ערד צווישן די גלאז-הייזער.

הונדערט און דריי און פערציג טאן פרוכט און פרילינג-גרינצייג! מער ווי גענוג צו דערנערען טויזנט פינף הונדערט מענטשן דאס גאנצע יאר. דאס פארלאנגט נישט מער ווי

איין און צוואַנציק טויזנט אַרבעטס-טעג. דאָס הייסט צוויי הונדערט און צען שעה אַ יאָר בלויז פֿאַר אַ העלפֿט פֿון די טויזנט דערוואַקסענע מענטשן.

רעכנט צו דעם דאָס אַרויסציִען פֿון בערך טויזנט טאָן קוילן, אַזויפֿיל ברענט מען אין אַ יאָר אין די פֿיר העקטאַר גלאָז-הייזער. און אַזוי ווי דורכשניטלעך יעדער קוילן-גרעבער אין ענגלאַנד נעמט אַרויס דרײַ טאָן קוילן אין אַ צען-שעה'דיקן אַרבעטס-טאָג, קומט עס אַלזאָ צו נאָך זעקס ביז זיבן שעה אַרבעט אַ יאָר פֿאַר יעדן איינעם פֿון די פֿינף הונדערט דערוואַקסענע מענטשן.

ענדלעך, ווען בלויז אַ העלפֿט פֿון די דערוואַקסענע מענטשן געבן יעדן פֿופֿציק האַלבע טעג אַ יאָר כּדי צו פּראָדוצירן פּרוכט און גרינצײַג צו דער צײַט, וואָלטן זיי דאָס גאַנצע יאָר געקענט עסן די בעסטע פּרוכט און גרינצײַג, אַפֿילו ווען מען זאָל זיי נאָר קענען פּראָדוצירן אין גלאָז-הייזער. זיי וואָלטן מיט דער זעלבער צײַט, אַלס צווייטע ערנטע, נאָך אינעם זעלבן גלאָז-הויז געהאַט דעם גרעסטן טייל פֿון די געוויינלעכע גרינצײַג וואָס זיי דאַרפֿן האָבן. דאָס וואָלט, ווי מיר האָבן געזען, נישט פֿאַרלאַנגט מער ווי פֿופֿציק אַרבעטס-טעג אין אַזעלכע פֿאַרמען ווי דער וואָס ווערט פֿאַרוואַלטעט פֿון הער פֿאָנס.

מיר האָבן נאָר געזען די לוקסוס-אַגריקולטור. אָבער מיר האָבן שוין געזאָגט אַז די איצטיקע שטרעבונג איז צו מאַכן פֿון די וואַרעמע מאַראַנצן-גלאָז-הייזער איינפֿאַכע גרינצײַג-וואַרעמער אונטער גלאָז. מען איז נוטה צו מאַכן אין גאָרטן גאַנץ איינפֿאַכע גלעזערנע דעכער און האַלטן דעם פּלאַץ וואַרעם במשך דרײַ חדשים. אַזוי ברענגט מען אַרויס גרויסע קוואַנטיטעטן גרינצײַג. למשל, פֿיר הונדערט און פֿופֿציק העקטאָליטער קאַרטאָפֿל פֿון אַ העקטאַר לאַנד, אַלס ערשטע ערנטע סוף אַפּריל. דערנאָך אַרבעט מען אָביסל איבער די ערד און ברענגט אַרויס נײַע פּראָדוקטן פֿון מאַי ביז סוף אָקטאָבער, אין אַ זייער וואַרעמער, כּמעט טראָפּישער טעמפּעראַטור, וואָס ווערט אַרויסגערופֿן דורך די גלעזערנע ראַמען. כּדי צו פּראָדוצירן פֿיר הונדערט און פֿופֿציק העקטאָליטער קאַרטאָפֿל, דאַרף מען הײַנט יעדעס יאָר באַאַרבעטן אַ שטח פֿון דרײַסיק העקטאַר לאַנד, אָדער נאָך מער. מען דאַרף פֿאַרפֿלאַנצן און שפּעטער אַרומגראָבן די פֿלאַנצן, אויסרײַסן די קאַרטאָפֿל, און אַזוי ווײַטער. מען ווייסט מיט וואָס פֿאַר אַ שווערער אַרבעט דאָס איז פֿאַרבונדן. מיט גלעזערנע ראַמען דאַרף מען אפֿשר אין אָנהייב אַרבעטן אַ האַלבן טאָג פֿאַר יעדן קוואַדראַט-מעטער. אָבער ווי נאָר די ערשטע אַרבעט איז געטאָן, וועט מען אײַנשפּאָרן די העלפֿט, אויב נישט דרײַ פֿערטל, פֿון דער קומענדיקער אַרבעט.

אָט האָט איר פֿאַקטן, באַשטעטיקטע, גוט באַקאַנטע רעזולטאַטן וואָס יעדער קען איבערזען אין די פֿאַרמען און בײַ די גערטנער. זענען די פֿאַקטן נישט גענוג כּדי זיך צו מאַכן אַ באַגריף דערפֿון וואָס דער מענטש קען אַרויסציִען פֿון דער ערד ווען ער גייט אַרום דערמיט מיט שׂכל?

.V

אין אלע אונזערע ארגומענטן האבן מיר זיך געשטיצט אויף פאקטן וואס זענען שוין אנערקענט און וואס זענען טיילווייז שוין אריין אין דער פראקטיק. די אינטענסיווע אגריקולטור פון די פעלדער, די סטעפס וואס ווערן באוואסערט מיט רינשטאק־וואסער, די גרינצייג־גערטנעריי, ענדליך דער גארטן אונטער גלאז: דאס אלעס זענען ווירקליכקייטן. אזוי ווי לעאנס דע לאווערן האט אנגעוויזן מיט עטליכע צענדליג יאר צוריק, באשטעטיגט עס די שטרעבונג פון דער מאדערנער אגריקולטור צו מאכן דעם באארבעטן שטח קלענער ווי מעגליך, צו שאפן דעם באדן און דעם קלימאט, צו קאנצענטרירן די ארבעט און פאראייניגן אלע באדינגונגען וואס זענען נויטיג צום לעבן פון די פלאנצן. די דאזיגע שטרעבונג איז אויפגעקומען דערדורך וואס מען האט געוואלט מאכן גרויסע סכומים פון די פרילינג־גרינצייג און פרוכט. אבער זינט מען האט אויסגעפונען די מיטלען פון דער אינטענסיווער אגריקולטור, ווערן זיי אלץ מער פארשפרייט און מען באנוצט זיי אויך צו פראדוצירן די גאנץ געווענליכע גרינצייג. די דאזיגע מיטלען געבן די מעגליכקייט צו שאפן מער פראדוקטן מיט ווייניגער ארבעט און מיט מער זיכערקייט.

אין דער ווירקליכקייט, נאכדעם וואס מיר האבן דורכשטודירט די איינפאכסטע גלאז־הייזער אין גערנסי, זאגן מיר אז מען קומט נאך אלץ אויס מיט אסאך ווייניגער ארבעט צו פראדוצירן קארטאפל אין אפריל אונטער גלאז, ווי דריי חדשים שפעטער ביי דער געווענליכער אגריקולטור אונטערן פרייען הימל. מען דארף דעמאלט אויפגראבן א שטח פינף מאל אזוי גרויס, באגיסן אים, אויסרייסן די קארטאפל, און אזוי ווייטער. אזוי איז עס אויך מיט די געצייג אדער מיט דער מאשין. מען שפארט זיך איין ארבעט דורך באנוצן זיך מיט א גוטער מאשין אדער מיט א פארפולקאמטן שטיק געצייג, נישט קוקנדיג דערויף וואס מען מוז אויסגעבן עקסטרע געלט צו קויפן די געצייג אדער די מאשין.

פולשטענדיגע ציפערן איבער דער ערציאונג פון געווענליכע גרינצייג אונטער גלאז פעלן אונז נאך. אט דער סארט גערטנעריי איז ערשט נישט לאנג צוריק אריין אין דער פראקטיק, און מען באנוצט זיך דערמיט נאר אויף קליינע שטיקער לאנד. אבער מיר האבן ציפערן איבער דער ערציאונג פון א לוקסוס־פראדוקט, וויינטראובן, וואס מען פראקטיצירט שוין מיט עטליכע צענדליג יאר צוריק. די ציפערן רעדן פאר זיך.

אין צפון־ענגלאנד, אויף דער גרעניץ פון סקאטלאנד, וואו קוילן קאסטן מער ביליג, האט מען זיך שוין פון לאנג גענומען צו ציען וויינטראובן אין גלאז־הייזער. מיט צוואנציג יאר צוריק האט דער גערטנער פארקויפט די דאזיגע וויינטראובן, וואס זענען געווען פארטיג אין יאנואר, פאר פינף און צוואנציג פראנק א פונט. מען פלעגט זיי דערפאר קויפן פאר דעם טיש פון נאפאלעאן דעם דריטן פאר פופציג פראנק א פונט. היינט פארקויפט מען די זעלבע פראדוקציע פאר נישט מער ווי דריי פראנק א פונט. ער טיילט עס אונז מיט אין אן ארטיקל אין א זשורנאל איבער גערטנעריי. גאנצע שיפלאדונגען פון וויינטראובן קומען שוין פון לאנדאן קיין פאריז. א דאנק דער ביליגקייט פון קוילן און א שכל'דיגער ארבעט, וואקסן די וויינטראובן ווינטערצייט אין צפון און גייען דערנאך אוועק נאך דרום,

פונקט פאַרקערט ווי די געוווינלעכע פּראָדוקטן. אין מאַי פֿאַרקויפֿן די גערטנער די ענגלישע און די דזשערזיער וויינטראַובן פאַר צוויי פראַנק א פונט. דער טייערער פּרייז, אַזוי ווי דער פּרייז פון פופציג פראַנק מיט יאָרן צוריק, ווערט בלויז אויפגעהאַלטן דורך דער שוואַכקייט פון דער קאָנקורענץ. אין אָקטאָבער פאַרקויפן זיך די וויינטראַובן, וואָס ווערן פּראָדוצירט אין אומגעהייער גרויסע קוואַנטיטעטן אַרום לאַנדאָן, אונטער גלאָז נאָר מיט אַביסל קינסטלעכער הייצונג, פאַר דעם זעלבן פּרייז ווי די וויינטראַובן וואָס ווערן געקויפט אויפן אָרט אין די וויינגאַרטנס פון דער שווייץ אָדער פון ריין, דאָס הייסט פאַר א פּאָר פענס. און דאָס איז נאָך מיט צוויי דריטל טייערער צוליב די גרויסע צינזן וואָס מען דאַרף צאָלן פאַר דער ערד און צוליב די קאָסטן פון דער איינריכטונג און הייצונג, אויף וועלכע דער גערטנער צאָלט געוויינלעך דעם פאַבריקאַנט און דעם מיטל-מאַן. נאָך דער ערקלערונג קען מען זאָגן אַז עס קאָסט כמעט גאָרנישט צו האָבן אויסגעצייכנטע וויינטראַובן אין הערבסט אונטער דעם פינף-און-פופציגסטן גראַד און אין צפון'ס קלימאַט.

אין לאַנדאַנס קאַלטן און טומאַנדיקן קלימאַט שטייט א שלעכט שטיבל פון גלאָז און גיפּס, דריי מעטער לאַנג און צוויי מעטער ברייט, וואָס שטיצט זיך אויף אונזער הייזל אין איינעם פון די לאַנדאַנער פאַרשטעט. למשל, עס גיט אונז אַרויס יעדעס יאָר אין אָקטאָבער קרוב צו פופציג פונט זייער געשמאַקע וויינטראַובן. די פופציג פונט וויינטראַובן קומען פון א וויינשטאָק וואָס איז זעקס יאָר אַלט. דאָרט איז אַזוי שלעכט אַז עס רעגנט אַריין פון אַלע זייטן. ביינאַכט איז די טעמפּעראַטור דאָרט כמעט ווי אינדרויסן. פאַרשטייט זיך, אויב דער אָרט וואַלט נישט געווען געדעקט, וואַלט עס געווען ווי הייצן אויף דער גאַס! אַלעס וואָס מען האָט זיך דערמיט אָפּגעגעבן איז: אָפּשניידן דעם וויינשטאָק, וואָס נעמט א האַלבע שעה דורכן יאָר, און צוברענגען א עמערל מיסט, וואָס מען שיט אויס אַרום וויינשטאָק, וואָס איז פאַרפלאַנצט אין דער רויטער ליים אויסערהאַלב דעם דאַך.

פון דער אַנדערער זייט, ווען מען רעכנט די מי וואָס מען דאַרף זיך געבן מיט דעם וויינשטאָק ביי די ברעגן פון ריין אָדער פון לעמאַן, די טעראַסן וואָס מען דאַרף מאַכן, דאָס אַרומטראָגן די מיסט און אָפּטמאָל די ערד אויף א בערגל פון צוויי ביז דריי הונדערט פיס הויך, מוז מען צום סוף נאָך אַלץ איינזען אַז די קאָסטן פון דער נויטיגער אַרבעט כדי צו פּראָדוצירן וויינטראַובן אין דער שווייץ אָדער ביי די ברעגן פון ריין זענען אַסאַך העכער ווי אין די פּלעצער וואו מען פּראָדוצירט זיי אונטער גלאָז, ווי למשל אין די פאַרשטעט פון לאַנדאָן.

אויפן ערשטן קוק קען דאָס אויסזען ווי א פּאַראַדאָקס, א מאָדנע מיינונג. מען מיינט, ערשטנס, אַז אין דרום-אייראָפּע וואַקסט דער וויינשטאָק פון זיך אַליין און אַז די אַרבעט פונעם וויינגערטנער קאָסט גאָרנישט. אָבער די גערטנער לייקענען אונז נישט אָפּ. אדרבה, זיי באַשטעטיגן נאָך אונזערע הויפּט-טענות. 'דער בעסטער ביישפּיל פון אַגריקולטור אין ענגלאַנד איז דער אַגריקולטור פונעם וויינשטאָק,' זאָגט א פּראַקטישער

גערטנער, דער רעדאקטאר פונעם ענגלישן 'זשורנאל פון דער גארטנקונסט'. די אויבן דערמאנטע פרייזן, ווי מען ווייסט, רעדן פאר זיך אליין.

ווען מיר טראגן די פאקטן אריבער צו א קאמוניסטישער געזעלשאפט, קענען מיר באשטימט זאגן אז דער מאן אדער די פרוי וואס וועלן געבן יעדעס יאר צוואנציג שעה פון זייער פרייער צייט, יעדער איינער, כדי צו פארזארגן צוויי אדער דריי וויינשטאקן, פארפלאנצט אונטער גלאז, אין וועלכן קלימאט פון אייראפע מען וויל, אן קיין צווייפל א זייער אנגענעמע ארבעט, וועלן פראדוצירן גענוג וויינטראובן פאר דער גאנצער פאמיליע און פאר זייערע פריינט אויך. און דאס קען מען אנווענדן נישט נאר אויף די פראדוקטן פונעם וויינשטאק, נאר אויך אויף די פראדוקטן פון אלע אקלימאטיזירטע פרוכט-ביימער.

א קאמונע וואס וועט אין א גרויסן מאסשטאב אנווענדן די מיטלען פון אינטענסיווער אגריקולטור, וועט האבן אלע מעגליכע גרינצייג, היימישע און אויסלענדישע, און די בעסטע פרוכט, אן אנצוקומען צו מער ווי עטליכע צענדליג שעה א יאר פאר יעדן איינוואוינער.

דאס זענען פאקטן וואס קענען שוין מארגן ווערן באוויזן. עס וואלט גענוג געווען אז א גרויסע צאל ארבעטער זאלן אויף עטליכע חדשים אויפהערן צו פראדוצירן געוויסע לוקסוס-זאכן און געבן זייער ארבעט כדי צו פארוואנדלען הונדערט העקטאר פון דער סטעפע פון געננעוויליע אין גרינצייג-גארטנס, יעדן איינעם אפגעשטעלט פאר זיך, געהייצט און אונטער גלאז פאר די יונגע פלאנצן. עס וואלט גענוג געווען אז די זעלבע ארבעטער זאלן באדעקן פופציג העקטאר לאנד מיט עקאנאמישע גלאז-הייזער כדי צו פראדוצירן פרוכט, איבערלאזנדיג פארשטייט זיך די אנדערע איינריכטונגען פאר פרוכט און גרינצייג-גערטנעריי. ווען מיר שטיצן זיך אויפן דורכשניט פון דזשערזי, וואס פארלאנגט די ארבעט פון זיבן ביז אכט מענטשן אויף יעדן העקטאר אונטער גלאז, וואס קומט אויס ווייניגער פון פיר און צוואנציג טויזנט ארבעטס-שעה א יאר, וואלט מען געדארפט האבן דריי מיליאן מיט זעקס הונדערט טויזנט ארבעטס-שעה א יאר כדי צו פארזארגן די הונדערט און פופציג העקטאר. הונדערט קאמפעטענטע גערטנער וועלן קענען געבן דער דאזיגער ארבעט פינף שעה א טאג. די איבעריגע ארבעט וואלט געווען געטאן דורך איינפאכע מענטשן. כאטש זיי זענען נישט קיין פראפעסיאנעלע גערטנער, וואלטן זיי זיך גאנץ גוט געקענט געבן אן עצה מיט ארבעטן ווי גראבן די ערד, פארשפרייטן די פלאנצן אדער צופאסן א היץ-אויוון.

אבער די ארבעט, ווי מיר האבן שוין געזען אין א פריערדיגן קאפיטל, וואלט ארויסגעגעבן כאטש אלע נויטיגע און אויך לוקסוס-פרוכט און גרינצייג פאר פינף און זיבעציג טויזנט אדער הונדערט טויזנט איינוואוינער. רעכנט דערצו אז אין דער דאזיגער צאל וועלן זיך געפינען זעקס און דרייסיג טויזנט דערוואקסענע מענטשן וואס וועלן זיין פארפליכטעט צו ארבעטן אין די גרינצייג-גארטנס. יעדער איינער וועט אלזא דארפן געבן יערליך בלויז הונדערט שעה איבערן גאנצן יאר. אט די ארבעטס-שעה וועלן זיין שעה פון אונטערהאלטונג, וואס מען וועט פארברענגען צווישן פריינט, מיט די קינדער, אין

הערליכע גארטנס, אסאך שענער, ווארשיינליך, ווי די גארטנס פון די לעגענדעס פון 'סעמיראמיס'.[8]

אט דאס איז דער גאנצער סך הכל פון דער ארבעט וואס מען דארף טאן כדי צו קענען עסן די פרוכט וואס מיר זעען היינט ניטאמאל מיט די אויגן, און כדי צו האבן אין איבערפלוס אלע גרינצייג וואס די מוטער טיילט איצט אירע קליינע קינדער אין קליינע חלקים, ווייל זי דארף שפארן, כדי רייך צו מאכן דעם צינז-מאן און דעם וואמפירישן גוטס-באזיצער.

אה, ווען די מענטשהייט וואלט בלויז געהאט דעם באוואוסטזיין דערפון וואס זי קען, און ווען דער דאזיגער באוואוסטזיין וואלט איר נאר געגעבן דעם ווילנס-קראפט!

ווען זי וואלט געוואוסט אז די פוילקייט פונעם גייסט איז דער פעלדז, אויף וועלכן אלע רעוואלוציעס ביזן היינטיגן טאג זענען צוגרונד געגאנגען!

IV.

מען זעט גאנץ לייכט די נייע האריזאנטן וואס עפענען זיך פאר דער קומענדיגער סאציאלער רעוואלוציע.

יעדעס מאל ווען מיר רעדן פון דער רעוואלוציע, באמערקן מיר ווי דער ערנסטער ארבעטער, וואס האט געזען זיינע קינדער הונגערן, פארקנייטשט זיין שטערן און פרעגט ווידער מיט עקשנות: 'און דאס ברויט? וועט נישט פעלן קיין ברויט אויב אלע וועלן עסן צו זאט? און אויב די אומוויסנדע בויערן, אויפגעהעצט דורך דער רעאקציע, וועלן פארהונגערן די שטאט אזוי ווי די שווארצע באנדעס האבן געטאן אין 1793, וואס וועט מען דעמאלט טאן?'

זאלן די בויערן נאר פרואוון דאס טאן! די גרויסע שטעט וועלן אלזא אויסקומען אן די בויערן.

מיט וואס וועלן זיך צווישן אונז די הונדערטער טויזנטער ארבעטער באשעפטיגן, וואס ווערן היינט צו טאג דערשטיקט אין די קליינע ווארשטאטן און פאבריקן? וואס וועלן זיי טאן דעם טאג ווען זיי וועלן ווערן פרייע מענטשן? וועלן זיי נאך דער רעוואלוציע אזוי ווי פריער זיך ווייטער פארשפארן אין די פאבריקן? וועלן זיי ווייטער מאכן די לוקסוס-שפילצייג פארן אויסלאנד, ווען זיי וועלן אפשר זען ווי די ווייץ גייט אויס, ווי דאס פלייש ווערט אלץ ווייניגער און די גרינצייג פארשווינדן און קיין אנדערע אויף זייער פלאץ קומען נישט?

פארשטייט זיך נישט! זיי וועלן פארלאזן די שטאט, זיי וועלן ארויסגיין אין די פעלדער! מיט דער הילף פון דער מאשין, וואס וועט געבן די שוואכסטע פון אונז די מעגליכקייט זיך צו מאכן נוטציג מיט וואס עס איז, וועלן זיי ארייננטראגן די רעוואלוציע אין דער אגריקולטור, וואס איז פארשקלאפט צו דער פארגאנגענהייט, אזוי ווי זיי וועלן איר האבן אריינגעטראגן אין די אינסטיטוציעס און אין די אידייען.

דא וועלן הונדערטער העקטאר לאנד ווערן באדעקט מיט גלאז, און מענער און פרויען וועלן מיט שוואכע, דעליקאטע פינגער צופאסן די יונגע פלאנצן. דארט וועלן אנדערע הונדערטער העקטאר ווערן באארבעט מיט דער דאמף-גראב-מאשין, פארבעסערט דורך כעמישע מיסטונגען אדער באדעקט מיט קינסטליכער ערד, וואס מען וועט באקומען פון די צוקלאפטע פעלזן. די פרייוויליגע מחנות פון ארבעטער וועלן באדעקן די העקטארן לאנד מיט תבואה. זיי וועלן אין זייער ארבעט און אין זייערע דערפארונגען געפירט ווערן טיילוויז דורך די וואס קענען די אגריקולטור, אבער הויפטזעכליך דורך דעם גרויסן און פראקטישן גייסט פון א פאלק וואס האט ערוואכט פון א לאנגן שלאף און איז באלייכטעט און דערפרישט פון דעם עמוד-האש: דעם גליק און וואוילזיין פון אלעמען.

אין צוויי אדער דריי חדשים צייט וועלן די גוטע רעזולטאטן פון דער ערד באפרידיגן די נויטיגסטע באדערפענישן און שאפן די פולשטענדיגע נארונג פאר א פאלק וואס נאך יארהונדערטער פון ווארטן וועט זיך ענדליך קענען שטילן דעם הונגער און עסן צו זאט.

מיט דער צייט וועט דער פאלקס-זשעני, דער זשעני פון א פאלק וואס רעוואלטירט און קען זיינע באדערפענישן, אויספרואוון די נייע מיטלען פון אגריקולטור, וואס שטייען שוין איצט גרייט צו דינען אויף פארלאנג. מען דארף נאר מאכן דערפארונגען מיט זיי כדי זיי צו פאראלגעמיינערן. מען וועט מאכן עקספערימענטן מיטן ליכט, דעם פאקטאר דורך וועלכן מען האט, מיט ווייניג אנווענדונג אין דער ערד-ארבעט, ארויסגעברענגט געוועקסן אין בלויז פינף און פערציג טעג אונטער דעם קלימאט פון יאקוטסק. קאנצענטרירט אדער קינסטליך, וועט דאס ליכט קאנקורירן מיט דער ווארימקייט כדי די פלאנצן זאלן וואקסן שנעלער. א משה פון דער צוקונפט וועט ערפינדן די מאשין וואס זאל ברענגען די שטראלן פון דער זון צו ארבעטן. אזוי וועט עס מער נישט זיין נויטיג צו גיין זוכן אין די טיפענישן פון דער ערד די זון-ווארימקייט וואס האט זיך אנגעזאמלט אין די שטיינקוילן.

מען וועט מאכן עקספערימענטן צו אויספרישן די ערד דורך דער ערציאונג פון קליינע ארגאניזמען. אט א ראציאנעלע אידיי וואס וועט ערלויבן צו געבן דער ערד די קליינע לעבעדיגע צעלן וואס זענען אזוי נויטיג פאר די פלאנצן, סיי כדי צו דערנערען די ווארצלען, סיי כדי צו צעלייגן די הארטע, צוזאמענגעבאקענע טיילן פון דער ערד.

מען וועט מאכן עקספערימענטן... אבער ניין, לאמיר נישט אוועקגיין צו ווייט, מיר קענען דאך ווערן פאנטאסטיש. לאמיר זיך האלטן ביי דער ווירקליכקייט פון די אנערקענטע פאקטן, מיט די מיטלען פון דער ערד-ארבעט וואס זענען שוין איצט אין באנוץ, אנווענדנדיג זיי אין גרויסן מאסשטאב, וואלטן מיר שוין איצט, ארויסהעלפנדיג זיך מיטן זיג אינעם קאמף קעגן דער האנדלס-קאנקורענץ, געקענט האבן וואוילשטאנד און לוקסוס אין אויסטויש פאר אן אנגענעמער ארבעט. די נאענטע צוקונפט וועט אונז ווייזן וויפיל פראקטיש ליגט אין די קומענדיגע ערפינדונגען וואס מען קען לייכט פאראויסזען לויט די ווייסנשאפטליכע אנטדעקונגען וואס זענען שוין געמאכט געווארן.

לאמיר זיך אלזא איצט באגרעניצן צו אנצוהייבן דעם נייעם וועג און זיך באשעפטיגן דערמיט צו שטודירן די באדערפענישן און די מיטלען וויאזוי זיי צו באפרידיגן.

די איינציגע זאך וואס קען יא פעלן דער רעוואלוציע איז די דרייסטקייט פון דער איניציאַטיוו.

שוין אלס קינדער אין דער שולע ווערן אונזערע מוחות פארשטעמפט דורך די אינסטיטוציעס. שפעטער, ווען מיר וואקסן אויף, ווערן מיר ביזן קבר פארשקלאפט צו דער פארגאנגענהייט. מיר וואגן זיך כמעט נישט צו טראכטן פון זיך אליין. וואס טוט זיך ווען עס קומט א נייע אידיי?

איידער מיר כאפן א געוויסע מיינונג איבער עפעס, גייען מיר זיך באראטן מיט די אלטע, הונדערט-יאריגע ביכער כדי צו וויסן וואס די אלטע, פארצייטיגע גרויסע לייט האבן געזאגט דערוועגן.

אויב דער מוט פון געדאנק און די איניציאַטיוו וועלן נישט פעלן דער רעוואלוציע, וועלן איר זיכער נישט פעלן קיין לעבנס-מיטלען.

פון אלע הערליכע טעג פון דער גרויסער פראנצויזישער רעוואלוציע איז דער שענסטער, דער גרעסטער, וואס וועט אויף אייביג בלייבן איינגעקריצט אין די מוחות, געווען דער טאג ווען די פעדערירטע זענען זיך צוזאמענגעקומען פון אלע טיילן כדי צו באארבעטן די ערד פונעם מארס-פעלד און צוגרייטן דעם יום-טוב. אין יענעם טאג איז פראנקרייך געווען אייניג. באלייכטעט פונעם נייעם גייסט, האט זי געזען די צוקונפט וואס האט זיך געעפנט פאר איר אין דער געמיינשאפטליכער באארבעטונג פון דער ערד.

מיט דער דאזיגער געמיינשאפטליכער באארבעטונג פון דער ערד וועלן אויך די באפרייטע געזעלשאפטן געפינען זייער אייניגקייט און אויסמעקן דעם האס און די אונטערדריקונגען וואס האבן זיי פאנאנדערגעטיילט.

ווען די נייע געזעלשאפט וועט באגרייפן די וויכטיגקייט פון סאלידאריטעט, דעם אומגעהייערן כוח וואס פארהונדערטפאכט די ענערגיע און די שאפנדע כוחות פון מענטשן, וועט זי גיין צו דער באארבעטונג פון דער צוקונפט מיט דער גאנצער קראפט פון דער יוגנט.

זי וועט אויפהערן צו פראדוצירן פאר אומבאקאנטע קונים און ביי זיך אליין זוכן די באדערפענישן און די גענוסן וואס דארפן באפרידיגט ווערן. די געזעלשאפט וועט מיט דער פולער האנט פארזיכערן דאס לעבן און וואוילזיין פון יעדן איינעם פון אירע מיטגלידער. דערביי וועט זי אויך שאפן די מאראלישע באפרידיגונג און פרייד וואס וועלן קומען דערפון וואס מען וועט ארבעטן וואס מען וויל און מיט וועמען מען וויל, און נישט דארפן לעבן אויף יענעמס חשבון. באגייסטערט פון א נייעם מוט, מיטן געפיל פון סאלידאריטעט און ליבע, וועלן אלע מארשירן צוזאמען צו דער עראבערונג פון די הויכע געניסונגען פון וויסן און פון דער קינסטלערישער שאפונג.

אזא באגייסטערטע געזעלשאפט וועט נישט דארפן מורא האבן פון מחלוקת אינעווייניג אדער פון שונאים פון דרויסן. אנטקעגן די פאראייניגטע פינסטערע כוחות פון דער פארגאנגענהייט וועט ארבעטן איר ליבע צו דער נייער ארדענונג, די דרייסטע

איניציאַטיוו פון יעדן איינעם און פון אַלעמען. אירע כּוחות וועלן ווערן אומגעהייער שטאַרק דורך דעם ערוואַכן פון איר זשעני.

אַנטקעגן איר אומווידערשטעהליכער קראַפט וועלן די 'קאָנספּיראַטיווע קעניגן' גאָרנישט קענען טאָן. זיי וועלן זיך מוזן אונטערגעבן און זיך איינשפּאַנען אינעם וואָגן פון דער מענטשהייט, וואָס מאַרשירט פאָראויס צו די נייע האָריזאָנטן וואָס די סאָציאַלע רעוואָלוציע וועט עפענען פאַר דער מענטשהייט.

סוף.

הערות

1. מקור ↩

דער אריגינעלער פראנצויזישער טיטל איז La Conquête du Pain, "די עראבערונג פון ברויט".

2. מקור ↩

דער פאקט איז פובליצירט געווארן פונעם באקאנטן געלערנטן פלייפער, וואס האט עס דערציילט באלד נאך דזשאול'ס טויט.

3. מקור ↩

גרויסע קאמוניסטישע הויזער געבויט לויטן פלאן פונעם פראנצויזישן סאציאליסט שארל פוריע.

4. מקור ↩

די קאמוניסטן פון דער "יונגער איקאריע" האבן פארשטאנען ווי וויכטיג עס איז צו געבן די מענטשן די פרייהייט פונעם אינדיווידואל אין זייערע טאג-טעגליכע באציאונגען, אויסער דער ארבעט. דער אידעאל פון די רעליגיעזע קאמוניסטן איז אלעמאל געווען פארבונדן מיט דער געזעלשאפטליכער מאלצייט. די ערשטע קריסטן האבן אט אין דער אלגעמיינער מאלצייט אויסגעדריקט זייער צושטיין צום קריסטנטום, און שפירן דערפון זענען נאך ביז איצט געבליבן אין דעם "קאמוניאן". די יונגע איקאריער האבן אוועקגעווארפן די אלטע רעליגיעזע טראדיציע. זיי עסן טאקע אלע אין איין געזעלשאפטליכן צימער, אבער אויף באזונדערע טישלעך, וואו יעדער זעצט זיך לויט זיין פערזענליכער נייגונג. די קאמוניסטן וואס וואוינען אין אמעריקע האבן זייערע באזונדערע הייזלעך, עסן ביי זיך אין דער היים, כאטש די גאנצע פראוויאנט נעמען זיי אין די קאמונאלע מאגאזינען, יעדער איינער וויפל ער וויל.

5. מקור ↩

זע אונזער בראשורע "די טורמעס", Les prisons, Paris, 1889.

6. מקור ↩

די שפאנישע אנארכיסטן וואס רופן זיך אויף קאלעקטיוויסטן פארשטייען אונטער דעם אויסדרוק אז די ארבעטס-אינסטרומענטן זאלן געהערן צו דער גאנצער געזעלשאפט און יעדע גרופע זאל האבן דאס רעכט צו צעטיילן די פראדוקטן וואס זי האט אויסגעארבעט ווי זי וועט וועלן, לויטן קאמוניסטישן פרינציפ אדער אויף אן אנדער אופן.

7. מקור ↩

דער דאזיגער קאפיטל איז געשריבן געווארן פופצן יאר צוריק.

8. מקור ↩

צוזאמענרעכענענדיג די ציפערן וואס מיר האבן איבער אגריקולטור, ציפערן וואס באווייזן אז די איינוואוינער פון די צוויי דעפארטאמענטן 'סען' און 'סען-ע-ואז' קענען לעבן פולשטענדיג פון זייער לאנד, און דארפן יעדעס יאר געבן א גאר קורצע צייט ארבעט כדי ארויסצוקומען מיט דער נויטיגער נארונג, האבן מיר די פאלגנדע סטאטיסטיק:

די דעפארטאמענטן 'סען' און 'סען-ע-ואז'	צאל
איינוואוינער אין 1886	3,600,008
שטח אין העקטאר	610,000
דורכשניטליכע צאל איינוואוינער פאר יעדן העקטאר	590

[רעדאקציע-באמערקונג: דער מקור דרוקט דא 590. לויט די צוויי פריערדיגע ציפערן קומט אויס בערך 5.9 איינוואוינער פאר א העקטאר. די ציפער פונעם מקור איז דא איבערגעלאזט געווארן.]

שטיקער לאנד וואס מען דארף באארבעטן כדי צו דערנערען די איינוואוינער, אין העקטאר:

פראדוקציע	העקטאר
ווייץ און אנדערע תבואות	200,000
נאטירליכע און קינסטליכע סטעפס	200,000
גרינצייג און פרוכט	7,000 ביז 10,000
בלייבט איבער פאר הייזער, וואוינונגען, פארקס, וועלדער	200,000

וויפיל ארבעט עס פארלאנגט יעדעס יאר צו אויסבעסערן און קולטיווירן די דערמאנטע שטיקער לאנד, אין פינף-שעה'דיגע ארבעטס-טעג:

ארבעט	טעג
ווייץ, באארבעטונג און שניט	15,000,000
סטעפס, מילך, פיך-צוכט	10,000,000
גרינצייג-גערטנעריי, לוקסוס-פרוכט, א.א.וו.	33,000,000
אומפאראויסגעזעענע	12,000,000
סך הכל	70,000,000

ווען מען שטעלט זיך פאר אז בלויז די העלפט פון די דערוואקסענע מענטשן, מענער און פרויען, ווען זיך אפגעבן מיט אגריקולטור, דארפן די זיבעציג מיליאן ארבעטס-טעג ווערן צעטיילט

צווישן איין מיליאן און צוויי הונדערט טויזנט מענטשן. דאס מאכט אכט און פופציג ארבעטס-טעג א יאר, אדער ניינציג שעה א חודש פאר יעדן איינעם פון די ארבעטער.

9. רעדאקציע ↩

אין דער אריגינעלער דרוקשטעל שטייט דא "8 שעה", און ביים שפעטערדיגןביישפיל "8" און "6". לויט דער חשבון וואס דער טעקסט אליין גיט (8,000 שעה פאר 100 טאן), זענען די ציפערן דא געגעבן אלס 80 און 60.

10. רעדאקציע ↩

איןביידע פארגליכענע סקאנען פונעם לאנדאנער דרוק פון 1906 זענען עטליכע ווערטער אין דער שורה וועגן דעם ווינט (געדרוקטער בלאט 305) פארדעקט ביים אינערן ראנד. די אומקלארע ווערטער זענען נישט צוגעטראכט געווארן.